

สำนักงาน ป.ป.ช.

หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา พ.ศ. 2567

การต้าน การลดทุจริต และสินบนในสังคม

(Anti-Corruption and Bribery in Society)

สำนักต้านทุจริตศึกษา
สำนักงาน ป.ป.ช.

คำนำ

การแก้ปัญหาการทุจริตถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่งต่อสังคมในปัจจุบัน เนื่องจากปัญหาดังกล่าวมีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานในหลายแง่มุม ซึ่งหน่วยงานหรือบุคคลเพียงลำพังไม่สามารถแก้ไขได้ หากขาดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม รวมถึงภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ และประชาชน โดยร่วมกันแก้ไขอย่างเป็นระบบ บูรณาการพลังความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของแต่ละส่วนงาน จิตสำนึกของข้าราชการ หน่วยงานภาครัฐ และพลังของภาคประชาชน เป็นกุญแจสำคัญในการร่วมกันเป็น “One Team” มุ่งสู่การต่อต้านการทุจริต Together Against Corruption ซึ่งมีจุดหมายปลายทางที่ทุกคนคาดหวังคือ ประเทศไทยที่ใสสะอาด ให้เกิดขึ้นได้จริงจากความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ที่ไม่ยอม ไม่ทน ไม่เฉย ลุกขึ้นมาทำหน้าที่ของตนตามกำลังความสามารถ เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรมโดยแท้จริง

ด้วยการส่งเสริมวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์ และความโปร่งใส ประชาชนจะตื่นตัวและมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการป้องกันและแจ้งเบาะแสการทุจริต การสร้างรากฐานทางจริยธรรมที่แข็งแกร่งภายในสังคมอาจเป็นแนวทางระยะยาว แต่ท้ายที่สุดแล้วจะส่งผลในการแก้ปัญหาการทุจริตตั้งแต่ต้นต่อ โดยอาศัยความร่วมมือทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงภาคประชาชน เพื่อการต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม (Anti-Corruption and Bribery in Society) ผ่านกลไกต่าง ๆ เช่น ๑) การศึกษาและการตระหนักรู้สาธารณะ โดยให้ความรู้แก่ประชาชนตั้งแต่อายุยังน้อยเกี่ยวกับผลเสียของการทุจริตและความสำคัญของพฤติกรรมที่มีจริยธรรมผ่านโรงเรียน มหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาที่สามารถมีบทบาทสำคัญในกระบวนการนี้ ๒) การเผยแพร่สื่อและข้อมูล โดยเชิญชวนสื่อมวลชนเผยแพร่ข้อความต่อต้านการทุจริตและรายงานข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคอร์รัปชัน และโดยเฉพาะการสื่อสารมวลชนเชิงสืบสวนอาจเป็นเครื่องมืออันทรงพลังในการเปิดเผยพฤติกรรมหรือการกระทำที่ทุจริตให้ภาคประชาชนได้ตระหนักและทราบพฤติกรรมดังกล่าว ๓) ภาคประชาสังคม ส่งเสริมองค์กรภาคประชาสังคมให้ดำเนินการรณรงค์สร้างความรู้เกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น การส่งเสริมโครงการริเริ่มต่อต้านการทุจริตในชุมชนโดยให้ความรู้ในการตรวจสอบการดำเนินงานเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานต่าง ๆ จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านการทุจริตที่สื่อสารข้อความว่าการทุจริตเป็นสิ่งที่ไม่สามารถยอมรับได้ และทุกคนมีบทบาทในการจัดการทุจริตรวมถึงการแจ้งเบาะแสดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะความร่วมมือในระดับท้องถิ่นมีประสิทธิผลในการจัดการกับการทุจริตในระดับรากหญ้า ๔) การคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสด เพราะการคุ้มครองทางกฎหมายสำหรับผู้แจ้งเบาะแสดที่ออกมาเปิดเผยพฤติกรรมที่ส่งไปทางทุจริต จะช่วยส่งเสริมให้มีการแจ้งเบาะแสดการทุจริตโดยไม่ต้องกลัวว่าจะถูกตอบโต้ ๕) ความโปร่งใสของรัฐบาล รัฐบาลควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรม งบประมาณ และกระบวนการตัดสินใจต่อสาธารณะอย่างจริงจัง ความโปร่งใสส่งเสริมความไว้วางใจและช่วยให้ประชาชนสามารถติดตามการกระทำของรัฐบาลได้ และสร้างกลไกในการให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐรับผิดชอบต่อการกระทำของตน รวมทั้งส่งเสริมผู้นำในทุกภาคส่วน รวมถึงภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคม ให้เป็นผู้นำด้วยการเป็นตัวอย่างและแสดงพฤติกรรมที่มีจริยธรรม

อย่างไรก็ตาม การริเริ่มกลไกในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันที่สำคัญที่สุดเริ่มต้นจากการปลูกฝังค่านิยมต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ผ่านระบบการศึกษา เพื่อให้เกิดพลเมืองตื่นรู้ ส่งเสริมวัฒนธรรมด้านจริยธรรม ความซื่อสัตย์ และความโปร่งใสและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นที่มาของการจัดทำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา เรื่อง การต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม (Anti-Corruption and Bribery in Society) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

สำนักต้านทุจริตศึกษา
สำนักงาน ป.ป.ช.
มีนาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗
การต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม
(Anti-Corruption and Bribery in Society)

หน้า

ส่วนที่ ๑ กรอบโครงสร้างหลักสูตร	๑ - ๑๑
ส่วนที่ ๒ เนื้อหาและสื่อการเรียนรู้ บทที่	๑๒ - ๑๑๑
๑ แนวคิดด้านและลดปัญหาการทุจริตในสังคม	๑๓
๑.๑ ความหมายการต้านและลดทุจริต	๑๓
๑.๑.๑ ความหมายของการต้านทุจริต	๑๓
๑.๑.๒ ความหมายของการลดทุจริต	๑๓
๑.๑.๓ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention against Corruption: UNCAC)	๑๔
๑.๑.๔ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย : ลดการทุจริตในตำแหน่ง หน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ	๒๒
๑.๑.๕ หลักการบริหารความเสี่ยง หลักการและสาระสำคัญของมาตรฐาน ISO 37001	๒๙
๑.๒ ภาคิเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	๓๓
๑.๒.๑ ภาคิเครือข่ายระดับต้นน้ำ	๓๓
๑.๒.๒ ภาคิเครือข่ายระดับกลางน้ำ	๓๕
๑.๒.๓ ภาคิเครือข่ายระดับปลายน้ำ	๔๒
๑.๒.๔ การทุจริตสินบน การจัดซื้อจัดจ้างและการทุจริตด้านทรัพยากรธรรมชาติ	๔๘
๑.๓ ความสำคัญของการต้านและลดทุจริต	๗๑
๑.๔ ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงานในการต้านและลดทุจริต	๗๑
๒ สถานการณ์ทุจริตที่เกิดขึ้น	๗๕
๒.๑ กฎหมาย/ แหล่งข้อมูล / เครื่องมือที่จำเป็น รวมถึงภาคิเครือข่าย ที่เกี่ยวข้องในการต้านและลดทุจริต	๘๑
๒.๒ สถานการณ์การทุจริต (Case Study)	๘๗
๒.๒.๑ สถานการณ์ทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ	๘๗
๒.๒.๒ สถานการณ์ทุจริตด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๘๗
๒.๒.๓ สถานการณ์ทุจริตด้านสินบน	๘๘
๒.๒.๔ แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริต	๘๘
๒.๒.๕ เครื่องมือที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริต	๙๓
๒.๓ แนวทางหรือวิธีการในการต้านและลดทุจริตจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตามบริบทของพื้นที่	๙๕

สารบัญ

หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗
การต้าน การลตทุจริตและสินบนในสังคม
(Anti-Corruption and Bribery in Society)

ส่วนที่ ๒ เนื้อหาและสื่อการเรียนรู้ บทที่	๑๒ - ๑๑๑
๓ การให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต	๙๗
๓.๑ ช่องทางการแจ้งเบาะแสที่ถูกต้อง และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๙๗
๓.๒ องค์ประกอบในการแจ้งเบาะแส และนำไปปฏิบัติ	๙๙
๓.๓ ความสำคัญของการให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต	๙๙
๓.๓.๑ การดำเนินการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานรับเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑๐๐
๓.๓.๒ การคุ้มครองสิทธิแก่ผู้แจ้งเบาะแส	๑๐๒
ส่วนที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้	๑๑๒ - ๑๕๗
บรรณานุกรม	๑๕๘ - ๑๕๙
ภาคผนวก	
- สื่อการเรียนรู้ประกอบชุดวิชา	๑๖๑
- STRONG – จิตพอเพียงด้านทุจริต	๑๖๙
- คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตร และสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ และเพิ่มเติม	๑๙๐
- คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานยกร่างชุดหลักสูตร และสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗	๑๙๔
- คณะผู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗	๑๙๖

กรอบโครงสร้าง

หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

เรื่อง การต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม
(Anti-Corruption and Bribery in Society)

ผลงานต้านทุจริตและสินบนในสังคม
(Together against Corruption and Bribery in Society)

กลุ่มเป้าหมายของหลักสูตร : ทุกกลุ่มสังคม

หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

เรื่อง การต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม (Anti-Corruption and Bribery in Society)

กลุ่มเป้าหมาย : กลุ่มสังคม

๑. ความเป็นมาของหลักสูตร

การแก้ปัญหาการทุจริตถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่งต่อสังคมในปัจจุบัน เนื่องจากปัญหาดังกล่าว มีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานในหลายแง่มุม ซึ่งหน่วยงานหรือบุคคลเพียงลำพังไม่สามารถแก้ไขได้ หากขาดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม รวมถึงภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ และประชาชน โดยร่วมกันแก้ไขอย่างเป็นระบบ บูรณาการพลังความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของแต่ละส่วนงาน จิตสำนึกของข้าราชการ หน่วยงานภาครัฐ และพลังของภาคประชาชน เป็นกุญแจสำคัญในการร่วมกันเป็น “One Team” มุ่งสู่การต่อต้านการทุจริต Together Against Corruption ซึ่งมีจุดหมายปลายทางที่ทุกคนคาดหวังคือ ประเทศไทยที่ใสสะอาด ให้เกิดขึ้นได้จริงจากความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ที่ไม่ยอม ไม่ทน ไม่เฉย ลุกขึ้นมาทำหน้าที่ของตนตามกำลังความสามารถ เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรมโดยแท้จริง

ด้วยการส่งเสริมวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์ และความโปร่งใส ประชาชนจะตื่นตัว และมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการป้องกันและแจ้งเบาะแสการทุจริต การสร้างรากฐานทางจริยธรรมที่แข็งแกร่งภายในสังคมอาจเป็นแนวทางระยะยาว แต่ท้ายที่สุดแล้วจะส่งผลในการแก้ปัญหาการทุจริตตั้งแต่นั้นต่อ โดยอาศัยความร่วมมือทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงภาคประชาชน เพื่อการต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม (Anti - Corruption and Bribery in Society) ผ่านกลไกต่าง ๆ เช่น ๑) การศึกษา และการตระหนักรู้สาธารณะ โดยให้ความรู้แก่ประชาชนตั้งแต่อายุยังน้อยเกี่ยวกับผลเสียของการทุจริตและความสำคัญของพฤติกรรมที่มีจริยธรรมผ่านโรงเรียน มหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาที่สามารถมีบทบาทสำคัญในกระบวนการนี้ ๒) การเผยแพร่สื่อและข้อมูล โดยเชิญชวนสื่อมวลชนเผยแพร่ข้อความต่อต้านการทุจริตและรายงานข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคอร์รัปชัน และโดยเฉพาะการสื่อสารมวลชนเชิงสืบสวนอาจเป็นเครื่องมืออันทรงพลังในการเปิดเผยพฤติกรรมหรือการกระทำที่ทุจริตให้ภาคประชาชนได้ตระหนักและทราบพฤติกรรมดังกล่าว ๓) ภาคประชาสังคม ส่งเสริมองค์กรภาคประชาสังคมให้ดำเนินการรณรงค์สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น การส่งเสริมโครงการริเริ่มต่อต้านการทุจริตในชุมชนโดยให้ความรู้ในการตรวจสอบการดำเนินงานเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานต่าง ๆ จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านการทุจริตที่สื่อสารข้อความว่าการทุจริตเป็นสิ่งที่ไม่สามารถยอมรับได้ และทุกคนมีบทบาทในการจัดการทุจริตรวมถึงการแจ้งเบาะแสดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะความร่วมมือในระดับท้องถิ่นมีประสิทธิผลในการจัดการกับการทุจริตในระดับรากหญ้า ๔) การคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสด เพราะการคุ้มครองทางกฎหมายสำหรับผู้แจ้งเบาะแสดที่ออกมาเปิดเผยพฤติกรรมที่สื่อไปทางทุจริต จะช่วยส่งเสริมให้มีการแจ้งเบาะแสดการทุจริตโดยไม่ต้องกลัวว่าจะถูกตอบโต้ ๕) ความโปร่งใสของรัฐบาล รัฐบาลควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรม งบประมาณ และกระบวนการตัดสินใจต่อสาธารณะอย่างจริงจัง ความโปร่งใสส่งเสริมความไว้วางใจและช่วยให้ประชาชนสามารถติดตามการกระทำของรัฐบาลได้ และสร้างกลไกในการให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐรับผิดชอบต่อการกระทำของตน รวมทั้งส่งเสริมผู้นำในทุกภาคส่วน รวมถึงภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคม ให้เป็นผู้นำด้วยการเป็นตัวอย่างและแสดงพฤติกรรมที่มีจริยธรรม

อย่างไรก็ตาม การริเริ่มกลไกในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันที่สำคัญที่สุดเริ่มต้นจากการปลูกฝังค่านิยมต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ผ่านระบบการศึกษา เพื่อให้เกิดพลเมืองตื่นรู้ ส่งเสริมวัฒนธรรมด้านจริยธรรม ความซื่อสัตย์ ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นที่มาของการจัดทำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา เรื่อง การต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม (Anti-Corruption and Bribery in Society) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

๒. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๒.๑ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดต้านและลดปัญหาการทุจริตในสังคม

๒.๒ เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์ทุจริตที่เกิดขึ้น หรืออาจจะเกิดขึ้นในชุมชน/สังคม

๒.๓ เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต

๓. โครงสร้างเนื้อหาสาระ

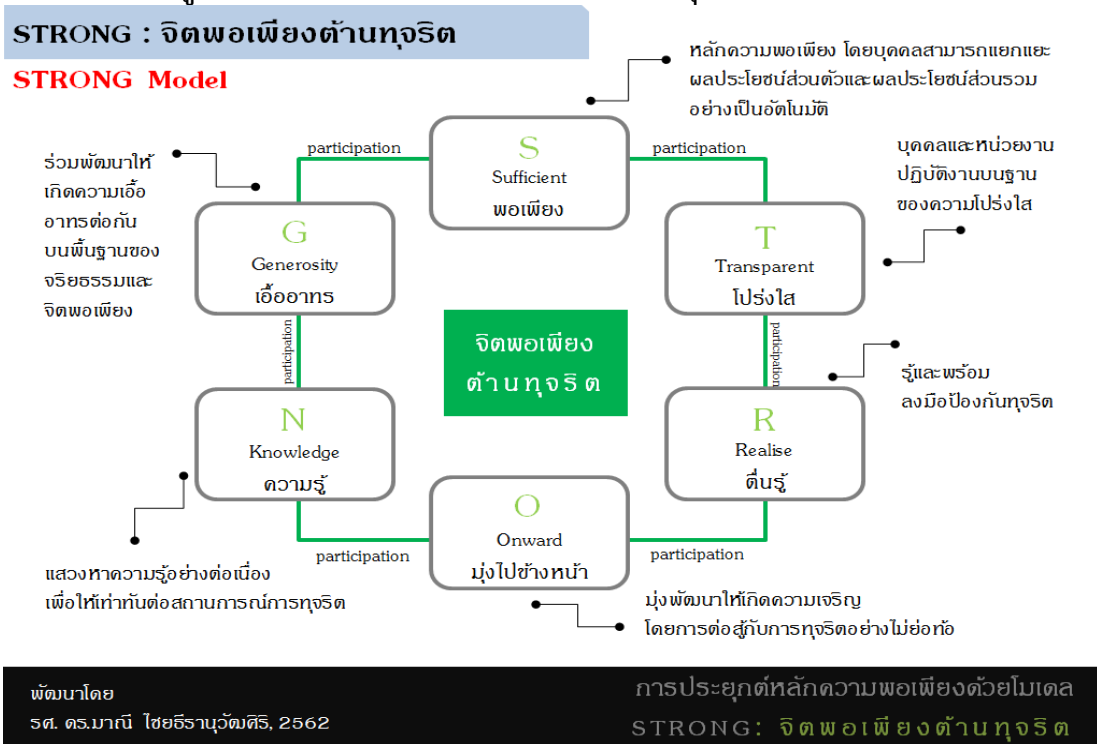
ลำดับ	เนื้อหาสาระ	ระยะเวลา (ชั่วโมง)
๑	แนวคิดด้านและลดปัญหาการทุจริตในสังคม	๓
	๑ ความหมายการต้านและลดทุจริต ๑.๑ ความหมายของการต้านทุจริต ๑.๒ ความหมายของการลดทุจริต ๑.๓ การทุจริตสินบน การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างและการทุจริตด้านทรัพยากรธรรมชาติ	๑
	๒ ความสำคัญของการต้านและลดทุจริต ๒.๑ ความสำคัญของการต้านทุจริต ๒.๒ ความสำคัญของการลดทุจริต	๑
	๓ ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงานในการต้านและลดทุจริต ๓.๑ การวิเคราะห์ประเด็น และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ในการต้านและลดทุจริต ๓.๒ การวิเคราะห์หน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ในการต้านและลดทุจริต ๓.๓ การดำเนินการเพื่อบรรลุผลในการต้านและลดทุจริต	๑
๒	สถานการณ์ทุจริตที่เกิดขึ้น	๖
	๑ กฎหมาย/ แหล่งข้อมูล / เครื่องมือที่จำเป็น รวมถึงภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการต้านและลดทุจริต ๑.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริต ๑.๒ แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริต ๑.๓ เครื่องมือที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริต	๒
	๒ สถานการณ์การทุจริต (Case Study) ๒.๑ สถานการณ์ทุจริตด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒.๒ สถานการณ์ทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ ๒.๓ สถานการณ์ทุจริตด้านสินบน ๒.๔ สถานการณ์ทุจริตที่อาจเกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่ได้ (Design Thinking)	๒
	๓ แนวทางหรือวิธีการในการต้านและลดทุจริตจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่ ๓.๑ แนวทางการต้านและลดทุจริต ๓.๒ แนวทางการลดทุจริต	๒
๓	การให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต	๓
	๑ ช่องทางการแจ้งเบาะแสที่ถูกต้อง และใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ๑.๑ หน่วยงานที่มีช่องทางในการแจ้งเบาะแส ๑.๒ ช่องทางการแจ้งเบาะแส	๑
	๒ องค์ประกอบในการแจ้งเบาะแส และนำไปปฏิบัติ ๒.๑ ข้อมูลหน่วยงาน ๒.๒ ข้อมูลของบุคคล ๒.๓ ข้อมูลพฤติการณ์กระทำผิด ๒.๔ ข้อมูลวัน เวลา สถานที่ ของการกระทำผิด	๑
	๓ ความสำคัญของการให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต ๓.๑ การดำเนินการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานรับเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๓.๒ การคุ้มครองสิทธิแก่ผู้แจ้งเบาะแส	๑
รวม		๑๒

STRONG Model : จิตพอเพียงด้านทุจริต

โมเดล STRONG เป็นการนำตัวอักษรแรกของศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเชิงบวก จำนวน ๖ คำ มาประกอบเป็นคำศัพท์สื่อความหมายถึง “ความแข็งแกร่ง” ของบุคคลและองค์กรในการต่อต้านการทุจริต โดยมีความมุ่งหวังให้ชุมชนเกิดจิตพอเพียงด้านทุจริต ร่วมกันพัฒนาชุมชนให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยการประยุกต์ และบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับความรู้ การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม การตระหนักรู้และใส่ใจปัญหาการทุจริต และร่วมกันพัฒนาชุมชนให้มีความเอื้ออาทร บนพื้นฐานของจริยธรรมและจิตพอเพียง ตลอดจนเกิดเครือข่ายชุมชนจิตพอเพียงด้านทุจริตและเป็นแกนนำ สร้างวัฒนธรรมไม่ทนต่อการทุจริต ซึ่งโมเดล STRONG ได้มีการสร้างและพัฒนาโดย รองศาสตราจารย์ ดร. มาณี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๒ แสดงได้ดังแผนภาพ ดังนี้

รูปที่ ๑ โมเดล STRONG - จิตพอเพียงด้านทุจริต ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

จากแผนภาพข้างต้น สามารถอธิบายนิยามเชิงปฏิบัติการได้ดังนี้

(๑) พอเพียง (Sufficient: S)

คำนิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ความพอเพียงของปัจเจกบุคคล ย่อมที่ระดับที่แตกต่างกันตามวิถีคิด สภาพความพร้อมและความสามารถ รวมทั้งตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคลและครอบครัว

กลไกหลัก คือ ปรับวิถีคิดที่แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเป็นอัตโนมัติจะนำไปสู่จิตสำนึกที่พอเพียง ไม่กอบโกยผลประโยชน์โดยมิชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดบังรัฐ ไม่รับอามิสสินบนโดยมิต้องจำกัดขอบเขตของการประกอบอาชีพที่สุจริต สามารถหาทรัพย์สินเงินทองได้ตามความสามารถ ทั้งนี้ โดยไม่เดือดร้อนตนเองและผู้อื่น

(๒) โปร่งใส (Transparent: T)

คำนิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ความโปร่งใส ทำให้เห็นภาพหรือปรากฏการณ์ชัดเจน

กลไกหลัก คือ สร้างความรู้ความเข้าใจ และวิธีสังเกตเกี่ยวกับความโปร่งใสของโครงการต่าง ๆ

(๓) ตื่นรู้ (Realize: R)

คำนิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๒

เมื่อบุคคลรู้พิษภัยของการทุจริต และไม่ทนที่จะเห็นการทุจริตเกิดขึ้น

กลไกหลัก การเรียนรู้สถานการณ์การทุจริตในพื้นที่ ในชุมชน หรือในกรณีที่ปรากฏการทุจริตขึ้น หรือกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นมาแล้วและมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว

(๔) มุ่งไปข้างหน้า (Onward: O)

คำนิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๒

การไม่มีการทุจริตของภาครัฐ จะทำให้เงินภาษีถูกนำไปใช้ในการพัฒนาอย่างเต็มที่

กลไกหลัก คือ การป้องกันและการป้องปราม ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังพื้นที่ที่มีความเสี่ยงในการทุจริต เช่น การบูรณาการพื้นที่สาธารณะ หรือเฝ้าระวังโครงการให้ดำเนินการด้วยความโปร่งใส

(๕) ความรู้ (Knowledge: N)

คำนิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ความรู้ด้านต่าง ๆ มีความจำเป็นต่อการป้องกันและป้องปรามการทุจริต

กลไกหลัก คือ การให้ความรู้ในรูปแบบการฝึกอบรม หรือให้สื่อเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น

(๑) ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการทุจริตแบบต่าง ๆ ทั้งแบบสมัยอดีต แบบปัจจุบัน และแบบที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

(๒) ความรู้เกี่ยวกับการทุจริตในต่างประเทศ

(๓) วิธีการป้องกัน - ป้องปรามแบบต่าง ๆ

(๔) ความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง

(๕) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๖) เอื้ออาทร (Generosity: G)

คำนิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๒

การพัฒนาสังคมไทยให้มีความใจ โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยไม่มีผลประโยชน์ตอบแทน หรือหวังผลตอบแทน ในฐานะเพื่อนมนุษย์

กลไกหลัก กิจกรรมจิตอาสา ช่วยเหลือบุคคล ชุมชน/สังคมในยามวิกฤติ หรือการร่วมมือในการร่วมพัฒนาชุมชน

จากนิยามข้างต้น STRONG: จิตพอเพียงต้านทุจริต จึงหมายถึง ผู้ที่มีความพอเพียง ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น (S) มุ่งอนาคตที่เจริญทั้งตนเองและส่วนรวม (O) โดยใช้หลักความโปร่งใสตรวจสอบได้ (T) พื้นฐานจิตใจมีมนุษยธรรมเอื้ออาทร ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ต่างตอบแทน (G) ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการดำรงชีวิตในทางที่ชอบ (N) แต่ตื่นรู้เรื่องภัยทุจริตที่ร้ายแรง ส่งผลต่อสังคม รังเกียจการทุจริตประพฤตินิยมชอบทั้งปวง ไม่ยอมทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ (R)

นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีการพัฒนาโมเดล STRONG โดยเพิ่มในเรื่องของการมีส่วนร่วม (Participation) อันเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงและขับเคลื่อนหลักการของโมเดล STRONG ไปสู่การป้องกันการทุจริตได้เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการเผยแพร่หลักการของโมเดล STRONG ผู้ชุมชนจะดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และมีการคัดเลือกผู้แทน/ผู้นำชุมชนในจังหวัดที่มีเครือข่ายมีความสามารถและทักษะในการถ่ายทอดองค์ความรู้มาอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโมเดล STRONG การนำไปประยุกต์ใช้ในการต่อต้านการทุจริต เช่น การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความไม่ทนและความอายต่อการทุจริต หลักการจิตพอเพียงด้วยวิธีการที่เหมาะสม เป็นต้น เพื่อให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นโค้ช (coach) ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับหลักการของโมเดล STRONG และการต่อต้านการทุจริตให้แก่ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชน รวมถึงยังมีการจัดตั้งชมรม STRONG เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักรู้ถึงเห็นถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริตและมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต

รูปที่ ๒ หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗
การต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม (Anti-Corruption and Bribery in Society)

๔. โครงสร้างของหลักสูตร

	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา (ชม)	เนื้อหาสาระ		วิธีการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	การประเมินผล
				การต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม	STRONG Model				
๑	แนวคิดด้าน และ ลด ปัญหาการทุจริตในสังคม	๑.๑อธิบายความหมายการต้านและลดทุจริตได้ ๑.๒อธิบายความสำคัญของการต้านและลดทุจริตได้ ๑.๓อธิบายขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงานในการต้านและลดทุจริตได้	๓	๑. ความหมาย และความสำคัญของการต้านและลดทุจริต ๒. ขั้นตอน กระบวนการในการดำเนินงานในการต้านและลดทุจริต	๑. พอเพียง (Sufficient : S) ๒. ตื่นรู้ (Realize : R) ๓. ความรู้ (Knowledge : N)	-การบรรยาย - อภิปราย - กรณีศึกษา	- เอกสารความรู้ - สื่อดิจิทัล - คลิปวิดีโอ - สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	- ห้องสมุด - เว็บไซต์ - Digital Platform	- การใช้คำถามและให้ข้อมูลย้อนกลับ - การทดสอบปรนัย ๑๐ ข้อ
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา (ชม)	เนื้อหาสาระ		วิธีการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	การประเมินผล
				การต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม	STRONG Model				
๒	สถานการณ์ทุจริตที่เกิดขึ้น	๒.๑ วิเคราะห์สถานการณ์การทุจริต (Case Study) ในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ หรือด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่ได้ (Design Thinking) ๒.๒ระบุกฎหมาย/ แหล่งข้อมูล / เครื่องมือที่จำเป็น รวมถึงภาคีเครือข่าย ในการต้านและลดทุจริตได้ ๒.๓เสนอแนวทางหรือวิธีการในการต้านและลดทุจริตจากสถานการณ์ที่ได้	๖	๑. กฎหมายที่ควรรู้ -รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ -พ.ร.บ. ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๖๑ -พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ -พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ -พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ -พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๒ -พ.ร.บ. ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง -พ.ร.บ. รับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ -พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐	๑.พอเพียง (Sufficient : S) ๒. โปร่งใส (Transparent : T) ๓. ตื่นรู้ (Realize : R) ๔. มุ่งไปข้างหน้า (Onward : O) ๕. ความรู้ (Knowledge : N) ๖. เอื้ออาทร (Generosity : G)	- บรรยาย - กรณีศึกษา - การสืบเสาะหาความรู้ - การใช้ปัญหาเป็นฐาน	ใบความรู้/ใบกิจกรรม สื่อดิจิทัล คลิปวิดีโอ กรณีศึกษา	- ห้องสมุด - เว็บไซต์ - Digital Platform	- การสังเกตการณ์ - ปฏิบัติงานกลุ่ม - การอภิปราย - การทดสอบ

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา (ชม)	เนื้อหาสาระ		วิธีการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	การประเมินผล
			การต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม	STRONG Model				
			<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๒ - พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ๒.หน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง <ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานราชการส่วนกลาง - หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรับเรื่องและตรวจสอบการทุจริต/องค์กรอิสระ - ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ๓.แหล่งข้อมูลเปิดที่ใช้ในการสืบค้น <ul style="list-style-type: none"> - Government Open Data - ข้อมูลเปิดของสำนักงบประมาณ/กทม./สธ./อปท./DGA/ActAI/ภาษีไปไหน ๔.กรณีศึกษา (Case Study) <ul style="list-style-type: none"> ๔.๑ กรณีการทุจริตเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ ๔.๒ กรณีศึกษาการทุจริตเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง 					

	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา (ชม)	เนื้อหาสาระ		วิธีการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	การประเมินผล
				การต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม	STRONG Model				
๓	การให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต	๓.๑ ระบุและใช้ช่องทางการแจ้งเบาะแสที่ถูกต้อง และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๓.๒ วิเคราะห์องค์ประกอบในการแจ้งเบาะแส และนำไปปฏิบัติได้ ๓.๓ ตระหนักถึงความสำคัญของการให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต	๓	- พ.ร.บ. ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๖๑ - คู่มือการแจ้งเบาะแส	๑. ตื่นรู้ (Realize : R) ๒. มุ่งไปข้างหน้า (Onward : O) ๓. ความรู้ (Knowledge : N)	- บรรยาย - กรณีศึกษา - การฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จำลอง	- ใบความรู้/ใบกิจกรรม - สื่อดิจิทัล - คลิปวิดีโอ	- ห้องสมุด - เว็บไซต์ - Digital Platform	- การสังเกตการณ์ปฏิบัติงานกลุ่ม - การอภิปราย - การทดสอบ

๕. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ของหลักสูตร

- ๕.๑ เอกสารความรู้
- ๕.๒ สื่อดิจิทัล
- ๕.๓ คลิปวิดีโอ
- ๕.๔ สื่อสิ่งพิมพ์
- ๕.๕ ใบความรู้/ใบกิจกรรม
- ๕.๖ กรณีศึกษา

๖. การประเมินผลของหลักสูตร

การวัดและประเมินผล เน้นการประเมินเพื่อพัฒนา การประเมินตามสภาพจริง โดยมีวิธีการประเมินจากการทดสอบ การสังเกตการณ์ปฏิบัติงานกลุ่ม/การอภิปราย การสังเกตพฤติกรรม การประเมินผลงานและตรวจผลงาน การตรวจสอบใบกิจกรรม

เครื่องมือการประเมินและกลยุทธ์ทางการประเมินที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการเรียนรู้ที่ผู้สอนช่วยให้ผู้สอนสร้างบรรยากาศการเรียนรู้กับผู้เรียนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ๑) เกณฑ์การประเมิน (Rubric) ๒) การประเมินการปฏิบัติงาน (Performance based Assessments : PBAs) ๓) การประเมินตนเอง (Student self – assessment) ๔) การประเมินเพื่อน (Peer – Assessment) ๕) การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักเรียน (Student Response)

การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสร้างสรรค์ กระตุ้นให้ผู้เรียนไปเรียนรู้ต่อยอดด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ รวมถึงการเรียนรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

๗. เกณฑ์การผ่านหลักสูตร

- คะแนนผ่าน Pre – Test / Post - Test (ร้อยละ ๖๐)
- ระยะเวลาการเข้าเรียน (ร้อยละ ๘๐)

๘. เอกสารอ้างอิง

๘.๑ เล่มรายงานการปักหมุดพื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สรุปรภาพรวมทั่วประเทศ , กรุงเทพมหานคร และพื้นที่ภาค ๑ - ภาค ๙

๘.๒ คู่มือการดำเนินงานโครงการต้านและลดทุจริตด้วยกลไกสหยุทธ์ เฉพาะกรณีพื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต (STRONG : Together against Corruption – TaC) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำหรับสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

๘.๓ เล่มเอกสารบันทึกข้อตกลงต้านและลดทุจริต Tac Team Journal ๒๐๒๒

๘.๔ เล่ม Butterfly Effect TaC Team ๒๐๒๒

๙. แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้

๙.๑ การเรียนการสอนในห้องเรียน/การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (workshop)

- ๑) การบรรยาย/อภิปราย
- ๒) การถ่ายทอดประสบการณ์
- ๓) กรณีศึกษา

๙.๒ การเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ (e - learning) สื่อการเรียนรู้ออนไลน์

เนื้อหาและสื่อการเรียนรู้

หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

เรื่อง การต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม
(Anti-Corruption and Bribery in Society)

ผลงานต้านทุจริตและสินบนในสังคม
(Together against Corruption and Bribery in Society)

กลุ่มเป้าหมายของหลักสูตร : ทุกกลุ่มสังคม

บทที่ ๑

แนวคิดด้านและลดปัญหาการทุจริตในสังคม

๑.๑ ความหมายการด้านและลดทุจริต

การทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้สังคมและประชาชนได้รับความเสียหายอย่างมาก มีแนวโน้มความรุนแรงมากขึ้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๓ ได้กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแสในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต ส่งเสริมให้เครือข่ายภาคประชาชน รวมถึงภาคีที่เกี่ยวข้องของภาคประชาชนมีบทบาทความสามารถ และมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อปรับสภาพสังคมให้ทุกคนมีทัศนคติที่ไม่ยอม ไม่ทน ไม่เฉยต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ นำไปสู่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในด้านทุจริต นำไปสู่เป้าหมายสุดท้ายคือการลดการทุจริตในสังคม

ความหมายของการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ทุจริต หมายความว่า ความประพฤติชั่ว

โดยทุจริต หมายความว่า แสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

ทุจริตในภาครัฐ หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าหน้าที่ หรือประพฤติมิชอบในภาครัฐ

ทุจริตต่อหน้าที่ หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามิได้ตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนเองมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกฎหมายอื่น

ประพฤติมิชอบ หมายความว่า ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรี ที่มุ่งหมายควบคุมดูแล การรับ เก็บรักษา หรือการใช้เงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน เพื่อตนเองหรือพวกพ้อง

๑.๑.๑ ความหมายการด้านทุจริต

การปลูกฝังวิถีคิด ปลูกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต มุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน ปรับพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตผ่านหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา เน้นการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมสุจริต รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการต่อต้านการทุจริตในทุกรูปแบบ สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม การไม่ไหวและไม่รับสินบน มีความละเอียดต่อการกระทำความผิด และไม่เพิกเฉย หรืออดทนต่อการทุจริต และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

๑.๑.๒ ความหมายการลดทุจริต

การพัฒนากระบวนการในการป้องปรามการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต สามารถระงับยับยั้งการทุจริตได้อย่างรวดเร็วไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ ขับเคลื่อนมาตรการและข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต รวมถึงการประสานความร่วมมือและบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อลดคดีทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๑.๓ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention against Corruption: UNCAC)

เป็นกฎหมายระหว่างประเทศด้านการต่อต้านการทุจริตในระดับนานาชาติฉบับแรก โดยมีพันธกรณีต่อรัฐภาคีแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ (๑) พันธกรณีที่รัฐภาคีจะต้องปฏิบัติตาม (๒) พันธกรณีที่รัฐภาคีมีสิทธิเลือกที่จะกระทำหรือไม่ก็ได้ และ (๓) พันธกรณีที่รัฐภาคีจะต้องพิจารณา โดยแบ่งเนื้อหาหลักในอนุสัญญา UNCAC ได้ ๕ หมวดหมู่ คือ หมวดการป้องกันการทุจริต หมวดการกำหนดความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย หมวดความร่วมมือระหว่างประเทศ หมวดการติดตามทรัพย์สินคืน และหมวดความช่วยเหลือด้านเทคนิคและการแลกเปลี่ยนข้อมูล ปัจจุบัน มีรัฐภาคีรวม ๑๘๖ ประเทศ รวมไทยซึ่งได้ลงนามและให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา UNCAC เมื่อวันที่ ๙ ธ.ค. ๒๕๕๖ และวันที่ ๑ มี.ค. ๒๕๕๔ ตามลำดับ

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีการลงนามเข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่ายพันธสัญญาระหว่างประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้แก่

๑. องค์การสหประชาชาติ (UN) โดยมีการร่วมลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention against Corruption – UNCAC) ซึ่งเป็นกฎหมายระหว่างประเทศด้านการต่อต้านการทุจริตในระดับนานาชาติฉบับแรก โดยมีพันธกรณีต่อรัฐภาคีแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ (๑) พันธกรณีที่รัฐภาคีจะต้องปฏิบัติตาม (๒) พันธกรณีที่รัฐภาคีมีสิทธิเลือกที่จะกระทำหรือไม่ก็ได้ และ (๓) พันธกรณีที่รัฐภาคีจะต้องพิจารณา โดยแบ่งเนื้อหาหลักในอนุสัญญา UNCAC ได้ ๘ หมวด คือ

หมวดที่ ๑ บทบัญญัติทั่วไป

หมวดที่ ๒ มาตรการป้องกันการทุจริต

หมวดที่ ๓ การกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย

หมวดที่ ๔ ความร่วมมือระหว่างประเทศ

หมวดที่ ๕ การติดตามสินทรัพย์คืน

หมวดที่ ๖ ความช่วยเหลือทางวิชาการและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

หมวดที่ ๗ กลไกในการปฏิบัติตามอนุสัญญา

หมวดที่ ๘ บทบัญญัติสุดท้าย

โดย UNCAC ได้วางหลักการสำหรับการป้องกันการทุจริตและวิธีการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยให้สอดคล้องกับกฎหมายภายในรัฐภาคี โดยรัฐภาคีจะต้องกำหนดนโยบายและมาตรการต่อต้านการทุจริตตามแนวทางที่กำหนดซึ่งใน “หมวดที่ ๒ มาตรการป้องกันการทุจริต (Preventive measures)” ได้ระบุถึงพันธกรณีของรัฐภาคีที่จะต้องจัดทำนโยบายป้องกันการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ การกำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในภาครัฐและเอกชนตั้งแต่การจัดตั้งองค์กรพิเศษ เพื่อการต่อต้านการทุจริต การกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการส่งเสริมธรรมาภิบาล หลักนิติธรรม ความโปร่งใสตรวจสอบได้

เป้าหมายสุดท้ายของอนุสัญญานี้ คือ ประเทศสมาชิกสหประชาชาติได้ให้สัตยาบันอนุสัญญานี้ไปยังครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาคของโลก เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่างกัน อันจะทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระดับภายในประเทศและในระดับสากลเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสาระสำคัญของ **หมวดที่ ๒ มาตรการป้องกันการทุจริต (Preventive measures)** มีรายละเอียดดังนี้

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ได้วางเป้าหมายหลักสำหรับการป้องกันการทุจริตและวิธีการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวโดยให้สอดคล้องกับกฎหมายภายในของรัฐภาคี ทั้งนี้ โดยให้รัฐภาคีกำหนดนโยบายและมาตรการในการต่อต้านการทุจริต ดังนี้

๑. รัฐภาคีต้องพัฒนาและปฏิบัติตาม ตลอดจนคงไว้ซึ่งนโยบายการประสานงานในการต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสังคมและสะท้อนหลักการของหลักนิติธรรม การบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองและทรัพย์สินของรัฐอย่างเหมาะสม ความซื่อสัตย์สุจริต ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ทั้งนี้ โดยให้เป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของรัฐภาคีนั้น

๒. รัฐภาคีต้องพยายามจัดให้มีและส่งเสริมแนวปฏิบัติในการป้องกันการทุจริต

๓. รัฐภาคีต้องพยายามประเมิน “เครื่องมือทางกฎหมาย” และมาตรการทางบริหารที่เกี่ยวข้องเป็นระยะ เพื่อพิจารณาว่าเพียงพอต่อการป้องกันและต่อต้านการทุจริตหรือไม่

ทั้งนี้ นอกจากการดำเนินงานภายในของแต่ละประเทศแล้ว รัฐภาคียังต้องประสานความร่วมมือทั้งระหว่างรัฐภาคีด้วยกันเอง และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับสากลในการส่งเสริมและพัฒนามาตรการต่าง ๆ ข้างต้นตามความเหมาะสมและเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน ความร่วมมือดังกล่าวนี้อาจรวมถึงการมีส่วนร่วมในแผนการดำเนินงานและโครงการระหว่างประเทศซึ่งมุ่งป้องกันการทุจริต

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ได้กำหนดให้รัฐภาคีจัดตั้งหรือคงไว้ซึ่งองค์กรที่มีหน้าที่ในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายภายในที่มีความเป็นอิสระและได้รับการสนับสนุนทรัพยากรสำหรับการดำเนินงานอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามนโยบายและแนวปฏิบัติเชิงป้องกันเพื่อต่อต้านการทุจริตตามที่ได้เสนอข้างต้น นอกจากภารกิจตามแนวนโยบายและแนวปฏิบัตินั้น องค์กรเพื่อการต่อต้านการทุจริตเชิงป้องกันนี้ยังมีภารกิจในการดูแลและประสานการดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าว ตลอดจนจัดทำและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต โดยให้รัฐภาคีแจ้งชื่อและที่อยู่ขององค์กรดังกล่าวให้เลขาธิการสหประชาชาติทราบด้วย

การดำเนินการในภาครัฐ

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในภาครัฐนั้น อนุสัญญาฯ ได้กำหนดให้รัฐภาคีพยายามดำเนินการในภาครัฐไว้หลายประการด้วยกัน ทั้งนี้ โดยให้เป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายภายในของรัฐภาคี ดังต่อไปนี้

๑. ส่งเสริมระบบการสรรหาแต่งตั้ง การจ้างงาน การดำรงสถานภาพ การเลื่อนระดับและการเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนของรัฐอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ อาจรวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น ๆ ซึ่งไม่ได้มาจากการเลือกตั้งด้วย

๒. จัดให้มีมาตรการทางนิติบัญญัติและทางบริหารซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่เหมาะสมเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งในภาครัฐ

๓. ดำเนินมาตรการทางนิติบัญญัติและทางบริหารที่เหมาะสมเพื่อความโปร่งใสในการสนับสนุนทางการเงินให้แก่บุคคลผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมือง

๔. ส่งเสริมสนับสนุนระบบเพื่อความโปร่งใสตรวจสอบได้ และการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest)

การดำเนินการในภาครัฐตามทีอนุสัญญาฯ ได้กำหนดให้รัฐภาคีพยายามดำเนินการนี้เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหลักการกว้าง ๆ ในการปฏิบัติงานของภาครัฐ เพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แต่หลักการสำคัญที่ได้มีการกำหนดไว้ในข้อนี้ คือ “หลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์” หรือ

“Conflict of Interest” ซึ่งถือเป็นมูลเหตุสำคัญของปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน เพราะอาจมีการใช้ตำแหน่งหน้าที่เข้าไปจัดการเอื้อประโยชน์แก่กลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้อำนาจและขัดแย้งกับผลประโยชน์ของรัฐได้

ประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

อนุสัญญาฯ กำหนดให้รัฐภาคีต้องดำเนินการอย่างจริงจังโดยสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายภายในของตน ในการส่งเสริมค่านิยม ความมีคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และความรับผิดชอบในหมู่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามความในอนุสัญญาเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมนี้ รัฐภาคีต้องพิจารณาถึงแนวคิดริเริ่มที่เกี่ยวข้องขององค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาค ระดับระหว่างภูมิภาค และในระดับพหุภาคีร่วมด้วย เช่น ประมวลจริยธรรมระหว่างประเทศของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (International Code of Conduct for Public officials) ซึ่งแนบท้ายเป็นภาคผนวกในข้อมติสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ที่ ๕๑/๕๙ เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๙๖ นอกจากนี้ รัฐภาคีต้องพยายามดำเนินการภายใต้หลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในแห่งรัฐ ในการจัดให้มีเรื่องดังต่อไปนี้

๑. ประมวลจริยธรรมหรือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความถูกต้องเหมาะสมอย่างเต็มภาคภูมิ

๒. มาตรการและระบบที่อำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการรายงานการกระทำการทุจริตที่พบในการปฏิบัติหน้าที่

๓. มาตรการและระบบที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐจัดทำคำแถลงต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง นอกจากประการอื่นแล้วให้รวมถึงกิจกรรมนอกเหนือจากการทำงาน การลงทุน สินทรัพย์ และของขวัญหรือผลประโยชน์ ซึ่งอาจก่อให้เกิดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๔. การพิจารณานำมาตรการทางวินัยหรือมาตรการอื่นใดมาใช้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมหรือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมซึ่งได้จัดทำขึ้นตามข้อบทของอนุสัญญาฯ

การจัดซื้อจัดจ้างและการจัดการการคลังภาครัฐ

อนุสัญญาฯ ได้กำหนดหลักการในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างและการจัดการการคลังภาครัฐไว้ในข้อ ๙ ซึ่งได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการตรวจสอบการเงินของหน่วยงานภาครัฐ โดยกำหนดให้รัฐภาคีต้องดำเนินการอย่างจริงจังอย่างสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายภายใน ดังต่อไปนี้

๑. ดำเนินขั้นตอนที่จำเป็นในการจัดทำระบบการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพรวมทั้งระบบการป้องกันการทุจริตบนพื้นฐานของความโปร่งใส การแข่งขัน และหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจ

๒. ดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการจัดการการคลังภาครัฐ

๓. ดำเนินมาตรการทางแพ่งและทางปกครองเท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาสมุดบัญชี บันทึกการรายงานการเงิน หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับรายจ่ายและรายรับของรัฐให้ครบถ้วนและสมบูรณ์ และเพื่อป้องกันการปลอมแปลงเอกสารดังกล่าว

การรายงานต่อสาธารณะ

หลักการรายงานต่อสาธารณะนี้ ถือเป็นหลักการที่รับรอง “สิทธิได้รู้” ของสาธารณชน ซึ่งได้กำหนดให้รัฐภาคีต้องดำเนินมาตรการที่จำเป็นทั้งปวงตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายภายใน เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการบริหารงานภาครัฐ กระบวนการปฏิบัติงานและตัดสินใจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรของรัฐ

มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารับหน้าที่ฝ่ายตุลาการและอัยการ

กำหนดให้รัฐภาคีต้องดำเนินการอย่างจริงจัง ในการดำเนินมาตรการเพื่อเสริมสร้างความมีคุณธรรมและป้องกันการทุจริตในส่วนของผู้ดำรงตำแหน่งฝ่ายตุลาการ โดยมาตรการเช่นนี้อาจรวมถึงกฎเกณฑ์เกี่ยวกับความประพฤติของตุลาการ ทั้งนี้ โดยให้เป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของรัฐนั้น ภายใต้หลักความเป็นอิสระของฝ่ายตุลาการและบทบาทที่สำคัญของตุลาการในการต่อต้านการทุจริต และรัฐภาคีที่ฝ่ายอัยการมิได้เป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายตุลาการแต่มีความเป็นอิสระเช่นเดียวกันกับฝ่ายตุลาการย่อมอาจนำมาตรการดังกล่าวข้างต้นนี้มาใช้แก่ฝ่ายอัยการได้เช่นกัน

มาตรการที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชน

ในส่วนของการต่อต้านการทุจริตในภาคเอกชนนั้น อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ได้กำหนดหลักการกว้าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจให้ถูกต้องตามกฎหมายและสามารถตรวจสอบได้ โดยเน้นย้ำการป้องกัน “การขัดกันแห่งผลประโยชน์” ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งแม้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากหน้าที่แล้วก็ต้องอยู่ภายใต้หลักดังกล่าวนี้ด้วย ทั้งนี้ อนุสัญญาฯ ได้กำหนดให้รัฐภาคีต้องดำเนินการอย่างจริงจังในการดำเนินมาตรการป้องกันการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชน เพิ่มมาตรฐานทางบัญชีและการตรวจสอบบัญชีในภาคเอกชน และกำหนดบทลงโทษทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครองที่มีประสิทธิภาพ ได้สัดส่วน และมีผลเป็นการห้ามปรามยับยั้งสำหรับการไม่ปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าว

การมีส่วนร่วมของภาคส่วนทางสังคมในการป้องกันการทุจริต

กำหนดให้รัฐภาคีต้องดำเนินการอย่างจริงจังในการดำเนินมาตรการที่เหมาะสมตามหลักการพื้นฐานทางกฎหมายภายใน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ของบุคคล และภาคส่วนต่าง ๆ นอกจากภาครัฐ เช่น ประชาสังคม องค์กรเอกชน และองค์กร ระดับชุมชนท้องถิ่นในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตตลอดจนเพื่อให้สาธารณชนเพิ่มความตระหนักเกี่ยวกับสาเหตุและความร้ายแรงของการทุจริต นอกจากนี้ อนุสัญญาฯ ได้กำหนดให้รัฐภาคีดำเนินการอย่างเหมาะสม เพื่อให้หน่วยงานต่อต้านการทุจริตเป็นที่รู้จักของสาธารณชนและให้ประชาชนสามารถเข้าถึงหน่วยงานนั้นได้ เพื่อประโยชน์ในการรายงานการกระทำความผิดที่อนุสัญญานี้กำหนดขึ้น

มาตรการป้องกันการฟอกเงิน

มาตรการที่สำคัญอีกอย่างที่กำหนดในอนุสัญญานี้ คือ เรื่องการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยกำหนดอำนาจหน้าที่และดำเนินการต่าง ๆ ตามอนุสัญญานี้ ซึ่งได้กำหนดหลักการให้รัฐภาคีนำไปปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายภายในต่อไป ดังต่อไปนี้

๑. รัฐภาคีต้องจัดให้มีระบบควบคุมดูแลอย่างทั่วถึงสำหรับธนาคาร สถาบันการเงินซึ่งมิใช่ธนาคาร บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ให้บริการในการโอนเงินหรือมูลค่า และหน่วยงานอื่น ๆ ที่อาจเกิดการฟอกเงินได้ ทั้งนี้ เพื่อยับยั้งและสืบเสาะการฟอกเงินทุกรูปแบบ

๒. รัฐภาคีต้องรับรองได้ว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ผู้ออกข้อบังคับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย และเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการฟอกเงินรวมถึงเจ้าพนักงานในการยุติธรรม มีความสามารถในการให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในระดับประเทศ และระหว่างประเทศได้ ภายใต้ขอบเขตที่กำหนดโดยกฎหมายภายในได้

๓. ให้รัฐภาคีพิจารณาจัดตั้งหน่วยข่าวกรองทางการเงินเพื่อเป็นศูนย์กลางแห่งชาติในการรวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการฟอกเงินที่อาจเกิดขึ้น

๔. ให้รัฐภาคีพิจารณาดำเนินมาตรการในการสืบเสาะและควบคุมดูแลการเคลื่อนย้ายเงินสดและตราสารซึ่งข้ามพรมแดนของตนโดยไม่เป็นการขัดขวางการเคลื่อนย้ายทุนอันชอบด้วยกฎหมาย

๕. ให้รัฐภาคีพิจารณาดำเนินการกำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ส่งเงินระบุข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับผู้โอนในแบบการโอนเงินและในการส่งข้อความที่เกี่ยวข้องทางอิเล็กทรอนิกส์ และเก็บรักษาข้อมูลดังกล่าวไว้ตลอดวงจรการจ่ายเงิน และเพิ่มการตรวจสอบการโอนเงินซึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับผู้โอนเงินที่ไม่สมบูรณ์

๖. ให้รัฐภาคีนำแนวคิดริเริ่มขององค์การต่อต้านการฟอกเงินระดับภูมิภาค ระหว่างภูมิภาคและระดับพหุภาคีมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดข้อบังคับและระบบการควบคุมดูแลเกี่ยวกับการป้องกันการฟอกเงินตามอนุสัญญานี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อข้อบทอื่นของอนุสัญญานี้

๗. ให้รัฐภาคีพยายามพัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือเพื่อต่อต้านการฟอกเงินระหว่างเจ้าพนักงานในการยุติธรรม ผู้บังคับใช้กฎหมาย และผู้ควบคุมดูแลด้านการเงินทั้งในระดับทวีปภาคี ระดับอนุภูมิภาค ระดับภูมิภาคและระดับโลก

ในการดำเนินการตามข้อบทเกี่ยวกับการฟอกเงินนี้ รัฐภาคีจะกำหนดมูลฐานความผิดอย่างครอบคลุมรวมถึงมูลฐานความผิดทางอาญาที่กำหนดขึ้นตามอนุสัญญานี้ โดยอนุสัญญาได้ให้คำจำกัดความของความผิดมูลฐานว่า เป็นความผิดใด ๆ ซึ่งผลจากการกระทำดังกล่าวทำให้เกิดรายได้ที่อาจจะนำไปฟอกเงินได้ โดยการฟอกเงินตามอนุสัญญานี้ หมายถึง การแปลงหรือโอนย้ายทรัพย์สินทั้งที่ทราบว่าเป็นรายได้จากการกระทำ ความผิด โดยมีวัตถุประสงค์ในการปกปิดหรืออำพรางที่มาโดยผิดกฎหมายของทรัพย์สิน หรือช่วยเหลือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องกับความผิดในการหลบหนีผลทางอาญาจากการกระทำของบุคคลนั้น หรือ การปกปิด อำพรางลักษณะที่แท้จริง ที่มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การเคลื่อนที่ หรือการเป็นเจ้าของ หรือการได้สิทธิซึ่งทรัพย์สิน ทั้งที่ทราบว่าเป็นทรัพย์สินดังกล่าวเป็นรายได้จากการกระทำ ความผิด^๑

การดำเนินการของไทย

๑. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เป็นหน่วยงานหลักของไทยในการอนุวัติกฎหมายภายในประเทศที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับอนุสัญญา UNCAC โดยมีสำนักงานอัยการสูงสุด คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) และกระทรวงการต่างประเทศ เป็นหน่วยงานร่วมสนับสนุนการดำเนินการตามอนุสัญญาดังกล่าวในฐานะรัฐภาคี ไทยมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาให้ได้ครบถ้วน โดยมีการแก้ไขร่างกฎหมายที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับอนุสัญญา UNCAC ได้แก่ (๑) พ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ (๒) พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ (๓) ร่าง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ. ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. ... (๔) ร่าง พ.ร.บ.ว่าด้วยทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำ ความผิด พ.ศ. ...

๒. บทบาทของไทยในการประเมินรอบที่ ๑

๒.๑ ในฐานะรัฐผู้ประเมิน ไทยได้รับมอบหมายให้ประเมิน ๒ ประเทศ คือ ๑) เซียร์ราเลโอน (ร่วมประเมินกับเบนิน) และ ๒) เมียนมา (ร่วมประเมินกับบรูไน)

๒.๒ ในฐานะรัฐผู้ถูกประเมิน ไทยได้รับการประเมินโดยบาร์เรนและเนปาล โดยไทยได้เผยแพร่บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary) ผลการประเมิน ในการประชุม IRG สมัยที่ ๗ ณ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย เมื่อวันที่ ๑๔ – ๑๖ พ.ย. ๒๕๕๙ และได้มีการรับรองรายงานการประเมิน (Country Report) แล้ว

^๑ นายปณิธีร์ ปทุมวัฒน์, ชุด “อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓: United Nations Convention against Corruption ๒๐๐๓, จุลินิติ พ.ย. - ธ.ค. ๕๓ (๒๕๕๓), หน้า ๑๘๗-๑๘๘

๓. บทบาทของไทยในการประเมินรอบที่ ๒

๓.๑ ในฐานะรัฐผู้ประเมิน ไทยได้รับมอบหมายให้ประเมินกัมพูชาร่วมกับราชอาณาจักรเอสวาตินี

๓.๒ ในฐานะรัฐผู้ถูกประเมิน ไทยได้รับการประเมินโดยสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน และราชอาณาจักรภูฏาน

โดยรัฐผู้ประเมินมีกำหนดการเยือนไทยในเดือนกันยายน ๒๕๖๑

รูปที่ ๓ ข้อมูลอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention against Corruption - UNCAC)

ด้วยตระหนักถึงปัญหาและภัยคุกคามอันเกิดจากการทุจริต ที่ประชุมสมัชชาแห่งสหประชาชาติ จึงได้ตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจขึ้น เพื่อการเจรจาจัดทำอนุสัญญา UNCAC และในคราวประชุม สมัชชาแห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ ที่ประชุมได้มีมติเปิดการลงนาม ในอนุสัญญาดังกล่าว ซึ่งภายหลังมีผลบังคับใช้นับแต่วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๘

เป้าหมายสุดท้าย

ประเทศสมาชิกสหประชาชาติได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้อย่างทั่วถึงครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาคของโลก เพื่อให้การประสานความร่วมมือระหว่างกัน อันจะทำการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระดับภายในประเทศและในระดับสากลเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเทศไทย

ประเทศไทยได้ลงนามและให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา UNCAC เมื่อวันที่ ๙ ธ.ค. ๒๕๔๖ และวันที่ ๑ มี.ค. ๒๕๔๘ ตามลำดับ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เป็นหน่วยงานหลักในการอนุวัติกฎหมายภายในประเทศที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ

อนุสัญญา UNCAC มี ๔ หมวด ดังนี้

- หมวด ๑ บทบัญญัติทั่วไป**
กล่าวถึง ความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญา บทนิยาม ขอบเขต การใช้บังคับของอนุสัญญา และหลักการเคารพอธิปไตยแห่งรัฐ
- หมวด ๒ มาตรการป้องกันการทุจริต**
กล่าวถึง พันธกรณีของรัฐบาลที่จะต้องจัดกําหนดนโยบายป้องกันการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ การกำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- หมวด ๓ ความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย**
กำหนดให้การกระทำบางอย่างที่ไม่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายของรัฐบาลเป็นความผิดทางอาญา
- หมวด ๔ ความร่วมมือระหว่างประเทศ**
กำหนดให้รัฐบาลที่กำหนดรูปแบบความร่วมมือทางกฎหมายระหว่างกัน ในการรวบรวมและนำส่งพยานหลักฐาน การส่งผู้ร้ายข้ามแดน การติดตาม อายัด ยึด และริบทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริต
- หมวด ๕ การติดตามทรัพย์สินคืน**
กล่าวถึง ความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือระหว่างรัฐบาลในการคืนทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดให้แก่รัฐที่ร้องขอ
- หมวด ๖ ความช่วยเหลือทางวิชาการและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร**
กล่าวถึง มาตรการในการฝึกอบรม วิจัย และการแลกเปลี่ยนข้อมูลรวมทั้งการให้ความช่วยเหลือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างรัฐบาลและองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
- หมวด ๗ กลไกในการปฏิบัติตามอนุสัญญา**
กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ของรัฐบาลคืออนุสัญญา การประชุมของรัฐบาลที่ รวมทั้งบทกาน้ำที่ของฝ่ายเลขานุการในที่ประชุมใหญ่ของรัฐบาล
- หมวด ๘ บทบัญญัติสุดท้าย**
กล่าวถึง การปฏิบัติตามอนุสัญญา การระงับข้อพิพาท การลงนาม การให้สัตยาบัน การยอมรับ การให้ความเห็นชอบ และการภาคยานุวัติ การมีผลใช้บังคับ การแก้ไขเพิ่มเติม การบอกเลิก ผู้เก็บรักษาและภาษาที่ใช้ในการจัดทำอนุสัญญา

ที่มา
กระทรวงการต่างประเทศ <https://acc.mfa.go.th/>
คุณปณิธิร์ ปทุมรัตน์ <https://www.senate.go.th/>

จัดทำโดยกองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

ที่มา : <https://tica-thaigov.mfa.go.th/th/index>

๒. องค์กรเพื่อการพัฒนาและแสวงหาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (The Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD) องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) หรือ The Organization for Economic Cooperation and Development ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๐๔ แรกเริ่มประกอบไปด้วยประเทศสมาชิกทั้งหมด ๒๐ ประเทศซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เป็นองค์กรระหว่างประเทศที่ส่งเสริมการประสานงานด้านนโยบายและเสรีภาพทางเศรษฐกิจในหมู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว OECD มาจากองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจยุโรป (OEEC: Organisation for European Economic Co-operation) ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๙๑ เพื่อติดตามผลงานของอเมริกาและแคนาดา ภายใต้แผนมาร์แชล OECD มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ และรวมสมาชิกจากรัฐประชาธิปไตย เช่น สหรัฐอเมริกา ประเทศในยุโรปตะวันตก ญี่ปุ่น แคนาดา ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์

ภารกิจหลักของ OECD คือ กระตุ้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการค้าโลก และเป็นเวทีในการเปรียบเทียบนโยบาย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และประสานงานนโยบายทั้งในประเทศและระหว่างประเทศสมาชิก ซึ่งรวมถึงการปราบปรามการค้าผิดกฎหมายด้วยเช่นกัน

ปัจจุบัน ประเทศสมาชิกของ OECD มีทั้งหมด ๓๘ ประเทศทั่วโลก ตั้งแต่อเมริกาเหนือและใต้ไปจนถึงยุโรปและเอเชียแปซิฟิก เป็นตัวแทนของทุกที่สภา OECD ซึ่งกำหนดและดูแลงานตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญา OECD

บทบาท OECD

หลักของ OECD คือการปรับปรุงเศรษฐกิจโลกและส่งเสริมการค้าโลก เป็นทางออกสำหรับรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ในการทำงานร่วมกันเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ซึ่งรวมถึงการทำงานร่วมกับประเทศประชาธิปไตยที่มีความมุ่งมั่นร่วมกันในการปรับปรุงเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีของประชากร

ความสำคัญ OECD ต่อรัฐบาลทั่วโลก

- ปรับปรุงความเชื่อมั่นในตลาดและสถาบัน
- ได้มีสุขภาพการคลังสาธารณะที่ดี เพียงพอเพื่อให้บรรลุการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนในอนาคต
- บรรลุการเติบโตด้วยนวัตกรรม กลยุทธ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของเศรษฐกิจที่กำลังพัฒนา

- จัดหาทรัพยากรให้ผู้คนเพื่อพัฒนาทักษะที่ต้องการเพื่อสร้างประสิทธิผล

OECD กับประเทศไทย

ประเทศไทยมีความร่วมมือกับ OECD ผ่านโครงการ Thailand-OECD Country Programme และเป็นสมาชิก OECD Development Centre ซึ่งเป็นประโยชน์ในการยกระดับมาตรฐานนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ของไทยให้ทัดเทียมสากล อีกทั้งยังมีส่วนช่วยยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันของไทย รวมทั้งส่งเสริมหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

โดยไทยได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจร่วมกับองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา(OECD) ในการจัดทำโครงการ Country Programme หรือ CP ซึ่งมีระยะเวลาในการดำเนินการ ๒ – ๓ ปีมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่

๑. การรับรองตราสารทางกฎหมาย
๒. การจัดทำ Policy Reviews ในสาขาต่าง ๆ
๓. การเพิ่มการมีส่วนร่วมของหน่วยงานไทยใน OECD ในฐานะสมาชิกหรือผู้สังเกตการณ์ในคณะกรรมการด้านต่าง ๆ

๔. การส่งเจ้าหน้าที่ของไทยไปทำงานร่วมกับ OECD ในลักษณะ Secondment (การให้บุคลากรของหน่วยงานได้มีโอกาสเปลี่ยนจากการปฏิบัติงานที่ทำอยู่ประจำไปปฏิบัติงานที่หน่วยงานอื่นเป็นการชั่วคราว) โดยมีประเด็นความร่วมมือที่สนับสนุนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ ซึ่งมีโครงการภายใต้ CP ทั้งสิ้น จำนวน ๑๖ โครงการ ซึ่งได้แบ่งออกเป็น ๔ สาขา ได้แก่ ๑) ธรรมชาติ ๒) เศรษฐกิจและสังคม ๓) ความโปร่งใส ๔) สภาพแวดล้อมทางธุรกิจและความสามารถในการแข่งขัน ๕) ประเทศไทย ๖) การเติบโตอย่างทั่วถึง ๗

และในการประชุมสุดยอดผู้นำ APEC ครั้งที่ ๑๔ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม ที่ประชุมได้กำหนดให้มีจรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือที่เรียกว่า APEC Conduct Principles for Public Officials โดยรัฐสมาชิกต้องส่งเสริมคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐของแต่ละประเทศภายใต้หลักการ ดังนี้

๑. เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเคารพและยึดมั่นในรัฐธรรมนูญหรือหลักกฎหมายของประเทศ กฎหมายต่าง ๆ รวมถึงบรรทัดฐานทางกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่ใช้อยู่ในประเทศของตน

๒. เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องใช้ตำแหน่งทางราชการของตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเท่านั้น และต้องไม่ใช้ตำแหน่งเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองหรือให้ผู้อื่น

๓. เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องไม่รับของขวัญ หรือความช่วยเหลือ หรือผลประโยชน์ใด ๆ ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อแลกเปลี่ยนกับการปฏิบัติหน้าที่หรือการไม่ปฏิบัติหน้าที่ หรือที่อาจทำให้มีการรบกวนหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือการพิจารณาตัดสินของตน

๔. เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปกป้องและรักษาเงิน ทรัพย์สิน และบริการต่าง ๆ ของทางราชการ และจะต้องใช้ทรัพย์สินสมบัติและบริการของทางราชการเหล่านี้เพื่อวัตถุประสงค์ของทางราชการเท่านั้น

๕. เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเปิดเผยข้อมูลที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งและหน้าที่ทางราชการเพื่อใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจตามบรรทัดฐานความโปร่งใส แต่จะต้องเป็นข้อมูลที่ได้รับอนุญาตอย่างเป็นทางการแล้วเท่านั้น

๖. เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างมีประสิทธิภาพ ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ยุติธรรม ไม่ลำเอียง รวมถึงเมื่อปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ในทางการเมืองหรือกิจกรรมอื่น ๆ

๗. เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องหลีกเลี่ยงการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจจะมีผลให้ตนเองหรือครอบครัวได้รับผลประโยชน์ทางการเงิน หรือการได้มาซึ่งตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือผลประโยชน์ทางการเงิน การค้า หรือผลประโยชน์อื่น ๆ ในลักษณะเดียวกันที่ขัดแย้ง หรืออาจทำให้เห็นอย่างมีเหตุผลว่าจะขัดแย้งกับหน่วยงาน และ/หรืองานในหน้าที่ของตน

๘. เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเคารพและปฏิบัติตามระบบและมาตรการที่ถูกออกแบบมาเพื่ออำนวยความสะดวกในการรายงานการกระทำคอร์รัปชันต่อผู้มีอำนาจในการดำเนินการ และหากการดำเนินการดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่รายใด จะต้องรับผิดชอบต่อการดำเนินการนั้นด้วย

๙. เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในการรายงานต่อผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องของในเรื่องการกระทำต่าง ๆ นอกเหนือจากการปฏิบัติราชการ เช่น การทำงานข้างอื่น ๆ การลงทุนทางการเงิน หรือที่เกี่ยวข้อง สินทรัพย์ ของของขวัญของกำนัล หรือสิทธิประโยชน์พิเศษอื่น ๆ

๑๐. เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดขึ้นตามกฎหมายหรือตามนโยบายของฝ่ายบริหาร เพื่อว่าหลังจากลาออกจากตำแหน่งราชการแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องไม่รับประโยชน์ที่ไม่สมควรได้จากการปฏิบัติราชการที่เคยดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนหน้านั้น

^๒ บริษัท อินโนเวชั่น เทคโนโลยี จำกัด (สำนักงานใหญ่), วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก

<https://moralcenter.or.th/>

๑.๑.๔ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย : ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ

๑. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (๑๖) สันติภาพ ยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย เป้าหมายที่ ๑๖ ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผลรับผิดชอบและครอบคลุมในทุกกระดับ (Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, provide access to justice for all and build effective, accountable and inclusive institutions at all levels) มีเป้าประสงค์ที่ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑๖.๑ ลดความรุนแรงทุกรูปแบบและอัตราการตายที่เกี่ยวข้องในทุกแห่งให้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

๑๖.๒ ยุติการข่มเหง การใช้หาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ และความรุนแรงและการทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก

๑๖.๓ ส่งเสริมนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศและสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน

๑๖.๔ ลดการลักลอบเคลื่อนย้ายอาวุธและเงิน เสริมความแข็งแกร่งของกระบวนการติดตามและการส่งคืนสินทรัพย์ที่ถูกขโมยไป และต่อสู้กับอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรทุกรูปแบบ ภายในปี ๒๕๗๓

๑๖.๕ ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ

๑๖.๖ พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิผลมีความรับผิดชอบและโปร่งใสในทุกระดับ

๑๖.๗ สร้างหลักประกันว่าจะ มีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วมและมีความเป็นตัวแทนที่ดีในทุกระดับการตัดสินใจ

๑๖.๘ ขยายและเสริมความ แข็งแกร่งของการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในสถาบันโลกาภิบาล

๑๖.๙ จัดให้มีเอกลักษณ์ทาง กฎหมายสำหรับทุกคนโดยรวมถึงการให้มีสติบัตรภายในปี ๒๕๗๓

๑๖.๑๐ สร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐานโดยเป็นไปตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ

๑๖.a เสริมความแข็งแกร่งของสถาบันระดับชาติที่เกี่ยวข้องโดยรวมถึงกระทำผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างขีดความสามารถในทุกระดับ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาเพื่อจะป้องกันความรุนแรงและต่อสู้กับการก่อการร้ายและอาชญากรรม

๑๖.b ส่งเสริมและบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒. แนวทางการลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบของหน่วยงานภาครัฐ

๒.๑ หลักการและเหตุผล

การทุจริตการรับสินบน หรือการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นรูปแบบหนึ่งของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเป็นสาเหตุสำคัญทำให้เกิดความเสียหายต่อการบริหารงาน และภาพลักษณ์ขององค์กร การรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรา ๑๒๘ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดซึ่งการรับ

ทรัพย์สินในกรณีนี้อาจจะเรียกว่า “สินน้ำใจ” ดังนั้น การรับสินน้ำใจ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดด้วย หากเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลย หรือไม่สามารถแยกแยะได้ว่าการรับทรัพย์สินนั้น เป็นเรื่องสินน้ำใจหรือสินบนแล้ว จะทำให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นปฏิบัติผิดกฎหมายและมีโทษต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับทรัพย์สินนั้นด้วย แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถแยกแยะ หรือจำแนกในเรื่องหลักเกณฑ์ของการรับทรัพย์สินได้แล้ว ก็จะสามารถป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดประมวลจริยธรรม รวมถึงสามารถแก้ไขปัญหากฎหมายที่เจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ตลอดจนป้องกันการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของภาครัฐได้ตระหนักและมีความมุ่งมั่น ที่จะปฏิบัติงานให้โปร่งใส ยึดมั่นในคุณธรรม ปลอดภัยจากการทุจริตประพฤติมิชอบ จึงได้จัดทำมาตรการป้องกันการรับสินบนเพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการ ป้องกันการรับสินบน การใช้อำนาจหน้าที่การเอื้อประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น การแสวงหาผลประโยชน์ร่วมกันกับองค์กรธุรกิจเอกชน การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้อื่นที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ถูกต้องตามที่กฎหมาย กฎ หรือ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกำหนด โดยให้สถานศึกษาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสังกัดถือปฏิบัติในการรับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตาม มาตรการและระบบป้องกันการรับสินบน ดังต่อไปนี้

๒.๒ มาตรการป้องกันการรับสินบน การให้และรับของขวัญ เทศกาลปีใหม่ และวันสำคัญต่าง ๆ

“การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากบุคคลที่ให้แก่ในโอกาสเทศกาลหรือวันสำคัญ และให้หมายความรวมถึงการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ในโอกาสการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

“ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน เจ้าหน้าที่ของรัฐ (ทุกตำแหน่ง) จะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดได้ต่อเมื่อมีกฎหมาย กฎ หรือ มีข้อบังคับ โดยอาศัยอำนาจของกฎหมายให้รับได้ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดนอกเหนือจากกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับข้างต้น จึงต้องมาพิจารณาตามหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๓ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนี้

(๑) ให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในเรื่อง การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๑๒๘ แห่งบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายหรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัด

(๒) ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดรับหรือมีพฤติกรรมซึ่งน่าจะนำไปสู่การรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด นอกเหนือจากทรัพย์สิน หรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายให้รับได้ การรับทรัพย์สินในเรื่องนี้จึงได้แก่ การรับเงินเดือน การรับเงินค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางไปราชการ ค่าที่พักในการเดินทางไปราชการ การรับสวัสดิการต่าง ๆ ที่ทางราชการจัดให้ทั้งในรูปแบบเป็นสวัสดิการปกติและการจัดสวัสดิการฯ ตามระเบียบการจัดสวัสดิการภายในของส่วนราชการ รวมถึงค่าสมนาคุณวิทยากร ค่าอาหารหรือค่าอาหารในระหว่างอบรม การประชุมหรือสัมมนา และการรับ

ของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๓ ดังต่อไปนี้

- ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใดซึ่งมิใช่ญาติที่มีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

- ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากการให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคล

(๓) ให้ถือเป็นหลักเกณฑ์การรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด โดยบังคับแก่ผู้ซึ่งอยู่ระหว่างเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือบุคลากรบุคลากรในสังกัดองค์กรโดยเคร่งครัด

(๔) ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชา นอกเหนือจากกรณีปกติประเพณีนิยมที่มีการให้ของขวัญแก่กัน โดยการให้ของขวัญตามปกติประเพณีนิยมนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้ของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่าเกิน ๓,๐๐๐ บาท มิได้

(๕) ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เว้นแต่เป็นการรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดที่ให้ตามปกติประเพณีนิยมและของขวัญนั้นมีราคาหรือมูลค่าไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

(๖) ควรใช้เขียนอวยพร ในกลุ่มการสื่อสารสังคมโซเชียล อาทิ LINE FACEBOOK บัตรอวยพร คำอวยพร หรือใช้การ์ดแสดงความยินดีแทนการให้ของขวัญเพื่อเป็นการป้องกันการฝ่าฝืนกฎระเบียบ อีกทั้งเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้าง ทศนคติในการประหยัด ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๗) ในกรณีที่เป็นการรับทรัพย์สินที่มีมูลค่าเกิน ๓,๐๐๐ บาท ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับฯ จะต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานในทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารพิจารณา ว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้หรือไม่ ในกรณีที่มีคำสั่งว่าไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดดังกล่าว ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดนั้นแก่ผู้ให้โดยทันที ในกรณีที่ไม่สามารถคืนให้ได้ให้ผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดดังกล่าวให้เป็นสิทธิของหน่วยงานที่ผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว

(๘) ให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนด อย่างเคร่งครัด

(๙) ห้ามการเรียกรับในหมู่ข้าราชการหรือการใช้สวัสดิการใด ๆ ของส่วนรวมเพื่อการจัดหาของขวัญให้แก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชาหรือสมาชิกในครอบครัวของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่โดยเด็ดขาด

๒.๓ มาตรการป้องกันการรับสินบนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

(๑) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่สามารถแยกแยะประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์ส่วนรวม หรือความแตกต่างระหว่างสินน้ำใจและสินบนได้รวมถึงการแจ้งเตือนในกรณีที่น่าจะเกิดความสุ่มเสี่ยงต่อการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามกฎ ระเบียบ อาทิ ช่วงเทศกาลปีใหม่ เป็นต้น

(๒) สนับสนุนส่งเสริมให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ทุกระดับเห็นความสำคัญและมีจิตสำนึกในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน รวมทั้งจัดให้มีมาตรการควบคุมภายในเพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันและการให้หรือรับสินบนในทุกรูปแบบ

(๓) กำกับดูแลให้การดำเนินการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในสังกัดเป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

(๔) แนวปฏิบัติในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ครอบคลุม การปฏิบัติหน้าที่ราชการของเจ้าหน้าที่ทุกระดับทุกระบวนการ อาทิ การสรรหาหรือการคัดเลือกบุคลากร การเลื่อนตำแหน่ง การฝึกอบรม การประเมินผลการปฏิบัติงาน การจัดซื้อจัดจ้าง การพิจารณาอนุมัติอนุญาต โดยผู้บังคับบัญชาทุกระดับจะทำความเข้าใจกับผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนำไปใช้ปฏิบัติในโครงการกิจกรรมที่อยู่ในความรับผิดชอบและควบคุมดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวปฏิบัตินี้

(๕) ให้ความเป็นธรรมและคุ้มครองเจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นใด ที่แจ้งเบาะแสหรือหลักฐาน เรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน การรับหรือการให้สินบนในทุกรูปแบบ รวมถึงเจ้าหน้าที่ที่ปฏิเสธต่อการกระทำ โดยใช้มาตรการคุ้มครองผู้ร้องเรียนหรือผู้ที่ให้ความร่วมมือในการแจ้งเบาะแสหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ตามที่กำหนดไว้ในกระบวนการจัดการข้อร้องเรียน

(๖) การฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นให้ถือว่าเป็นผู้กระทำความผิดทางวินัย ผู้บังคับบัญชาจะต้องดำเนินการทางวินัยเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

(๗) เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้มีการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ที่เป็นการฝ่าฝืนการรับทรัพย์สินฯ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรา ๑๒๘ หรือหากผู้ใดให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐฯ เพื่อจูงใจให้กระทำการหรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ กฎหมายมีการกำหนดโทษจำคุกโทษทางอาญาอย่างร้ายแรง

(๘) เจ้าหน้าที่ของรัฐรับทรัพย์สินจากผู้ให้ทรัพย์สินที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ และได้เรียกรับทรัพย์สินจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น ๆ การรับทรัพย์สินในกรณีนี้จึงเป็นการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่รัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นจะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

(๙) หน่วยงานของรัฐควรต้องดำเนินการสอบทานแนวปฏิบัติและมาตรการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายและสถานะทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

๒.๔ มาตรการป้องกันการรับสินบนประเด็นการเงินบริจาคและทรัพย์สินบริจาค

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินการในเรื่องความเสี่ยงกับการทุจริตคอร์รัปชัน กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานในทุกระดับของหน่วยงานต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังในเรื่องต่อไปนี้

(๑) ของกำนัล การเลี้ยงรับรองและค่าใช้จ่าย : การให้/รับ ของกำนัล การเลี้ยง รับรอง ให้เป็นไปตามมาตรการที่กำหนดและข้อพึงปฏิบัติในการทำงานของหน่วยงาน

(๒) เงินบริจาคเพื่อการกุศล หรือเงินสนับสนุน : การให้/รับเงินบริจาค เงินเรียไ้ ต้องเป็นไปอย่างโปร่งใสถูกต้องตามกฎหมาย โดยต้องมั่นใจว่าเงินบริจาคหรือเงินสนับสนุนไม่ได้ถูกนำไปใช้เพื่อเป็นข้ออ้างในการติดสินบน

(ก) ความสัมพันธ์ทางธุรกิจและการจัดซื้อจัดจ้าง : ห้ามให้หรือรับสินบนในการดำเนินงานทุกชนิดกับคู่ค้า คู่สัญญาหน่วยงานภาครัฐ หรือหน่วยงานที่ดำเนินงาน ต้องดำเนินการให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด

๒.๕ มาตรการป้องกันการทุจริตและแก้ไขการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐ

แนวทางการดำเนินการให้เกิดมาตรการเพื่อป้องกันการทุจริตในหน่วยงาน เรื่องการใช้รธนราชการ การเบิกค่าตอบแทน การจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนาตามที่กฎหมายกำหนด และการจัดหาพัสดุตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรการการใช้รธนราชการ

(๑) ให้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้รธนราชการ และระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง โดยเคร่งครัด โดยต้องมีการจัดทำเอกสารครบถ้วนตามที่ระเบียบกำหนด เช่น บันทึกการใช้รถ แบบคำขอใช้รถ

(๒) การเก็บรักษาธรรมาการให้เก็บในสถานที่เก็บหรือในส่วนราชการหากมีกรณีจำเป็นให้บันทึกขออนุญาตหัวหน้าส่วนราชการผู้มีอำนาจเป็นครั้งคราว ระบบควบคุมมิให้เจ้าหน้าที่นำรธนราชการไปใช้ในการส่วนตัว เช่น การใช้รธนราชการไปและกลับระหว่างที่ทำงานกับบ้านพัก การนำรธนราชการไปจอดในที่อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

(๓) ห้ามให้เจ้าหน้าที่นำรธนราชการไปใช้ในกิจธุระส่วนตัวหรือให้บุคคลอื่นนำไปใช้ทั้งในและนอกเวลาราชการ การใช้รธนราชการไปในกิจการหรือภารกิจที่มีใช้รธนราชการกระทำมิได้

(๔) ควบคุม กำกับ ดูแลและตรวจสอบการใช้รถ การเบิกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าซ่อมบำรุง โดยมีกระบวนการตรวจสอบรับรองมีระบบควบคุมการเบิกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ระบบควบคุมการบำรุงรักษา ให้เป็นไปตามระเบียบราชการที่กำหนดไว้

มาตรการการเบิกค่าตอบแทน

(๑) ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าตอบแทน การปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทนของทางราชการอื่น ๆ โดยเคร่งครัด

(๒) ควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจสอบและรับรองการปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จะต้องมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติงานจริง การควบคุมระยะเวลาการปฏิบัติงานนอกเวลาที่เหมาะสมกับภาระงาน มีระบบควบคุมการแลกเปลี่ยนเวรหรือการเรียกเวรเสริมให้ถูกต้องเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้การเบิกจ่ายค่าตอบแทนอันเป็นเท็จหรือทุจริตมีการเบิกจ่ายค่าตอบแทนหรือไม่เหมาะสมกับประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับ เป็นต้น

มาตรการการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา

(๑) ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการจัดประชุมระหว่างประเทศ และตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ โดยเคร่งครัด

(๒) การจัดทำโครงการ ศึกษาดูงานและประชุมสัมมนาต่าง ๆ ให้มีเป้าหมายและรายละเอียดการดำเนินงานที่สอดคล้องการแก้ปัญหาและการพัฒนางานของหน่วยงานหรือองค์กรอย่างชัดเจน

(๓) จัดให้มีการตรวจสอบ ติดตาม สรุปรประเมินผลและรายงานผลการดำเนินโครงการ โดยในการควบคุมการเบิกจ่ายให้คำนึงถึงข้อเท็จจริงและความเหมาะสม เป็นไปด้วยความประหยัดและเป็น

ประโยชน์ต่อราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องมีการอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม สัมมนา และเดินทางไปราชการจริง ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดการเบิกจ่ายเงินอันเป็นเท็จหรือทุจริตในการเบิกจ่ายเงินราชการ

(๔) การจัดหาพัสดุในโครงการ ต้องจัดหาโดยเจ้าหน้าที่พัสดุและต้องลงทะเบียน รับจ่ายพัสดุตามระเบียบพัสดุ เป็นไปด้วยความประหยัดและเป็นประโยชน์ต่อราชการ

มาตรการการจัดหาพัสดุตามที่กฎหมายกำหนด

(๑) ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ กฎกระทรวง มติ หนังสือเวียนที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัดโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

(๒) ให้มีกระบวนการป้องกัน ตรวจสอบ การมีผลประโยชน์ทับซ้อน ในการจัดหาพัสดุ จะต้องมีระบบควบคุมป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอาศัยโอกาสที่มีอำนาจหน้าที่ไปแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือผู้อื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือระบบควบคุมการจัดซื้อจัดจ้างให้ถูกต้องเป็นจริง มีความโปร่งใส

(๓) ห้ามเจ้าหน้าที่ที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่พัสดุจัดหาก่อนกระบวนการจัดซื้อพัสดุ กลไกการกำกับติดตามประเมินผล เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตในกระบวนการจัดหาพัสดุและป้องกันมิให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในกระบวนการจัดหาพัสดุ

(๔) จัดทำการประเมินความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมต่าง ๆ โดยตรวจสอบขั้นตอนและกระบวนการที่เข้าข่ายเสี่ยงต่อการคอร์รัปชัน โดยการบริหารความเสี่ยงการประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรเป็นประจำทุกปี

(๕) จัดให้มีมาตรการบริหารความเสี่ยงเพื่อลดความเสี่ยงทางด้านคอร์รัปชัน โดยระบุเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงจากการคอร์รัปชัน ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการ การประเมินระดับความเสี่ยง ทั้งโอกาสเกิดและผลกระทบ พร้อมทั้งติดตามความคืบหน้าของการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการคอร์รัปชันอย่างสม่ำเสมอ โดยจะมีการทบทวนมาตรการจัดการความเสี่ยงให้มีความเหมาะสมที่จะป้องกันความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

(๖) ระบบการควบคุมภายใน

- จัดให้มีกระบวนการตรวจสอบและระบบการควบคุมภายในเพื่อป้องกันการคอร์รัปชัน และเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าระบบการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดขึ้น ช่วยให้หน่วยงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้รวมทั้งตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในให้เป็นไปตามข้อกำหนด กฎระเบียบ โดยกระบวนการดังกล่าวครอบคลุมที่เกี่ยวข้องกับมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชัน

- จัดให้มีการตรวจสอบโดยฝ่ายตรวจสอบภายในอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกปี จัดทำข้อมูลสถิติ การรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด พร้อมทั้งปัญหาอุปสรรค แนวทางการ แก้ไขแล้ว รายงานให้ผู้บริหารทราบทุกไตรมาส หน่วยงานย่อยที่รับผิดชอบการบริหารความเสี่ยงเป็นผู้รับผิดชอบในการรับแบบรายงานฯ การดำเนินการรับเรื่องร้องเรียน ตามมาตรการป้องกันการรับสินบน และรายงานข้อมูลให้ผู้ผู้บริหารทราบ

มาตรการแนวทางปฏิบัติในการรับส่วนแถมพิเศษ ส่วนชดเชย ส่วนสนับสนุนหรือส่วนอื่นใดเพิ่มเติม

หน่วยงานภาครัฐจะรับสิ่งของบริจาคเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นทางการ โดยต้องมีเอกสารหรือหนังสือมอบให้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ และกำหนดให้งานบริหารทั่วไปรับผิดชอบการรับสิ่งสนับสนุนหรือตัวอย่าง โดยผู้ที่รับผิดชอบต้องจัดทำบัญชีรายการรับ - จ่าย สิ่งสนับสนุนหรือตัวอย่าง

ซึ่งระบุรายละเอียดของผู้ให้สิ่งที่สนับสนุนหรือตัวอย่าง จำนวน วันที่และเอกสารอ้างอิงได้ ผู้เบิกจ่าย ผู้รับ และจัดทำสรุปรายงาน เพื่อการตรวจสอบเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นและต้องนำรายการมูลค่าที่สนับสนุน บันทึก รายงานทางบัญชีและสามารถตรวจสอบได้

๑.๑.๕ หลักการบริหารความเสี่ยง หลักการและสาระสำคัญของมาตรฐาน ISO 37001

๑. หลักการบริหารความเสี่ยง และความเสี่ยงด้านการติดสินบน

๑.๑ หลักการบริหารความเสี่ยง

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญประการหนึ่งของการปรับปรุงมาตรฐาน ISO คือการสร้างแนวทางที่เป็นระบบในการพิจารณาความเสี่ยงเป็น “การป้องกัน” ในการคงรักษาระบบไว้ซึ่งความเสี่ยงจะมีอยู่ในทุกด้านของระบบการจัดการ ทั้งความเสี่ยงในระบบ ความเสี่ยงกระบวนการ และหน้าที่ความรับผิดชอบ แนวคิดความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่จะทำให้มั่นใจว่าความเสี่ยงเหล่านี้ได้รับการระบุ พิจารณา และควบคุมตลอดตั้งแต่การออกแบบและการดำเนินตามระบบการจัดการการต่อต้านการให้และรับสินบน

แนวความคิดด้านความเสี่ยงในมาตรฐาน ISO ต้องนำไปสู่การปรับปรุงระบบบริหาร ทั้งระบบ ซึ่งการพิจารณาความเสี่ยงต้องได้ถูกกำหนดเป็นกระบวนการ เพื่อให้เกิดกระบวนการป้องกันอย่างแท้จริง โดยเริ่มกระบวนการบริหารความเสี่ยงตั้งแต่กิจกรรมการวางแผน การปฏิบัติ การวิเคราะห์ และการประเมิน นำมาสู่ความสามารถในการสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงได้

๑.๒ กระบวนการบริหารความเสี่ยงถูกวางเป็นระบบบริหาร

กระบวนการบริหารความเสี่ยงได้ถูกวางเป็นระบบไว้ในระบบบริหารเรียบร้อยแล้ว ระบบบริหารงานคุณภาพไม่ได้ให้แสดงถึงความเสี่ยงในกระบวนการทั้งหมดเนื่องจากความเสี่ยงในกระบวนการเพื่อนำไปวางแผนและทำการควบคุมอย่างเป็นทางการและระมัดระวังมากกว่าคนอื่น ๆ ไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ดังนั้น “ความเสี่ยง จึงเป็นทั้งผลกระทบของความเสี่ยงที่เป็นไปได้ทั้งเชิงบวก และเชิงลบ”

ความเสี่ยงและโอกาสของมาตรฐาน ISO จะกล่าวถึงความเสี่ยงและโอกาส โอกาสไม่ใช่ด้านบวกของความเสี่ยง แต่โอกาสคือชุดของสถานการณ์ที่ทำให้สามารถทำอะไรได้บ้าง การรับหรือไม่ได้รับโอกาสนั้นแสดงถึงระดับความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ดังนั้น “การติดตามความเสี่ยงพิจารณาทั้งสถานการณ์ปัจจุบันและความเป็นไปได้ในการเปลี่ยนแปลง”

๑.๓ แนวทางความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาความเสี่ยงทั่วทั้งระบบและทุกกระบวนการในความเป็นไปได้ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผลดำเนินการเพิ่มขึ้น ผลลัพธ์จะสอดคล้องกันมากขึ้นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถมั่นใจได้ว่าองค์กรจะดำเนินการอย่างโปร่งใสตามที่สัญญาไว้

แนวคิดความเสี่ยง :

- ปรับปรุงการกำกับดูแล
- สร้างวัฒนธรรมเชิงรุกในการปรับปรุง
- ช่วยให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบ
- มั่นใจถึงความสม่ำเสมอในคุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการ
- เพิ่มความมั่นใจและความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๒. หลักการที่สำคัญของระบบการจัดการต่อต้านการติดสินบน มาตรฐาน ISO 37001

การดำเนินกิจการในระบบการจัดการการต่อต้านการให้และรับสินบนไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ที่อาจมีความเสี่ยงต่อการติดสินบนต่ำหรือความเสี่ยงต่อการให้และรับสินบนสูง หลักในการบริหารความเสี่ยงในมาตรฐานการจัดการการต่อต้านการให้และรับสินบน มีคำแนะนำเพื่อให้สอดคล้องในตัวมาตรฐาน ISO 37001 มีดังนี้ การประเมินความเสี่ยงของการให้และรับสินบนในระบบการจัดการฯ กำหนดการประเมินความเสี่ยง ๗ ไว้ในข้อกำหนดที่ ๔.๕ เพื่อให้องค์กรมีรากฐานที่มั่นคงสำหรับระบบการจัดการการต่อต้านการติดสินบน การประเมินควรระบุถึงความเสี่ยงของการติดสินบนที่องค์กรเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ และที่ต้องทำการลดความเสี่ยงการติดสินบนโดยดำเนินการควบคุม จัดสรรบุคลากร ทรัพยากร และกิจกรรมต่อต้านการให้และรับสินบน สำหรับวิธีการประเมินความเสี่ยงที่องค์กรนำมาใช้ประเมินในองค์กรต้องประกอบด้วยการให้น้ำหนักความเสี่ยงของการให้และรับสินบน จัดลำดับความสำคัญของการให้และรับสินบน และจัดลำดับของความเสี่ยงที่ยอมรับได้เพื่อพิจารณาโอกาสในการจัดการ ในการประเมินความเสี่ยงและโอกาสองค์กรต้องคำนึงถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ในการต่อต้านการให้และรับสินบน หลักของวิธีการประเมินความเสี่ยงที่องค์กรสามารถนำมาดำเนินการได้ดังนี้

ก) การเลือกเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงของการให้และรับสินบน ตัวอย่าง เช่น องค์กรสามารถเลือกเกณฑ์ ๓ ระดับ (เช่น "ต่ำ", "ปานกลาง", "สูง"), เกณฑ์ ๕ ระดับ หรือ ๗ ระดับ ที่ละเอียดยิ่งขึ้น หรือวิธีการที่มีรายละเอียดมากขึ้น แต่เกณฑ์ควรคำนึงถึงปัจจัยหลายประการรวมถึงลักษณะของความเสี่ยงในการติดสินบน ความน่าจะเป็นของการติดสินบนที่เกิดขึ้นและขนาดของผลกระทบที่ตามมา องค์กรควรประเมินความเสี่ยงจากการให้และรับสินบนตามขนาดและโครงสร้างขององค์กร เช่น องค์กรขนาดเล็กที่อยู่ในสถานที่ปฏิบัติงานที่เดียวมีการควบคุมการจัดการแบบศูนย์รวมในมือของคนไม่กี่คนสามารถควบคุมความเสี่ยงของการติดสินบนได้ง่ายกว่าองค์กรขนาดใหญ่มากที่มีโครงสร้างการกระจายอำนาจที่มีการดำเนินงานในหลายสถานที่

ข) สำรวจตำแหน่งที่ตั้ง และหน่วยงานขององค์กรเพื่อพิจารณาการดำเนินงานหรือคาดการณ์การดำเนินงาน และระดับความเสี่ยงต่อการให้และรับสินบน

ค) เกณฑ์การประเมิน เช่น สถานที่ตั้ง หรือ หน่วยงานที่มีความเสี่ยงสูงกว่าสถานที่อื่นหรือหน่วยงานอื่นให้พิจารณาว่าเป็นความเสี่ยง "ปานกลาง" หรือ "สูง" ซึ่งองค์กรกำหนดระดับการควบคุม

ง) ประเมินความเสี่ยงลักษณะธุรกิจ ขนาด และความซับซ้อนการบริหาร ประเภทของกิจกรรมขององค์กร

จ) ตรวจสอบว่าสามารถควบคุมความเสี่ยงจากการติดสินบนได้ง่ายขึ้น โดยองค์กรดำเนินการขนาดเล็กและในสถานที่เดียวสามารถควบคุมได้มากกว่ามากกว่าที่องค์กรมีหลายสถานที่ตั้ง หรือหลายหน่วยงาน

๑) โครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ หรือมีหลายสถานที่อาจมีบางกิจกรรมที่สามารถก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการติดสินบน เช่น การเตรียมการขดเชยที่ การจัดซื้อสินค้าหรือบริการที่ต้องการกำหนดให้ซัพพลายเออร์ต้องลงทุนขององค์กรควรดำเนินการอย่างเหมาะสม

๒) กำหนดขั้นตอนในการป้องกันจากการติดสินบนในกิจกรรมการเตรียมการขดเชย

ฉ) ตรวจสอบการดำเนินธุรกิจตามขอบข่ายความรับผิดชอบขององค์กร และศักยภาพของพันธมิตรทางธุรกิจในแต่ละประเภท เพื่อประเมินความเสี่ยงการติดสินบนตามกฎหมายระเบียบที่กำหนด ตัวอย่างเช่น

๑) องค์กรสามารถมีลูกค้าจำนวนมากที่ซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าต่ำมากมีความเสี่ยงต่อการติดสินบนต่ำ สามารถตัดส่วนธุรกิจนี้ออกได้ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าขององค์กรสามารถก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการติดสินบนอย่างมีนัยสำคัญ (เช่น ความเสี่ยงจากความต้องการสินค้า องค์กรพิจารณาว่าเป็นความเสี่ยงต่อการติดสินบน "ปานกลาง" หรือ "สูง" ต้องมีการจัดการจากองค์กร และในกรณีนี้องค์กรอาจไม่จำเป็นต้องจัดการการติดสินบนเจาะจงใด ๆ (องค์กรอาจทำการซื้อขายกับลูกค้าที่มีกำลังซื้อขนาดใหญ่ โดยมีการอนุมัติการขายและการชำระค่าสินค้าโดยตรงกับองค์กร) โดยองค์กรดูแลลูกค้าประเภทนี้เอง

๒) ซัพพลายเออร์แต่ละประเภท สามารถก่อให้เกิดความเสี่ยงในการติดสินบนในระดับที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ซัพพลายเออร์ที่มีขอบเขตการทำงานขนาดใหญ่มาก หรืออาจติดต่อกับลูกค้าขององค์กร หรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีความเสี่ยงต่อการติดสินบน "ปานกลาง" หรือ "สูง" ซัพพลายเออร์บางประเภทอาจมีความเสี่ยง "ต่ำ" เช่น ซัพพลายเออร์ที่อยู่ในการทำงานซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรม หรือลูกค้าขององค์กร ซัพพลายเออร์บางประเภทอาจมีความเสี่ยงในการติดสินบนที่ "ต่ำมาก" เช่น ซัพพลายเออร์ที่จำหน่ายสินค้าที่มีมูลค่าต่ำ จำนวนน้อย บริการจัดซื้อออนไลน์ สำหรับการเดินทางทางอากาศหรือโรงแรม องค์กรอาจสรุปไว้ได้ว่าการควบคุมการต่อต้านการติดสินบนไม่จำเป็นต้องดำเนินการกับซัพพลายเออร์ที่มีความเสี่ยงต่อการติดสินบนต่ำหรือต่ำมาก

๓) ผู้แทนจำหน่ายหรือคนกลางที่ดำเนินกิจกรรมในนามขององค์กรมีกิจกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์กับลูกค้าขององค์กรหรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐ องค์กรพิจารณาว่าเป็นความเสี่ยงต่อการติดสินบน "ปานกลาง" หรือ "สูง" โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากพวกเขาได้รับค่านายหน้าหรือค่าธรรมเนียมความสำเร็จ

ข) ตรวจสอบลักษณะและความถี่ของการมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐทั้งในประเทศหรือต่างประเทศที่สามารถก่อให้เกิดความเสี่ยงติดสินบนหรือควบคุมความเสี่ยงที่ประเมินภายใต้ขอบเขตที่องค์กรสามารถมีอิทธิพล เช่น

- การมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบในการออกใบอนุญาตและการอนุมัติ อาจมีความเสี่ยงต่อการติดสินบน

- ตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ สัญญา

- ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น หน้าที่

- การห้าม หรือจำกัดการต้อนรับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือการใช้ตัวแทนให้ดำเนินการแทน

ข) ปัจจัยเสี่ยงต่อการติดสินบนข้างต้นเกี่ยวข้องกัน เช่น ซัพพลายเออร์ในประเภทเดียวกัน อาจมีความเสี่ยงในการติดสินบนที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับสถานที่ที่ปฏิบัติงาน องค์กรมีการประเมินความเสี่ยงต่อการดำเนินการให้และรับสินบนที่เกี่ยวข้อง องค์กรกำหนดประเภทความเสี่ยง ระดับความเสี่ยง มาตรการที่ใช้กับความเสี่ยงแต่ละประเภท และสามารถประเมินได้ว่าการควบคุมที่มีอยู่นั้นไม่ใช่การควบคุมที่สามารถปรับปรุงได้อย่างเหมาะสม

องค์กรสามารถเปลี่ยนลักษณะของการทำธุรกรรม โครงการ กิจกรรม หรือความสัมพันธ์ของกิจกรรมได้ซึ่งลักษณะและขอบเขตของความเสี่ยงการติดสินบนจะลดลงจนถึงระดับที่สามารถจัดการได้อย่างเพียงพอโดยการควบคุมการต่อต้านการติดสินบนที่มีอยู่เพิ่มหรือเพิ่มเติม

การประเมินความเสี่ยงการติดสินบนไม่จำเป็นต้องยุ่งยากหรือซับซ้อน และผลของการประเมินนั้นไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ว่าถูกต้อง (เช่น ธุรกรรมที่ประเมินว่ามีความเสี่ยงต่ำในการติดสินบน) แต่ต้องปฏิบัติได้อย่างสมเหตุสมผลกับผลลัพธ์ของการประเมินความเสี่ยงจากการให้และรับสินบน ควรสะท้อนถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจริงจากการติดสินบนที่องค์กรเผชิญอยู่ กระบวนการประเมินความเสี่ยงการต่อต้านการให้และรับสินบนควรได้รับการออกแบบเป็นเครื่องมือเพื่อช่วยให้องค์กรประเมินและจัดลำดับความสำคัญของ

ความเสี่ยงการติดสินบน และควรได้รับการทบทวนและแก้ไขอย่างสม่ำเสมอตามการเปลี่ยนแปลงในองค์กรหรือสถานการณ์ (เช่น การตลาด หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ข้อกำหนดทางกฎหมาย ประสบการณ์ที่ได้รับ) โดยสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จาก ISO 31000

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำระบบ ISO ๓๗๐๐๑

ประโยชน์ระบบการจัดการต่อต้านการให้และรับสินบน มาตรฐาน ISO 37001 หรือ ISO 37001 Anti-Bribery Management Systems หรือ ABMS สามารถสรุปประโยชน์ทางธุรกิจที่สำคัญในการนำระบบมาตรฐาน ISO ๓๗๐๐๑ มาใช้โดยแบ่งออกเป็น ๖ ส่วนดังนี้

ส่วนที่ ๑ การป้องกันตรวจจับและจัดการกับความเสี่ยงของการติดสินบน

- เพิ่มโอกาสตรวจพบความเสี่ยงในการติดสินบน
- กลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและจัดการกับความเสี่ยงของการติดสินบน
- การปรับปรุงทั่วไปของการประเมินความเสี่ยง

ส่วนที่ ๒ สร้างความเชื่อมั่นให้กับตลาดปรับปรุงชื่อเสียงและภาพลักษณ์

- จัดการความเสี่ยงทางธุรกิจรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่สาม
- การตรวจสอบการติดสินบนภายในก่อนเกิดเหตุการณ์ต่อสาธารณะ
- การเติบโตของรายได้และการประหยัดต้นทุน
- ความรับผิดชอบต่อสังคม

ส่วนที่ ๓ เพิ่มการยอมรับในระดับสากล

องค์การระหว่างประเทศเพื่อการมาตรฐาน (ISO) ได้รับการยอมรับทั่วโลกในฐานะหน่วยงานที่มีอำนาจ

- การจัดการต่อต้านการติดสินบน
- สอดคล้องกับมาตรฐานอุตสาหกรรมอื่น ๆ
- การปฏิบัติตามกฎหมายในประเทศและระหว่างประเทศ

ส่วนที่ ๔ ลดต้นทุน

- ควบคุมงบประมาณ
- กลไกที่มีประสิทธิภาพในการติดตามธุรกรรม
- กระบวนการที่โปร่งใสตรงไปตรงมาและจัดการได้ด้วยความสะดวกที่ชัดเจน
- ใช้วิธีการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพและความยั่งยืนเนื่องจาก
- พัฒนาการบำรุงรักษาและทบทวนเอกสารที่เหมาะสม

ส่วนที่ ๕ ป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์

- การตระหนักถึงผลที่ตามมาหากเกี่ยวข้องกับการติดสินบน
- การปรับปรุงทั่วไปในประสิทธิภาพขององค์กร
- ปรับปรุงประสิทธิภาพทางการเงิน
- เพิ่มโอกาสในการตรวจจับการฉ้อโกงและความยั่งยืนเนื่องจาก

ส่วนที่ ๖ ส่งเสริมวัฒนธรรมต่อต้านการติดสินบน

- การรับรู้ที่ดีขึ้นเกี่ยวกับ ABMS และวัฒนธรรมต่อต้านการติดสินบน
- การปรับปรุงทั่วไปในหมู่บุคลากร
- การปรับปรุงประสิทธิภาพโดยทั่วไปของพนักงาน
- คุณค่าทางจริยธรรมภายในองค์กรสามารถได้รับการส่งเสริมในอุตสาหกรรมและตลาด

- อิทธิพลของกระบวนการทางสังคมทั่วไปในสังคมผ่านองค์กรกำกับดูแลตนเอง และการควบคุมพลเรือน

- การดำเนินการตามระบบการจัดการต่อต้านการติดสินบนด้วยวิธีการ IMS

๑.๒ ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

การทุจริตในภาครัฐเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ สร้างความเสียหายอย่างมากมายให้แก่ประเทศและประชาชนไทย ที่ปรากฏต่อสาธารณะชนนั้นเป็นเพียงบางส่วน แต่ก็ก็เป็นความเสียหายอย่างมหาศาล เช่น โครงการคลองด่าน โครงการรถเรือดับเพลิง สินบนข้ามชาติโรลส์ - รอยส์ โครงการ CTX การทุจริตของอดีตผู้ว่าการการท่องเที่ยว สินบนภาษีเหล่า ฯลฯ และยังมีอีกมากมายทั้งปรากฏต่อสาธารณชนและไม่ปรากฏต่อสาธารณชน ซึ่งในการปฏิวัติรัฐประหารทุกครั้งก็จะอ้างเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันมาเป็นเหตุผลในการปฏิวัติรัฐประหารเสมอ ๆ องค์กรอิสระหรือองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องไม่อาจทำให้การทุจริตคอร์รัปชันลดน้อยถอยลงแต่อย่างใด จึงมีแนวความคิดในการให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ก็ได้มีบทบัญญัติในประเด็นนี้อย่างเด่นชัดขึ้น ดังปรากฏในหมวด ๔ หน้าแรกของปวงชนชาวไทย มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า ”บุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๒) ป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ และสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รวมทั้งให้ความร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๑๐) ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤตินิยมชอบทุกรูปแบบ

การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริตนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญซึ่งจะส่งผลดีในการใช้งบประมาณของรัฐได้อย่างคุ้มค่า ประเทศไทยได้พัฒนาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนขึ้นมาอย่างมากในช่วง ๔ ปีที่ผ่านมา โดยมีการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมสังเกตการณ์ มีส่วนร่วมในการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโครงการของหน่วยงานภาครัฐ จึงถือว่าการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนส่งผลดีต่อการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน รัฐบาลจึงควรสนับสนุนให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้มากขึ้น และขยายโอกาสการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริตให้กว้างขึ้น

การส่งเสริมให้เครือข่ายภาคประชาชน สภาองค์กรชุมชน และภาคีที่เกี่ยวข้องของภาคประชาชน รัฐ และเอกชน มีการบูรณาการในการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ชุมชน และร่วมกันเป็นแกนกลางในการตรวจสอบ ป้องกัน ปัญหาอันเกิดจากการทุจริตและประพฤตินิยมชอบ ที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่โดยตรง เป็นหัวใจสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการต่อต้านการทุจริตและประพฤตินิยมชอบของประเทศอย่างมีนัยสำคัญในการต่อต้านและป้องกันการทุจริตในทุกภาคส่วน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบูรณาการการทำงานร่วมกันในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตั้งแต่ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งที่เป็นภาคีเครือข่ายระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ประกอบด้วย

๑.๒.๑ ภาคีเครือข่ายระดับต้นน้ำ

ภาคีเครือข่ายที่เป็นเครือข่ายภาคประชาชน หรือองค์กรเอกชน ได้แก่

๑.๒.๑.๑ องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) ก่อตั้งครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ในชื่อ “ภาคีเครือข่ายต่อต้านคอร์รัปชัน” โดยการริเริ่มของ คุณดุสิต นนทะนาคร ประธานหอการค้าไทย ที่เล็งเห็นว่าประเทศชาติต้องสูญเสียผลประโยชน์ไปมหาศาลกับการคอร์รัปชันในโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐซึ่งนับวันจะมีวิธีการที่ซับซ้อนและมีมูลค่าความเสียหายมากขึ้นเรื่อย ๆ นับเป็นความพยายามครั้งแรกของภาคเอกชน

ที่ต้องการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันอันเลวร้ายและบั่นทอนการพัฒนาประเทศมาอย่างยาวนาน โดยในปี พ.ศ.๒๕๕๕ จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็นองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน(ประเทศไทย) และได้จดทะเบียนเป็นมูลนิธิในปี พ.ศ.๒๕๕๗

วัตถุประสงค์ของมูลนิธิองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย)

๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ขององค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) ในด้านวิชาการ การบริหาร และกิจการที่เป็นประโยชน์ต่อการต่อต้านคอร์รัปชัน

๒) จัดหาทุน เพื่อการดำเนินงาน หรือเพื่อการพัฒนาองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย)

๓) ส่งเสริมการศึกษา และการวิจัยค้นคว้า ให้นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและต่อต้านการคอร์รัปชัน รวมทั้งสนับสนุนกิจการ

๔) ส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปะและเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย บ่มเพาะ ทักษะคนดี ที่ดีเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม อันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

๕) สนับสนุนการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

๖) ดำเนินงานเพื่อสาธารณประโยชน์ และร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่น ๆ เพื่อกิจกรรมอันเป็นสาธารณประโยชน์

๗) ไม่ดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง^๓

๑.๒.๑.๒ มูลนิธิต่อต้านการทุจริต โดยขอจดทะเบียนก่อตั้งเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ เป็นประธานกรรมการ โดยมีวัตถุประสงค์

๑) ให้การสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรม ในการปลูกฝังค่านิยม คุณธรรมและ จริยธรรม ให้กับคนในชาติ โดยเฉพาะเยาวชน ให้เป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ สุจริต และมีความ จงรักภักดีต่อ สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

๒) ส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มี ความรู้ความเข้าใจในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และมีคุณธรรม จริยธรรม

๓) ให้การสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๔) ยกย่องและเผยแพร่เกียรติคุณของหน่วยงานและบุคคลที่ดีเด่นในด้านการป้องกัน และ ปราบปรามการทุจริต และมีความซื่อสัตย์สุจริต

๕) ให้การช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๖) ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์และสาธารณกุศล หรือร่วมมือกับองค์กรการกุศล อื่น ๆ เพื่อสาธารณประโยชน์และสาธารณกุศลต่าง ๆ

๗) ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด^๔

๑.๒.๑.๓ เครือข่ายประชาชนสมาชิกชมรม STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต ของสำนักงาน ป.ป.ช.

๑.๒.๑.๔ เครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ของสำนักงาน ป.ป.ท.

^๓องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย), วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก www.anticorruption.in.th

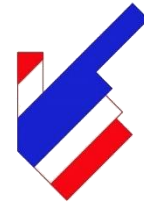
^๔ มูลนิธิต่อต้านการทุจริต Anti Corruption Foundation, วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก <http://acf.or.th/>

รูปที่ ๔ สัญลักษณ์
องค์กรต่อต้านคอร์รัปชันสากล (ประเทศไทย)

รูปที่ ๕ สัญลักษณ์
มูลนิธิต่อต้านการทุจริต

มูลนิธิต่อต้านการทุจริต
Anti-Corruption Foundation

๑.๒.๒ ภาคีเครือข่ายระดับกลางน้ำ

ภาคีเครือข่ายที่เป็นหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่

๑.๒.๒.๑ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.)
โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการ และดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. บรรลุภารกิจ และหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น

(๒) อำนวยความสะดวก ประสานงาน ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการ

(๓) ประสานงานและให้ความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) ดำเนินการหรือจัดให้มีการรวบรวม วิเคราะห์ ศึกษาวิจัย และเผยแพร่ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบและอันตรายของการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ต่อต้านหรือชี้เบาะแส ตามกลไกที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตามมาตรา ๓๓๓

(๖) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าพนักงานของรัฐ หรือภาคเอกชนเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๗) จัดทำระบบสารสนเทศของข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการป.ป.ช. ซึ่งอย่างน้อยต้องระบุผู้รับผิดชอบและความคืบหน้าของการดำเนินการของแต่ละเรื่อง เพื่อกรรมการจะได้ตรวจสอบได้ตลอดเวลา

(๘) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย และตามที่กฎหมายบัญญัติ^๕

๑.๒.๒.๒ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.)

มีภารกิจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ โดยการจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ และแผนพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ กำกับและตรวจสอบ เจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐ ติดตามและรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในภาครัฐ แสวงหาข้อมูลและรวบรวมพยานหลักฐาน รวมทั้งไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินการทางวินัยและคดีกับผู้กระทำ

^๕ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.), วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗
สืบค้นจาก <https://www.nacc.go.th>

ผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลและบรรลุผลตามเป้าหมายในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ท. และรับผิดชอบเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการ ป.ป.ท. และคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. แต่งตั้งรวมทั้งปฏิบัติงานธุรการอื่น

(๒) แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำการทุจริตในภาครัฐของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตรวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) อำนวยการ กำกับ ติดตาม และประเมินผลมาตรการป้องกันการทุจริตในภาครัฐตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) จัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ แผนพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ข้อเสนอแนะและคำปรึกษาที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๕) ประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

(๖) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐและงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี มอบหมาย^๖

๑.๒.๒.๓ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

(ญ) กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑) รักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั่วราชอาณาจักร

๒) ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและตามกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือการทุจริตในวงราชการ และความผิดว่าด้วยการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐหรือในวงราชการ และความผิดอื่นที่เกี่ยวข้อง

๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

^๖ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.), วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก <https://www.pacc.go.th>

กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่น ในสำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความใน (ญ) ของ (๑๓) ของข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ
เป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(ญ) กองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบประกอบด้วย

(๑) ฝ่ายอำนวยการ

(๒) - (๗) กองกำกับการ ๑ - ๖

(๘) กลุ่มงานสอบสวน

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความใน (ญ) ของ (๑๒) ของ ๒. กองบัญชาการ ในข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวง
แบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และ
ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(ญ) กองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีอำนาจหน้าที่
ดังต่อไปนี้ ๑) รักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับการทุจริตและ
ประพฤติมิชอบในวงราชการทั่วราชอาณาจักร ๒) ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
และ กฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือการทุจริตใน
วงราชการ และความผิดว่าด้วยการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐหรือในวงราชการ และความผิดอื่นที่
เกี่ยวเนื่อง ๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับ
มอบหมาย”

๑.๒.๒.๔ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

สืบเนื่องจากสถานการณ์ของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วการพัฒนาด้านเทคโนโลยี
ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมการเมืองวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการก่ออาชญากรรม
ซึ่งพัฒนาจากการใช้ความรุนแรง เป็นอาชญากรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจที่มีมูลค่ามหาศาล
ส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก การใช้เทคโนโลยีคุณภาพสูงและช่องว่างของกฎหมายปิดบัง
ความผิดของตน มีอิทธิพล และเครือข่ายองค์กรโยงโย่งทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทำให้ยากต่อการ
สืบสวนสอบสวนดำเนินคดีจึงต้องมีการจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษขึ้นโดยอยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงยุติธรรม
ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๕ ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.๒๕๔๕ ใช้ชื่อ
ภาษาอังกฤษว่า “DEPARTMENT OF SPECIAL INVESTIGATION” มีชื่อย่อว่า “DSI” ซึ่งมีบุคลากรที่มี
ความรู้ความชำนาญในด้านต่าง ๆ พัฒนารูปแบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เป็นองค์กรหนึ่งซึ่งเป็น
ยุทธศาสตร์ในการปฏิรูประบบราชการ ทำให้ประชาชนและประเทศชาติได้รับความเป็นธรรมและประโยชน์
สูงสุด โดยมีภารกิจและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

ภารกิจ

เกี่ยวกับการป้องกัน การปราบปราม การสืบสวนและการสอบสวนคดีความผิด
ทางอาญาที่ต้องดำเนินการสืบสวนและสอบสวนโดยใช้วิธีการพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ

อำนาจหน้าที่

(๑) รับผิดชอบงานเลขานุการของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดี
พิเศษ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๒) ป้องกัน ปราบปราม สืบสวน และสอบสวนคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการ
สอบสวนคดีพิเศษ และตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการคดีพิเศษประกาศกำหนดหรือตามมติของ

คณะกรรมการคดีพิเศษ ตลอดจนปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาที่เป็นคดีพิเศษ

(๓) ศึกษา รวบรวม จัดระบบ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ และเพื่อป้องกัน ปรามปราม สืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ

(๔) จัดให้มีการศึกษา อบรม และพัฒนาระบบงานการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ การพัฒนาความรู้และการประเมินสมรรถภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างของกรมและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะมิฐานะเป็นพนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษหรือไม่

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายและระเบียบที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมและงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย^๗

๑.๒.๒.๕ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

๑) เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็น หรือเกินสมควรแก่เหตุ

๒) แสวงหาข้อเท็จจริงเมื่อเห็นว่ามีผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้จัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมนั้น

๓) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

๔) ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินตาม (๑) หรือ (๒) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อพิจารณาสั่งการ ตามที่เห็นสมควรต่อไป

๕) ในการดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) หากเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไป^๘

๑.๒.๒.๖ ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย

“ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย” มีชื่อเดิมว่า “ศูนย์บริการข่าวสารของกระทรวงมหาดไทย” ต่อมา กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดตั้งและปรับปรุงใหม่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยกำหนดสถานที่ตั้งให้ชัดเจนเหมาะสม มีเจ้าหน้าที่และเครื่องมือสื่อสารอย่างเพียงพอ มีเครือข่ายเชื่อมโยงถึงกันในทุกระดับสามารถติดต่อประสานงานได้อย่างรวดเร็ว และได้มีพิธีเปิด “ศูนย์ดำรงธรรมกระทรวงมหาดไทย” อย่างเป็นทางการพร้อมกันทั่วประเทศ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๕ ซึ่งตรงกับ “วันดำรงราชานุภาพ” มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

๑) รับเรื่องราวความเดือดร้อนของประชาชนในทุกเรื่องตลอด ๒๔ ชั่วโมง

^๗ กรมสอบสวนคดีพิเศษ, วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก <https://www.dsi.go.th>

^๘ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน, วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก <https://www.ombudsman.go.th>

๒) วิเคราะห์ ประเมินเรื่องราว เหตุการณ์ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและ
ปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้นอย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์

๓) ประสานการปฏิบัติและส่งต่อเรื่องราวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ

๔) รายงานผลการปฏิบัติตามสายการบังคับบัญชาทันทีที่ได้รับเรื่องราว ระหว่าง
การปฏิบัติและภายหลังภารกิจเสร็จสิ้นแล้ว

๕) ประชาสัมพันธ์ผลงานให้ประชาชนทั่วไปทราบอย่างแพร่หลาย

๖) ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมเชิดชูคนดีและให้ความรู้ทางศีลธรรม จริยธรรมแก่
ประชาชนทั่วไป

๗) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย^๙

^๙ กระทรวงมหาดไทย, วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก <https://moi.go.th>

๑.๒.๒.๗ ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
 รูปที่ ๖ ข้อมูลพื้นฐานศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)^{๑๐}

^{๑๐} ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน), วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก <https://moralcenter.or.th/>

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

วิสัยทัศน์

“ส่งเสริมและขับเคลื่อนเครือข่ายทางสังคม ด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม สู่สังคมคุณธรรม”

พันธกิจ

“ขับเคลื่อนและสนับสนุนการส่งเสริมคุณธรรมของเครือข่ายทางสังคม ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง ด้วยกระบวนการสมาชิกคุณธรรม การพัฒนา และเผยแพร่รณรงค์ ความรู้ มาตรฐานคุณธรรม และกระบวนการรับรองการเป็นองค์กรส่งเสริมคุณธรรม และเป็นศูนย์ข้อมูลการพัฒนาคุณธรรมของเครือข่าย”

มิติกระบวนการหลัก

มิติกระบวนการสนับสนุน

วัตถุประสงค์

ตาม พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ลงวันที่ 31 พ.ค. 2562

1. ขับเคลื่อนการปฏิบัติให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม
2. สนับสนุนการรวมพลังของเครือข่ายทางสังคม และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน รวมทั้งการจัดประชุมสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อพัฒนาคุณธรรมที่เหมาะสมกับสังคมไทย
3. ดำเนินการและสนับสนุนการศึกษาวิจัย พัฒนาความรู้และนวัตกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมและการปลูกฝังคุณธรรม เผยแพร่ความรู้ วรรณคดี ปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรมให้แก่เครือข่ายทางสังคม และเป็นศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมในสังคมไทย
4. ส่งเสริมการสร้างและพัฒนามาตรฐานด้านคุณธรรม รวมทั้งพัฒนาระบบการรับรองการเป็นองค์กรส่งเสริมคุณธรรมของเครือข่ายทางสังคม
5. ดำเนินการอื่นเพื่อส่งเสริมคุณธรรมตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๑.๒.๓ ภาคิเครือข่ายระดับปลายน้ำ

ภาคิเครือข่ายหน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ซึ่งเป็นหน่วยงานสุดท้ายกรณีที่มีความผิดเกี่ยวกับคดีทุจริตชัดเจน ได้แก่

๑.๒.๓.๑ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ก่อตั้ง

แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็น ๑ ใน ๑๑ แผนกของศาลฎีกา เริ่มก่อตั้งโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ (ถูกยกเลิก) แผนกฯ เปิดทำการครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติในมาตรา ๑๙๔ ว่าให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา

เหตุผลในการก่อตั้ง

การคอร์รัปชันของนักการเมืองและการประพฤตินิยมขบในวงราชการมีมากขึ้น แต่การดำเนินคดีอาญาตามปกติไม่อาจแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตั้งแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขึ้นในศาลฎีกา เพื่อให้อำนาจแก่ผู้พิพากษาศาลฎีกาเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดี โดยมีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เป็นผู้สอบสวนและส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดฟ้อง หรือ ป.ป.ช. สามารถฟ้องคดีเอง

กฎหมายที่ใช้บังคับ

การพิจารณาพิพากษาคดี มีกฎหมายวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้บังคับโดยเฉพาะซึ่งเป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญมีชื่อว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐” หากไม่มีบทบัญญัติใน พ.ร.บ. ดังกล่าวใช้บังคับ ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมการพิจารณาคดีใช้ระบบไต่สวนซึ่งต่างจากคดีทั่วไปที่ใช้ระบบกล่าวหา

เขตอำนาจศาล

แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจไต่สวนและพิพากษาบุคคลผู้กระทำความผิดในข้อกล่าวหาดังต่อไปนี้

รูปที่ ๗ อำนาจไต่สวนและพิพากษาบุคคลผู้กระทำความผิด

ผู้กระทำความผิด	ข้อกล่าวหา
๑ นักการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน	๑ ทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือขัดต่อกฎหมาย หรือร่ำรวยผิดปกติ
๒ กรรมการ ป.ป.ช.	๒ ทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือขัดต่อกฎหมาย หรือร่ำรวยผิดปกติ
๓ บุคคลธรรมดาที่เป็นตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน ผู้ให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามข้อ ๑ และ ๒	๓ จงใจให้บุคคลตามข้อ ๑ และ ๒ กระทำการ ไม่กระทำการ หรือ ประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่
๔ บุคคลตามข้อ ๑ และ ๒ หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ช.	๔ จงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ

องค์คณะผู้พิพากษา

องค์คณะผู้พิพากษาในคดีประกอบด้วยผู้พิพากษาหรือผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาจำนวน ๙ คน ซึ่งได้รับเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา การพิจารณาพิพากษาคดีอาชญากรรมขององค์คณะ นอกจากองค์คณะจะต้องทำคำพิพากษากลางแล้ว องค์คณะแต่ละคนยังต้องทำคำวินิจฉัยส่วนตัวเปิดเผยต่อสาธารณะหลังจากได้อ่านคำพิพากษากลางแล้วด้วย

อุทธรณ์

คำพิพากษาในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันอ่านคำพิพากษาขององค์คณะผู้พิพากษาในชั้นอุทธรณ์คือ ผู้พิพากษาที่มีอาวุโสไม่ต่ำกว่าหัวหน้าคณะในศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสผู้เคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าคณะในศาลฎีกาผู้ซึ่งไม่เคยเป็นองค์คณะเดิมจำนวน ๙ คน ที่ได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

รูปที่ ๘ กระบวนการพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ที่มา : <http://www.supremecourt.or.th>

๑.๒.๓.๒ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง

รูปที่ ๙ ข้อมูลพื้นฐานของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง

ความเป็นมา

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งมีผลบังคับเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ประกอบด้วยศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางและศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ส่วนการเปิดทำการต้องกระทำโดยประกาศเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เปิดทำการศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง พ.ศ. ๒๕๕๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นมา ส่วนการดำเนินกระบวนการพิจารณานั้น พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๖ บัญญัติว่า “วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบให้ใช้ระบบไต่สวนและเป็นไปโดยรวดเร็ว...”

เหตุผลในการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

เนื่องจากการทุจริตและประพฤติมิชอบมีผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงทางสังคมและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ประกอบกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในระยะที่ผ่านมาได้ทวีความรุนแรงและก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของแผ่นดินเป็นจำนวนมาก และจากการดำเนินนโยบายในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง ส่งผลให้มคดียุติธรรมคดีทุจริตและประพฤติมิชอบขึ้นสู่ศาลมากขึ้น สมควรจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อให้อำนาจความยุติธรรมในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผู้บริหารศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๗ กำหนดให้มีผู้บริหารศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ดังนี้

๑. อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง จำนวน ๑ คน
๒. รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง จำนวน ๓ คน

เขตศาล

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง มีเขตอำนาจ ดังนี้

๑. คดีทุจริตและประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (พ.ร.ฎ. เปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางฯ ม.๓)
๒. คดีทุจริตและประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร (พ.ร.บ. จัดตั้งฯ ม.๕ วรรคสี่) ทำการในเขตพื้นที่ดังกล่าว (พ.ร.บ. จัดตั้งฯ ม.๔ วรรคสี่)
๓. บรรดาคดีของท้องที่จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางหรือในศาลชั้นต้นใดในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้คงพิจารณาพิพากษาต่อไปในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางหรือศาลชั้นต้นนั้น แล้วแต่กรณี (พ.ร.ฎ. เปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางฯ ม.๖)

หมายเหตุ - ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๑, ๓, ๔, ๕, ๖, ๘, ๙ เปิดทำการแล้วในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๐ ส่วนศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๒, ๗ เปิดทำการในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ (ตามพระราชกฤษฎีกา กำหนดจำนวน ที่ตั้ง เขตศาล และวันเปิดทำการของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค พ.ศ. ๒๕๖๐)

คดีที่อยู่ในอำนาจศาล

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางมีอำนาจพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ และคดีที่กฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง (พ.ร.บ. จัดตั้งฯ ม.๗)

คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ หมายความว่า คดีดังต่อไปนี้ ไม่ว่าจะมิชอบหรือความผิดอื่นเกี่ยวข้องรวมกันอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม (พ.ร.บ. จัดตั้งฯ ม.๓ วรรคหนึ่ง)

๑. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่นหรือความผิดอื่นอันเนื่องมาจากการประพฤติมิชอบ

๒. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลที่กระทำความผิดฐานฟอกเงินที่เกี่ยวข้องกับความผิดตาม (๑) หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ กฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ หรือกฎหมายอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

๓. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษบุคคลในความผิดเกี่ยวกับการเรียก รับ ยอมจะรับ หรือให้ ขอให้ รับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด หรือการใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือใช้อิทธิพลเพื่อบังคับหรือข่มขืนใจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ ไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำใดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น

๔. คดีอาญาที่ฟ้องขอให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลตามกฎหมายที่กำหนดให้เป็นคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

๕. คดีอาญาที่ฟ้องขอให้ลงโทษบุคคลที่ร่วมกระทำความผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลตาม (๑) ถึง (๔) ไม่ว่าจะในฐานะตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้สมคบ

๖. คดีเกี่ยวกับการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบหรือจงใจยื่นบัญชีและเอกสารดังกล่าวด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

๗. คดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะเหตุรั่วรายผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

๘. กรณีที่มีการขอให้ศาลดำเนินกระบวนการอย่างหนึ่งอย่างใดก่อนยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องขอตาม (๑) ถึง (๗)

๙. การกระทำความผิดเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท

คดีที่การกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท หากบทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางมีอำนาจรับพิจารณาพิพากษาข้อหาความผิดบทอื่นด้วย (พ.ร.บ. จัดตั้งฯ ม.๘)

๑๐. การกระทำความผิดหลายกรรมต่างกันซึ่งเกี่ยวข้องกัน

คดีที่การกระทำเป็นความผิดเป็นหลายกรรมต่างกันในความผิดที่เกี่ยวข้องกัน แม้บางกรรมที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางก็มีอำนาจที่รับหรือไม่รับไว้พิจารณาพิพากษาได้ (พ.ร.บ. จัดตั้งฯ ม.๙)

คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ไม่หมายรวมถึงความผิดที่อยู่นอกอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คดีที่อยู่นอกอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (พ.ร.บ. จัดตั้งฯ ม.๓ วรรคสอง)

ที่มา : <https://cccm.coj.go.th/th/page/item/index/id/๔๕๕>

ประวัติความเป็นมา ขององค์กรอัยการ

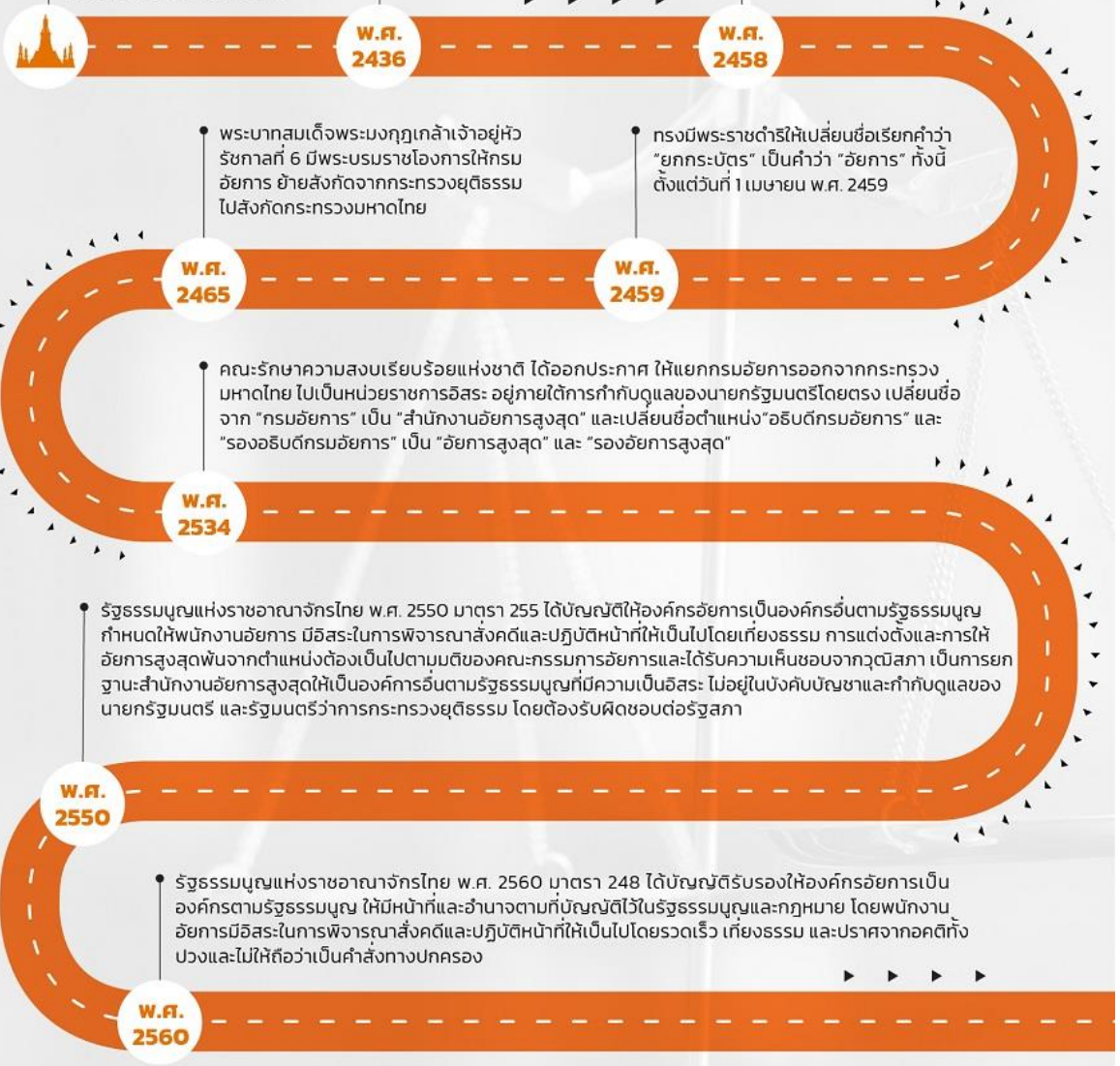

ลำดับเหตุการณ์สำคัญ

อำนาจหน้าที่สำคัญบางประการของพนักงานอัยการปัจจุบัน มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เรียกว่าตำแหน่ง "ยกกระบัตร" ซึ่งมีหน้าที่สอดส่องดูแลความผิดและความชอบของเจ้าเมืองกรมการเมืองซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจตุลาการด้วยในสมัยนั้น และสอดส่องอรรถคดีความทั่วไปในหัวเมือง

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จัดตั้งกรมอัยการขึ้น โดยอยู่ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 มีพระบรมราชโองการประกาศรวมพนักงานอัยการซึ่งแยกเป็นอัยการหัวเมือง กับอัยการกรุงเทพฯ มาไว้ที่กรมอัยการ เมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2458

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 มีพระบรมราชโองการให้กรมอัยการ ย้ายสังกัดจากกระทรวงยุติธรรม ไปสังกัดกระทรวงมหาดไทย

ทรงมีพระราชดำริให้เปลี่ยนชื่อเรียกคำว่า "ยกกระบัตร" เป็นคำว่า "อัยการ" ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2459

คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ได้ออกประกาศ ให้แยกกรมอัยการออกจากกระทรวงมหาดไทย ไปเป็นหน่วยราชการอิสระ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรีโดยตรง เปลี่ยนชื่อจาก "กรมอัยการ" เป็น "สำนักงานอัยการสูงสุด" และเปลี่ยนชื่อตำแหน่ง "อธิบดีกรมอัยการ" และ "รองอธิบดีกรมอัยการ" เป็น "อัยการสูงสุด" และ "รองอัยการสูงสุด"

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 255 ได้บัญญัติให้องค์กรอัยการเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ กำหนดให้พนักงานอัยการ มีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยเที่ยงธรรม การแต่งตั้งและการให้อัยการสูงสุดพ้นจากตำแหน่งต้องเป็นไปตามมติของคณะกรรมการอัยการและได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา เป็นการยกฐานะสำนักงานอัยการสูงสุดให้เป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญที่มีความเป็นอิสระ ไม่อยู่ในบังคับบัญชาและกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม โดยต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 248 ได้บัญญัติรับรองให้องค์กรอัยการเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ให้มีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย โดยพนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เที่ยงธรรม และปราศจากอคติทั้งปวงและไม่ให้ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง

๑.๒.๔ การทุจริตสินบน การจัดซื้อจัดจ้างและการทุจริตด้านทรัพยากรธรรมชาติ

การทุจริตสินบน

๑.๒.๔.๑ คำจำกัดความของการทุจริตสินบน

สินบน ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

(๑) (โบราณ) น. ทรัพย์สินหรือสิ่งของที่จะให้เป็นเครื่องบูชาคุณหรือตอบแทนผู้ที่ช่วยเหลือสำเร็จตามประสงค์

(๒) (กฎหมาย) น. ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่บุคคลเพื่อจูงใจให้ผู้นั้นกระทำการ หรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่

(๓) น. เงินที่จ่ายให้แก่ผู้นำจับ

คำว่า สินบน หมายถึง ทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ให้แก่บุคคล เพื่อให้ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้น ไม่กระทำการตามที่ผู้จ่ายเงินสินบนต้องการ คำว่า สินบน ประกอบด้วยคำว่า สิน กับคำว่า บน “สิน” เป็นคำไทย แปลว่า ทรัพย์สิน ส่วนคำว่า “บน” เป็นคำภาษาเขมรว่า บน (อ่านว่า บ้อน) หมายถึง การขอร้องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ช่วยโดยสัญญาว่าหากช่วยให้สำเร็จแล้วจะให้สิ่งของตอบแทน สินบนจึงหมายถึงเงินที่ให้ในลักษณะการบน แต่เป็นการบนเพื่อให้ช่วยในการทุจริต การให้สินบนจึงเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่บ้านเมืองเพื่อให้อนุมัติโครงการต่าง ๆ ทำให้รัฐต้องจ่ายเงินมากกว่าที่ควรจ่ายจริงหลายเท่า จัดเป็นการฉ้อราษฎร์บังหลวงโดยตรง แต่อย่างไรก็ตาม การจ่ายเงินที่เรียกว่าเงินสินบนอีกประเภทหนึ่ง คือเงินที่จ่ายให้แก่ผู้นำจับผู้ที่กระทำความผิดกฎหมาย ภาษาไทยเรียกว่า สินบนนำจับ เช่น ผู้ที่ช่วยชี้เบาะแสให้ตำรวจจับผู้ร้าย หรือผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดจะได้รับสินบนนำจับ^{๑๑}

สินบน มักจะเกี่ยวข้องกับ การเสนอ การให้ การรับ หรือการเรียกร้องบางสิ่งที่มีมูลค่า (เช่น เงิน ของขวัญ ความช่วยเหลือ) เพื่อโน้มน้าวให้กระทำการใด ไม่กระทำการใดหรือเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของบุคคลในตำแหน่ง

๑.๒.๔.๒ ความเป็นมาเกี่ยวกับสินบน

เรื่องของสินบนในประเทศไทยปรากฏข้อความในศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง หลักที่ ๑ ด้านที่ ๑ ว่า “ไพร่ฟ้า ลูกเจ้าลูกขุนผิดแลผิดแพกแสกกว้างกัน สนวนดูแท้แล้วจึง แล่งความแก่ ข้าด้วยชื่อ บเข้าผู้ ลัก มักผู้ซ่อน เห็นข้าวทานบใครพิน เห็นสินทานบใครเดือด”^{๑๒} แปลได้ว่า ถ้าประชาชนหรือลูกขุนมูลนาย ผู้มียศศักดิ์คนใดมีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกันหรือ เป็นความกันก็ให้ทำหน้าที่สอบสวนให้แน่นอนและให้ตัดสินความให้แก่เขาทั้งหลาย ด้วยความยุติธรรม ไม่เข้าข้างโจรหรือผู้เบียดบังทรัพย์สินผู้อื่น เห็นทรัพย์สินของคนอื่นก็ไม่อยากได้ เห็นสินผู้อื่นก็ไม่ริษยา กล่าวคือ ตุลาการทำหน้าที่สอบสวนและตัดสินความด้วยความยุติธรรม ไม่เข้าข้างคนใดและไม่เห็นแก่ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือสินบน

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงมีพระราชประสงค์ให้สร้างป้อมปราการตามหัวเมืองซึ่งต้องมีการกะเกณฑ์คนไปก่อสร้าง แต่บางคนไม่ยอมทำงานจึงรวบรวมเงินมาให้

^{๑๑} บทวิทยุรายการ “รู้ รัก ภาษาไทย” โดย สำนักงานราชบัณฑิตยสภา ออกอากาศทางสถานี วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เวลา ๗.๐๐ – ๗.๓๐ น.

^{๑๒} ประมวลข้อมูลเกี่ยวกับจารึกพ่อขุนรามคำแหง. สำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร.

เจ้าพระยาโกษาธิบดี (เหล็ก) ซึ่งเป็นข้าหลวงที่สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงไว้วางพระราชหฤทัย เพื่อให้เจ้าพระยาโกษาธิบดี (เหล็ก) ถวายความเห็นในการยับยั้งการสร้างป้อมปราการ ต่อมาสมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้ทรงทราบถึงเหตุที่เจ้าพระยาโกษาธิบดี (เหล็ก) ถวายความเห็นในการยับยั้งสร้างป้อมปราการ เพราะได้รับเงินจากคนไม่ยอมทำงาน จึงสั่งลงทัณฑ์ เจ้าพระยาโกษาธิบดี (เหล็ก) โดยการโบยอย่างหนักจนล้มป่วยและถึงแก่อนิจกรรมในเวลาต่อมา

ปัจจุบัน การบริหารภาครัฐของไทยมีวิวัฒนาการและการพัฒนาระบบบริหารภาครัฐ จึงเกิดรูปแบบ “สินบน” รูปแบบใหม่ขึ้น อาทิ สินบนขมขชาติ สินบนในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ สินบนในการอนุมัติ อนุญาต เป็นต้น

สินบนเกิดจากเจ้าพนักงานของรัฐได้ปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจรัฐ โดยอีกฝ่ายได้ให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าจะการให้นั้นจะเกิดจากความสมัครใจหรือไม่ก็ตาม และการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจรัฐ จะชอบหรือมิชอบด้วยกฎหมายก็ตาม ซึ่งล้วนก็เป็นสินบนทั้งสิ้น และสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐ จนเป็นเหตุของความเสื่อมล้ำ การได้รับจัดสรรทรัพยากรหรือความไม่เท่าเทียมในการรับบริการหรือการดำเนินการจากรัฐ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการค้าทางซื่อสัตย์ของประชาชนโดยตรง สวนในด้านธุรกิจการจ่ายสินบน เป็นการเพิ่มต้นทุนหรือเพิ่มภาระให้ผู้ประกอบการเมื่อธุรกิจหรือกิจการใดมีการจ่ายสินบน ซึ่งถือเป็นต้นทุนประเภทหนึ่งจะถูกผลักภาระให้กับผู้ซื้อ ไม่ว่าจะในรูปแบบการขึ้นราคาสินค้า การลดคุณภาพหรือปริมาณของสินค้า ซึ่งล้วนแต่ส่งผลต่อกำลังการซื้อที่ลดลงและส่งผลกระทบต่อธุรกิจของผู้ประกอบการ เศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง รวมถึงการพัฒนาประเทศ

รูปที่ ๑๑ ข้อมูลความหมายคำว่า “สินบน”

รูปที่ ๑๒ ความหมายของคำว่า “สินบน” เปรียบเทียบกับ “สินน้ำใจ”

สินบน คืออะไร?

สินบน คือ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่บุคคล เพื่อจูงใจให้ผู้นั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่

ที่มา : คู่มือ กฎหมาย ป.ป.ช. มาตรา 128

สำนักงาน ป.ป.ช.

รับสินน้ำใจ อาจกลายเป็น "รับสินบน"

"สินน้ำใจ" คือ เงินหรือทรัพย์สินที่ให้เป็นรางวัล

สินน้ำใจ อาจเป็นการให้ที่แอบแฝงโดยหวังประโยชน์ หรือผลตอบแทนจากการที่เจ้าพนักงานของรัฐ จะต้องกระทำหรือไม่กระทำการใดๆ ในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่ด้วยแล้ว เช่นนี้ การรับ "สินน้ำใจ" อาจกลายเป็นการ "รับสินบน" ไปในที่สุด

ที่มา : คู่มือ กฎหมาย ป.ป.ช. มาตรา 128

สำนักงาน ป.ป.ช.

"การรับสินน้ำใจ" เป็นกลุ่ม "ประพฤติมิชอบ" (Misconduct)

องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ หรือ "Transparency International" (TI) กำหนดให้ "การรับสินน้ำใจ" เป็นกลุ่ม "ประพฤติมิชอบ" เป็นการคอร์รัปชันรูปแบบหนึ่งที่ต้อง "ขจัด" ให้หมดไป โดยประเทศต่างๆ มักจะกำหนดมาตรการการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด อันคำนวณเป็นเงินได้ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ที่มา : คู่มือ กฎหมาย ป.ป.ช. มาตรา 128

สำนักงาน ป.ป.ช.

รูปที่ ๑๓ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

พ.ร.บ. ป.ป.ช. 2561

ตาม พ.ร.บ. ป.ป.ช. 2561 ได้บัญญัติห้ามเจ้าพนักงานของรัฐ
รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งจะเป็นต้นเหตุ
นำไปสู่การดำเนินการที่เป็นการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

“เจ้าพนักงานของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ที่มา : คู่มือ กฎหมาย ป.ป.ช. มาตรา 128

“มาตรา 128”

ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใด
นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ไม่ใช้บังคับกับ : การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติที่ให้ตามประเพณี หรือตามธรรมจรรยา ตามฐานะบุตร

ใช้บังคับกับ : การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

ที่มา : คู่มือ กฎหมาย ป.ป.ช. มาตรา 128

สำนักงาน ป.ป.ช.

การรับทรัพย์สิน ต่างกัน กับ การรับสินบน อย่างไร ?

ผู้ถูกบังคับ

- การรับทรัพย์สิน**
เจ้าพนักงานของรัฐทุกคน และผู้ที่พ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ยังไม่ถึง 2 ปี
- การรับสินบน**
เจ้าพนักงาน / สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ / สมาชิกสภาจังหวัด / สมาชิกสภาเทศบาล

โทษ

- การรับทรัพย์สิน**
จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- การรับสินบน**
จำคุกตั้งแต่ 5 - 20 ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 100,000 - 400,000 บาท หรือประหารชีวิต

กฎหมาย

- การรับทรัพย์สิน**
มาตรา 128 พ.ร.บ. ป.ป.ช.
- การรับสินบน**
มาตรา 149 ป.อาญา

การกระทำ ความผิด

- การรับทรัพย์สิน**
รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด นอกจากที่ควรได้ตามกฎหมาย
- การรับสินบน**
เรียก รับ หรือยอมจะรับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการ อย่างใดในตำแหน่ง

คดีหมายเลขคดีที่ 695/2561

คดีตัวอย่าง ::

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแห่งหนึ่ง ได้รับมอบอำนาจจากเลขาธิการ สพฐ. มีอำนาจในการจัดซื้อจัดจ้าง มีหน้าที่ควบคุมงานและการเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจ้าง

ผู้อำนวยการฯ **ทำสัญญาจ้าง** → การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัด น. → ทำการปรับปรุงระบบ ไฟฟ้าภายในอาคาร

↓ **จ้างช่วง**

บริษัท A จำกัด (นาย N) → เป็นผู้ดำเนินการแทน

ผู้อำนวยการฯ ได้เรียกรับเงินจากนาย N โดยอ้างว่าการติดตั้งระบบไฟฟ้าภายในอาคาร มีค่าใช้จ่ายในการดูแลเจ้าหน้าที่หลายฝ่าย โดยเรียกรับเงิน 2 ครั้ง ดังนี้

- ▶ ให้โอนเงินเข้าบัญชีของบุตรสาว จำนวน **20,000** บาท เนื่องจากบุตรสาวกำลังจะเปิดทอม
- ▶ ได้เรียกรับเงิน จำนวน **40,000** บาท เนื่องจากตนเองไม่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปศึกษาดูงานที่ต่างประเทศ

ผลตามคำพิพากษา

ผู้อำนวยการฯ ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ เรียก รับทรัพย์สินสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ มีความผิดตาม ป.อาญา **มาตรา 149** และ พ.ร.บ. ป.ป.ช. **มาตรา 103** วรรคหนึ่ง, **มาตรา 122** วรรคหนึ่ง **ศาลแพ่งกลางโทษจำคุก 10 ปี**

ปัจจุบันคือ **มาตรา 128**

๑.๒.๔.๓ ประเภทการกระทำความผิดทุจริตสินบน สามารถแบ่งได้ ๓ ประเภท
รูปที่ ๑๖ ข้อมูลการไล่สายกลุ่มสินบน

ไล่สายกลุ่ม “สินบน”

» **1**

ผู้ให้สินบนแก่..

- เจ้าพนักงานทั่วไป ผิด ม.144
- เจ้าพนักงานในการยุติธรรม ผิด ม.167

2

ผู้เรียกรับสินบนเป็น..

- เจ้าพนักงานทั่วไป ผิด ม.149
- เจ้าพนักงานในการยุติธรรม ผิด ม.201

3

ผู้เรียกรับสินบน ก่อนได้รับแต่งตั้งเป็น..

- เจ้าพนักงานทั่วไป ผิด ม.150
- เจ้าพนักงานในการยุติธรรม ผิด ม.202

By RIDTITUM, LLBTRU - LL.M' SPU, Lawyer License 35 - TIA/IBAR 63 www.lawdd.net LawDD GD By JOC' Rangsan

ไล่สายกลุ่มสินบน

ผู้ <u>ให้</u> สินบน แก่	ผู้ <u>เรียกรับ</u> สินบนเป็น	ผู้ <u>เรียกรับ</u> สินบนก่อน ได้รับแต่งตั้งเป็น
<ul style="list-style-type: none"> - เจ้าพนักงานทั่วไป ผิด ม.144 - เจ้าพนักงานในการยุติธรรม ผิด ม.167 	<ul style="list-style-type: none"> - เจ้าพนักงานทั่วไป ผิด ม.149 - เจ้าพนักงานในการยุติธรรม ผิด ม.201 	<ul style="list-style-type: none"> - เจ้าพนักงานทั่วไป ผิด ม.150 - เจ้าพนักงานในการยุติธรรม ผิด ม.202

ที่มา : LawDD.net

เมื่อได้ทราบความหมายของคำว่าสินบนแล้ว เราไปดูกันว่า สินบน ได้มีผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างไรบ้าง ซึ่งผลสำรวจอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและการทุจริตในประเทศไทย ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๓ โดยสำรวจครอบคลุมทุกกลุ่มธุรกิจในประเทศ พบว่าในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา ๓๓% ของบริษัทในไทยได้รับผลกระทบจากการทุจริตและอาชญากรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ โดยปัญหา “สินบนและการทุจริต” เป็นหนึ่งในอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่ภาคธุรกิจต้องพบเจอมากที่สุด (๓๑%) รองลงมาจากการฉ้อโกงทรัพย์สิน (๔๗%) และการทุจริตผ่านการจัดซื้อจัดจ้าง (๓๓%) ดังนั้น ภาคเอกชน ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการขนาดใหญ่ จนถึงผู้ค้ารายย่อย กิจการ ร้านค้าต่าง ๆ ต้องตระหนักในการกระทำ หากมีส่วนเกี่ยวข้องกับภาครัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการติดต่อค้าขาย เช่น มีการติดต่อค้าขายกับทางหน่วยงานของรัฐ เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล มาทำเรื่องขอซื้ออุปกรณ์ ต้องระมัดระวังการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการให้สินบนเพื่อให้หน่วยงานของรัฐเลือกร้านค้าของตนในการซื้อสินค้านั้น ๆ นอกจากนั้น ควรส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการให้สินบนว่า การกระทำใดที่ถือว่าเป็นความผิดฐานให้สินบน และหากมีการกระทำผิดเกิดขึ้น ประชาชนผู้ให้สินบน ต้องรับโทษอย่างไร

มาตรา ๑๔๔ ประมวลกฎหมายอาญา

“ผู้ใดให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงาน สมาชิกสภา นิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือ ประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่...”

เมื่อพิจารณาจากหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย เราไปดูกันว่า คำว่า การให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ มีความหมายอย่างไร

คำว่า การให้ คือ มอบให้ หมายถึง มีการให้ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่น ๆ และเจ้าพนักงาน ได้รับเอาไว้

คำว่า ขอให้ คือ เสนอให้ หมายถึง เสนอจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์แก่เจ้าพนักงาน แม้เจ้าพนักงาน จะไม่ตกลงรับก็เป็นความผิดสำเร็จแล้ว

คำว่า รับว่าจะให้ หมายถึง เจ้าพนักงานเป็นฝ่ายเรียก และผู้กระทำก็รับปากว่าจะให้ สุดท้าย ก็ไม่มีการให้เลยการรับว่าจะให้ก็เป็นความผิดสำเร็จแล้ว แต่ถ้าผู้กระทำไม่รับปากว่าจะให้ตามที่เจ้าพนักงาน เรียกหรือ ก็ไม่ถือเป็นการรับว่าจะให้ ไม่เป็นความผิดเลย

แล้วทรัพย์สินที่จะถือว่าเป็นสินบนนั้น มีลักษณะอย่างไรนั้น ขอยกตัวอย่าง เช่น ให้เงินทอง หุ่น รถยนต์ ที่ดิน โทรศัพท์ รวมถึงกระเช้า ของชำร่วยหรือขนมมณเฑียร อย่างหลังดูเหมือนเป็นน้ำใจ แต่ถ้าให้เพื่อ จูงใจเจ้าพนักงานก็เป็นความผิดได้

ประโยชน์อื่นใด เช่น ให้ใช้บริการต่าง ๆ ฟรี รับประทานอาหารฟรี นวดฟรี ฯลฯ

รวมถึงการให้สินบนผ่านตัวกลาง เช่น ภรรยาที่จดทะเบียนสมรสและไม่จดทะเบียนสมรส ญาติ หรือเพื่อนของเจ้าหน้าที่ของรัฐฯ หรือนิติบุคคลที่จ้างเพื่อเป็นที่ปรึกษาทางธุรกิจ โดยมีเจตนาเพื่อมอบให้กับ เจ้าหน้าที่ของรัฐฯ ก็เป็นความผิดตามมาตรานี้

เมื่อได้รับความหมายของการให้และทรัพย์สินที่ใช้ในการให้แล้ว ขั้นตอนต่อไป เราไปดูกันว่า ความหมายของเจ้าหน้าที่ ที่จะต้องรับผิดชอบตามมาตรานี้ คือใคร คำว่า เจ้าพนักงาน หมายถึง เจ้าพนักงานทั่วไป ไม่รวมถึงเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ อัยการ และพนักงานสอบสวน ซึ่งจะเป็นความผิดต่างหาก เช่น ส.ส. ส.ว. นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล ฯลฯ ซึ่งการกระทำที่เป็นความผิดฐานให้สินบน นั้น จะต้องประกอบด้วย

๑. เจ้าพนักงานจะต้องมีหน้าที่ที่จะทำเรื่องนั้นตามกฎหมายกำหนดไว้ และ

๒. ต้องเป็นการจูงใจให้ ให้กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ หรือไม่กระทำการอันมิชอบด้วย

หน้าที่ หรือประวิงการกระทำให้ล่าช้าอันมิชอบด้วยหน้าที่

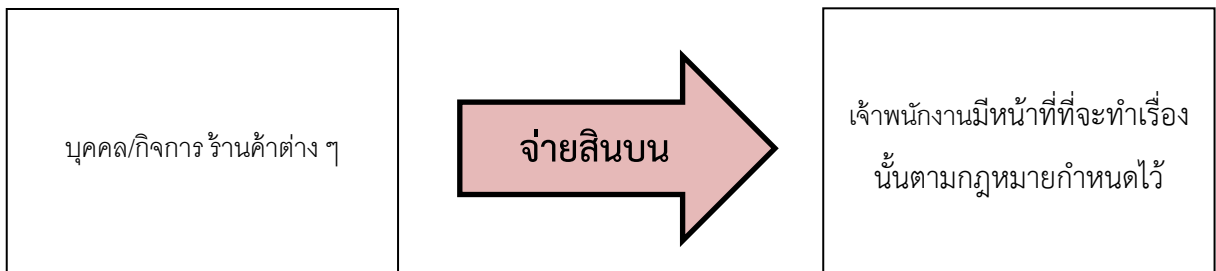
๓. มูลเหตุจูงใจ ได้แก่ เพื่อจูงใจให้ทำ ไม่ให้ทำ หรือประวิงการกระทำผิดกฎหมาย

๔. การให้ที่จะเป็นความผิดตามมาตรา

๕. โทษตามวรรคนี้ ได้แก่ โทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ซึ่งเป็นอัตราโทษที่สูงกว่าบทบัญญัติตามมาตรา ๑๔๔ ของประมวลกฎหมายอาญา

ดังนั้น เอกชน ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของกิจการขนาดใหญ่ รวมถึงนิติบุคคลด้วย ตลอดถึง พ่อค้า แม่ค้า กิจการรายย่อย หากในการดำเนินธุรกิจของตนต้องไปเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องไม่กระทำการ อันเป็นความผิดฐานให้สินบน ต้องดำเนินตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะเกิดผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ ระบบราชการเกิดบรรยากาศที่ดีในการประสานงานติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ เพื่อจูงใจให้ทำ ไม่ให้ทำ หรือ ประวิงการกระทำผิดกฎหมาย

ตัวอย่าง : การกระทำผิด

- เมื่อตำรวจจะจับ จำเลยพูดว่า ขอเถอะ อย่าจับเลย ไว้โอนเงินให้สองหมื่น เป็นการขอให้ ทรัพย์สินแก่เจ้าพนักงานเพื่อจูงใจไม่ให้จับกุม
- เมื่อติดต่อขอให้เงิน ถือเป็น การขอให้ทรัพย์สินแล้ว ผิดสำเร็จทันที แม้จะถูกซ่อนแผนจับกุมก็ตาม
- แม้เจ้าพนักงานยอมจะรับเพื่อวางแผนจับกุม การกระทำของจำเลยก็เป็นความผิดสำเร็จแล้ว นับแต่เมื่อมีการขอให้ทรัพย์สินนั้น
- ผู้จัดการบริษัทก่อสร้าง มอบเงินให้นายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณา อนุญาตให้ทำการก่อสร้างอาคารในเขตเทศบาล เพื่อจูงใจให้นายกเทศมนตรีอนุมัติให้ปลูกสร้างอาคารได้ โดยเร็ว ทั้ง ๆ ที่หลักฐานการขออนุญาตก่อสร้างไม่เรียบร้อยพอที่จะอนุญาตได้ อันเป็นการมิชอบด้วยหน้าที่

ตัวอย่าง : การกระทำที่ไม่เป็นความผิด

- นายประกันให้เงินตำรวจเพื่อช่วยติดตามผู้หลบหนีหมายจับ ผู้ให้ไม่ผิด แต่พนักงานผู้รับผิด
- ให้ค่าน้ำมันตำรวจเป็นรายเดือนเพื่อให้เข้ามาตรตรวจภายในหมู่บ้าน ผู้ให้ไม่ผิด แต่พนักงานผู้รับผิด
- ให้เงินตำรวจเพื่อจัดการจราจรหน้าร้านอาหาร ผู้ให้ไม่ผิด แต่พนักงานผู้รับผิด

สาระสำคัญของความผิดฐานให้สินบนและความรับผิดของนิติบุคคลตามกฎหมาย ป.ป.ช. มาตรา ๑๗๖ และหลักการพื้นฐานในการกำหนดมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมของนิติบุคคลในการป้องกันการให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ

เมื่อได้รู้ถึงรายละเอียดของความผิดฐานให้สินบนเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญามาแล้ว ในขั้นตอนต่อไป จะเป็นการกล่าวถึง รายละเอียดเกี่ยวกับความผิดฐานให้สินบนและความรับผิดของนิติบุคคล ตามกฎหมาย ป.ป.ช. มาตรา ๑๗๖ ว่าในกรณีของกฎหมาย ป.ป.ช. เป็นกฎหมายที่เอาผิดใคร ใครบ้างที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ตามมาตรานี้ ลักษณะของการกระทำผิดว่าเกี่ยวข้องกับภาคเอกชนอย่างไร รวมถึงหลักพื้นฐานในการกำหนดมาตรการของนิติบุคคลในการป้องกันการให้สินบน

ความผิดฐานให้สินบนและความรับผิดของนิติบุคคลตามกฎหมาย ป.ป.ช. มาตรา ๑๗๖

มาตรา ๑๗๖ ของกฎหมาย ป.ป.ช. เรื่องความผิดฐานให้สินบนและความรับผิดของนิติบุคคล

มีวัตถุประสงค์หลักของกฎหมาย - เอาผิดกับ “ผู้ให้” สินบน เจ้าหน้าที่ของรัฐ

- ส่งเสริมให้นิติบุคคลมีมาตรการป้องกันสินบนที่มีประสิทธิภาพ

มาตรา ๑๗๖ วรรคแรก

“ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือ ประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่..”

กฎหมายมาตรานี้เป็นการเอาผิดฝั่ง “ผู้ให้” สินบน ซึ่งจะเป็นบุคคลธรรมดา หรือ นิติบุคคล ก็ได้ ซึ่งนิติบุคคล อาจเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย หรือนิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศที่มาทำธุรกิจในประเทศไทยก็ได้ ในกรณีเจ้าหน้าที่ที่จะเป็นผู้รับสินบนตามมาตรานี้ มีการกำหนดเพิ่มเติมจากกฎหมายอาญา ซึ่งใครบ้างที่เป็น เจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ มีความหมายดังนี้

เจ้าพนักงานของรัฐ หมายความว่า ข้าราชการประเภทต่าง ๆ หรือ พนักงานของรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการ ป.ป.ช. ข้าราชการ นายก อบต. พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เจ้าพนักงานไปรษณีย์ เป็นต้น

เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หมายความว่า ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งด้านนิติบัญญัติ บริหาร ปกครอง หรือตุลาการ ของรัฐต่างประเทศ และบุคคลใด ๆ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับหน้าที่ราชการให้แก่รัฐต่างประเทศ

เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในองค์การระหว่างประเทศหรือ ผู้ได้รับมอบหมายจากองค์การระหว่างประเทศให้ปฏิบัติหน้าที่ในนามขององค์การระหว่างประเทศนั้น

ซึ่งกรณีที่จะถือว่าเป็นความผิดตามมาตรานี้ ประกอบด้วย

๑. เป็นกรณีเอาผิดกับผู้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ เงิน หรือ ประโยชน์อื่นใด หรือ เรียกว่าสินบนนั้น ความหมายเช่นเดียวกับความหมายตาม มาตรา ๑๔๔ กฎหมายอาญา

๒. ผู้ให้มีเจตนาที่จะให้ และรู้ว่าผู้ที่ตนจะให้สินบนนั้นเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ

• การให้สินบนผ่านตัวกลาง เช่น คู่สมรส ญาติ หรือเพื่อน ของเจ้าหน้าที่ของรัฐก็เป็นความผิดตาม มาตรานี้

• โทษตามวรรคนี้ ได้แก่จำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ในส่วนของนิติบุคคล ซึ่งก็คือ บุคคลที่กฎหมายสมมติขึ้นเพื่อให้มีความสามารถ มีสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบได้ตามกฎหมายเหมือนกับบุคคลธรรมดา ซึ่งได้แก่ ห้างหุ้นส่วนสามัญ และห้างหุ้นส่วน

จำกัด บริษัทจำกัด ซึ่งกฎหมายบังคับให้จดทะเบียนซึ่งเมื่อจดทะเบียนแล้วก็จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล ส่วนสมาคม และมูลนิธิ หากได้จดทะเบียนตามกฎหมาย ก็มีฐานะเป็นนิติบุคคล เช่นเดียวกัน

มาตรา ๑๗๖ วรรคสอง

“ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลและกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น โดยนิติบุคคลดังกล่าวไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิด นิติบุคคลนั้น มีความผิดตามมาตรา”

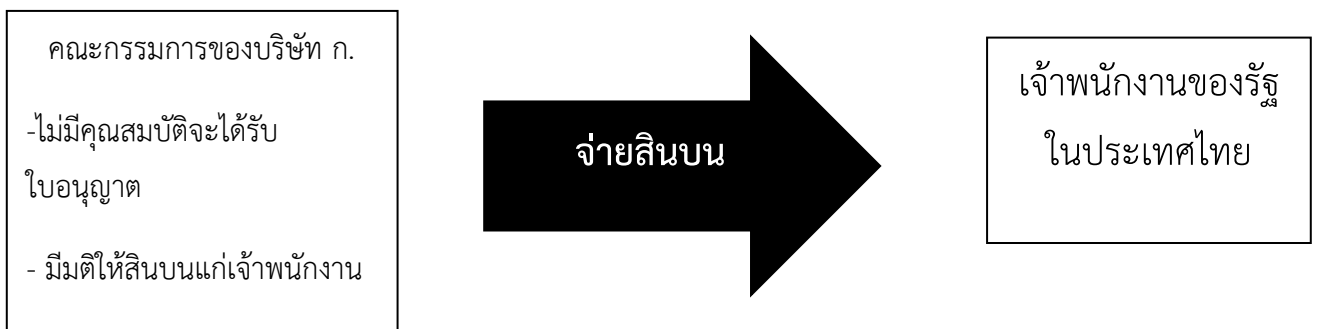
นิติบุคคลจะสามารถทำนิติกรรมต่าง ๆ ได้ แต่ก็ไม่สามารถกระทำการเหมือนกับบุคคลธรรมดาได้ทุกเรื่อง เนื่องจากนิติบุคคลเป็นเพียงบุคคลสมมติที่ไม่มีชีวิต ร่างกาย ดังนั้น นิติบุคคลจึงต้องมี “ผู้แทนนิติบุคคล” เพื่อแสดงออกถึงสิทธิ หน้าที่ และความประสงค์ของนิติบุคคลตามกฎหมายแพ่ง มาตรา ๑๗๖ วรรคสอง เป็นการบัญญัติเอาผิดกับกับนิติบุคคลซึ่งมีบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ทำความผิดฐานให้สินบนซึ่งเป็นความผิดตามวรรคหนึ่ง แต่ต้องเป็นกรณีที่นิติบุคคลนั้น ไม่ได้มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิด กล่าวคือ หากนิติบุคคลนั้น มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิด แม้มีบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนเอง นิติบุคคลนั้นก็ไม่ต้องรับผิดตามมาตรา นี้ ดังนั้น จึงต้องดูเป็นเรื่อง ๆ ไป หากเกี่ยวข้องก็มีความผิดมาตรา ๑๗๖ วรรคหนึ่ง เช่น กรรมการผู้จัดการของบริษัทลงชื่ออนุมัติให้พนักงานจ่ายเงินเลี้ยงรับรองเจ้าพนักงานของรัฐ โดยมีเจตนาเพื่อให้เจ้าพนักงานของรัฐกระทำการโดยมิชอบด้วยหน้าที่เพื่อ เอื้อประโยชน์ให้กับบริษัท กรรมการผู้จัดการก็มีความผิดด้วย แต่หากกรรมการผู้จัดการไม่ได้รับรู้หรือไม่รู้เรื่องด้วย แต่ลูกจ้างของบริษัทได้จ่ายเงินในการรับรองเจ้าพนักงานของรัฐไปโดยพลการเพื่อให้บริษัทได้รับประโยชน์ ดังนี้ กรรมการผู้จัดการก็ไม่ต้องรับผิด

ซึ่งหากแยกองค์ประกอบของความผิดตามมาตรา นี้ จะประกอบด้วย

๑. ผู้ให้สินบนเจ้าพนักงานของรัฐเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคล เช่น ลูกจ้าง ตัวแทน บริษัทในเครือ
 ๒. ผู้ให้สินบนกระทำเพื่อ “ประโยชน์ของนิติบุคคล”
 ๓. นิติบุคคลไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิด
- โทษ สำหรับนิติบุคคล คือ “ปรับ” ตั้งแต่หนึ่งเท่าแต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้น หรือประโยชน์ที่ได้รับ

ตัวอย่างการวินิจฉัยความรับผิดตามมาตรา ๑๗๖

ตัวอย่างที่ ๑ : นิติบุคคลเป็นผู้ให้สินบน (โดยผู้แทนตามกฎหมายเป็นผู้ให้หรือมีส่วนร่วมรู้เห็น) เพื่อให้กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ในการออกใบอนุญาตให้แก่บริษัท

จากแผนผังกรรมการบริษัทย่อมมีความผิดตามมาตรา ๑๗๖ วรรคแรก ส่วนบริษัทที่มีความผิดตามมาตรา ๑๗๖ วรรคสอง

ตัวอย่างที่ ๒ : ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคล เช่น พนักงาน เป็นผู้ให้สินบน เพื่อให้กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ในการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ของบริษัท โดยนิติบุคคลมีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมในการป้องกันการให้สินบน

นาย ค. ย่อมมีความผิดตามมาตรา ๑๗๖ วรรคแรก บริษัทอาจไม่มีความผิดตามมาตรา นี้ ผู้แทนตามกฎหมายของบริษัทนั้น หากไม่มีส่วนในการสั่งการหรือรู้เห็นกับการให้สินบนดังกล่าวย่อมไม่มีความผิด

มาตรการที่กล่าวถึงในมาตรา ๑๗๖ วรรคสองนั้น หมายความว่า หากนิติบุคคลมีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิด นิติบุคคลนั้นไม่ต้องรับผิด ถึงแม้บุคคลผู้ทำความผิดมีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลและทำเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลก็ตาม ดังนั้น นิติบุคคลจึงมีหน้าที่ต้องวางนโยบาย หรือการจัดการที่เพียงพอเพื่อป้องกันมิให้เกิดการให้สินบนขึ้น ซึ่งลักษณะของมาตรการดังกล่าวต้องนำหลักพื้นฐานดังต่อไปนี้ ไปปรับใช้ในการจัดทำมาตรการของตน

มาตรการดังกล่าวมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเรื่องการที่จะไม่ให้เกิดการให้สินบนต้องมาจากผู้เป็นเจ้าของกิจการ เช่น

- การสื่อสารที่ชัดเจนถึงจรรยาบรรณต่อต้านการให้สินบนกับพนักงาน ลูกจ้าง ตลอดจนผู้ที่มีความเกี่ยวข้องทางธุรกิจกับนิติบุคคล
- การจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดทำและการปรับใช้มาตรการป้องกันการให้สินบน
- การขึ้นชมพนักงาน ลูกจ้าง ที่ปฏิเสธการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบน
- การดำเนินการอย่างจริงจังกับผู้ฝ่าฝืนมาตรการป้องกันการให้สินบนของนิติบุคคล เป็นต้น

3. มาตรการเกี่ยวกับกรณีมีความเสี่ยงสูงที่จะเป็นการให้สินบนต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจน

โดยผู้บริหารของนิติบุคคลควรกำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว และจัดให้มีการอบรมให้ความรู้รวมทั้งอาจแลกเปลี่ยนประสบการณ์และหาทางออกร่วมกับนิติบุคคลอื่นๆ กรณีมีที่ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่อาจกลายเป็นสินบน เช่น ค่าอำนวยความสะดวก (Facilitation Payments) ค่ารับรอง (Hospitality Expenditures) และของขวัญ (Gifts) การบริจาคเพื่อการกุศลและการบริจาคเพื่อพรรคการเมือง

6. นิติบุคคลต้องมีแนวทางการบริหารงานบุคคลที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการให้สินบน

- จัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติ (Code of conduct) เพื่อสื่อสารนโยบายของบริษัทให้แก่บุคลากรในนิติบุคคลให้มีความชัดเจน
- การฝึกอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจต่อมาตรการป้องกันการให้สินบน

8. นิติบุคคลต้องตรวจสอบและประเมินผลการใช้มาตรการป้องกันการให้สินบนเป็นระยะ

การตรวจสอบติดตามประเมินผลเพื่อนำมาปรับปรุงมาตรการให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้นจะช่วยลดทุนโดยรวม เช่น

- สอบถามข้อมูลและความคิดเห็นจากพนักงานและผู้ที่มีความเกี่ยวข้อง
- ตรวจสอบเอกสารทางการเงินและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. มีการประเมินสถานการณ์ โอกาสที่อาจเกิดการติดสินบนเกิดขึ้นได้ในกิจการของตน

เพื่อให้สามารถกำหนดมาตรการควบคุมภายในเพื่อป้องกันการให้สินบนเจ้าพนักงานของรัฐที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจของตน อีกทั้งการประเมินความเสี่ยงยังช่วยให้นิติบุคคลขนาดกลางและขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดทางทรัพยากรบุคคลและการเงิน สามารถเลือกที่จะให้ความสำคัญในการจัดการ กับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงที่นำไปสู่การให้สินบน

4. นิติบุคคลต้องนำมาตรการป้องกันการให้สินบนไปปรับใช้กับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องทางธุรกิจกับนิติบุคคล

- การตรวจสอบสถานะ (due diligence) ของผู้ที่มีความเกี่ยวข้องทางธุรกิจกับตน โดยนิติบุคคลที่ไม่มี ความเชี่ยวชาญอาจพิจารณาจ้างที่ปรึกษาภายนอก เพื่อทำการประเมินความเสี่ยง
- การจัดอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าว

5. นิติบุคคลต้องมีระบบบัญชีที่ดี

- เน้นตรวจสอบบัญชีโดยให้ความสำคัญกับรายการที่มีความเสี่ยงจะนำไปสู่การให้สินบน (risk-based approach)
- มอบหมายให้ผู้บริหารคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ตรวจสอบระบบบัญชีโดยตรวจสอบเป็นระยะ
- ใช้ระบบบัญชีอย่างง่ายสำหรับผู้ประกอบการของกรมสรรพากรซึ่งต้องการส่งเสริมให้นิติบุคคลจัดทำบัญชีชุดเดียว

7. นิติบุคคลต้องมีมาตรการสนับสนุนให้มีการรายงานการกระทำ ความผิดหรือกรณีมีเหตุน่าสงสัย

- ควรมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งบนพื้นฐานของความเชื่อใจและความซื่อสัตย์สุจริต
- ผู้บริหารสนับสนุนให้พนักงานมาพูดคุยหากพบเหตุน่าสงสัยเกี่ยวกับการให้สินบน
- แจ้งเบาะแสการกระทำความผิดมายังสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อให้มีการดำเนินการต่อไป

เมื่อได้ทราบรายละเอียดหลักการพื้นฐานที่สามารถนำไปปรับใช้ในการจัดทำมาตรการแล้ว ผู้ประกอบการภาคเอกชนสามารถไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับประเภทธุรกิจของตนเองได้

กฎหมาย ป.ป.ช.

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561 มาตรา 176

สินบน

สินบน = ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น ๆ แก่
เจ้าพนักงานของรัฐแม้จะไม่ได้ให้โดยตรง
แต่ให้ผ่านตัวกลาง ก็เป็นความผิด

8

มาตรการภายในองค์กร ป้องกันการติดสินบนแก่เจ้าพนักงานของรัฐ

- 1. นโยบายจากผู้บริหาร**
ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการควบคุม
และสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต
ภายในองค์กร
- 2. ประเมินความเสี่ยง**
นิติบุคคลมีลักษณะธุรกิจที่แตกต่างกับ
ควรประเมินความเสี่ยงการให้สินบนแก่
เจ้าพนักงานของรัฐให้เหมาะสมกับธุรกิจ
- 3. การกระทำที่ความเสี่ยงสูง
ต้องมีรายละเอียดชัดเจน**
การให้ของขวัญ การเลี้ยงรับรอง มีความเสี่ยง
ที่จะเป็นการให้สินบนแก่เจ้าพนักงานของรัฐ
จึงต้องมีการตรวจสอบอย่างชัดเจน
- 4. ปรับใช้มาตรการกับผู้ที่เกี่ยวข้อง**
ตรวจสอบสถานะและมีข้อตกลงในสัญญา
กับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องทางธุรกิจว่าจะปฏิบัติตาม
กฎหมายต่อต้านสินบน
- 5. ต้องมีระบบบัญชีที่ดี**
มีการบันทึกข้อมูลอย่างถูกต้อง
โปร่งใส ตรวจสอบได้
- 6. บริหารทรัพยากรบุคคลให้ปฏิบัติตามมาตรการ
ผลักดันบุคลากรให้มีความตระหนักและร่วมมือปฏิบัติตาม**
สนับสนุนให้รายงานการกระทำความผิด
- 7. มีช่องทางให้รายงานภายในองค์กรและต้องมีการ
คุ้มครองผู้ร้องเรียนเพื่ออำนวยความสะดวก
ให้ความร่วมมือ**
- 8. ประเมินผลเป็นระยะ**
ความเสี่ยงในการให้สินบนแก่เจ้าพนักงานของรัฐเปลี่ยนแปลงได้
ต้องมีการทบทวนและประเมินผลเพื่อแก้ไขปรับปรุงมาตรการ

บทลงโทษ

บุคคล

ผู้ที่ให้สินบนแก่เจ้าพนักงานของรัฐ
มีโทษ จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับ
ไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

นิติบุคคล

หากพนักงาน บุคลากรขององค์กร หรือ
บริษัทในเครือ ให้สินบนแก่เจ้าพนักงานของรัฐ
เพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลและนิติบุคคลไม่มี
มาตรการควบคุมภายในองค์กร อาจต้องโทษ
ปรับตั้งแต่ หนึ่งเท่า แต่ไม่เกิน สองเท่า ของ
ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ

กรณีศึกษาครั้งที่เกี่ยวข้องกับกรรณให้สินบน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๖๒/๒๕๔๗ การที่เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุมผู้กระทำความผิดมีหน้าที่ต้องเปิดความต่อศาลตามความสัจจริงในระหว่างเป็นพยานในคดีที่ผู้กระทำความผิดถูกฟ้อง เป็นหน้าที่อย่างเดียวกับประชาชนทั่วไป หากใช้เป็นหน้าที่โดยตรงอันสืบเนื่องมาจากที่เป็นเจ้าพนักงานผู้จับกุมผู้กระทำความผิดไม่มีหน้าที่ที่ต้องเปิดความตามความสัจจริงจึงไม่เป็นการกระทำการในหน้าที่ของเจ้าพนักงานโดยเฉพาะ แม้จำเลยจะให้และรับว่าจะให้เงินแก่ร้อยตำรวจโท ท. กับพวก เพื่อจูงใจเจ้าพนักงานดังกล่าวเปิดความผิดไปจากความจริง ก็ไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๔

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๔๒/๒๕๐๖ ความผิดฐานให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์แก่เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๔ จะต้องเป็นเรื่องให้หรือขอให้ทรัพย์สินแก่เจ้าพนักงานเพื่อจูงใจให้กระทำการหรือไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้นั้นเอง การที่จำเลยให้เงินกำนันเพื่อให้กำนันช่วยเหลือไปติดต่อกับเจ้าพนักงานอำเภอหรือพนักงานสอบสวนให้กระทำการให้คดีของจำเลยเสร็จไปในชั้นอำเภออย่าให้ต้องถึงฟ้องศาลเนื่องจากกำนันรายงานกล่าวโทษจำเลยไปอำเภอและอำเภอเรียกพยานทำการสอบสวนไปแล้วดังนี้ เป็นการพ้นอำนาจหน้าที่ของกำนันแล้ว จำเลยย่อมไม่มีความผิดฐานให้ทรัพย์สินแก่เจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๔

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๗๐๐/๒๕๒๙ ข้อความในจดหมายที่จำเลยเขียนถึงบ.พนักงานสอบสวน มีลักษณะขอร้องให้บ.ช่วยเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหาให้คดีเสร็จเด็ดขาดไปในชั้นสถานีตำรวจโดยไม่ต้องให้คดีถึงศาลเท่านั้น เพื่อทั้งฝ่ายผู้ต้องหาและฝ่ายเจ้าพนักงานตำรวจจะได้ไม่เสียเวลาและเป็นการประหยัด เพราะจำเลยมีความเห็นว่าไม่ว่าจะขึ้นศาลหรือชั้นสถานีตำรวจก็ถูกลงโทษปรับเหมือนกัน จึงไม่พอแปลความหมายได้ว่าจำเลยขอให้หรือรับว่าจะให้เงินทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บ.เพื่อจูงใจไม่ให้ดำเนินคดีแก่ผู้ต้องหาดังกล่าว อันจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๔,๑๖๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๒๑/๒๕๑๙ จำเลยเป็นผู้จัดการทั่วไปของบริษัทเมืองทองการก่อสร้าง จำกัด ได้มอบเงินจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท แก่นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาอนุญาตให้ทำการก่อสร้างอาคารในเขตเทศบาล เพื่อจูงใจให้นายกเทศมนตรีอนุมัติให้จำเลยปลูกสร้างอาคารโดยเร็ว ทั้งที่เรื่องราวหลักฐานการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารยังไม่เรียบร้อยพอที่จะอนุญาตได้ อันเป็นการมิชอบด้วยหน้าที่ จำเลยจึงต้องมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๔

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๐๙๖/๒๕๕๒ จำเลยทั้งสองไปติดต่อกับดาบตำรวจ ช. เพื่อขอให้ช่วยเหลือ พ. กับพวก โดยเปลี่ยนชื่อหาจากเดิมชื่อหาร่วมกันมีแม่ทอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและจำหน่ายเป็นชื่อหาร่วมกันมีแม่ทอมเฟตามีนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยเสนอให้เงิน ๗๐,๐๐๐ บาท ย่อมเป็นการกระทำที่มุ่งประสงค์ขอให้ทรัพย์สินเพื่อจูงใจให้ดาบตำรวจ ช. ไปดำเนินการให้ผู้บังคับบัญชากระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ เมื่อพันตำรวจตรี ต. ผู้บังคับบัญชาของดาบตำรวจ ช. ทราบความประสงค์ของจำเลยทั้งสองจากดาบตำรวจช.และวางแผนจับกุมโดยตอบตกลงและนัดหมายให้นำเงินมอบให้ และจับกุมได้พร้อมเงินของกลาง จึงถือได้ว่าจำเลยทั้งสองได้ขอให้ทรัพย์สินแก่ดาบตำรวจ ช. และพันตำรวจตรี ต. เพื่อจูงใจให้กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่อันเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๑๔๔ โจทก์ฟ้องว่า ดาบตำรวจ ช. ได้จับกุม พ. กับพวก ในความผิดฐานร่วมกันจำหน่ายยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ และควบคุมตัวส่งพนักงานสอบสวน จำเลยทั้งสองให้ทรัพย์สินแก่ดาบตำรวจ ช. ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานเพื่อจูงใจให้กระทำการปล่อยตัว พ. กับพวก ซึ่งเป็นการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

แต่ในทางพิจารณาได้ความว่าจำเลยทั้งสองกระทำการเพื่อจงใจให้ดาบตำรวจ ช. ดำเนินการช่วยเหลือ พ. กับพวก โดยเปลี่ยนข้อหาให้เบาลง ก็มีข้อแตกต่างในสาระสำคัญ ทั้งนี้เพราะไม่ว่าจะเป็นการให้ทรัพย์สินเพื่อจงใจให้ปล่อยตัวหรือเปลี่ยนข้อหาก็ก้าวหน้าแต่เป็นการจงใจให้กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ ซึ่งเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๑๔๔ เช่นเดียวกัน เมื่อจำเลยมิได้หลงต่อสู้อย่างศาลย่อมมีอำนาจที่จะลงโทษจำเลยทั้งสองตามที่พิจารณาได้ความนั้นได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๒ วรรคสอง^{๑๓}

ตัวอย่างกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน

การรับสินบน เป็นการตกลงรับข้อเสนอที่ให้ หรือสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบของทรัพย์สิน สิ่งของ หรือสิ่งตอบแทน เพื่อเป็นแรงจูงใจในการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือศีลธรรม ซึ่งการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่รัฐก็เป็นรูปแบบหนึ่ง que แสดงพฤติกรรมกรรมการทุจริต โดยเป็นการใช้อำนาจที่ได้รับมอบหมายในทางที่ผิด โดยแทนที่จะใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนรวม กลับเอาอำนาจดังกล่าวมาใช้ในการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคล

คดีน้ำมันเขียว

นาย ก. ผู้บังคับการกองตำรวจน้ำ ได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าศูนย์ป้องกันน้ำมันเชื้อเพลิงในโครงการน้ำมันเขียว ซึ่งกองตำรวจน้ำมีเรือ ๒ ลำที่ใช้ในการตรวจทำให้ล่าช้า ไม่สามารถไปส่งน้ำมันได้ทั่วถึง ผู้ประกอบการฯ จึงต้องการให้ลงเรือไปด้วยตั้งแต่คลังน้ำมัน โดยจะออกค่าเบี้ยเลี้ยงค่ากินอยู่วันละ ๕๐๐ บาท/คน/วัน เจ้าพนักงานตำรวจกองตำรวจน้ำ มีหน้าที่ตรวจสอบเรือบรรทุกทุกน้ำมัน การลงเรือไปด้วยตั้งแต่คลัง จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่มีสิทธิรับเงินใด ๆ การรับเงินแล้ว ส่งให้เดินทางไปกับเรือ ถือเป็นกรรับทรัพย์สินเพื่อกระทำการ หรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ สมาคมชาวประมงมอบเงิน

ให้นาย ก. จำนวน ๔๘ ครั้ง เป็นเงิน ๓,๐๗๕,๐๐๐ บาท และทำหนังสือขอบคุณไปยังสมาคมและสั่งการให้เจ้าพนักงานตำรวจเดินทางไปกับเรือ

ตัวอย่างกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นตัวกลางเรียกรับสินบน ในการวิงวอน ดำเนินเรื่อง

กรณีนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐจะไม่ได้เป็นคนเรียกรับสินบนโดยตรง แต่เป็นคนกลางไปเรียกเงินจากประชาชนอีกทอดหนึ่ง โดยเป็นตัวแทนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การกระทำดังกล่าวทำให้การเรียกพยานหลักฐานจึงเป็นเรื่องยาก เพราะเป็นการสมยอมกันทั้งสองฝ่ายทั้งคนให้และคนรับ ตัวอย่างเช่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๓๒/๒๕๓๗ จำเลยเรียกและรับเงินจากผู้เสียหาย โดยอ้างว่าจะนำไปให้ ก. ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารแก่ผู้เสียหาย เพื่อจงใจให้เจ้าพนักงานกระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณแก่ผู้เสียหาย การกระทำของจำเลย จึงเป็นความผิดตามมาตรา ๑๔๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๓๒/๒๕๓๗ โจทก์กล่าวหาว่า จำเลยทั้งสองร่วมกันเรียกและรับเงินจากผู้เสียหาย โดยอ้างว่าจะนำไปให้ ก. ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารแก่ผู้เสียหาย เพื่อจงใจให้เจ้าพนักงานกระทำการในหน้าที่ อันเป็นคุณแก่ผู้เสียหายโดยวิธีอันทุจริตผิดกฎหมาย ตามประมวล

^{๑๓}สำนักงานทนายความอริวัฒน์ ซอผูก และบริษัท อริวัฒน์ ลอว์เฟิร์ม จำกัด, วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗

สืบค้นจาก <http://athiwatlawyer.com>

กฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๓ นั้น มิได้อยู่ที่เจ้าพนักงานได้กระทำการในหน้าที่แล้วหรือไม่ แม้จะออกไปอนุญาตแล้ว ก. ก็ยังคงเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย การออกไปอนุญาตไปแล้วมิได้ทำให้ฟ้องโจทก์ขาดองค์ประกอบความผิดที่จำเลยฎีกาโต้แย้งมิให้ศาลรับฟังเทปบันทึกเสียงซึ่งถอดเทปเป็นตัวอักษรไว้แล้วเป็นพยานหลักฐานลงโทษจำเลยนั้น เป็นการโต้แย้งดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานของศาล จึงเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

ผลที่กระทบของการตัดสินบน

- ผลทางกฎหมายรวมทั้งค่าปรับและจำคุก

ตัวอย่าง กฎหมายอาญา ความผิดเกี่ยวกับการให้และรับสินบน ตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๔๓ ผู้ใดเรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เป็นการตอบแทนในการที่จะจงใจหรือได้จงใจเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาล โดยทุจริตหรือผิดกฎหมาย หรือโดยอิทธิพลของตนให้กระทำการ หรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด โทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๔ ผู้ใดให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่ เจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ โทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๕ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ โทษจำคุกตั้งแต่ ๕ - ๒๐ ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ ๒,๐๐๐ - ๔๐,๐๐๐ บาท หรือประหารชีวิต

มาตรา ๑๕๐ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งตนได้เรียกรับหรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งนั้น โทษจำคุกตั้งแต่ ๕-๒๐ ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ ๒,๐๐๐ - ๔๐,๐๐๐ บาท

ความผิดเกี่ยวกับการให้และรับสินบน ตามกฎหมาย ป.ป.ช.

มาตรา ๑๗๓ เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ของกฤษฎีกา องค์การระหว่างประเทศ ผู้ใด เรียก รับ หรือยอมรับทรัพย์สินหรือประโยชน์สำหรับตนเอง หรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือ มิชอบด้วยหน้าที่ โทษจำคุกตั้งแต่ ๕ - ๒๐ ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ - ๔๐๐,๐๐๐ บาท

มาตรา ๑๗๔ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์ซึ่งได้เรียกรับ หรือยอมรับไว้ก่อนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่ง โทษจำคุกตั้งแต่ ๕ - ๒๐ ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ - ๔๐๐,๐๐๐ บาท

มาตรา ๑๗๕ ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับ ตนเองหรือผู้อื่นเป็นการตอบแทนในการที่จะจงใจหรือได้จงใจ โดยทุจริตหรือผิดกฎหมายหรือโดยส่วนอิทธิพลของตน ให้กระทำการหรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด โทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๖ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ โทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น โดยนิติบุคคลนั้น ไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่ เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดนั้น นิติบุคคลนั้นมีความผิดตามมาตรา ๑ และต้องโทษปรับตั้งแต่ ๑ เท่าแต่ไม่เกิน ๒ เท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้น หรือประโยชน์ที่ได้รับ

นิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึงนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึงผู้แทนของนิติบุคคล ลูกจ้าง ตัวแทน บริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคลนั้น ไม่ว่าจะทำหน้าที่และอำนาจในการนั้นหรือไม่ก็ตาม

รูปที่ ๑๘ กรณีตัวอย่างคดีที่น่าสนใจ ที่มีผลกระทบต่อชื่อเสียงในส่วนของระดับบุคคลและองค์กร เกิดความเสื่อมศรัทธาจากประชาชนต่อสถาบัน และเป็นการบ่อนทำลายการแข่งขันที่เป็นธรรม

จาคกตลอดชีวิต อดีตอธิบดีกรมสรรพากร กับพวก ร่วมทุจริตอนันต์ดิศน์คามี 25 บริษัท ร่วมกันชดใช้ 3 พันล้าน จำเลยที่ 3 โดน 6 ปี 8 เดือน ยกฟ้องจำเลยที่ 4

ที่มา : <https://thaipublica.org/๒๐๒๑/๐๘/satit-๒๐-๐๘-๒๕๖๔/>

ผลกระทบสุดท้ายเกิดความเสียหายทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ขาดความเชื่อมั่นจากนักลงทุนต่างชาติ ที่ต้องการเข้ามาลงทุนในประเทศไทย ส่งผลต่อค่าคะแนนดัชนีรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index หรือ CPI) โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ไทยได้ ๓๕ คะแนน อยู่อันดับ ๑๐๘ จาก ๑๘๐ ประเทศทั่วโลก และอยู่อันดับที่ ๔ ของกลุ่มประเทศอาเซียน^{๑๔}

ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลให้เกิดการติดสินบน

- ระดับการคอร์รัปชันที่สูง
- ขาดความโปร่งใสและความรับผิดชอบ
- การบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการติดสินบนที่อ่อนแอ
- การกำกับดูแลกิจการที่ไม่เพียงพอ
- สภาพแวดล้อมด้านกฎระเบียบที่ซับซ้อน

^{๑๔} Transparency International, เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก : <https://www.transparency.org/en>

การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง

การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง หมายถึง การปฏิบัติที่ผิดจริยธรรมและผิดกฎหมายซึ่งบ่อนทำลายความสมบูรณ์ ความเป็นธรรม และความโปร่งใสของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เกิดขึ้นเมื่อบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อสินค้า บริการ หรือโครงการก่อสร้าง มีส่วนร่วมในการกระทำที่ไม่ซื่อสัตย์ ฉ้อฉล หรือไม่เหมาะสมเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างมีได้หลายรูปแบบ ได้แก่

๑. การติดสินบน การเสนอ การให้ การรับ หรือการเรียกร้อยเงิน ของขวัญ ความช่วยเหลือ หรือสิ่งจูงใจอื่น ๆ เพื่อโน้มน้าวกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหรือได้รับข้อได้เปรียบที่ไม่ยุติธรรมในการทำสัญญาหรือการประมูล

ตัวอย่างกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการติดสินบนการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง

ทุจริตการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก) เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ ประจำปี ๒๕๔๕

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๒๗/๒๕๔๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๖๐/๒๕๔๕

ในปี ๒๕๔๔ - ๒๕๔๕ ได้มีการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ คือ เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติจากความแห้งแล้ง เกิดภัยพิบัติน้ำท่วมเนื่องจากพายุไต้ฝุ่นอุซางิ และรองความกดอากาศต่ำ ได้มีการให้ความช่วยเหลือประชาชนโดยเฉพาะเกษตรกร แต่ว่าการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยพิบัติในปี ๒๕๔๔ - ๒๕๔๕ มีการทุจริตและแสวงหาประโยชน์จากการช่วยเหลือดังกล่าว ทั้งในระดับนโยบาย และในระดับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการ ซึ่งสามารถนำมาถอดเป็นบทเรียนสำหรับใช้เป็นอุทาหรณ์ เพื่อเป็นการยับยั้งชั่งใจให้บรรดาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการตามนโยบายได้พึงระลึกถึงผลกระทบที่จะได้รับจากการทุจริต

บทเรียนจากคดีนี้ เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับนโยบาย และก่อนที่จะเข้าถึงเนื้อหาของพฤติการณ์แห่งคดี เรามาทำความเข้าใจคำว่า “ทุจริตเชิงนโยบาย” กันก่อน เพราะเป็นประเด็นปัญหาโดยตรงของเรื่องนี้

“การทุจริตเชิงนโยบาย” (Policy Corruption) หรือในทางวิชาการเรียกว่า “ทุจริตเชิงระบบ” (Systematic Corruption) หมายถึง การทุจริตที่เกิดจากผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในฝ่ายบริหาร ได้แก่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี รวมทั้งผู้บริหารท้องถิ่นใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่กำหนดนโยบายสาธารณะ โดยมีเจตนาทุจริต เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อตนเอง กลุ่มทุน เครือญาติ และพวกพ้อง นอกจากนั้น การทุจริตเชิงนโยบายยังรวมถึงการอาศัยนโยบายของรัฐในการแสวงหาผลประโยชน์ในทางทุจริตอีกด้วย

คดีนี้มีความเป็นมาจากการส่งเสริมการเกษตร ได้ประกาศประกวดราคาจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก) ตามโครงการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ ในพื้นที่ ๔๑ จังหวัด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จำนวน ๑๔๐,๖๓๗,๘๘๐ กิโลกรัม ซึ่งผลการประกวดราคาจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์ตามโครงการฯ ปรากฏว่า

**ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด (ชสท.) เป็นผู้
มีคุณสมบัติถูกต้องตามเงื่อนไขเพียงรายเดียว และเสนอราคาต่ำกว่า
ราคากลาง แต่เนื่องจากวงเงินในการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก)
ในครั้ง นี้ เกินกว่า 100,000,000 บาท จึงอยู่ในอำนาจของรัฐมนตรี
เจ้าสังกัดที่จะอนุมัติรับราคาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ข้อ 65 (3)**

ต่อมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในขณะนั้น ก็ได้ให้ความเห็นชอบและอนุมัติ
รับราคาการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์ตามโครงการฯ ทั้งที่การดำเนินการก่อนการเสนอให้พิจารณารับราคา ไม่เป็นไป
ตามเงื่อนไขในประกาศประกวดราคาฯ ทำให้กรมส่งเสริมการเกษตรได้ทำสัญญาซื้อขายปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน
๑๓๑,๕๖๗,๑๖๐ กิโลกรัม เป็นเงินทั้งสิ้น ๓๖๗,๐๗๒,๓๗๖.๔๐ บาท กับชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๕ ซึ่งหลังจากที่ได้ทำสัญญาซื้อขายปุ๋ยอินทรีย์ดังกล่าว ปรากฏว่าชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด ได้ส่งมอบปุ๋ยอินทรีย์ไม่ถูกต้องตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในสัญญา
รวมทั้งไม่สามารถส่งมอบปุ๋ยอินทรีย์ตามจำนวนภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา กรมส่งเสริมการเกษตร
จึงยกเลิกสัญญาการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์ กับชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

ประกอบกับในขณะนั้นปรากฏข้อเท็จจริงในการร้องเรียนกล่าวโทษ และมีการร้องเรียนผ่านทางสื่อมวลชน
เกี่ยวกับการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์ในครั้ง นี้ว่าส่อไปในทางทุจริต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการสมยอมกันเสนอราคา
การกำหนดคุณสมบัติ อันมีลักษณะเอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มผู้ประกอบการบางกลุ่ม บางราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณี
ตามเงื่อนไขในการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์ตามที่แนบท้ายประกาศประกวดราคา เกี่ยวกับการตรวจวิเคราะห์ปุ๋ยอินทรีย์
ที่คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคา ละเว้นไม่ดำเนินการตรวจวิเคราะห์ตามคุณสมบัติเฉพาะ ข้อ ๙
ที่กำหนดว่า “ปุ๋ยอินทรีย์ต้องไม่เป็นพิษต่อการเจริญเติบโตของพืช โดยตรวจสอบการเจริญเติบโตและอาการผิดปกติ
ของพืช (ในช่วง ๑๕ วัน) เมื่อผสมกับดินในอัตราที่ใช่ตามปกติ” ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่สำคัญ

จนท้ายที่สุดปรากฏว่า มีการทุจริตของเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรที่เกี่ยวข้อง และมีการ
การสมยอมกันเสนอราคาระหว่างผู้ประกอบการ ที่ได้ยื่นประมูลในการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของกรมส่งเสริม
การเกษตรในครั้ง นี้ กรณีที่กล่าวมานี้ อยู่ในอำนาจหน้าที่ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะต้อง
ดำเนินการตรวจสอบ แต่กลับไม่ดำเนินการใด ๆ และได้เห็นชอบและอนุมัติรับราคาตามที่ตามที่เลขานุการรัฐมนตรี
เสนอทันทีในวันเดียวกัน คือ วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๕ ปรากฏว่าในวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๕ ประธาน
อนุกรรมการพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น ในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ประพฤตินิยมขอพบสภาผู้แทนราษฎร ได้มีหนังสือ ที่ ๔๕๔/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๕ รายงาน
การตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์ตามโครงการฯ ขอให้แจ้งให้กรมส่งเสริมการเกษตรระงับ
การลงนามทำสัญญาการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์ในครั้ง นี้ไว้ก่อน แต่จากข้อเท็จจริงพบว่า สำนักงานเลขานุการ
รัฐมนตรีได้รับหนังสือดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๕ และรัฐมนตรี ได้รับทราบ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๕
ซึ่งเป็นวันหลังจากที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้ทำสัญญากับชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัดแล้ว

เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๕ ซึ่งมีลักษณะแห่งพฤติการณ์ที่ประวิงเวลา เพื่อที่จะละเว้นไม่ดำเนินการตามข้อสั่งเกตจากรายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น ของคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤตมิชอบสภาผู้แทนราษฎร

ซึ่งหลังจากที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้ทำสัญญาซื้อขายปุ๋ยอินทรีย์ดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่าชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด ได้ส่งมอบปุ๋ยอินทรีย์ไม่ถูกต้องตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในสัญญา รวมทั้งไม่สามารถส่งมอบปุ๋ยอินทรีย์ตามจำนวนภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้ยกเลิกสัญญาการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์กับชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด เป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ กรมส่งเสริมการเกษตร รวมถึงเกษตรกรตามโครงการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติด้วย

คำวินิจฉัย

คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่า จากพฤติการณ์การกระทำที่กล่าวมาตามลำดับ ปรากฏพยานหลักฐาน และข้อเท็จจริงว่า นายชูชีพ หาญสวัสดิ์ และ นายวิทยา เกียนทอง ซึ่งเป็นเจ้าพนักงาน และเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้ร่วมกับกระทำความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหรือหน้าที่ในการอนุมัติ การพิจารณา หรือการดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเสนอราคาครั้งนี้

รัฐหรือมีพฤติการณ์ปรากฏแจ้งชัดว่าควรรู้ว่าการเสนอราคาในครั้งนั้นมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ละเว้นไม่ดำเนินการเพื่อให้มีการยกเลิกการดำเนินการเกี่ยวกับการเสนอราคาในครั้งนั้น ฐานเป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐกระทำการใด ๆ โดยมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เพื่อเอื้ออำนวยแก่ผู้เข้าทำการเสนอราคา รายใดให้เป็นผู้มีสิทธิทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ ฐานเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ และฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๒ ประกอบมาตรา ๑๓ และตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ประกอบมาตรา ๘๓ พร้อมกับมีมติให้ส่งรายงาน เอกสาร และพยานหลักฐานและความเห็นไปยังอัยการสูงสุด เพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป^{๑๕}

^{๑๕} สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.), “ไขปม ๑๐ คดีทุจริตภารกิจพิชิตโกง”, วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔ สืบค้นจาก <https://www.nacc.go.th/categorydetail/๒๐๒๑๐๓๒๕๑๔๑๗๓๖๑๐๗/httpswwwnaccgothcategory๒๐๒๑๐๓๒๕๑๔๑๗๓๖๑๐๗list/>

(QR Code ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม)

๒. การจัดการการประมูล การสมรู้ร่วมคิดระหว่างซัพพลายเออร์ โดยที่จัดการขั้นตอนการประมูล เพื่อให้แน่ใจว่าซัพพลายเออร์รายใดรายหนึ่งหรือกลุ่มของซัพพลายเออร์ชนะสัญญา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการกำหนดราคา การจัดสรรสัญญา หรือการหมุนเวียนการเสนอราคา

ตัวอย่างกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสมรู้ร่วมคิดการจัดการประมูล โดยเป็นฐานความผิดการตกลงร่วมกันในระหว่างผู้เข้าเสนอราคาโดยทุจริต (มาตรา ๔)

ในการประมูลงานของ อ.บ.ต. แห่งหนึ่ง มีผู้ประสงค์จะเข้าเสนอราคาจำนวน ๔ คน คือ นายหนึ่ง นายสอง นายสาม นายสี่ และทั้ง ๔ คนได้ตกลงกันว่าให้นายหนึ่งเป็นผู้เสนอราคาต่ำสุด โดยนายสอง นายสาม นายสี่ จะเข้าเสนอราคาด้วยแต่จะเสนอในราคาที่สูงกว่าที่นายหนึ่งเสนอ เพื่อให้นายหนึ่งเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญากับ อ.บ.ต. โดยนายหนึ่งตกลงจะจ่ายค่าตอบแทนให้คนละ ๑ ล้านบาท การกระทำของทั้ง ๔ ถือเป็นการหลีกเลี่ยงการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม^{๑๖}

(QR Code ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม)

๓. เงินใต้โต๊ะ ซัพพลายเออร์หรือผู้รับเหมาอาจจ่ายเงินส่วนหนึ่งของมูลค่าสัญญาให้กับเจ้าหน้าที่จัดซื้อหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจเพื่อแลกกับการมอบสัญญาให้ โดยทั่วไปเงินใต้โต๊ะจะถูกซ่อนหรือปลอมแปลงเป็นการชำระเงินที่ถูกต้องตามกฎหมาย

^{๑๖} กรมสอบสวนคดีพิเศษ, อย่างไรถึงจะเรียกว่าฮั้วประมูล ?, เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๖ สืบค้นจาก <https://www.dsi.go.th/th/Detail/อย่างไรถึงจะเรียกว่าฮั้วประมูล>

ตัวอย่างกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการรับเงินใต้โต๊ะ

รวบวิศวกร ยธ. รับใต้โต๊ะ ๔ หมื่น ทูจริตจัดซื้อเครื่องปั้มน้ำ ผู้เสียหาย คือ บริษัท เอ็มเอซี คอนสตรัคชั่น จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทคู่สัญญากับกรมพินิจฯ ในการก่อสร้างที่ จ.ลพบุรี ซึ่งเป็นโครงการก่อสร้างอาคารชุดที่พักข้าราชการขนาด ๑๘ ยูนิต จำนวน ๒ หลัง ที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนจังหวัดลพบุรี โดยในการก่อสร้างและการนำวัสดุเข้าติดตั้งนั้น จะต้องมีการขออนุมัติใช้วัสดุต่าง ๆ ต่อทางกองออกแบบของสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม โดยในส่วนของงานสุขาภิบาลมีผู้กระทำความผิดเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งในกรณีนี้ต่อมาได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานว่า ผู้กระทำความผิดได้เรียกเก็บเงินในจำนวนร้อยละ ๑๐ ของราคาเครื่องปั้มน้ำเป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท จากราคาเครื่องปั้มน้ำ ๔๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้เสียหายได้มีการต่อรองจนเหลือราคา ๓๐,๐๐๐ บาท ก่อนจะมีการนัดมอบเงินดังกล่าว

รูปที่ ๑๙ คดีกรณีศึกษา การเรียกเก็บเงินในการออกใบรับรองปลอดศัตรูพืชจากผู้ประกอบการ

คดีกรณีศึกษา

เรียกรับเงินในการออกใบรับรองปลอดศัตรูพืชจากผู้ประกอบการ

สำนักงาน ป.ป.ช.

- 1** จำเลยดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6 ทำหน้าที่หัวหน้าด้านตรงพืชกาเรือ ก. มีหน้าที่ตรวจสอบสินค้า และลงนามใบรับรองปลอดศัตรูพืชให้แก่บริษัทหรือผู้ประกอบการที่จะส่งสินค้าเกษตรออกนอกประเทศ
- 2** ในการออกใบรับรองปลอดศัตรูพืชและต้องชำระค่าธรรมเนียม และค่าตรวจสอบศัตรูพืชใน **ระหว่างเดือนมีนาคม 2548 ถึงวันที่ 19 กรกฎาคม 2549**
- 3** ได้เรียกรับเงินจากนาง น. ผู้จัดการบริษัท จ. ที่ยื่นคำขอใบรับรองปลอดศัตรูพืช จำนวน 182 ฉบับ จำนวน 8 ครั้ง **รวมเป็นเงิน 1,236,650 บาท** ซึ่งได้เสียเป็นค่าธรรมเนียม 9,100 บาท และค่าป่วยการ 10,920 บาท รวมเป็นเงิน 20,020 บาท เท่านั้น จึงมีเงินที่เป็นส่วนต่าง 1,216,630 บาท
- 4** การกระทำของจำเลยจึงเป็นการ **รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองโดยมิชอบ** เพื่อออกใบรับรองปลอดศัตรูพืชให้แก่บริษัท จ. ศาล พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา **มาตรา 149 จำคุก 5 ปี**

มาตรา 149

ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือประหารชีวิต

*คำพิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 9 คดีหมายเลขดำที่ อท 4/2563 คดีหมายเลขแดงที่ อท 3/2564

๔. การฉ้อโกง การจัดการเอกสาร ใบแจ้งหนี้ หรือบันทึกการจัดซื้อจัดจ้างอื่น ๆ เพื่อหลอกลวงและฉ้อโกงองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

๕. การเลือกที่รักมักที่ชัง การให้เพื่อน สมาชิกในครอบครัว หรือผู้ร่วมงาน เข้าร่วมในการทำสัญญาหรือการจ้างงานภายในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง แม้ว่าไม่ใช่ตัวเลือกที่มีคุณสมบัติเหมาะสมหรือแข่งขันได้มากที่สุดก็ตาม

๖. การประเมินที่ไม่ยุติธรรม กำหนดเกณฑ์หรือกระบวนการประเมินเพื่อให้แน่ใจว่าซัพพลายเออร์หรือผู้รับเหมารายใดรายหนึ่งได้รับสัญญา แม้ว่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานหรือคุณสมบัติที่กำหนดก็ตาม

การทุจริตด้านทรัพยากรธรรมชาติ

การทุจริตในทรัพยากรธรรมชาติหมายถึงการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือผิดจริยธรรมที่เกิดขึ้นทั้งในด้านการสกัด การจัดการ และการกระจายทรัพยากรธรรมชาติ เช่น แร่ธาตุ น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ป่าไม้ น้ำ และดิน กิจกรรมที่ทุจริตเหล่านี้อาจมีรูปแบบที่หลากหลาย และมักเกี่ยวข้องกับการไม่ซื่อสัตย์ การฉ้อโกง การติดสินบน และการใช้อำนาจในทางที่ผิด การทุจริตในทรัพยากรธรรมชาติอาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม และโดยทั่วไปจะบ่อนทำลายการจัดการทรัพยากรที่ยั่งยืนและเท่าเทียมกัน ยกตัวอย่าง เช่น คดีคลองด่าน เป็นต้น

ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ :

๑.๓ ความสำคัญของการต้านและลดทุจริต

กระบวนการต้านและลดทุจริตมุ่งแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันที่ปรากฏเป็นเบาะแสหรือเรื่องร้องเรียนการทุจริตต่อหน่วยงานภาครัฐ และที่ยังคงปรากฏลักษณะการทุจริตดังกล่าวซ้ำอยู่ในพื้นที่ เพื่อผลักดันหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการหรือกำกับดูแลให้ต้องปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อลดการทุจริตในโครงการลักษณะดังกล่าว และเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลของการบริหารจัดการภาครัฐให้ดียิ่งขึ้น

การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันนั้น ไม่อาจแก้ไขได้เพียงลำพังหน่วยงานหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หากแต่จะต้องร่วมกันแก้ไขอย่างเป็นระบบ บูรณาการพลังความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของแต่ละส่วนงาน จิตสำนึกของข้าราชการหน่วยงานภาครัฐ และพลังของภาคประชาชน เป็นกุญแจสำคัญในการร่วมกันเป็น “One Team” มุ่งสู่การต่อต้านการทุจริต Together Against Corruption ซึ่งมีจุดหมายปลายทางที่ทุกคนคาดหวังคือ ประเทศไทยที่ใสสะอาด ให้เกิดขึ้นได้จริงจากความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ที่ไม่ยอม ไม่ทน ไม่เฉย ลุกขึ้นมาทำหน้าที่ของตนตามกำลังความสามารถ เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันอย่างเป็นรูปธรรมโดยแท้จริง

๑.๔ ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงานในการต้านและลดทุจริต

ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินการต้านและลดทุจริต ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกประเด็นและพื้นที่ดำเนินการ

ควรพิจารณาคัดเลือกประเด็นและพื้นที่ดำเนินการต้านและลดทุจริตจากแหล่งที่มาต่อไปนี้ :
ข้อมูลการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแส (Watch and Voice) ของภาคีเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ ข้อมูลสถิติคดี

เรื่องกล่าวหา ร้องเรียน ข้อมูลจากแหล่งข่าว หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ หรือข่าวสารจากสื่อมวลชน ฯลฯ โดยมีเกณฑ์เบื้องต้นที่ควรพิจารณาประกอบการคัดเลือกประเด็น ดังนี้

เกณฑ์เบื้องต้นในการคัดเลือกประเด็นที่จะนำมาดำเนินการด้านและลดทุจริต

๑) เป็นกรณีความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติ หรือทรัพยากรสาธารณะ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปล่อยปละละเลย ไม่แก้ไข หรือแม้มีความพยายามแก้ไขแต่ปัญหายังคงเกิดซ้ำ ไม่สามารถแก้ไขให้เด็ดขาดได้

๒) เป็นการจัดซื้อหรือจัดจ้างที่อาจเกิดความเสียหายต่อการใช้จ่ายงบประมาณ เกิดความไม่คุ้มค่า เป็นการเอื้อประโยชน์แก่บางกลุ่ม หรือเป็นกรณีที่เคยมีการกระทำผิดในลักษณะใกล้เคียงกันมาก่อน และคาดว่าจะเกิดซ้ำ

๓) เป็นกรณีที่มีแนวโน้มว่าหากไม่ดำเนินการแก้ไข อาจกลายเป็นเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนการทุจริตได้

๔) เป็นกรณีที่ยังมีโอกาสรื้อปรับแก้ไขได้ และไม่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามกฎหมายของหน่วยงานใด

ขั้นตอนที่ ๒ การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น

จากการดำเนินการขับเคลื่อนการด้านและลดทุจริตในพื้นที่ สามารถสรุปแนวทางที่ใช้ดำเนินการในขั้นตอนตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การด้านและลดทุจริตร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑ การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นในประเด็นความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

๑) ตรวจสอบข้อมูลโครงการ ได้แก่

- ข้อมูลการจัดสรรงบประมาณ : ปีงบประมาณ ประเภทงบประมาณ เงื่อนไขการใช้จ่ายงบประมาณนั้น ๆ (ถ้ามี)

- ฐานข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างระบบภาษีไปไหน ฐานข้อมูลกรมบัญชีกลาง ซึ่งจะช่วยให้ทราบข้อมูลวิธีจัดซื้อจัดจ้าง มูลค่างาน วันลงนามในสัญญา วันสิ้นสุดสัญญา ระยะเวลาขยายสัญญา ผู้รับงานงานอื่น ๆ ที่หน่วยงานเคยซื้อหรือจ้าง งานอื่น ๆ ที่ผู้รับงานเคยได้จากหน่วยงานรัฐ เป็นต้น

- ทะเบียนธุรกิจการค้า : ผู้ถือหุ้น ความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

- ภาพถ่ายทางอากาศย้อนหลังพื้นที่โครงการ (ก่อน ระหว่าง หลัง ดำเนินโครงการ)

๒) ตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบ ข้อสั่งการ หนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง คดีหรือเรื่องร้องเรียนที่เคยมีต่อหน่วยงาน หรือเคยมีต่อผู้รับงาน

๓) ตรวจสอบสภาพในพื้นที่ ได้แก่ สภาพหน้างาน ภาพถ่ายทางอากาศสภาพปัจจุบัน ข้อมูลความคืบหน้าหรือความเสียหายของโครงการ โดยควรตรวจสอบว่าข้อเท็จจริงสภาพในพื้นที่ตรงตามข้อมูลเบื้องต้นที่ได้รับหรือไม่ มีรายละเอียดเพิ่มเติมหรือแตกต่างกันอย่างไร รวมทั้งตรวจสอบความเห็นหรือความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำข้อตกลง

๒.๒ การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นในประเด็นความเสี่ยงด้านทรัพยากรธรรมชาติ

๑) ตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ ได้แก่

- ประเภทของพื้นที่ : ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ พื้นที่ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) พื้นที่ป่าไม้ถาวร เขตโบราณสถาน เขตประมง ที่ดินของรัฐ ที่ราชพัสดุ ที่ดินที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) ลำน้ำ/ลำคลอง/ลำห้วย เป็นต้น

- หน่วยงานที่รับผิดชอบพื้นที่ : หน่วยงานหลัก หน่วยงานเกี่ยวข้อง อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ

- ข้อมูลเอกสารสิทธิ์ สิทธิครอบครอง สิทธิในที่ดินประเภทอื่น เช่น สิทธิทำกิน โฉนดชุมชน ฯลฯ รูปแปลงที่ดิน (จากโปรแกรม Land Map ของกรมที่ดิน) ข้อมูลเจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ได้รับสิทธิ์ ผู้ครอบครอง ผู้ถือครองแทน (Nominee) ผู้ประกอบการ นายทุนหรือผู้มีอิทธิพลที่อาจเกี่ยวข้อง

- ข้อมูลสภาพปัญหาของพื้นที่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ภาพถ่ายทางอากาศย้อนหลัง แสดงสภาพพื้นที่เดิมก่อนเกิดปัญหา สภาพที่เกิดความเปลี่ยนแปลง เกิดความเสียหาย หรือเกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ

๒) ตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบ กฎกระทรวง ประกาศ คณะกรรมการหรือคณะทำงานที่ตั้งขึ้นเพื่อจัดการพื้นที่ คดีหรือเรื่องราวเรียนที่เคยมีต่อหน่วยงาน หรือเคยมีต่อผู้กระทำผิด

๓) ตรวจสอบสภาพในพื้นที่ ได้แก่ สภาพหน้างาน ภาพถ่ายทางอากาศสภาพปัจจุบัน ข้อมูลความเสียหายของพื้นที่ โดยควรตรวจสอบว่าข้อเท็จจริงสภาพในพื้นที่ตรงตามข้อมูลเบื้องต้นที่ได้รับหรือไม่ มีรายละเอียดเพิ่มเติมหรือแตกต่างกันอย่างไร รวมทั้งตรวจสอบความเห็นหรือความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำข้อตกลง

๒.๓ การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นในประเด็นความเสี่ยงด้านสินบน

การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นในประเด็นความเสี่ยงด้านสินบนเป็นกระบวนการที่ละเอียดอ่อนและซับซ้อน โดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับการสืบสวนธุรกรรมทางการเงิน การสัมภาษณ์ และการรวบรวมหลักฐานเพื่อระบุกิจกรรมที่ผิดกฎหมายหรือผิดจริยธรรม โดยขั้นตอนต่อไปนี้เป็นขั้นตอนทั่วไปบางส่วนที่จะช่วยตรวจสอบทุจริตเกี่ยวกับสินบน

๑. ทำความเข้าใจกฎหมาย คือ ต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับกฎหมายทั้งในประเทศ และระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและการติดสินบน รวมถึงเขตอำนาจศาล

๒. รวบรวมข้อมูล รวบรวมข้อมูลให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้เกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจรวมถึงบันทึกทางการเงิน สัญญา บันทึกการสื่อสาร และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้กระทำและผู้ให้ ผู้รับ หรือคนกลาง เป็นต้น

๓. การวิเคราะห์ทางการเงิน ตรวจสอบบันทึกทางการเงิน รวมถึงใบแจ้งยอดธนาคาร ใบแจ้งหนี้ และรายงานค่าใช้จ่าย เพื่อระบุความผิดปกติหรือธุรกรรมที่น่า

๔. พยานสัมภาษณ์ พูดคุยกับบุคคลที่อาจมีความรู้เกี่ยวกับการติดสินบน รวมถึงพนักงาน เพื่อนร่วมงาน ซัพพลายเออร์ หรือลูกค้า เก็บรักษาบันทึกการสัมภาษณ์เหล่านี้

๕. ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ กรณีพบหลักฐานการติดสินบน ให้พิจารณารายงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจ หน่วยงานต่อต้านการทุจริตของรัฐบาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล

ขั้นตอนที่ ๓ การหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประกอบด้วยหน่วยงานสำคัญ ๒ กลุ่ม กลุ่มแรก คือหน่วยปฏิบัติการในพื้นที่ ได้แก่

- หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบโดยตรง คือ หน่วยงานเจ้าของงบประมาณ (กรณีจัดซื้อจัดจ้าง) หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการรับผิดชอบพื้นที่ตามกฎหมาย (กรณีทรัพยากรธรรมชาติ)

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกันกับหน่วยงานหลัก เช่น สำนักงานชลประทานเป็นผู้รับผิดชอบงบประมาณโครงการ แต่พื้นที่ดำเนินการก่อสร้างโครงการต้องได้รับอนุญาตจากอุทยานแห่งชาติหรือหน่วยงานป่าไม้ก่อน เป็นต้น

- หน่วยงานสนับสนุน คือ หน่วยงานที่สามารถสนับสนุนในขั้นตอนการดำเนินงานของหน่วยงานหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินการได้สำเร็จตามข้อตกลง

กลุ่มที่สอง คือหน่วยงานตรวจสอบ ได้แก่ สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) สำนักงบประมาณ กรมบัญชีกลาง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นต้น

โดยมีประเด็นที่ควรหารือร่วมกันเพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการวิเคราะห์และกำหนดข้อตกลงด้านและลดทุจริตในประเด็นกรณีพื้นที่เสี่ยง อย่างน้อยดังต่อไปนี้

๑) บทบาทของหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ สิ่งที่ดำเนินการในอดีต กำลังดำเนินการ หรือมีแผนจะดำเนินการในอนาคต ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ความคิดเห็นหรือความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน ความต้องการที่มีต่อหน่วยงานอื่น ความร่วมมือหรือการสนับสนุนที่จำเป็น ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการทำงาน ฯลฯ

๒) บทบาทของหน่วยตรวจสอบ ข้อมูลประสบการณ์ของหน่วยงานตรวจสอบเทียบเคียงประเด็นกรณีพื้นที่เสี่ยงกับกรณีตรวจสอบอื่น ๆ ที่เคยดำเนินการ ข้อเสนอแนะเพื่อควรระวังที่มีต่อหน่วยปฏิบัติ คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานเพื่อลดความเสี่ยงให้แก่หน่วยปฏิบัติ หรือคำแนะนำที่มีต่อหน่วยงานส่วนกลางเพื่อนำไปพิจารณาปรับปรุงนโยบายหรือแนวทางการปฏิบัติงานในภาพรวม

ขั้นตอนที่ ๔ การสรุปประเด็นเพื่อนำเสนอ

ในขั้นตอนการสรุปประเด็นเพื่อนำเสนอข้อมูลต่อหน่วยงานที่ร่วมดำเนินโครงการเพื่อหารือและกำหนดข้อตกลงเบื้องต้น มีข้อเสนอแนะเพื่อนำเสนอได้อย่างครบถ้วนตามหัวข้อที่ดำเนินการโดยมีการเรียงลำดับหัวข้อการนำเสนอ ดังนี้

- ๑) ข้อมูลเบื้องต้นของประเด็นพื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต
- ๒) ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบทางเอกสารและระบบเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ
- ๓) ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบสภาพในพื้นที่
- ๔) ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๕) ข้อเสนอแนะของหน่วยปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานตรวจสอบ
- ๖) ข้อเสนอการกำหนดข้อตกลงเพื่อด้านและลดทุจริต

ขั้นตอนที่ ๕ การนำเสนอข้อมูลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการด้านและลดทุจริต

การนำเสนอข้อมูลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความคิดเห็น ผลสรุปข้อมูลในมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการด้านและลดทุจริต รวมถึงแนวทางของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการเพื่อด้านและลดทุจริต โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- ๑) ประเด็นที่จะดำเนินการ และหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการดำเนินการแต่ละประเด็น
- ๒) แนวทางของหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักจะดำเนินการในแต่ละประเด็น
- ๓) กำหนดระยะเวลาดำเนินการในแต่ละประเด็น และติดตามผลการดำเนินการ

บทที่ ๒

สถานการณ์ทุจริตที่เกิดขึ้น

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การดำเนินชีวิตของคนในทุกสังคมก่อให้เกิดผลกระทบในด้านต่าง ๆ มากมาย รวมทั้งปัญหาการทุจริตที่เพิ่มมากขึ้น มีความซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะลักษณะของการทุจริตที่เปลี่ยนรูปแบบจากการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐระดับล่างเรียกรับสินบนเพื่อแลกกับการให้บริการที่รวดเร็วขึ้น เป็นการทุจริตที่เจ้าหน้าที่ระดับสูงและนักการเมืองที่ไม่ซื่อสัตย์สุจริต ขาดคุณธรรมจริยธรรมแสวงหาประโยชน์ส่วนตนโดยอาศัยอำนาจหน้าที่โดยมิชอบ และสามารถประสานเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันพัฒนาเป็นขบวนการและสร้างเครือข่ายผลประโยชน์ร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องที่มีอยู่ทั้งในภาครัฐ ภาคการเมือง และภาคเอกชน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ สร้างความเสียหายอย่างมากมาย

ปัจจุบันปัญหาการทุจริตไม่ใช่เป็นปัญหาของประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกประเทศในสังคมโลก กล่าวคือ การทุจริตมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยมีการอาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทั้งการสื่อสารและการคมนาคมมาใช้ประโยชน์ ผู้กระทำการทุจริตสามารถหลบหนีและนำทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริตออกนอกประเทศได้อย่างง่ายดาย

องค์การสหประชาชาติและประเทศสมาชิกอีกจำนวน ๑๔๐ ประเทศ จึงมีการลงนามร่วมกันในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption ๒๐๐๓) เป็นความพยายามในการร่วมกันของผู้แทนประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ด้วยความมุ่งมั่นที่จะจัดให้มีการร่วมมือของประชาคมโลกในการร่วมกันป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับเป็นแนวทางให้ประเทศต่าง ๆ ใช้เป็นกรอบในการกำหนดนโยบาย การตรากฎหมาย และการให้ความช่วยเหลือร่วมมือกันในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งภายในประเทศ และการทุจริตที่เข้าข่ายลักษณะข้ามชาติด้วย มาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาฯ ได้รับการคาดหวังว่าจะช่วยแก้ไขปัญหาการทุจริตให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ที่ผ่านมาประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกต่างตระหนักถึงผลร้ายที่เกิดขึ้นจากการทุจริตมากขึ้น เพราะภัยร้ายของการทุจริตคอร์รัปชันที่มีต่อเสถียรภาพทางการเมือง การพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้แพร่กระจายขยายวงกว้างไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกและปรากฏให้เห็นชัดเจนมากขึ้น ทั้งที่ประเมินผลเป็นมูลค่าความเสียหายที่เป็นตัวเงินและความเสียหายที่ประเมินค่าไม่ได้ทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อม

ผลกระทบที่เกิดจากการทุจริตคอร์รัปชัน

- การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนา

การทุจริตมีผลต่อการลงทุนทั้งการลงทุนภายในประเทศและการลงทุนจากต่างประเทศ เพราะว่ นักลงทุนต่างก็คิดว่าเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายโดยไม่สามารถรับประกันได้ว่าจะได้รับผลตามที่ต้องการทำให้เพิ่มความเสี่ยงต่อการลงทุนและลดแรงจูงใจในการลงทุน งานวิจัยของ IMF ได้ ประมาณการไว้ว่าการลงทุนที่น้อยลงมีผลเท่ากับ ๑ ใน ๓ ของผลเสียหายที่เกิดจากการทุจริต ถ้าหากการทุจริตเกิดขึ้นโดยการหลีกเลี่ยงภาษีก็จะทำให้รัฐบาลเสียรายได้ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศ นอกจากนั้นผู้ให้ความช่วยเหลือหรือให้เงินทุนสนับสนุนการพัฒนาที่ไม่อยากให้ ความช่วยเหลือรัฐบาลที่มีการทุจริต เพราะถ้าหากไม่ถอนความช่วยเหลือก็อาจจะถูกนำไปใช้แทนงบประมาณประจำซึ่งถูกโยกไปใช้ในโครงการอื่นที่มีโอกาสคอร์รัปชันสูง เช่น การจัดซื้อเครื่องมือ หรือยุทโธปกรณ์ทางทหารซึ่งมีช่องทางการรับสินบนจำนวนมาก

- การขจัดปัญหาความยากจน

การแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนนั้นต้องมีปัจจัยหลายอย่างเอื้ออำนวยและเกื้อหนุนทั้งความมีเสถียรภาพของเศรษฐกิจมหภาค การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การเสริมสร้างขีดความสามารถของสถาบัน และการลงทุนในบริการด้านต่าง ๆ ของรัฐ เช่น การศึกษา การสาธารณสุขที่ประชากรยากจนเป็นผู้ได้รับประโยชน์ การทุจริตคอร์รัปชันในระดับสูงจะเป็นตัวบ่อนทำลายปัจจัยเกื้อหนุนและเอื้ออำนวยต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้ทรัพยากรที่จะนำไปใช้ในโครงการ ทางด้านสังคมที่มีผลต่อประชาชนโดยตรงลดน้อยถอยลง

ถ้าหากเศรษฐกิจของประเทศมีเสถียรภาพ อัตราเงินเฟ้อก็จะต่ำซึ่งเป็นผลดีต่อคนยากจน ด้วยอีกทั้งยังส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ถ้าอัตราเงินเฟ้อสูงก็จะส่งผลถึงขีดความสามารถในการใช้จ่ายงบประมาณสำหรับโครงการทางด้านสังคม

ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทำให้เกิดการขยายฐานเงินทุนและการจ้างงานซึ่งช่วยให้ผู้ว่างงานมีงานทำ และส่งเสริมให้เกิดธุรกิจขนาดเล็ก แต่การทุจริตคอร์รัปชันส่งผลต่อการลงทุนและ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เพราะทำให้เกิดค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นและทำให้บรรยากาศในการลงทุนไม่แน่นอน

การแก้ปัญหาความยากจนจำเป็นต้องมีระบบการเงิน การบริหาร และการควบคุมดูแลที่เข้มแข็ง แต่การทุจริตคอร์รัปชันทำลายระบบและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การช่วยเหลือ คนจนจำเป็นต้องมีการจัดสรรงบประมาณไปให้แผนงานโครงการที่มีผลต่อการเจริญเติบโต เช่น การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการสาธารณสุขมูลฐาน แต่การรับสินบนขนาดใหญ่ในการจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์และโครงการก่อสร้างใหญ่ ๆ ทำให้โครงการที่ควรจะได้รับประโยชน์ถูกจัดลำดับความสำคัญอยู่ในระดับต่ำ

เมื่อมีการคอร์รัปชันสูงผู้ให้เงินทุนช่วยเหลือโครงการขจัดความยากจนส่วนใหญ่ก็จะชะลอ ลด หรือถอนความช่วยเหลือ ในกรณีที่รุนแรงมาก ๆ คอร์รัปชันอาจมีผลทำลายเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศและเป็นปัจจัยสำคัญให้ปัญหาความยากจนขยายออกไปและเป็นปัญหาที่ยังรากลึกไปมากขึ้นยากต่อการแก้ไข

- สิทธิมนุษยชน

คอร์รัปชันละเมิดสิทธิมนุษยชนเพราะทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อคนยากจนโดยการที่คนจนถูกปฏิเสธหรือไม่ได้รับบริการของรัฐ รวมทั้งยังทำให้ประชาชนไม่สามารถใช้สิทธิทางการเมืองได้อย่างเต็มที่

คอร์รัปชันเป็นรูปแบบที่เลวร้ายอย่างหนึ่งของการเลือกปฏิบัติ เพราะว่าจะมุ่งหมายของ การให้สินบนคือการได้รับอภิสิทธิ์ หรือการปฏิบัติที่เอื้ออำนวยจากนักการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ถ้าหากมีการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันก็คงจะไม่มีใครให้สินบนหรือทุจริตคอร์รัปชันเพื่อให้ได้รับการบริการที่ดีกว่าหรือเร็วกว่าผู้รับบริการทั่วไป

- สิทธิเด็กถูกละเมิดเมื่อเด็กไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนได้ถ้าหากไม่จ่ายเงินให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน

- สิทธิทางการเมืองของประชาชนถูกละเมิด เมื่อนักการเมืองถูกซื้อขายกันด้วยผลประโยชน์ทางการเงิน

ซึ่งเป็นการบ่อนทำลายขบวนการประชาธิปไตย

- สิ่งแวดล้อม

ผลกระทบจากการคอร์รัปชันต่อสิ่งแวดล้อมที่เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนในหลายประเทศ ที่มีทรัพยากรธรรมชาติอยู่มาก รวมทั้งประเทศไทย เช่น การลักลอบตัดไม้ทำลายป่าต้นน้ำลำธาร หรือ การออกเอกสารสิทธิที่ดินโดยมิชอบในพื้นที่เขตสงวน ทำให้เกิดปัญหาการชะล้างทำลายหน้าดินอย่างรุนแรงในฤดูฝนหรือฤดูมรสุมส่งผลให้น้ำป่าไหลหลากท่วมบ้านเรือนราษฎรเสียหาย เป็นอันตราย ต่อชีวิตและทรัพย์สินของคนจำนวนมาก รวมทั้งส่งผลต่อเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม ปัญหาสุขภาพทั้ง ร่างกายและจิตใจของผู้ได้รับผลกระทบ ทำให้รัฐต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมากในการแก้ไขปัญหาเฉพาะ หน้าและบรรเทาทุกข์ของผู้ได้รับผลกระทบ รวมทั้งการฟื้นฟูสภาพของผู้ประสบภัย และทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายไปซึ่งส่วนใหญ่ไม่สามารถฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้อีก

- การพัฒนาภาคเอกชน

- คอร์รัปชันมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการทำธุรกิจทั้งในด้านขนาด รูปแบบ
- และอัตราการเจริญเติบโตของธุรกิจและก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อการทำธุรกิจ
- ทำให้ค่าใช้จ่ายสูงขึ้น
- ทำลายระบบการแข่งขันโดยเสรี
- บิดเบือนราคาตลาด
- เพิ่มความเสี่ยงและความไม่แน่นอน
- ทำให้ทรัพยากรในการลงทุนเพื่อการผลิตถูกเบี่ยงเบนไปทางอื่น
- ทำให้การทำธุรกรรมทางธุรกิจซับซ้อนและช้า
- ทำให้ผู้ประกอบการยับยั้งชั่งใจในการเริ่มธุรกิจเพราะคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้เป็น
- สิบบนในการลัด/ผ่านขั้นตอนและหรือข้อบังคับ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ

- การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความเชื่อและทัศนคติ

การทุจริตคอร์รัปชันทำให้เกิดความไม่เสมอภาคและเกิดความขัดแย้งในสังคม เกิดความไม่ไว้วางใจกัน โดยเฉพาะต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ ในบางแห่งการยึดเหนี่ยวเกี่ยวพันกันของคนใน ชุมชน/ในสังคม ถูกทำลายกลายเป็นสังคมล่มสลาย คนในสังคมไม่ร่วมแรงร่วมใจกันทำเพื่อส่วนรวมแต่หันมาทำเพื่อตัวเองมากขึ้น ทำให้ประชาชนขาดพลังและเกิดความรู้สึกแปลกแยก คนจนรู้สึกถูกกีดกันออกจากสังคมมีความรู้สึกว่าเป็นคนชายขอบมากขึ้น

- การพัฒนาระบบประชาธิปไตย

คอร์รัปชันบ่อนทำลายสิทธิทางการเมืองของประชาชนโดยเฉพาะคนยากจนและทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนลดลง การทุจริตคอร์รัปชันเป็นสิ่งตรงข้ามยืนอยู่คนละด้านกับการมีธรรมาภิบาลและการเมืองแบบประชาธิปไตย ส่งผลกระทบทางลบต่อการเมืองในระบบประชาธิปไตยหลายอย่าง เช่น

- ทำให้หลักการและอุดมการณ์ถูกแทนที่ด้วยผลประโยชน์ส่วนตน ทำให้การดำเนินการตามกฎหมายหรือนโยบายของรัฐบาลยากขึ้น

- ทำให้ชื่อเสียงของนักการเมืองเสียหายและกระตุ้นให้คนเข้าสู่เส้นทางทางการเมืองด้วยเหตุผลที่ไม่ถูกต้อง
- ทำลายความไว้วางใจของสาธารณชนต่อนักการเมืองรวมทั้งสถาบันและกระบวนการทางการเมือง
- ทำลายความเชื่อมั่นของนานาชาติที่มีต่อรัฐบาล
- กระตุ้นให้เกิดการทุจริตฉ้อโกงร้ายแรงหนักหน่วงบนเส้นทางทางการเมืองและทำให้เกิดความท้อแท้ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง

- มีส่วนทำให้เกิดความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง ก่อให้เกิดการทำรัฐประหารและอาจนำไปสู่สงครามกลางเมืองได้

- ทำให้การจัดการเลือกตั้งผิดแบบแผนไม่บริสุทธิ์ยุติธรรม รวมทั้งมีการบิดเบือนผลการเลือกตั้ง
- ทำให้คนจนยังคงเป็นกลุ่มที่ปราศจากพลังทางการเมือง
- เกิดการรวมหัวอำนาจทางการเมือง ทำให้การแข่งขันทางการเมืองลดลง
- ทำให้การพัฒนาการเมืองล่าช้าและถูกบิดเบือน
- ทำให้กิจกรรมทางการเมืองบนฐานของระบบอุปถัมภ์และเงินคงอยู่ต่อไป
- ผลประโยชน์ทางการเมืองถูกจำกัดให้แก่กลุ่มคนรวย
- ทำให้การตัดสินใจทางการเมืองไม่โปร่งใส

รูปแบบการกระทำทุจริตที่พบบ่อย ๆ

- การกระทำอันเป็นภัยต่ออธิปไตยของชาติ/การบ่อนทำลาย/การทำธุรกรรมต่างประเทศผิดกฎหมาย การลักลอบค้าของหนีภาษี
- ผู้นำโกงกิน การแปรรูปกองทุนของรัฐ
- การเบียดบัง ยักยอกทรัพย์สิน การปลอมแปลงเอกสาร การตกแต่งบัญชี การตัดดวง ผลประโยชน์ และการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนไปในทางมิชอบ
- การใช้อำนาจมิชอบ การข่มขู่ การทรนทาน
- การขัดขวางการบริหารงานยุติธรรม การทำลายหลักฐานเท็จ การกักขังโดยมิชอบ การใส่ความ • การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ การละทิ้งหน้าที่
- การรับสินบน ทหารรายได้จากการปฏิบัติหน้าที่ที่ผิดไถ่ รับประโยชน์ตอบแทน
- การหลอกลวง ฉ้อฉล เรียกเก็บภาษีโดยมิชอบ
- การทุจริตในการเลือกตั้ง
- การใช้ประโยชน์โดยมิชอบจากความรู้ภายในและข้อมูลลับ การปลอมแปลงเอกสาร
- การขายทรัพย์สินของรัฐ และใบอนุญาตต่าง ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาต
- การกระทำผิด บิดเบือน หลีกเลียง ฝ่าฝืนกฎหมาย
- การหลบเลี่ยงภาษี
- การรับของขวัญ ของกำนัลอันมิควร
- เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม และกิจการในตลาดมืด
- การเล่นพรรคเล่นพวก

ความเสียหายจากการกระทำทุจริตคอร์รัปชัน

จะเห็นได้ว่าผลกระทบของการกระทำทุจริตคอร์รัปชันที่มีต่อประชาชนของแต่ละประเทศ ในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นมีความเชื่อมโยงกระทบซึ่งกันและกัน และยังเป็นภาระยากที่จะ ประเมินความเสียหาย สูญเสียที่เกิดขึ้นได้อย่างครอบคลุมครบถ้วน ถึงแม้ว่า World Bank จะได้มีการ ประเมินไว้ในแต่ละปีมีการให้สินบนกันถึง ๑ ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ในขณะที่ประมาณการมูลค่า ของเศรษฐกิจในปีเดียวกัน คือ ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ – ๒๕๔๕ เท่ากับ ๓๐ ล้านล้านเหรียญสหรัฐ การประเมินการให้สินบนนี้รวมถึงการให้สินบนของบริษัทต่าง ๆ แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนักการเมืองในประเทศ อุตสาหกรรมและการให้สินบนที่บริษัทข้ามชาติจากประเทศอุตสาหกรรมให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ในประเทศอุตสาหกรรมใหม่ รวมทั้งการให้สินบนภายใน ประเทศอุตสาหกรรมใหม่เหล่านี้ด้วย แต่ไม่รวมถึงการยักยอก ฉ้อโกงในภาครัฐ และภาคเอกชนด้วย แต่การที่จะประเมินการทุจริตในภาครัฐ เป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะผลกระทบทางด้านสังคม ยังเป็นการยากที่จะประเมิน ไม่มีใครประเมินได้ว่า การที่ผู้ประกอบการระงับการลงทุน หรือว่ามูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หรือการสูญเสียความไว้วางใจในการเมืองที่มีการซื้อสิทธิขายเสียงกัน การที่ประชาชนได้รับการศึกษาต่ำ หรือการสาธารณสุขที่ไม่ดีและไม่พอเพียง หรือการที่ประชาชนไม่ไว้วางใจรัฐบาลที่ขาดความชอบธรรม ก่อให้เกิดความสูญเสียเป็นมูลค่าเท่าไร แต่กระนั้นคนส่วนใหญ่ต่างก็ตระหนักและสามารถรับรู้ถึงผลของการทุจริตได้ ตั้งแต่ในระดับชีวิตประจำวันไปจนถึงผลที่เกิดขึ้นต่อประเทศชาติบ้านเมืองได้

ความเป็นมาของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (UNCAC)

จากปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น สร้างความเสียหายให้กับคนในประเทศนั้น ๆ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง ทำลายความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของรัฐบาล ขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต นอกจากนี้ การทุจริตยังมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการ โดยอาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้การทุจริตมีความซับซ้อนขึ้น มีความเชื่อมโยงกันระหว่างผู้กระทำการทุจริตทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ จึงเป็นที่มาของความพยายามทั้งในระดับรัฐบาล องค์กรระหว่างประเทศทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลกในการจัดทำมาตรการ เครื่องมือ ความร่วมมือ เพื่อดำเนินการกับปัญหาการทุจริต เริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นต้นมา

โดยที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหาและภัยคุกคามอันเกิดจากการทุจริตที่มีต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของสังคม ซึ่งถือเป็นตัวบ่อนทำลายสถาบันและคุณค่าแห่งประชาธิปไตย คุณค่าทางจริยธรรม ความยุติธรรม และเป็นอันตรายต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและหลักนิติธรรม รวมทั้งความเชื่อมโยงระหว่างการทุจริตและอาชญากรรมในรูปแบบอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรอาชญากรรมและอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ รวมถึงการฟอกเงินที่เป็นปรากฏการณ์ข้ามชาติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ และของโลกโดยรวม อีกทั้งเห็นว่าการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์จำนวนมากซึ่งอาจเป็นส่วนสำคัญของทรัพยากรและอาจเป็นภัยคุกคามต่อเสถียรภาพทางการเมืองและการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศต่าง ๆ และเห็นว่าความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและควบคุมการทุจริตเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง จึงได้มีมติที่ ๕๕/๖๑ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๓ ให้ตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อการเจรจาจัดทำอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตขึ้น คณะทำงานได้มีการประชุม ร่วมกันจำนวน ๗ ครั้ง ในช่วงระหว่างวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖

ในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ ได้มีมติที่ ๕๘/๔ ให้เปิดให้มีการลงนามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ ที่เมืองเมริดา ประเทศเม็กซิโก และหลังจากนั้นจนถึงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๘ ที่สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ซึ่งประเทศไทยก็ได้ร่วมลงนามในอนุสัญญานี้ด้วยเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๖ และอนุสัญญาฯ จะมีผลบังคับใช้เมื่อครบกำหนด ๙๐ วันหลังจากวันที่มีการมอบสัตยาบันสารให้กรายยอมรับ หรือสารแสดงความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสารฉบับที่สามสิบ ซึ่งอนุสัญญาฯ มีผลบังคับใช้แล้ว เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๘ ถือได้ว่าเป็นอนุสัญญาที่ทำให้ทั่วโลกหันมาสนใจปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันอย่างจริงจังมากขึ้น โดยจะเห็นว่าตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๖ จนถึงปัจจุบันมีประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ๑๔๐ ประเทศได้ลงนามรับรองอนุสัญญานี้ และมีประเทศที่ให้สัตยาบันและภาคยานุวัติอนุสัญญานี้แล้ว ๑๐๗ ประเทศ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑) สะท้อนให้เห็นว่าประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกยอมรับในหลักการของความร่วมมือซึ่งกันและกันในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งการเสริมสร้างคุณธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ของการบริหารบ้านเมือง ถือได้ว่าการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำลังเป็นวาระแห่งโลก และเป็นวาระแห่งชาติในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

สำหรับประเทศไทยปัญหาการทุจริตในภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งในภาคการเมือง ภาคการบังคับใช้กฎหมาย และภาคธุรกิจ การปราบปรามการทุจริตจึงถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทยในการป้องกันและปราบปราม ปัญหาการทุจริต และการติดสินบน

โดยในระดับนานาชาติได้มีการวัดระดับของปัญหาการทุจริตโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International หรือ TI) ซึ่งได้เผยแพร่ผลการสำรวจดัชนีการรับรู้การทุจริตหรือคอร์รัปชัน

(Corruption Perceptions Index หรือ CPI) ประจำปี ๒๕๖๖ โดยจากจำนวนประเทศ ๑๘๐ ประเทศทั่วโลกนั้น ประเทศไทย ได้ ๓๕ คะแนน จัดอยู่ในอันดับที่ ๑๐๘ ของโลก และอยู่ในอันดับที่ ๔ ของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งประเทศที่ได้คะแนนสูงสุดคือประเทศสิงคโปร์ ได้ ๘๓ คะแนน จัดอยู่ในอันดับที่ ๕ ของโลก

ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุมาจากมุมมองของผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้เชี่ยวชาญในแหล่งข้อมูลดังกล่าว ที่รับรู้ว่ายังคงมีปัญหาการจ่ายเงินสินบนให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อแลกกับการได้รับการอนุมัติ/อนุญาต การอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ หรือเพื่อเพิ่มโอกาสและความได้เปรียบในการแข่งขัน ประกอบกับยังคงปรากฏกรณีที่เป็นข่าวเกี่ยวกับการทุจริตใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว การเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งการใช้ทรัพยากรของรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตัวอยู่เป็นระยะ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ

ถึงแม้ที่ผ่านมา หน่วยงานภาครัฐจะมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย การพัฒนาการดำเนินงานโดยนำระบบเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกและลดขั้นตอนระยะเวลาในการติดต่อขอรับบริการ จากหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะในเรื่องการอนุมัติ/อนุญาตต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่ส่งผลต่อการรับรู้ของผู้ประเมิน รวมถึงการขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการตรวจสอบและการลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจากนี้ ยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่จริงจังของรัฐบาลที่ในการแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ของผู้ประเมิน

ทั้งนี้ องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้มีข้อเสนอแนะให้กับทุกประเทศว่า ควรเสริมสร้างให้กระบวนการยุติธรรมมีความเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซง รวมถึงส่งเสริมระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม สร้างความน่าเชื่อถือ ความโปร่งใสในระบบศาลยุติธรรม การบังคับใช้กฎหมาย กระบวนการนิติบัญญัติ และระบบการบริหารจัดการ ตลอดจนเปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคม เข้าถึงข้อมูลและตรวจสอบได้ สร้างกลไกส่งเสริมความซื่อตรงและกลไกการตรวจสอบ การสร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินคดีกับการทุจริตคอร์รัปชันที่สร้างความเสียหายหรือมีผลกระทบในวงกว้าง

สำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะที่องค์กรหลักในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พิจารณาแล้วเห็นว่าได้มีการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจที่อาจส่งผลต่อการยกระดับคะแนน CPI เช่น การดำเนินการเรื่องตรวจสอบและไต่สวนให้มีความเป็นระบบ และเป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มาช่วยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านตรวจสอบทรัพย์สิน ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ผ่านชมรม STRONG จิตพอเพียงด้านทุจริต การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา การจัดตั้งศูนย์ป้องปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงาน ป.ป.ช. (Corruption Deterrence Center : CDC) ผลักดันให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน มีการพัฒนาการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีคุณธรรมและความโปร่งใส รวมทั้งการเสนอมาตรการ ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต ตลอดจนการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการการดำเนินงานในการส่งเสริมการยกระดับคะแนน CPI ของประเทศไทยให้เป็นไปตามเป้าหมายต่อไป

จากสถานการณ์การทุจริตของประเทศไทยในปัจจุบันที่อยู่ในขั้นรุนแรง ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากปัญหาการบังคับใช้มาตรการทางด้านกฎหมาย เกิดจากเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายยังขาดความรู้ความเข้าใจ ตลอดถึงจิตสำนึกและทัศนคติในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตในส่วนของประชาชน นอกจากนี้ ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจยังเป็นปัจจัยนำไปสู่การทุจริต เกิดค่านิยมการทุจริตคอร์รัปชัน มองเห็นการทุจริตที่เกิดขึ้น ในชีวิตประจำวันเป็นเรื่องปกติ ทัศนคติ

ในด้านการสอดส่องดูแลป้องกันมิให้เกิดการทุจริตของภาคประชาชนมิได้เป็นไปในทางที่ควร การแก้ไขปัญหาการทุจริต จึงต้องอาศัยการร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ และภาคประชาชน

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาเชิงระบบ การแก้ไขปัญหาจึงไม่สามารถพึ่งองค์กรใด องค์กรหนึ่ง ที่จะแก้ปัญหา แต่ต้องมาจากทุกภาคส่วนในสังคมไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ ภาคธุรกิจ และประชาชน เพราะการคอร์รัปชันเป็นพฤติกรรมร่วมของสังคม ทำให้ทุกคนในสังคมต้องมึบเทาบเทาในการ แก้ปัญหา ภาครัฐต้องจัดให้มีกฎหมายออกมาบังคับใช้เพื่อขจัดปัญหาดังกล่าว

รูปที่ ๑๘ ๓ เหลี่ยมแห่งความชั่วร้าย (Rotten Triangle)

ที่มา : <https://researchcafe.tsri.or.th/corruption/>

๒.๑. กฎหมาย/ แหล่งข้อมูล / เครื่องมือที่จำเป็น รวมถึงภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการต้านและลดทุจริต
กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการต้านและลดทุจริต

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๖๐

รัฐธรรมนูญถือเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ สิ่งหนึ่งที่แสดงความเป็น กฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ คือ กฎหมายใด ๆ ที่ใช้บังคับหรือจะใช้บังคับนั้น จะขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญซึ่งเป็นแม่บทนั้นมิได้ เรียกว่า หลักความชอบด้วยกฎหมาย และในการจัดทำรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ จะต้องคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพของประชาชนเป็นประการสำคัญ

มาตรา ๕๐ (๑๐) บุคคลมีหน้าที่ ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

มาตรา ๖๓ กำหนดหน้าที่ให้รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจาก การทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งภาครัฐและเอกชนโดยจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกัน และขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๓๓ (๑) และ (๓) เพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดมาตรการและกลไกที่จำเป็นต่อการดำเนินการในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครอง รวมทั้งจัดให้มีช่องทางการแจ้งข้อมูล เบาะแส หรือพยานหลักฐานสำหรับการกระทำ ความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยช่องทางต้องมีวิธีการที่ง่าย สะดวก ไม่มี ขั้นตอนยุ่งยาก และไม่ก่อผลร้ายกับผู้แจ้งดังกล่าว รวมทั้งดำเนินการ เพื่อป้องกันการทุจริต ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต และส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับอันตรายของการทุจริต รวมถึงค่านิยมที่เน้นการพึ่งพาระบบอุปถัมภ์ในสังคม เพื่อให้เกิดการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างกว้างขวาง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

วัตถุประสงค์ที่ออกพระราชบัญญัติฉบับนี้คือ มาตรา ๒๘๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจาย อำนาจเพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับ การกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ และการจัดสรรสัดส่วนภาษีและ อากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้มีคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนของหน่วย ราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวนฝ่ายละ เท่ากันเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ วัตถุประสงค์ที่ออกพระราชบัญญัติฉบับนี้คือ การปฏิบัติตามแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ในการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ไม่อาจดำเนินการได้ตามกำหนดระยะเวลา ทำให้การกำหนดสัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นตามมาตรา ๓๐ (๔) แห่งพระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่สอดคล้องกับ ข้อเท็จจริงในการถ่ายโอนภารกิจสมควรแก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดสัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามสภาพข้อเท็จจริงนั้น และยังคงเป้าหมายการเพิ่มสัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ได้รับไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้าไว้เช่นเดิม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

พ.ร.บ.จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐมีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลาง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงาน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลรวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐซึ่งเป็น มาตรการหนึ่งเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ประกอบกับ มาตรการอื่น ๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะทำให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการ จัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ อันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับสาธารณชนและก่อให้เกิดผลดีกับการจัดซื้อจัดจ้าง ภาครัฐให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พ.ร.บ.จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐

พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔

พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุม ดูแล จัดการ รักษาป่าไม้ จึงเป็นแม่บทของกฎหมายป่าไม้ทั้งหลาย ดังนั้น พื้นที่ใดที่ไม่มีกฎหมายเฉพาะ เช่น พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นต้น ควบคุมอยู่ จะต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ สำหรับบทบัญญัติที่กำหนดให้การทำลายพื้นที่ป่าไม้เป็นความผิดและมีโทษตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ คือ บทบัญญัติมาตรา ๕๔ และมาตรา ๗๒ ตรี ซึ่งกำหนดให้ผู้ที่ก่อสร้างแผ้วถาง เผาป่า หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการทำลายป่า หรือเข้ายึดถือหรือครอบครองป่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น ต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะกระทำภายในเขตเกษตรกรรม

ซึ่งประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา หรือได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๔ (๑) บัญญัติคำว่า “ป่า” หมายความว่า “ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน” จากคำนิยามดังกล่าวข้างต้น การที่บุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน คือ การได้มาตามกรรมสิทธิ์ที่ดิน (โฉนดที่ดิน โฉนด

แผนที่ โฉนดตราจอง หรือตราจองที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว” เท่านั้น) หรือสิทธิครอบครองที่ดิน (มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ใบจอง ส.ค. ๑ ฯลฯ) ที่ดินแปลงใดมีหนังสือกรรมสิทธิ์หรือหนังสือแสดงสิทธิครอบครองแล้ว ย่อมพ้นสภาพความเป็น “ป่า” ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ดังกล่าว

คำว่า “ป่า” ตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ในเรื่องเสร็จที่ ๑๒๑/๒๕๕๕ มีขอบเขตความหมายกว้างขวางเพียงใด และแม่น้ำลำคลองที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายหรือที่อยู่ในชุมชนเมืองซึ่งเป็นพื้นที่นอกเขตป่าตามกฎหมายเป็น “ป่า” ตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ หรือไม่ ในประเด็นนี้เห็นว่า พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ได้กำหนดบทนิยามคำว่า “ป่า” ไว้ในมาตรา ๔(๑) หมายความว่า “ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน” ซึ่งจากการตรวจสอบความเป็นมาในการยกร่างบทนิยามคำว่า “ป่า” ตามรายงานการประชุมของกรรมการร่างกฎหมายชุดที่ ๑ ใน พ.ศ. ๒๔๘๔ แล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาคำนิยาม “ป่า” ที่ใช้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๘๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น เพื่อหาจุดแบ่งแยกระหว่างที่ป่ากับที่ดินทั่วไปที่มีไร่ป่า โดยประสงค์จะให้ที่ป่าครอบคลุมถึงสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่า และสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน แต่เนื่องจากในการยกร่างผู้แทนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชี้แจงว่า เป็นนโยบายของรัฐบาลที่ไม่ต้องการตัดสิทธิของผู้ที่ถือครองที่ดินมือเปล่า ด้วยเหตุดังกล่าวจึงได้เกณฑ์การได้มาตามกฎหมายที่ดินเป็นหลัก ในการพิจารณาว่าที่ดินนั้นเป็นป่าหรือไม่ เพราะไม่ประสงค์ให้กระทบสิทธิของบุคคลที่ได้รับมาหรือมีอยู่ก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับหลักการในมาตรา ๑๓๓๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าการได้มาซึ่งที่ดินของรัฐ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายที่ดินกำหนดกล่าวคือ ถ้าบุคคลใดมีสิทธิในที่ดินตามที่ประมวลกฎหมายที่ดินบัญญัติรองรับสิทธินั้นไว้แล้ว ที่ดินนั้นก็พ้นสภาพจากการเป็น “ป่า” ตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ

พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔

พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๒

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งใช้บังคับมาเป็นเวลานาน โดยแบ่งออกเป็น ๖ หมวด จำนวน ๖๕ มาตรา ได้แก่ หมวด ๑ อุทยานแห่งชาติ (มาตรา ๖ - มาตรา ๒๕) หมวด ๒ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ (มาตรา ๒๖ - มาตรา ๒๘) หมวด ๓ เงินค่าบริการหรือเงินค่าตอบแทน (มาตรา ๒๙ - มาตรา ๓๓) หมวด ๔ การใช้ ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพ (มาตรา ๓๔) หมวด ๕ พนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๓๕ - มาตรา ๓๙) หมวด ๖ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๔๐ - มาตรา ๕๖) และบทเฉพาะกาล (มาตรา ๕๗ - ๖๕) เพื่อประโยชน์ของประเทศ ในการเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ทางธรรมชาติหรือนันทนาการของประชาชน และเพื่อให้การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพในอุทยานแห่งชาติเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืนและสอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศตามพันธกรณีที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก

พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๒

พ.ร.บ.ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งยังไม่มีความเป็นเอกภาพ ขาดการบูรณาการและการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในท้องถิ่น ประกอบกับได้มีการบุกรุกหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เป็นจำนวนมาก ทำให้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเปลี่ยนแปลงและเสื่อมโทรมประกอบกับกฎหมายที่ใช้บังคับ อยู่ในปัจจุบันยังไม่มีมาตรการคุ้มครองเพื่อคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในบางพื้นที่สมควรมีกฎหมาย เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง รวมทั้งให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปลูก การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ และการฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างสมดุลและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พ.ร.บ.ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
พ.ศ. ๒๕๕๘

พ.ร.บ.รับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ การมีเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐนั้น หาได้เป็นไปเพื่อประโยชน์อันเป็นการเฉพาะตัวไม่ การปล่อยให้ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในกรณีที่ปฏิบัติงานในหน้าที่และเกิดความเสียหายแก่เอกชนเป็นไปตามหลักกฎหมายเอกชน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงเป็นการไม่เหมาะสมก่อให้เกิดความเข้าใจผิดว่า เจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดในการกระทำต่าง ๆ เป็นการเฉพาะตัวเสมอไป เมื่อการที่เข้าไปทำให้หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดต่อบุคคลภายนอกเพียงใดก็จะมีการฟ้องไล่เบี้ยเอาจากเจ้าหน้าที่เต็มจำนวนนั้น ทั้งที่บางกรณีเกิดขึ้นโดยความไม่ ตั้งใจหรือความผิดพลาดเพียงเล็กน้อยในการปฏิบัติหน้าที่ นอกจากนี้ ยังมีกรณีนำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมใน ระบบกฎหมายแพ่งมาใช้บังคับ ให้เจ้าหน้าที่ต้องร่วมรับผิดในการกระทำของเจ้าหน้าที่ผู้อื่นด้วย ซึ่งระบบนั้นมุ่งหมายแต่จะได้เงินครบโดยไม่คำนึงถึงความเป็นธรรมที่จะมีต่อแต่ละคนกรณีเป็นการก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่และยังเป็นการบั่นทอนขวัญและกำลังใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ด้วย จนบางครั้งกลายเป็น ปัญหาในการบริหารเพราะเจ้าหน้าที่ไม่กล้าตัดสินใจดำเนินงานเท่าที่ควร เพราะเกรงความรับผิดชอบที่จะเกิดแก่ตน อนึ่ง การให้เจ้าหน้าที่โทษแก่เจ้าหน้าที่เพื่อควบคุมการทำงานของเจ้าหน้าที่ยังมีวิธีการในการบริหารงานบุคคลและการดำเนินการทางวินัยกำกับดูแลอีกส่วนหนึ่ง อันเป็นหลักประกัน มิให้เจ้าหน้าที่ทำการใด ๆ โดยไม่รอบคอบอยู่แล้ว ดังนั้นจึงสมควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดทางละเมิดในการปฏิบัติงานในหน้าที่เฉพาะ เมื่อเป็นการจงใจกระทำ

เพื่อการเฉพาะตัว หรือจงใจให้เกิดความเสียหาย หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เท่านั้น และให้แบ่งแยกความรับผิดชอบของแต่ละคนมิให้นำหลักฐานนี้ร่วมมาใช้บังคับ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของรัฐ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พ.ร.บ.รับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ ในระบอบประชาธิปไตยการให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง อันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น สมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีข้อยกเว้นในอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งชัดและจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของตนได้อีกประการหนึ่งด้วย ประกอบกับสมควรคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการไปพร้อมกัน

พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองยังไม่มีประสิทธิภาพในการ บังคับใช้ โดยเฉพาะการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ซึ่งกฎหมายว่าด้วยวิธี ปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนดให้นำวิธีการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม จึงไม่มีรายละเอียดวิธีปฏิบัติและ ระยะเวลาในการบังคับทางปกครองที่ชัดเจน ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของ มาตรการบังคับทางปกครอง ประกอบกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่ไม่มีความเชี่ยวชาญ ในการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน อีกทั้งไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ ในการสืบหาทรัพย์สินและมอบหมายให้หน่วยงานอื่นหรือเอกชนดำเนินการแทนได้ ส่งผลให้ไม่สามารถบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและรัฐต้องสูญเสียรายได้ในที่สุด ดังนั้น สมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการบังคับทางปกครองเพื่อให้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑ และผู้ฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการรื้อถอนทั้งหมดของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ไม่เห็นพ้องด้วย จึงยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุดเป็นคดีนี้..."

รายละเอียดกรณีศึกษา : คดีร้านอินเลิฟรุกเจ้าพระยา ๓^{๑๘}

๒.๒.๓ สถานการณ์ทุจริตด้านสินบน

กรณีกล่าวหา นางมะลิจันทร์ ทิศาใต้ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาน กับพวกรวม ๒ รายเรียกรับเงินโบนัสเพื่อตอบแทนในการที่ได้อนุมัติเงินโบนัส^{๑๙}

รายละเอียดกรณีศึกษา : ๑๕ คดีทุจริต ป.ป.ช. ต้องฟ้องเอง

๒.๒.๔ แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินและลดทุจริต

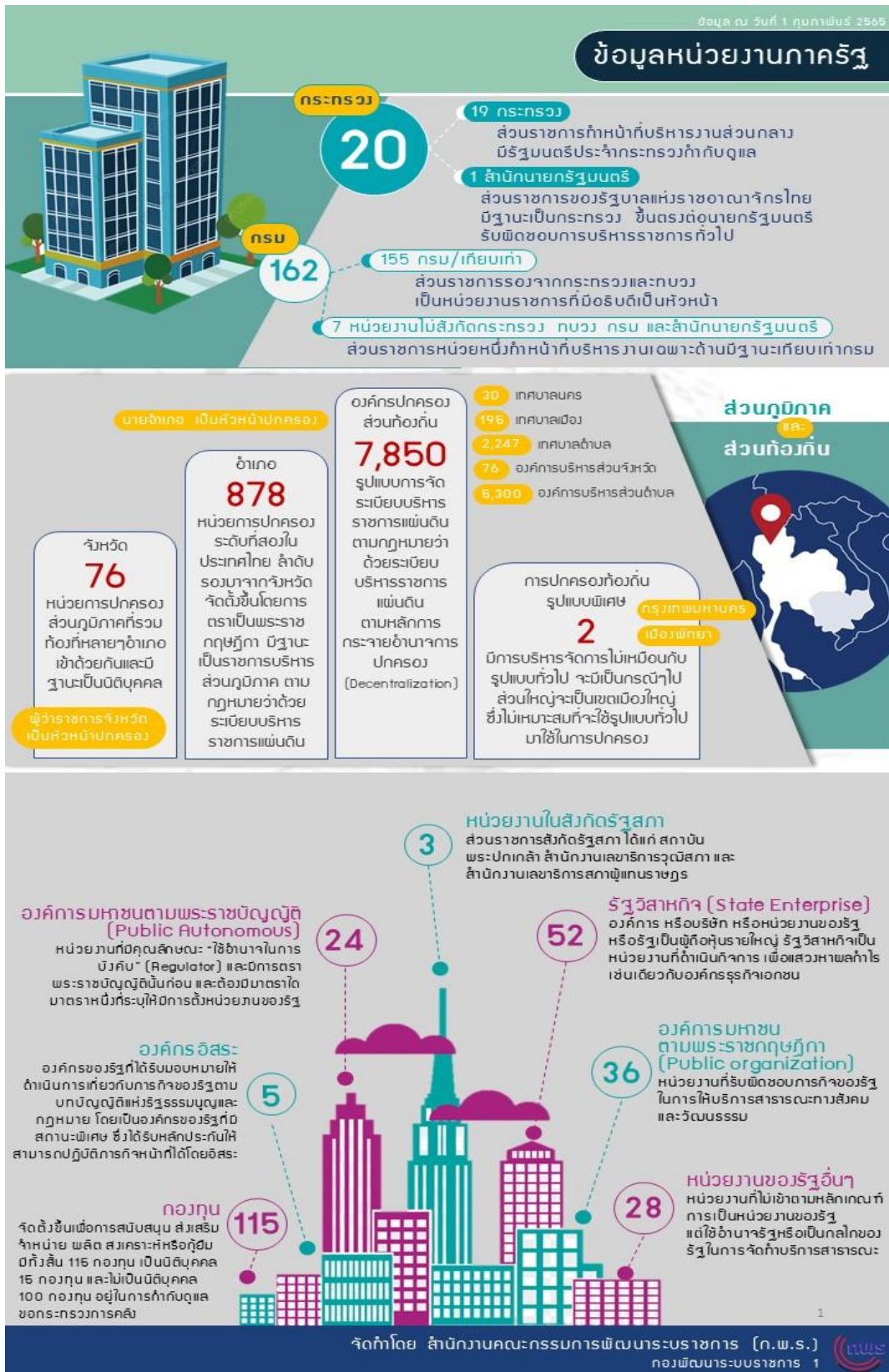
- หน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
- ข้อมูลหน่วยงานภาครัฐ (ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕) : หน่วยงานภาครัฐไทย แบ่งออกเป็น
 - ๑. ราชการส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวง และกรม/เทียบเท่า
 - ๒. ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น
 - ๓. หน่วยงานของรัฐประเภทอื่น- หน่วยงานในสังกัดรัฐสภา
 - รัฐวิสาหกิจ
 - องค์การมหาชน
 - องค์กรอิสระ
 - กองทุน
 - หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ

^{๑๘} สำนักข่าวอิศรา, ปิดฉาก! คดีร้านอินเลิฟรุกเจ้าพระยา ศาลปค.สูงสุด พิพากษายืน 'เจ้าท่า' สั่งรื้อชอบด้วยกม. , เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๖, สืบค้นจาก <https://www.isranews.org/article/isranews-scoop/๑๒๓๐๖๒-isranews-๓๕๑๙๙๙.html>

^{๑๙} สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ๑๕ คดีทุจริต ป.ป.ช. ต้องฟ้องเอง, พิมพ์ครั้งที่ ๑, กันยายน ๒๕๖๕, สืบค้นจาก <https://www.nacc.go.th/files/article/attachments/๒๓๐๓๕๓๔๕๘๑๐ce๕ec๑๘๐๘๓๐f๓๒ae๒bb๘๘๑๖aa๒๘๘.pdf>

รูปที่ 19 ข้อมูลหน่วยงานภาครัฐ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ

<https://www.opdc.go.th/file/reader/Ynx๘ODkzNHx๘ZmlsZV๙๓cGxvYWQ>

การต้าน การลอบทุจริต และสินบนในสังคม

(Anti-Corruption and Bribery in Society)

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรับเรื่องและตรวจสอบการทุจริต/องค์การอิสระ

๑. สำนักงาน ป.ป.ช.

หน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช.

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔๑ และ ๑๔๒ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช.” เป็นส่วนราชการและมีฐานะเป็นนิติบุคคล รับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการ และดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. บรรลุภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมายอื่น

(๒) อำนวยความสะดวก ประสานงาน ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการ

(๓) ประสานงานและให้ความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) ดำเนินการหรือจัดให้มีการรวบรวม วิเคราะห์ ศึกษาวิจัย และเผยแพร่ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบและอันตรายของการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ต่อต้านหรือชี้เบาะแส ตามกลไกที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตามมาตรา ๓๓

(๖) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าพนักงานของรัฐ หรือภาคเอกชนเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๗) จัดทำระบบสารสนเทศของข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการป.ป.ช. ซึ่งอย่างน้อยต้องระบุผู้รับผิดชอบและความคืบหน้าของการดำเนินการของแต่ละเรื่อง เพื่อกรรมการจะได้ตรวจสอบได้ตลอดเวลา

(๘) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย และตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒. สำนักงาน ป.ป.ท.

หน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ท.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) มีภารกิจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ โดยการจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ และแผนพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ กำกับและตรวจสอบ เจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐ ติดตามและรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในภาครัฐ แสวงหาข้อมูลและรวบรวมพยานหลักฐาน รวมทั้งไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินการทางวินัยและคดีกับผู้กระทำผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลและบรรลุผลตามเป้าหมายในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ท. และรับผิดชอบเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการ ป.ป.ท. และคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. แต่งตั้งรวมทั้งปฏิบัติงานธุรการอื่น

(๒) แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำการทุจริตในภาครัฐของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตรวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) อำนาจการ กำกับ ติดตาม และประเมินผลมาตรการป้องกันการทุจริตในภาครัฐตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) จัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ แผนพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ข้อเสนอแนะและคำปรึกษาที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐตามกฎหมาย ว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๕) ประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนทั้งในประเทศ และต่างประเทศที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

(๖) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐและงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๓. ผู้ตรวจการแผ่นดิน

หน้าที่และอำนาจ ของผู้ตรวจการแผ่นดิน

๑. เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ

๒. แสวงหาข้อเท็จจริงเมื่อเห็นว่ามีผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจาก การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ขจัดหรือระงับความเดือดร้อน หรือความไม่เป็นธรรมนั้น

๓. เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

๔. ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินตาม (๑) หรือ (๒) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อพิจารณาสั่งการ ตามที่เห็นสมควรต่อไป

๕. ในการดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) หากเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไป

๔. กองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (บก.ปปป.)

กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

(ง) กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในวงราชการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑) รักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั่วราชอาณาจักร

๒) ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและตามกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือการทุจริตในวงราชการ และความผิดว่าด้วยการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐหรือในวงราชการ และความผิดอื่นที่เกี่ยวข้อง

๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่น ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความใน (ญ) ของ (๑๓) ของข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(ญ) กองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วย

(๑) ฝ่ายอำนวยการ

(๒) - (๗) กองกำกับการ ๑ - ๖

(๘) กลุ่มงานสอบสวน

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความใน (ญ) ของ (๑๒) ของ ๒. กองบัญชาการ ในข้อ ๓ แห่ง กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(ญ) กองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑) รักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่ เกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั่วราชอาณาจักร ๒) ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและ กฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือการทุจริตในวงราชการ และความผิดว่าด้วยการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐหรือในวงราชการ และความผิดอื่นที่เกี่ยวข้อง ๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย”

๕. ศูนย์ดำรงธรรม

หน้าที่ความรับผิดชอบ

ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

๑. รับเรื่องราวความเดือดร้อนของประชาชนในทุกเรื่องตลอด ๒๔ ชั่วโมง
๒. วิเคราะห์ ประเมินเรื่องราว เหตุการณ์ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้นอย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์
๓. ประสานการปฏิบัติและส่งต่อเรื่องราวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ
๔. รายงานผลการปฏิบัติตามสายการบังคับบัญชาทันทีที่ได้รับเรื่องราว ระหว่างการปฏิบัติ และภายหลังภารกิจเสร็จสิ้นแล้ว
๕. ประชาสัมพันธ์ผลงานให้ประชาชนทั่วไปทราบอย่างแพร่หลาย
๖. ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมเชิดชูคนดีและให้ความรู้ทางศีลธรรม จริยธรรมแก่ประชาชนทั่วไป
๗. ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

- ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

๑. เครือข่ายชมรม STRONG - จิตพอเพียงต้านทุจริต (สำนักงาน ป.ป.ช.)
๒. เครือข่ายภาคประชาสังคม (สำนักงาน ป.ป.ท.)^{๒๐}

๒.๒.๕ เครื่องมือที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริต

การต้านและลดทุจริตถือเป็นความท้าทายที่ซับซ้อนและต่อเนื่อง และต้องใช้แนวทางจากหลายแง่มุมในการจัดการ รวมถึงเครื่องมือและกลยุทธ์ต่าง ๆ มีความสำคัญต่อการจัดการกับการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ เครื่องมือและองค์ประกอบที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้และลดการทุจริตมีดังนี้

๑) กรอบกฎหมายและกฎหมาย

- ตราและบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ และนโยบายต่อต้านการทุจริต ที่กำหนดและห้ามการทุจริต
- จัดทำกฎหมายคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสเพื่อส่งเสริมให้บุคคลรายงานการทุจริตโดยไม่ต้องกลัวว่าจะถูกตอบโต้

๒) หน่วยงานอิสระต่อต้านการทุจริต

- จัดตั้งหน่วยงานอิสระที่รับผิดชอบในการสืบสวนและดำเนินคดีทุจริต
- ตรวจสอบให้แน่ใจว่าหน่วยงานเหล่านี้มีทรัพยากร ความเป็นอิสระ และความคุ้มครองที่เพียงพอจากการแทรกแซงทางการเมือง

๓) ความโปร่งใสและความรับผิดชอบ

- ส่งเสริมความโปร่งใสในการดำเนินงานภาครัฐและการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ
- ดำเนินโครงการริเริ่มข้อมูลแบบเปิดเพื่อให้กิจกรรมและค่าใช้จ่ายของรัฐบาลเข้าถึงได้โดยสาธารณะ
- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เช่น แพลตฟอร์มรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อความโปร่งใสและความรับผิดชอบ

๔) กลไกการแจ้งเบาะแส

- สร้างกลไกที่ช่วยให้บุคคลสามารถรายงานการคอร์รัปชันได้อย่างเป็นความลับและปลอดภัย
- จัดให้มีสิ่งจูงใจสำหรับผู้แจ้งเบาะแส เช่น รางวัลหรือการคุ้มครอง

๕) การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม

- สนับสนุนและให้อำนาจแก่องค์กรภาคประชาสังคม รวมถึงกลุ่มเฝ้าระวังและองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) เพื่อติดตามและรายงานเกี่ยวกับการทุจริต
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการต่อต้านการทุจริต

๖) การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและสินทรัพย์

- กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเปิดเผยผลประโยชน์ทางการเงินและทรัพย์สินของตน
- สร้างกลไกในการตรวจสอบความถูกต้องของการเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้

๗) การควบคุมภายในและการตรวจสอบ

- เสริมสร้างกลไกการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในขององค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อตรวจจับและป้องกันการทุจริต
- ดำเนินการตรวจสอบหน่วยงานและโครงการของรัฐบาลอย่างสม่ำเสมอและเป็นอิสระ

^{๒๐} สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย, มีนาคม ๒๕๖๐ สืบค้นจาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=๔๔๙๙๑

๘) เสรีภาพของสื่อ

- ส่งเสริมสื่ออิสระที่สามารถตรวจสอบและรายงานคดีทุจริตได้
- ปกป้องนักข่าวและสื่อจากการคุกคามหรือการเซ็นเซอร์

๙) การศึกษาและความตระหนักรู้ของประชาชน

- ให้ความรู้แก่สาธารณชนเกี่ยวกับผลที่ตามมาของการทุจริตและความสำคัญของความซื่อสัตย์
- ส่งเสริมวัฒนธรรมด้านจริยธรรมและค่านิยมการต่อต้านการทุจริตตั้งแต่อายุยังน้อย

๑๐) การบังคับใช้กฎหมาย

- ฝึกอบรมหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในการสอบสวนและดำเนินคดีทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ
- ตรวจสอบให้แน่ใจว่าตำรวจและหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นๆ ไม่เกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันด้วยตนเอง

๑๑) แหล่งข้อมูลแบบเปิด

- Government Open Data จากเว็บไซต์ <https://data.go.th>
- ข้อมูลเปิดของสำนักงบประมาณ/กทม./สถ./อปท./DGA/ActAi/ภาษีไปไหน เช่น ระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (EGP) จากเว็บไซต์ http://www.gprocurement.go.th/new_index.html
- สำนักงบประมาณ จากเว็บไซต์ <https://www.bb.go.th/index.php>

กรณีศึกษา (Case Study)

1. กรณีศึกษาการทุจริตเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

<https://www.youtube.com/watch?v=z๙๐lFdtfW๓๐> ทุจริตจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๗

https://www.youtube.com/watch?v=Ev๙_jVxusCM ประเด็นความเสี่ยงต่อการทุจริตเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๓

https://www.youtube.com/watch?v=_๔X๘๓sjfgp๔ การทุจริตและระดับความเสี่ยงต่อการกระทำการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ภาค ๔ ของสำนักงาน ป.ป.ช.

๒.กรณีการทุจริตเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ

<https://www.youtube.com/watch?v=CFWWpsExElw> คอลัมน์หมายเลข ๗ : ป.ป.ช.ตรวจสอบดูทรายทำแม่น้ำแจ่มเปลี่ยนเส้นทาง จ.เชียงใหม่

๓.กรณีศึกษาการทุจริตเกี่ยวกับสินบน

<https://www.shorturl.asia/cSJPI> ดีแม่เพื่อแก้ “สินบนใบอนุญาต”

๒.๓ แนวทางหรือวิธีการในการต้านและลดทุจริตจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่

การทุจริตนั้นแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่อันเนื่องมาจากปัจจัยหลายประการ รวมถึงความแตกต่างในด้านวัฒนธรรมและการศึกษา ต่อไปนี้เป็นประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณา

๑. ปัจจัยทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทัศนคติและพฤติกรรมต่อการทุจริต ในบางวัฒนธรรม การปฏิบัติที่อาจถือว่าการทุจริตในผู้อื่นถือเป็นบรรทัดฐานที่ยอมรับได้ ตัวอย่างเช่น การให้ของขวัญหรือระบบอุปถัมภ์อาจฝังแน่นอยู่ในวัฒนธรรมบางแห่ง ซึ่งทำให้เส้นแบ่งระหว่างการติดสินบนและประเพณีดั้งเดิมไม่ชัดเจน

๒. การศึกษาและการตระหนักรู้ การศึกษาสามารถเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการต่อสู้กับการทุจริต พื้นที่ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามักได้รับข้อมูลและการมีส่วนร่วมของพลเมืองที่ตระหนักถึงสิทธิของตนเองและผลเสียของการคอร์รัปชัน ระบบการศึกษาที่เน้นเรื่องจริยธรรมและความรับผิดชอบของพลเมืองสามารถช่วยลดระดับการทุจริตได้

๓. การพัฒนาเศรษฐกิจ ปัจจัยทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการศึกษาและการทุจริต ประเทศที่พัฒนาแล้วมีแนวโน้มที่จะมีการทุจริตในระดับที่ต่ำกว่า และมีแนวโน้มจะมีรายได้ที่สูงขึ้น การเข้าถึงทรัพยากรที่ดีขึ้น และสถาบันที่แข็งแกร่งยิ่งขึ้น สามารถลดแรงจูงใจและโอกาสในการคอร์รัปชันได้

๔. กรอบทางการเมืองและกฎหมาย ระบบกฎหมายและการเมืองที่มีอยู่อาจส่งผลกระทบต่อความสำคัญต่อการทุจริตเช่นกัน สถาบันที่เข้มแข็ง โปร่งใส และตรวจสอบได้มีประสิทธิภาพในการป้องปรามการทุจริตที่เข้มแข็ง โดยกฎหมายต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ การบังคับใช้ และระบบตุลาการที่เป็นอิสระถือเป็นสิ่งสำคัญ

๕. ความโปร่งใสและความรับผิดชอบ ประเทศและภูมิภาคที่มีวัฒนธรรมที่เข้มแข็งในเรื่องความโปร่งใสและความรับผิดชอบ มีแนวโน้มที่จะมีระดับการทุจริตต่ำกว่า ซึ่งรวมถึงกลไกต่าง ๆ เช่น เสรีภาพของสื่อ การเข้าถึงข้อมูลของรัฐบาล และความสามารถในการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับผิดชอบต่อการกระทำของตน

๖. บรรทัดฐานทางสังคม บรรทัดฐานทางสังคมสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของแต่ละบุคคลได้ ในสังคมที่การคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับไม่ได้ บุคคลอาจมีโอกาสน้อยที่จะมีส่วนร่วมในการคอร์รัปชันเนื่องจากกลัวว่าจะมีการตีตราทางสังคม

๗. บริบททางประวัติศาสตร์และการเมือง บริบททางประวัติศาสตร์และการเมืองของภูมิภาคสามารถกำหนดแนวทางการคอร์รัปชันได้ ภูมิภาคที่มีประวัติระบอบการปกครองที่ทุจริตอาจพบว่าการหลุดพ้นจากการประพฤติดังกล่าวที่ทุจริตเป็นเรื่องที่ทำหายมากขึ้น

บทที่ ๓

การให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต

๓.๑ ช่องทางการแจ้งเบาะแสที่ถูกต้อง และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การสร้างช่องทางที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพในการแจ้งเบาะแสการทุจริตต่าง ๆ อาจมีข้อกังวล หรือหากทราบว่ามีผลกระทบที่ผิดกฎหมายเกิดขึ้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กร หน่วยงานราชการ และสถาบันต่าง ๆ โดยอาศัยการมีกลไก การรายงานที่ชัดเจนจะส่งเสริมให้บุคคลเปิดเผยข้อมูล พร้อมทั้งสร้างความมั่นใจในเรื่องของความปลอดภัยและการรักษาความลับ นี่คือช่องทางทั่วไปในการรายงานเบาะแส ที่อาจได้ใช้เป็นช่องทาง ดังนี้

- **สายด่วนแจ้งเบาะแส** สายด่วนโทรศัพท์ที่เป็นช่องทางเฉพาะ เพื่อช่วยให้บุคคลทั่วไป และประชาชนที่สนใจ หรือมีความเดือดร้อน หรือได้รับผลกระทบ ซึ่งสามารถรายงานหรือแจ้งข้อร้องเรียนได้โดยไร้ข้อกังวล แบบไม่เปิดเผยตัวตน ซึ่งสายด่วนเหล่านี้จะมีเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง ที่จะคอยรับสายโทรศัพท์ หรือให้คำแนะนำในการจัดทำเอกสาร และส่งต่อข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เหมาะสมภายในองค์กร เช่น หน่วยงาน ป.ป.ช. สายด่วน ๑๒๐๕ เป็นต้น
- **แพลตฟอร์มการรายงานออนไลน์** องค์กรหลายแห่ง หลายหน่วยงาน ที่เสนอแพลตฟอร์มหรือ รูปแบบการรายงานบนเว็บไซต์ ซึ่งบุคคลทั่วไปสามารถส่งข้อมูลและเอกสารได้อย่างปลอดภัย โดยวิธีการนี้มักจะใช้งานได้ง่ายและไม่เปิดเผยตัวตนหากต้องการปกปิดชื่อที่อยู่ เช่น สำนักงาน ป.ป.ท. สายด่วน ๑๒๐๖ สามารถร้องเรียนผ่านทางเว็บไซต์ www.pacc.go.th หรือ e-mail : acoc@pacc.go.th. ๙๙ หมู่ ๔ อาคารซอฟต์แวร์ ปาร์ค ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลคลองเกลือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐ เป็นต้น
- **ที่อยู่อีเมล** องค์กรสามารถสร้างที่อยู่อีเมลเฉพาะได้ เช่น "reportconcerns@organization.com" ซึ่งประชาชนและบุคคลทั่วไปสามารถส่งรายงานหรือสามารถส่งเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนของตนเองได้สะดวก รวดเร็ว และสามารถติดตาม สอบถามติดตามความคืบหน้าได้ แต่สิ่งสำคัญคือต้องแน่ใจว่าอีเมลเหล่านี้ได้รับการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอและจัดการอย่างเป็นความลับ เช่น ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ คือ บก.ป.ป.ป.ตร. e mail : acdpolice.team@gmail.com

- **ไปรษณีย์** ประชาชน หรือบุคคลบางคน อาจต้องการส่งข้อมูลผ่านระบบไปรษณีย์แบบดั้งเดิม องค์กรหรือหน่วยงานราชการ ก็สามารถจัดเตรียมที่อยู่ทางไปรษณีย์ เพื่อให้ผู้แจ้งเบาะแส หรือเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนต่าง ๆ เพื่อส่งรายงานเรื่องกล่าวหาได้เหมือนทางออนไลน์ เช่น ศูนย์ดำรงธรรม อาคารดำรงราชานุภาพ กระทรวงมหาดไทย ถนนอัษฎางค์ แขวงวัดราชบพิตร เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
- **การรายงานด้วยตนเอง** บุคคลสามารถรายงานเรื่องกล่าวหา ร้องเรียน หากมีข้อกังวล ก็สามารถเดินทางด้วยตนเองมายังหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบรับเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนตามกรอบอำนาจหน้าที่ ของหน่วยงานตามที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ โดยสามารถตรวจสอบให้แน่ใจว่าสถานที่นั้นเป็นส่วนตัวและปลอดภัย
- **ผู้ตรวจการแผ่นดินหรือเจ้าหน้าที่รายงานภายใน** ซึ่งมีการแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดินหรือเจ้าหน้าที่รายงานภายในซึ่งทำหน้าที่เป็นฝ่ายอิสระและเป็นกลางที่รับผิดชอบในการรับ การสอบสวน และการจัดการข้อกังวล นี่อาจเป็นบุคคลที่เชื่อถือได้ภายในองค์กร โดยสามารถติดต่อได้ที่ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา โทรสายด่วน ๑๖๗๖ หรือทางเว็บไซต์ <https://www.ombudsman.go.th/new/ร้องเรียน> ที่ตั้ง คือ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น ๕ เลขที่ ๑๒๐ หมู่ ๓ ถ.แจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐. โทรศัพท์ ๐๒-๑๔๑-๙๑๐๐
- **หน่วยงานกำกับดูแลของรัฐบาล** สำหรับข้อกังวลที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานกำกับดูแล บุคคลมักจะสามารถรายงานปัญหาไปยังหน่วยงานของรัฐที่เหมาะสมที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลในพื้นที่นั้นได้ (เสนอให้ที่ประชุมพิจารณา)
- **แพลตฟอร์มออนไลน์ที่ไม่เปิดเผยตัวตน** แพลตฟอร์มออนไลน์ที่ไม่เปิดเผยตัวตนและโซเชียลมีเดียสามารถใช้เป็นช่องทางในการรายงานเบาะแสหรือข้อกังวล แต่สิ่งเหล่านี้อาจไม่ได้ให้ระดับความปลอดภัยและการป้องกันสำหรับผู้แจ้งเบาะแสในระดับเดียวกับช่องทางภายใน (เช่น เพจหมาเฝ้าบ้าน, เพจอีจัน เป็นต้น)

๓.๒ องค์ประกอบในการแจ้งเบาะแสและนำไปปฏิบัติ

โดยทั่วไปหมายถึงรายละเอียดหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์กร สถาบัน หรือหน่วยงานของรัฐที่มีส่วนร่วมในการกระทำผิด การประทุพติมิชอบ หรือกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย ข้อมูลนี้อาจเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการกระทำ หรือแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานที่กระทำผิดในด้านต่าง ๆ โดยทั่วไปจะประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

๑. ลักษณะของความผิด ข้อมูลอาจอธิบายถึงความผิด การละเมิด หรือพฤติกรรมที่ผิดจรรยาบรรณที่หน่วยงานกระทำ ซึ่งอาจรวมถึงการกระทำต่าง ๆ เช่น การทุจริต การฉ้อโกง การละเมิดสิ่งแวดล้อม การละเมิดสิทธิมนุษยชน การยกยอกเงิน หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ผิดกฎหมายหรือผิดจริยธรรม

๒. หลักฐาน อาจรวมถึงหลักฐาน เอกสาร หรือหลักฐานการกระทำผิด หลักฐานนี้อาจอยู่ในรูปแบบของเอกสาร บันทึกทางการเงิน อีเมล คำให้การของพยาน ภาพถ่าย วิดีโอ หรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. ไทม์ไลน์ ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่กระทำผิดอาจให้รายละเอียดตามลำดับเวลาของการกระทำผิดที่เกิดขึ้น ซึ่งจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจบริบทและความก้าวหน้าของการประทุพติมิชอบ

๔. ผู้กระทำผิด อาจมีรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลหรือหน่วยงานเฉพาะภายในหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อการประทุพติมิชอบรวมอยู่ด้วย สิ่งนี้อาจเกี่ยวข้องกับการบรรยายถึงชื่อบุคคล บทบาท และการมีส่วนร่วมในการกระทำผิด

๕. ผลกระทบ ข้อมูลมักจะสรุปถึงผลกระทบหรือผลที่ตามมาของการกระทำของหน่วยงาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อบุคคล สิ่งแวดล้อม สังคม หรือตัวองค์กรเอง ผลกระทบเหล่านี้อาจมีลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ หรือสิ่งแวดล้อม

โดยทั่วไปข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่กระทำผิดจะเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับกระบวนการสืบสวนหรือความรับผิดชอบ โดยทำหน้าที่เป็นพื้นฐานสำหรับการประเมินความถูกต้องของข้อกล่าวหา ดำเนินการสอบสวน และดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อจัดการกับการประทุพติมิชอบหรือกิจกรรมที่ผิดกฎหมายของหน่วยงาน ข้อมูลนี้อาจมีความสำคัญสำหรับการบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานกำกับดูแล หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบหน่วยงานที่กระทำผิด

๓.๓ ความสำคัญของการให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต

การให้ข้อมูลหรือเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตมีความสำคัญอย่างยิ่งด้วยเหตุผลหลายประการ ความรับผิดชอบ การทุจริตบ่อนทำลายความไว้วางใจในสถาบันของรัฐ กัดกร่อนความเชื่อมั่นของสาธารณชน และอาจส่งผลร้ายแรงต่อเศรษฐกิจและสังคม ด้วยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการทุจริต บุคคลและผู้แจ้งเบาะแสมีบทบาทสำคัญในการควบคุมบุคคลและองค์กรที่ทุจริตให้รับผิดชอบต่อการกระทำของตน

ความโปร่งใสและประชาธิปไตย ความโปร่งใสเป็นเสาหลักพื้นฐานของสังคมประชาธิปไตย เมื่อประชาชนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริต พวกเขาสามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลประกอบในระหว่างการเลือกตั้ง และมีส่วนร่วมในการอภิปรายอย่างมีข้อมูลรอบด้านเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของรัฐบาลของตน

การป้องปราม การเปิดเผยการทุจริตสามารถทำหน้าที่เป็นเครื่องป้องปรามผู้กระทำความผิดได้ เมื่อผู้คนรู้ว่ากิจกรรมการทุจริตมีแนวโน้มที่จะถูกค้นพบและลงโทษ พวกเขาอาจคิดให้รอบคอบก่อนที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว

การจัดสรรทรัพยากรอย่างยุติธรรม การทุจริตมักจะเปลี่ยนทรัพยากรไปจากวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจขัดขวางการพัฒนาเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางสังคม การรายงานการทุจริตช่วยให้มั่นใจได้ว่าทรัพยากรได้รับการจัดสรรอย่างยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

ความยุติธรรมทางสังคม การทุจริตมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อประชากรกลุ่มเปราะบางและกลุ่มชายขอบ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตสามารถช่วยแก้ไขความยุติธรรมโดยทำให้ผู้รับผิดชอบต้องรับผิดชอบ และเหยื่อได้รับการชดใช้หรือการคุ้มครอง

ผลที่ตามมาทางกฎหมาย ในหลายประเทศ มีการคุ้มครองทางกฎหมายและรางวัลสำหรับผู้แจ้งเบาะแสที่เปิดเผยมการทุจริต การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตอาจนำไปสู่การดำเนินคดี การพิพากษาลงโทษ และการกักขังทรัพย์สินที่ถูกลักขโมย

ความร่วมมือระหว่างประเทศ การทุจริตเป็นปัญหาระดับโลกที่อาจมีผลกระทบข้ามพรมแดน การแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตสามารถนำไปสู่ความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาการทุจริต ดังที่เห็นในโครงการริเริ่มและข้อตกลงต่อต้านการทุจริตต่าง ๆ

ค่านิยมทางจริยธรรม ความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ และความซื่อสัตย์เป็นค่านิยมทางจริยธรรมที่สำคัญในสังคม ด้วยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริต บุคคลและองค์กรจะรักษาค่านิยมเหล่านี้และส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ

การเติบโตทางเศรษฐกิจ การลดการทุจริตสามารถส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ดีขึ้น ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ และกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ เมื่อเกิดการคอร์รัปชัน อาจนำไปสู่การปฏิรูปที่สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจมากขึ้น

การพัฒนาระยะยาว การลดการทุจริตถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตช่วยปูทางไปสู่ความก้าวหน้าและความเจริญรุ่งเรืองในระยะยาว

โดยสรุป การให้ข้อมูลหรือเบาะแสดังกล่าวเกี่ยวกับการทุจริตเป็นขั้นตอนสำคัญในการต่อสู้กับปัญหาที่แพร่หลายนี้ โดยมีส่วนทำให้เกิดความรับผิดชอบ ความโปร่งใส และความยุติธรรมในสังคม ท้ายที่สุดจะนำไปสู่การกำกับดูแลที่ดีขึ้น สภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และความไว้วางใจที่มากขึ้นในสถาบันสาธารณะ

๓.๓.๑ การดำเนินการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานรับเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการแก้ไขปัญหานี้หน่วยงานรับเรื่องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมักจะเกี่ยวข้องกับมาตรการด้านการบริหาร การบริหารจัดการ และนโยบายผสมผสานกัน โดยหลักแล้วการดำเนินการของหน่วยงานที่ได้รับแจ้งเบาะแสดังกล่าวหรือข้อมูลมีองค์ประกอบที่สำคัญกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

๑. ระบุพฤติกรรมการกระทำ เริ่มต้นด้วยการตรวจสอบและวิเคราะห์อย่างละเอียดเพื่อระบุสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา ทำความเข้าใจว่าปัญหาเกิดจากการขาดทรัพยากร กระบวนการที่ไม่มีประสิทธิภาพ การสื่อสารที่ผิดพลาด การกระทำที่ส่อไปทางทุจริต หรือผิดกฎหมายหรือปัจจัยอื่น ๆ

๒. สร้างความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่งเสริมความร่วมมือและการสื่อสารอย่างเปิดเผยระหว่างหน่วยงานที่รับเรื่อง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสีย ส่งเสริมให้มีการประชุมและการเจรจาอย่างสม่ำเสมอเพื่อแก้ไขปัญหาพร้อมกันและค้นหาแนวทางแก้ไขทั่วไป

๓. การปรับปรุงกระบวนการ วิเคราะห์กระบวนการและขั้นตอนการทำงานที่มีอยู่ เพื่อลดปัญหาคอขวดหรือความล่าช้าในการดำเนินการ เช่น ปรับปรุงขั้นตอน ลดระบบราชการ และแปลงข้อมูลเป็นดิจิทัลเมื่อเป็นไปได้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

๔. การจัดสรรทรัพยากร หน่วยงานควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าหน่วยงานมีทรัพยากรที่จำเป็น ทั้งในด้านงบประมาณและกำลังคน เพื่อให้บรรลุภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับการจัดสรรทรัพยากรตามความจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วน

๕. การฝึกอบรมและการเสริมสร้างขีดความสามารถ หน่วยงานควรมีการลงทุนในโปรแกรมการฝึกอบรมและการเสริมสร้างขีดความสามารถสำหรับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน โดยจัดเตรียมทักษะและความรู้ที่จำเป็นเพื่อรับมือกับความท้าทายโดยเฉพาะกรณีการแจ้งเบาะแส/ข้อมูล

๖. ตัวชี้วัดประสิทธิภาพและความรับผิดชอบ สร้างตัวชี้วัดประสิทธิภาพที่ชัดเจนและตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพหลัก (KPI) ของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ ให้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามเกณฑ์ชี้วัดเหล่านี้เพื่อขับเคลื่อนประสิทธิภาพที่ดีขึ้น

๗. ความโปร่งใสและการรายงาน ส่งเสริมความโปร่งใสในการดำเนินการของหน่วยงาน โดยเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน งบประมาณ และผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่อสาธารณะ ส่งเสริมกลไกการแจ้งเบาะแสและการรายงานหากพบความผิดปกติหรือประเด็นใด ๆ

๘. เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศ อัปเดตและปรับปรุงระบบสารสนเทศและโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีให้ทันสมัย เพื่อปรับปรุงการแบ่งปันและการจัดการข้อมูล ใช้เครื่องมือที่สามารถปรับปรุงการวิเคราะห์ข้อมูล การรายงาน และการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ

๙. การทบทวนและการปฏิรูปนโยบาย ทบทวนนโยบายและกฎระเบียบที่มีอยู่เป็นประจำเพื่อให้แน่ใจว่านโยบายและกฎระเบียบเหล่านั้นยังคงเกี่ยวข้องและมีประสิทธิภาพ พิจารณาการปฏิรูปนโยบายที่จัดการกับความท้าทายที่เกิดขึ้นใหม่และสอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด

๑๐. การประสานงานระหว่างหน่วยงาน เสริมสร้างการประสานงานระหว่างหน่วยงานผ่านข้อตกลงอย่างเป็นทางการ บันทึกความเข้าใจ (MOU) หรือกองกำลังเฉพาะกิจ ซึ่งสามารถช่วยแก้ไขปัญหาที่ครอบคลุมหลายหน่วยงาน

๑๑. การกำกับดูแลและการตรวจสอบ ดำเนินการตรวจสอบภายในและภายนอกเป็นประจำเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานและระบุประเด็นที่ต้องปรับปรุง กลไกการกำกับดูแลที่เป็นอิสระสามารถช่วยรับประกันความรับผิดชอบได้

๑๒. กลไกคำติชม สร้างช่องทางในการรับคำติชมจากสาธารณะ พนักงานหน่วยงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดำเนินการตามข้อเสนอแนะนี้เพื่อทำการปรับปรุงที่จำเป็น

๑๓. แผนการจัดการภาวะวิกฤติ พัฒนาและดำเนินการตามแผนการจัดการภาวะวิกฤติและแผนฉุกเฉินที่ระบุแนวทางที่หน่วยงานต่าง ๆ จะตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินและความท้าทายที่คาดไม่ถึง

๑๔. การประเมินนโยบายและการประเมินผลกระทบ ติดตามและประเมินผลกระทบของนโยบายและโครงการริเริ่มอย่างต่อเนื่อง เพื่อพิจารณาประสิทธิผลและทำการปรับเปลี่ยนตามความจำเป็น

๑๕. การพิจารณาทางกฎหมายและจริยธรรม ตรวจสอบให้แน่ใจว่าหน่วยงานและพนักงานปฏิบัติตามมาตรฐานทางกฎหมายและจริยธรรม ส่งเสริมวัฒนธรรมทางจริยธรรมที่เข้มแข็งภายในองค์กร

๑๖. การตระหนักรู้และการสนับสนุนสาธารณะ ส่งเสริมการรณรงค์และการสนับสนุนเพื่อสร้างความตระหนักรู้ของสาธารณะเพื่อดึงดูดพลเมืองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการให้หน่วยงานรับผิดชอบและปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของพวกเขา

การแก้ปัญหาในการรับหน่วยงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องใช้แนวทางหลายแง่มุมที่ผสมผสานการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการทรัพยากร ความรับผิดชอบ และความมุ่งมั่นต่อความโปร่งใสและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการเฉพาะควรได้รับการปรับให้เหมาะสมกับลักษณะของปัญหาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๓.๒ การคุ้มครองสิทธิแก่ผู้แจ้งเบาะแส

การคุ้มครองสิทธิของผู้แจ้งเบาะแส หมายถึง มาตรการและการดำเนินการเพื่อปกป้องบุคคลหรือผู้แจ้งเบาะแสที่ออกมารายงานกรณีพบเห็นการทุจริต การประพฤติมิชอบ การฉ้อโกง หรือการกระทำอื่นใดที่ผิดกฎหมายหรือผิดจริยธรรมใด ๆ ภายในองค์กรหรือภาครัฐ การคุ้มครองนี้มีความสำคัญในการส่งเสริมและทำให้ผู้คนสามารถพูดต่อต้านการทุจริตได้โดยไม่ต้องกลัวว่าจะถูกตอบโต้หรือทำร้ายร่างกาย ประเด็นสำคัญในการปกป้องสิทธิของผู้แจ้งเบาะแสที่แจ้งเบาะแสการทุจริต ได้แก่ ข้อกฎหมาย

๑. **การรักษาความลับ** ผู้แจ้งเบาะแสควรมีตัวเลือกในการรายงานการกระทำที่ส่อไปทางทุจริตที่เป็นความลับหรือไม่เปิดเผยตัวตน เพื่อเพิ่มความมั่นใจว่าข้อมูลส่วนบุคคลของผู้แจ้งจะต้องไม่ถูกเปิดเผยโดยไม่ได้ความยินยอมจากพวกเขาโดยเด็ดขาด

๒. **การป้องกันผลกระทบที่อาจจะตามมา** ควรมีการคุ้มครองและปกป้องทางกฎหมายเพื่อป้องกันการตอบโต้หรือผลเสียที่อาจจะตามมาต่อผู้แจ้งเบาะแส เช่น การตักงาน การถูกคุกคาม หรือการเลือกปฏิบัติ เป็นต้น

๓. **การคุ้มครองทางกฎหมาย** ควรมีการกำหนดกฎหมายและข้อบังคับเพื่อให้การคุ้มครองทางกฎหมายสำหรับผู้แจ้งเบาะแส รวมถึงการคุ้มครองจากความรับผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญา เมื่อผู้แจ้งเบาะแส/รายงานเบาะแสหรือข้อมูลได้กระทำการโดยสุจริต

กล่าวโดยสรุป การปกป้องสิทธิของผู้แจ้งเบาะแส เป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และจริยธรรมภายในองค์กรและรัฐบาล และช่วยเสริมมั่นใจว่าบุคคลที่พบเห็นการกระทำผิดมีอำนาจในการรายงานการกระทำผิดโดยไม่ต้องกังวลผลที่ตามมา ซึ่งจะช่วยต่อสู้กับการทุจริตและสนับสนุนหลักนิติธรรมในท้ายที่สุด

การให้ความรู้และการตระหนักรู้

การส่งเสริมความตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการแจ้งเบาะแสการทุจริตและรวมถึงสิทธิและความคุ้มครองทางกฎหมายผู้แจ้งเบาะแส เพื่อให้กระตุ้นให้ประชาชน มีความกล้า และความเชื่อมั่น รวมถึงตระหนักถึงความสำคัญของการแจ้งเบาะแสมากขึ้น

แผนการจัดการเรียนรู้
หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

เรื่อง การต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม
(Anti-Corruption and Bribery in Society)

ผลงานต้านทุจริตและสินบนในสังคม
(Together against Corruption and Bribery in Society)

กลุ่มเป้าหมายของหลักสูตร : ทุกกลุ่ม

หลักสูตร : การต้าน การลอบทุจริตและสินบนในสังคม
(Anti-Corruption and Bribery in Society)

หลักสูตร	หน่วย การเรียนรู้	เนื้อหาสาระ	ระยะเวลา (ชั่วโมง)
การต้าน การลอบทุจริตและ สินบนในสังคม (Anti-Corruption and Bribery in Society) กลุ่มเป้าหมาย : ทุกกลุ่ม	จำนวน ๓ หน่วยการเรียนรู้ รวมระยะเวลา ๑๒ ชั่วโมง		
	๑	แนวคิดต้นและลดปัญหาการทุจริตในสังคม รวมจำนวน แผนการจัดการเรียนรู้ ๑ แผน	๓
		๑.๑ ความหมายการต้านและลดทุจริต ๑.๑.๑ ความหมายของการต้านทุจริต ๑.๑.๒ ความหมายของการลดทุจริต ๑.๑.๓ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ๑.๑.๔ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย ๑.๑.๕ หลักการบริหารความเสี่ยง หลักการและสาระสำคัญของมาตรฐาน ISO 37001	๓
		๑.๒ ภาคิเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ๑.๒.๑ ภาคิเครือข่ายระดับต้นน้ำ ๑.๒.๒ ภาคิเครือข่ายระดับกลางน้ำ ๑.๒.๓ ภาคิเครือข่ายระดับปลายน้ำ ๑.๒.๔ การทุจริตสินบน การจัดซื้อจัดจ้างและการทุจริตด้านทรัพยากรธรรมชาติ	
		๑.๓ ความสำคัญของการต้านและลดทุจริต	
		๑.๔ ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงานในการต้านและลดทุจริต	
	๒	สถานการณ์ทุจริตที่เกิดขึ้น รวมจำนวน แผนการจัดการเรียนรู้ ๑ แผน	๖
		๒.๑ กฎหมาย/ แหล่งข้อมูล / เครื่องมือที่จำเป็น รวมถึงภาคิเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการต้านและลดทุจริต	๖
		๒.๒ สถานการณ์การทุจริต (Case Study) ๒.๒.๑ สถานการณ์ทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ ๒.๒.๒ สถานการณ์ทุจริตด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒.๒.๓ สถานการณ์ทุจริตด้านสินบน ๒.๒.๔ แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริต ๒.๒.๕ เครื่องมือที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริต	
		๒.๓ แนวทางหรือวิธีการในการต้านและลดทุจริตจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่	
๓	การให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต รวมจำนวน แผนการจัดการเรียนรู้ ๑ แผน	๓	
	๓.๑ ช่องทางการแจ้งเบาะแสที่ถูกต้อง และใช้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓	
	๓.๒ องค์ประกอบในการแจ้งเบาะแส และนำไปปฏิบัติ		
	๓.๓ ความสำคัญของการให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต ๓.๓.๑ การดำเนินการแก้ไขปัญหของหน่วยงานรับเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๓.๓.๒ การคุ้มครองสิทธิแก่ผู้แจ้งเบาะแส		

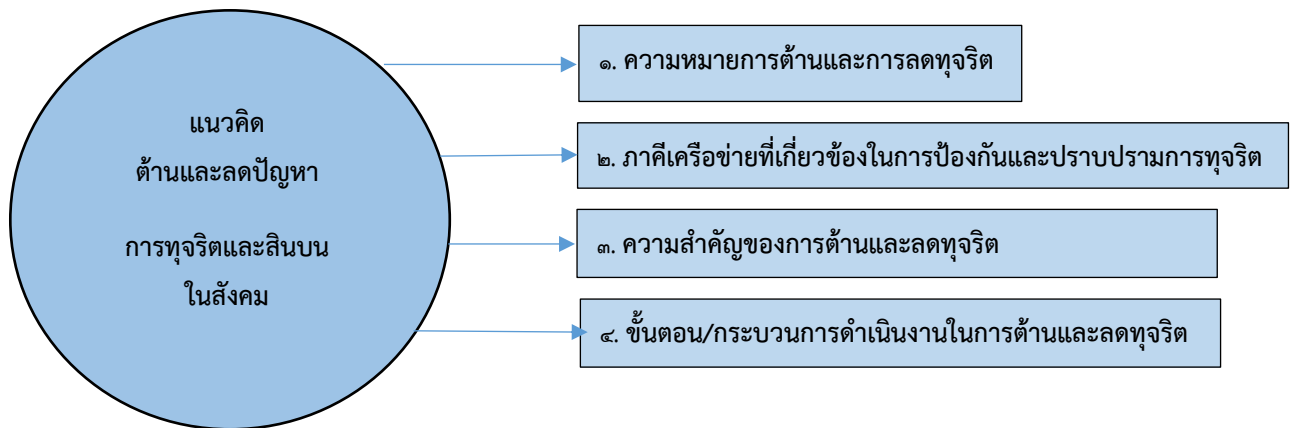
แผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗
ชุดหลักสูตร : ผสานพลังด้านทุจริตและการพัฒนาอย่างยั่งยืน
(Together against Corruption and Sustainable Development)

ชื่อหลักสูตร	การต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม (Anti-Corruption and Bribery in Society)
กลุ่มเป้าหมาย	ทุกกลุ่ม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑	แนวคิดต้านและลดปัญหาการทุจริตในสังคม
จำนวนชั่วโมง	๓ ชั่วโมง

๑. ผลลัพธ์การเรียนรู้

อธิบายความหมายการต้านและลดทุจริตและสินบน ความสำคัญของการต้านและลดทุจริตและสินบน และขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงานในการต้านและลดทุจริตและสินบนได้

๒. ผังความคิดรวบยอดหลัก (Concept mapping)

๓. หัวข้อความคิดรวบยอดหลัก/ความคิดรวบยอดรอง

๓.๑ ความหมายการต้านและลดทุจริต

๓.๑.๑ ความหมายของการต้านทุจริต

๓.๑.๒ ความหมายของการลดทุจริต

๓.๑.๓ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต

๓.๑.๔ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย

๓.๑.๕ หลักการบริหารความเสี่ยง หลักการและสาระสำคัญของมาตรฐาน ISO 37001

๓.๒ ภาศึเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๓.๒.๑ ภาศึเครือข่ายระดับต้นน้ำ

๓.๒.๒ ภาศึเครือข่ายระดับกลางน้ำ

- ๓.๓.๓ ภาคีเครือข่ายระดับปลายน้ำ
- ๓.๒.๔ การทุจริตสินบน การจัดซื้อจัดจ้างและการทุจริตด้านทรัพยากรธรรมชาติ
- ๓.๓ ความสำคัญของการต้านและลดทุจริต
- ๓.๔ ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงานในการต้านและลดทุจริต

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๔.๑ อธิบายความหมายการต้านและลดทุจริตและสินบนได้
- ๔.๒ อธิบายความสำคัญของการต้านและลดทุจริตและสินบนได้
- ๔.๓ อธิบายขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงานในการต้านและลดทุจริตและสินบนได้

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ความหมายการต้านและลดทุจริต

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ขั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง	-	๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้	-	๑
๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้	-	๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้	-	๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล	-	๑
รวมเวลาขั้นนำ			๕
ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๖	ผู้สอนบรรยายให้ความรู้ ความหมายของการต้านและการลดทุจริตและสินบน	Power Point	๑๕
๗	ผู้เรียนศึกษากรณีศึกษาจากสื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับความหมายของการต้านและลดทุจริตและสินบน	Clip VDO สั้น Clip๑=๑นาที Clip๒=๖.๓๑นาที Clip๓=๖.๕๕ นาที Clip๑๐= ๑.๐๐ นาที	๑๕
๘	ผู้เรียนสรุปความหมายของการต้านและการลดทุจริตและสินบน พร้อมยกตัวอย่างประกอบกรต้านและการลดทุจริตและสินบน	ใบงาน และเฉลย	๑๐
๙	ผู้เรียนสรุปความหมายของการต้านและลดทุจริตและสินบน	ใบงาน	๕
รวมเวลาขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๔๕
ขั้นสรุป			
๑๐	ผู้สอนกล่าวสรุปสาระสำคัญ	-	๕
๑๑	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน	-	๕
รวมเวลาขั้นสรุป			๑๐
รวมเวลาทั้งหมด			๖๐

๒. ความสำคัญของการต้านและการลดทุจริตและสินบน

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ขั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง	-	๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้	-	๑
๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้	-	๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้	-	๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล	-	๑
รวมเวลาขั้นนำ			๕
ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๖	ผู้สอนแนะนำให้ผู้เรียนศึกษากรณีศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของการต้านและการลดทุจริตและสินบน	Power Point	๑๐
๗	ผู้เรียนศึกษากรณีศึกษาจากสื่อวิดีโอเกี่ยวกับความสำคัญของการต้านและการลดทุจริตและสินบน	Clip VDO สั้น Clip๙= ๑๐.๑๓ นาที	๑๐
๘	ผู้เรียนสรุปความสำคัญของการต้านและการลดทุจริตและสินบน	ใบงาน	๑๐
รวมเวลาขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๓๐
ขั้นสรุป			
๙	ผู้สอนกล่าวสรุปสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้	-	๕
๑๐	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน	-	๕
รวมเวลาขั้นสรุป			๑๐
รวมเวลาทั้งหมด			๔๕

๓. ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงานในการต้านและการลดทุจริตและสินบน

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ขั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง	-	๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้	-	๑
๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้	-	๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้	-	๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล	-	๑
รวมเวลาขั้นนำ			๕
ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๖	ผู้สอนบรรยายเกี่ยวกับขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานในการต้านและการลดทุจริตและสินบน	Power Point	๕

๗	ผู้เรียนรับชมคลิป VDO สั้นและผู้สอนวิเคราะห์เกี่ยวกับขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานในการต้านและลดทุจริตและสินบน	Clip VDO สั้น ๓ คลิป ที่มีกรณีศึกษาต่างกัน Clip ๗ = ๗.๒๖ นาที	๑๕
๘	ผู้เรียนรับชมคลิป VDO สั้นและผู้สอนวิเคราะห์เกี่ยวกับขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานในการต้านและลดทุจริตและสินบน Clip VDO สั้น ๓ คลิป ที่มีกรณีศึกษาต่างกัน	Clip VDO สั้น	๑๕
๙	ผู้เรียนรับชมคลิป VDO สั้นและผู้สอนวิเคราะห์เกี่ยวกับขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานในการต้านและลดทุจริตและสินบน Clip VDO สั้น ๓ คลิป ที่มีกรณีศึกษาต่างกัน	Clip VDO สั้น	๑๕
๑๐	ผู้เรียนวิเคราะห์กระบวนการดำเนินงานในการต้านและลดทุจริตและสินบน	ใบงาน	๑๐
รวมเวลาชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๖๐
ขั้นสรุป			
๑๑	ผู้สอนกล่าวสรุปสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้	-	๕
๑๒	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน	-	๕
รวมเวลาขั้นสรุป			๑๐
รวมเวลาทั้งหมด			๗๕

๖. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์การผ่าน
๑. อธิบายความหมายการต้านและลดทุจริตและสินบนได้	การทดสอบหลังเรียน	ข้อสอบ	ผู้เรียน	๗๐%
๒. อธิบายความสำคัญของการต้านและลดทุจริตและสินบนได้	การทดสอบหลังเรียน	ข้อสอบ	ผู้เรียน	๗๐%
๓. อธิบายขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงานในการต้านและลดทุจริตและสินบนได้	การทดสอบหลังเรียน	ข้อสอบ	ผู้เรียน	๗๐%

* ทำข้อสอบแบบถูกผิด อย่างน้อยจุดประสงค์การเรียนรู้ละ ๒-๓ ข้อ

๗. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๗.๑ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้

.....

๗.๒ จุดแข็งของการจัดการเรียนรู้

.....

๗.๓ สิ่งที่ต้องปรับปรุงและพัฒนา

.....

ใบความรู้

ชื่อหลักสูตร	การต้าน การลอบทุจริตและสินบนในสังคม (Anti-Corruption and Bribery in Society)
กลุ่มเป้าหมาย	ทุกกลุ่ม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑	แนวคิดต้านและลดปัญหาการทุจริตและสินบนในสังคม
จำนวนชั่วโมง	๓ ชั่วโมง

เรื่อง ความหมายการต้านและลดทุจริต

- ความหมายการต้านทุจริต

การปลูกฝังวิถีคิด ปลูกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต มุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึก การเป็นพลเมืองที่ดี ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน ปรับพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคมให้มีจิตสำนึกและ พฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตผ่านหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา เน้นการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรม สุจริต รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการต่อต้านการทุจริตในทุกรูปแบบ สามารถแยกแยะ ผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม การไม่ให้ไม่รับ สินบน มีความละเอียดต่อการกระทำความผิด และไม่เพิกเฉย หรืออดทนต่อการทุจริต และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ หน่วยงานภาครัฐ

- ความหมายการลดทุจริต

การพัฒนากระบวนการในการป้องปรามการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต สามารถระงับ ยับยั้งการทุจริตได้อย่างรวดเร็วไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ ขับเคลื่อนมาตรการและข้อเสนอแนะ เพื่อป้องกันการทุจริต รวมถึงการประสานความร่วมมือและบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงาน และภาคี เครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อลดคดีทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ

- การทุจริตสินบน การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างและการทุจริตด้านทรัพยากรธรรมชาติ สินบน

๑. คำจำกัดความของการทุจริตสินบน

- สินบน มักจะเกี่ยวข้องกับการเสนอ การให้ การรับ หรือการเรียกร้อยบางสิ่งที่มีมูลค่า (เช่น เงิน ของขวัญ ความช่วยเหลือ) เพื่อโน้มน้าวให้กระทำการใด ไม่กระทำการใดหรือเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของ บุคคลในตำแหน่ง

๒. ประเภทการกระทำความผิดทุจริตสินบน

- การให้สินบน
- การรับสินบน
- คนกลางเรียกรับสินบน

๓. ผลที่กระทบของการติดสินบน

- ผลทางกฎหมายรวมทั้งค่าปรับและจำคุก
- ความเสียหายต่อชื่อเสียงต่อบุคคลและองค์กร
- เสื่อมศรัทธาต่อสถาบัน
- บ่อนทำลายการแข่งขันที่เป็นธรรม
- ความเสียหายทางเศรษฐกิจและสังคม

๔. ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลให้เกิดการติดสินบน

- ระดับการคอร์รัปชันที่สูง
- ขาดความโปร่งใสและความรับผิดชอบ
- การบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการติดสินบนที่อ่อนแอ
- การกำกับดูแลกิจการที่ไม่เพียงพอ
- สภาพแวดล้อมด้านกฎระเบียบที่ซับซ้อน

๕. กรอบการกำกับดูแล

- กฎหมายภายในประเทศ เช่น ประมวลกฎหมายอาญา
- อนุสัญญาระหว่างประเทศ เช่น อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (UNCAC)

กำหนดมาตรฐานระดับโลก

๖. การป้องกันและลดความเสี่ยงจากการติดสินบน

- การพัฒนานโยบายต่อต้านการติดสินบนที่แข็งแกร่ง
- ฝึกอบรมพนักงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ดำเนินการประเมินความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ
- ส่งเสริมให้มีจริยธรรมและวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์
- การติดตามและตรวจสอบความพยายามในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ

การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง

การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง หมายถึง การปฏิบัติที่ผิดจริยธรรมและผิดกฎหมายซึ่งบ่อนทำลายความสมบูรณ์ ความเป็นธรรม และความโปร่งใสของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เกิดขึ้นเมื่อบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อสินค้า บริการ หรือโครงการก่อสร้าง มีส่วนร่วมในการกระทำที่ไม่ซื่อสัตย์ ฉ้อฉล หรือไม่เหมาะสมเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างมีได้หลายรูปแบบ ได้แก่

๑. การติดสินบน การเสนอ การให้ การรับ หรือการเรียกร้อยเงิน ของขวัญ ความช่วยเหลือ หรือสิ่งจูงใจอื่น ๆ เพื่อโน้มน้าวกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหรือได้รับข้อได้เปรียบที่ไม่ยุติธรรมในการทำสัญญาหรือการประมูล

๒. การจัดการการประมูล การสมรู้ร่วมคิดระหว่างซัพพลายเออร์ โดยที่จัดการขั้นตอนการประมูลเพื่อให้แน่ใจว่าซัพพลายเออร์รายใดรายหนึ่งหรือกลุ่มของซัพพลายเออร์ชนะสัญญา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการกำหนดราคา การจัดสรรสัญญา หรือการหมุนเวียนการเสนอราคา

๓. เงินใต้โต๊ะ ซัพพลายเออร์หรือผู้รับเหมาอาจจ่ายเงินส่วนหนึ่งของมูลค่าสัญญาให้กับเจ้าหน้าที่จัดซื้อหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจเพื่อแลกกับการมอบสัญญาให้ โดยทั่วไปเงินใต้โต๊ะจะถูกซ่อนหรือปลอมแปลงเป็นการชำระเงินที่ถูกต้องตามกฎหมาย

๔. การฉ้อโกง การจัดการเอกสาร ใบแจ้งหนี้ หรือบันทึกการจัดซื้อจัดจ้างอื่น ๆ เพื่อหลอกลวงและฉ้อโกงองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

๕. การเลือกที่รักมักที่ชัง การให้เพื่อน สมาชิกในครอบครัว หรือผู้ร่วมงาน เข้าร่วมในการทำสัญญาหรือการจ้างงานภายในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง แม้ว่าจะไม่ใช่ตัวเลือกที่มีคุณสมบัติเหมาะสมหรือแข่งขันได้มากที่สุดก็ตาม

๖. การประเมินที่ไม่ยุติธรรม กำหนดเกณฑ์หรือกระบวนการประเมินเพื่อให้แน่ใจว่าซัพพลายเออร์หรือผู้รับเหมารายใดรายหนึ่งได้รับสัญญา แม้ว่าจะไม่เป็นไปตามมาตรฐานหรือคุณสมบัติที่กำหนดก็ตาม

การทุจริตด้านทรัพยากรธรรมชาติ

การทุจริตในทรัพยากรธรรมชาติหมายถึงการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือผิดจริยธรรมที่เกิดขึ้นทั้งในด้านการสกัด การจัดการ และการกระจายทรัพยากรธรรมชาติ เช่น แร่ธาตุ น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ป่าไม้ น้ำ และดิน กิจกรรมที่ทุจริตเหล่านี้อาจมีรูปแบบที่หลากหลาย และมักเกี่ยวข้องกับการไม่ซื่อสัตย์ การฉ้อโกง การติดสินบน และการใช้อำนาจในทางที่ผิด การทุจริตในทรัพยากรธรรมชาติอาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม และโดยทั่วไปจะบ่อนทำลายการจัดการทรัพยากรที่ยั่งยืนและเท่าเทียมกัน

เรื่อง ความสำคัญของการต้านและลดทุจริต

กระบวนการต้านและลดทุจริตมุ่งแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันที่ปรากฏเป็นเบาะแสหรือเรื่องร้องเรียนการทุจริตต่อหน่วยงานภาครัฐ และที่ยังคงปรากฏลักษณะการทุจริตดังกล่าวซ้ำอยู่ในพื้นที่ เพื่อผลักดันหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการหรือกำกับดูแลให้ต้องปฏิบัติตามอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อลดการทุจริตในโครงการลักษณะดังกล่าว และเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลของการบริหารจัดการภาครัฐให้ดียิ่งขึ้น

การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันนั้น ไม่อาจแก้ไขได้เพียงลำพังหน่วยงานหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หากแต่จะต้องร่วมกันแก้ไขอย่างเป็นระบบ บูรณาการพลังความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของแต่ละส่วนงาน จิตสำนึกของข้าราชการ หน่วยงานภาครัฐ และพลังของภาคประชาชน เป็นกุญแจสำคัญในการร่วมกันเป็น “One Team” มุ่งสู่การต่อต้านการทุจริต Together Against Corruption ซึ่งมีจุดหมายปลายทางที่ทุกคนคาดหวังคือ ประเทศไทยที่ใสสะอาด ให้เกิดขึ้นได้จริงจากความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ที่ไม่ยอม ไม่ทน ไม่เฉย ลุกขึ้นมาทำหน้าที่ของตนตามกำลังความสามารถ เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันอย่างเป็นรูปธรรม โดยแท้จริง

เรื่อง ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงานในการต้านและลดทุจริต

- ขั้นตอน/กระบวนการในการต้านและลดทุจริต

ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินการต้านและลดทุจริต ประกอบด้วย ๖ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกประเด็นและพื้นที่ดำเนินการ

ควรพิจารณาคัดเลือกประเด็นและพื้นที่ดำเนินการต้านและลดทุจริตจากแหล่งที่มาต่อไปนี้ ข้อมูลการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแส (Watch and Voice) ของภาคีเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ ข้อมูลสถิติคดีเรื่องกล่าวหา ร้องเรียน ข้อมูลจากแหล่งข่าว หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ หรือข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยมีเกณฑ์เบื้องต้นที่ควรพิจารณาประกอบการคัดเลือกประเด็น ดังนี้

เกณฑ์เบื้องต้นในการคัดเลือกประเด็นที่จะนำมาดำเนินการต้านและลดทุจริต

๑) เป็นกรณีความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติ หรือทรัพยากรสาธารณะ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปล่อยปละละเลย ไม่แก้ไข หรือแม้มีความพยายามแก้ไขแต่ปัญหายังคงเกิดซ้ำ ไม่สามารถแก้ไขให้เด็ดขาดได้

๒) เป็นการจัดซื้อหรือจัดจ้างที่อาจเกิดความเสียหายต่อการใช้จ่ายงบประมาณ เกิดความไม่คุ้มค่า เป็นการเอื้อประโยชน์แก่บางกลุ่ม หรือเป็นกรณีที่เคยมีการกระทำผิดในลักษณะใกล้เคียงกันมาก่อน และคาดว่าจะเกิดซ้ำ

๓) เป็นกรณีที่มีแนวโน้มว่าหากไม่ดำเนินการแก้ไข อาจกลายเป็นเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนการทุจริตได้

๔) เป็นกรณีที่ยังมีโอกาสปรับปรุงแก้ไขได้ และไม่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามกฎหมายของหน่วยงานใด

ขั้นตอนที่ ๒ การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น

จากการดำเนินการขับเคลื่อนการต้านและลดทุจริตในพื้นที่ สามารถสรุปแนวทางที่ใช้ดำเนินการในขั้นตอนตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การต้านและลดทุจริตร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑ การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นในประเด็นความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

๑) ตรวจสอบข้อมูลโครงการ ได้แก่

- ข้อมูลการจัดสรรงบประมาณ : ปีงบประมาณ ประเภทงบประมาณ เงื่อนไขการใช้จ่ายงบประมาณนั้น ๆ (ถ้ามี)

- ฐานข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างระบบภาษีไปไหน ฐานข้อมูลกรมบัญชีกลาง ซึ่งจะช่วยให้ทราบข้อมูลวิธีจัดซื้อจัดจ้าง มูลค่างาน วันลงนามในสัญญา วันสิ้นสุดสัญญา ระยะเวลาขยายสัญญา ผู้ได้รับงาน งานอื่น ๆ ที่หน่วยงานเคยซื้อหรือจ้าง งานอื่น ๆ ที่ผู้ได้รับงานเคยได้จากหน่วยงานรัฐ เป็นต้น

- ทะเบียนธุรกิจการค้า : ผู้ถือหุ้น ความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

- ภาพถ่ายทางอากาศย้อนหลังพื้นที่โครงการ (ก่อน ระหว่าง หลัง ดำเนินโครงการ)

๒) ตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบ ข้อสั่งการ หนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง คดีหรือเรื่องร้องเรียนที่เคยมีต่อหน่วยงาน หรือเคยมีต่อผู้ได้รับงาน

๓) ตรวจสอบสภาพในพื้นที่ ได้แก่ สภาพหน้างาน ภาพถ่ายทางอากาศสภาพปัจจุบัน ข้อมูลความคืบหน้าหรือความเสียหายของโครงการ โดยควรตรวจสอบว่าข้อเท็จจริงสภาพในพื้นที่ตรงตามข้อมูลเบื้องต้นที่ได้รับหรือไม่ มีรายละเอียดเพิ่มเติมหรือแตกต่างกันอย่างไร รวมทั้งตรวจสอบความเห็นหรือความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำข้อตกลง

๒.๒ การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นในประเด็นความเสี่ยงด้านทรัพยากรธรรมชาติ

๑) ตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ ได้แก่

- ประเภทของพื้นที่ : ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ พื้นที่ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) พื้นที่ป่าไม้ถาวร เขตโบราณสถาน เขตประมง ที่ดินของรัฐ ที่ราชพัสดุ ที่ดินที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) ลำน้ำ/ลำคลอง/ลำห้วย เป็นต้น

- หน่วยงานที่รับผิดชอบพื้นที่ : หน่วยงานหลัก หน่วยงานเกี่ยวข้อง อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ

- ข้อมูลเอกสารสิทธิ์ สิทธิครอบครอง สิทธิในที่ดินประเภทอื่น เช่น สิทธิทำกิน โฉนดชุมชน ฯลฯ รูปแปลงที่ดิน (จากโปรแกรม Land Map ของกรมที่ดิน) ข้อมูลเจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ได้รับสิทธิ์ ผู้ครอบครอง ผู้ถือครองแทน (Nominee) ผู้ประกอบการ นายทุนหรือผู้มีอิทธิพลที่อาจเกี่ยวข้อง

- ข้อมูลสภาพปัญหาของพื้นที่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ภาพถ่ายทางอากาศย้อนหลังแสดงสภาพพื้นที่เดิมก่อนเกิดปัญหา สภาพที่เกิดความเปลี่ยนแปลง เกิดความเสียหาย หรือเกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ

๒) ตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบ กฎกระทรวง ประกาศ คณะกรรมการหรือคณะทำงานที่ตั้งขึ้นเพื่อจัดการพื้นที่ คดีหรือเรื่องร้องเรียนที่เคยมีต่อหน่วยงาน หรือเคยมีต่อผู้กระทำผิด

๓) ตรวจสอบสภาพในพื้นที่ ได้แก่ สภาพหน้างาน ภาพถ่ายทางอากาศสภาพปัจจุบัน ข้อมูลความเสียหายของพื้นที่ โดยควรตรวจสอบว่าข้อเท็จจริงสภาพในพื้นที่ตรงตามข้อมูลเบื้องต้นที่ได้รับหรือไม่ มีรายละเอียดเพิ่มเติมหรือแตกต่างกันอย่างไร รวมทั้งตรวจสอบความเห็นหรือความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำข้อตกลง

๒.๓ การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นในประเด็นความเสี่ยงด้านสินบน

การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นในประเด็นความเสี่ยงด้านสินบนเป็นกระบวนการที่ละเอียดอ่อนและซับซ้อน โดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับการสืบสวนธุรกรรมทางการเงิน การสัมภาษณ์ และการรวบรวมหลักฐานเพื่อระบุกิจกรรมที่ผิดกฎหมายหรือผิดจริยธรรม โดยขั้นตอนต่อไปนี้เป็นขั้นตอนทั่วไปบางส่วนที่จะช่วยตรวจสอบทุจริตเกี่ยวกับสินบน

๑. ทำความเข้าใจกฎหมาย คือ ต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับกฎหมายทั้งในประเทศ และระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและการติดสินบน รวมถึงเขตอำนาจศาล

๒. รวบรวมข้อมูล รวบรวมข้อมูลให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้เกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจรวมถึงบันทึกทางการเงิน สัญญา บันทึกการสื่อสาร และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้กระทำและผู้ให้ ผู้รับ หรือคนกลาง เป็นต้น

๓. การวิเคราะห์ทางการเงิน ตรวจสอบบันทึกทางการเงิน รวมถึงใบแจ้งยอดธนาคาร ใบแจ้งหนี้ และรายงานค่าใช้จ่าย เพื่อระบุความผิดปกติหรือธุรกรรมที่น่า

๔. พยานสัมภาษณ์ พูดคุยกับบุคคลที่อาจมีความรู้เกี่ยวกับการติดสินบน รวมถึงพนักงานเพื่อนร่วมงาน ซัพพลายเออร์ หรือลูกค้า เก็บรักษาบันทึกการสัมภาษณ์เหล่านี้

๕. ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ กรณีพบหลักฐานการติดสินบน ให้พิจารณารายงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจ หน่วยงานต่อต้านการทุจริตของรัฐบาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล

ขั้นตอนที่ ๓ การหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประกอบด้วยหน่วยงานสำคัญ ๒ กลุ่ม

กลุ่มแรก คือหน่วยปฏิบัติการในพื้นที่ ได้แก่

- หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบโดยตรง คือ หน่วยงานเจ้าของงบประมาณ (กรณีจัดซื้อจัดจ้าง) หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการรับผิดชอบพื้นที่ตามกฎหมาย (กรณีทรัพยากรธรรมชาติ)

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับหน่วยงานหลัก เช่น สำนักงานชลประทานเป็นผู้รับผิดชอบงบประมาณโครงการ แต่พื้นที่ดำเนินการก่อสร้างโครงการต้องได้รับอนุญาตจากอุทยานแห่งชาติหรือหน่วยงานป่าไม้ก่อน เป็นต้น

- หน่วยงานสนับสนุน คือ หน่วยงานที่สามารถสนับสนุนในขั้นตอนการดำเนินงานของหน่วยงานหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินการได้สำเร็จตามข้อตกลง

กลุ่มที่สอง คือหน่วยงานตรวจสอบ ได้แก่ สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) สำนักงบประมาณ กรมบัญชีกลาง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นต้น

โดยมีประเด็นที่ควรหารือร่วมกันเพื่อนำข้อมูลมาประกอบกรวิเคราะห์และกำหนดข้อตกลงด้านและลดทุจริตในประเด็นกรณีพื้นที่เสี่ยง อย่างน้อยดังต่อไปนี้

๑) บทบาทของหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ สิ่งที่ทำในการในอดีต กำลังดำเนินการ หรือมีแผนจะดำเนินการในอนาคต ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ความคิดเห็นหรือความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน ความต้องการที่มีต่อหน่วยงานอื่น ความร่วมมือหรือการสนับสนุนที่จำเป็น ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการทำงาน ฯลฯ

๒) บทบาทของหน่วยตรวจสอบ ข้อมูลประสบการณ์ของหน่วยงานตรวจสอบเทียบเคียงประเด็นกรณีพื้นที่เสี่ยงกับกรณีตรวจสอบอื่น ๆ ที่เคยดำเนินการ ข้อเสนอแนะเพื่อควรระวังที่มีต่อหน่วยปฏิบัติ คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานเพื่อลดความเสี่ยงให้แก่หน่วยปฏิบัติ หรือคำแนะนำที่มีต่อหน่วยงานส่วนกลางเพื่อนำไปพิจารณาปรับปรุงนโยบายหรือแนวทางการปฏิบัติงานในภาพรวม

ขั้นตอนที่ ๔ การสรุปประเด็นเพื่อนำเสนอ

ในขั้นตอนการสรุปประเด็นเพื่อนำเสนอข้อมูลต่อหน่วยงานที่ร่วมดำเนินโครงการเพื่อหารือและกำหนดข้อตกลงเบื้องต้น มีข้อเสนอแนะเพื่อการสรุปประเด็นนำเสนอได้อย่างครบถ้วนตามหัวข้อที่ดำเนินการ โดยมีกรเรียงลำดับหัวข้อการนำเสนอ ดังนี้

- ๑) ข้อมูลเบื้องต้นของประเด็นพื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต
- ๒) ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบทางเอกสารและระบบเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ
- ๓) ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบสภาพในพื้นที่
- ๔) ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๕) ข้อเสนอแนะของหน่วยปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานตรวจสอบ
- ๖) ข้อเสนอการกำหนดข้อตกลงเพื่อดำเนินการและลดทุจริต

ขั้นตอนที่ ๕ การนำเสนอข้อมูลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการด้านและลดทุจริต

การนำเสนอข้อมูลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความคิดเห็น ผลสรุปข้อมูลในมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินและลดทุจริต รวมถึงแนวทางของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการเพื่อดำเนินการและลดทุจริต โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- ๑) ประเด็นที่จะดำเนินการ และหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการดำเนินการแต่ละประเด็น
- ๒) แนวทางของหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักจะดำเนินการในแต่ละประเด็น
- ๓) กำหนดระยะเวลาดำเนินการในแต่ละประเด็น และติดตามผลการดำเนินการ

ขั้นตอนที่ ๖ การติดตามผลการดำเนินงานในระดับพื้นที่

ในการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามข้อตกลง สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ อาทิ การขอจัดส่งรายงานทางเอกสาร การเชิญเข้าร่วมประชุมเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จังหวัด... การลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินการตามข้อตกลงโดยเจ้าหน้าที่หรือภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงสรุปข้อมูลภาพรวมผลการดำเนินการ พร้อมข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อการดำเนินการในระยะต่อไป

- หน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินและลดทุจริต
- หน่วยงานราชการส่วนกลาง และส่วนราชการส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค
- หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรับเรื่องและตรวจสอบการทุจริต/องค์กรอิสระ อาทิ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงาน ป.ป.ท. กรมบัญชีกลาง และสำนักงานประมาณ
- ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานภาคีที่ประกอบด้วยส่วนราชการ เครือข่ายภาคประชาชน ตลอดจนสื่อมวลชน เช่น สถานีโทรทัศน์ช่อง ๓ ช่อง ๗ Nation Channel Thai PBS และ DOPA Channel ของกระทรวงมหาดไทย

- การดำเนินการเพื่อบรรลุผลในการดำเนินและลดทุจริต

การดำเนินและลดการทุจริตเป็นความท้าทายหลายแง่มุมที่ต้องอาศัยการดำเนินการทางกฎหมาย สถาบัน และสังคมผสมผสานกัน การบรรลุผลตามความพยายามนี้มักเกี่ยวข้องกับการผสมผสานระหว่างมาตรการป้องกัน การบังคับใช้กฎหมาย และการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ยกตัวอย่างเช่น

๑. เสริมสร้างกฎหมายและข้อบังคับต่อต้านการทุจริต

- ตราและบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการทุจริตที่ครอบคลุม ซึ่งกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาต่อการทุจริต การติดสินบน การฟอกเงิน และความผิดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- สร้างกรอบกฎหมายที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ซึ่งกำหนดผลที่ตามมาของการคอร์รัปชันอย่างชัดเจน

๒. การบังคับใช้กฎหมาย

- จัดเตรียมทรัพยากรและการฝึกอบรมที่จำเป็นแก่หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในการสืบสวนและดำเนินคดีกับบุคคลและองค์กรที่ทุจริต
- ส่งเสริมความเป็นอิสระและความซื่อสัตย์ภายในระบบตุลาการ เพื่อให้มั่นใจว่าผู้รับผิดชอบต่อการคอร์รัปชันจะถูกพิจารณาตัวอย่างยุติธรรมและเป็นกลาง

๓. การคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส

- ใช้กฎหมายและกลไกการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสที่เข้มงวดเพื่อส่งเสริมให้บุคคลรายงานการทุจริตโดยไม่ต้องกลัวว่าจะถูกตอบโต้
- สร้างช่องทางการรายงานโดยไม่เปิดเผยตัวตนและการคุ้มครองทางกฎหมายสำหรับผู้แจ้งเบาะแส

๔. ความโปร่งใสและความรับผิดชอบ

- กำหนดให้มีการเปิดเผยงบประมาณ ค่าใช้จ่าย และกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐบาลต่อสาธารณะ เพื่อลดโอกาสในการคอร์รัปชัน
- ส่งเสริมความโปร่งใสในการบริหารราชการและการตัดสินใจ

๕. การเรียกคืนและการริบทรัพย์สิน

- กำหนดกลไกการติดตาม และยึดทรัพย์สินที่ได้รับจากการทุจริต
- ทำงานร่วมกับความร่วมมือระหว่างประเทศในการคืนทรัพย์สินที่ถูกขโมยที่ซ่อนอยู่ในต่างประเทศ

๖. การฝึกอบรมด้านจริยธรรมและความซื่อสัตย์

- ดำเนินโครงการฝึกอบรมด้านจริยธรรมและการต่อต้านการทุจริตแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ลูกจ้าง และภาคเอกชน
- ส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรมและความสำคัญของความซื่อสัตย์ภายในองค์กร

๗. การตระหนักรู้และการศึกษาของประชาชน

- สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับต้นทุนและผลที่ตามมาของการทุจริตในสังคม
- ให้ความรู้แก่ประชาชนโดยเฉพาะเยาวชนเกี่ยวกับคุณค่าของพฤติกรรมที่มีจริยธรรมและประโยชน์ของการต่อต้านการทุจริต

๘. การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนของพลเมือง

- ส่งเสริมองค์กรภาคประชาสังคม องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) และประชาชนที่เกี่ยวข้องให้สนับสนุนมาตรการต่อต้านการทุจริตอย่างแข็งขัน
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจและความรับผิดชอบของรัฐบาล

๙. ความร่วมมือระหว่างประเทศ

- ร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ รัฐบาล และหน่วยงานต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตข้ามพรมแดน
- ให้สัตยาบันและปฏิบัติตามอนุสัญญาและสนธิสัญญาต่อต้านการทุจริตระหว่างประเทศ

๑๐. นโยบายการยอมรับเป็นศูนย์

- พัฒนาและบังคับใช้นโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันภายในองค์กรและภาครัฐอย่างชัดเจน
- ตรวจสอบให้แน่ใจว่ามีการสอบสวนข้อกล่าวหาเรื่องการคอร์รัปชันอย่างละเอียดถี่ถ้วน และดำเนินการตามความเหมาะสม

๑๑. การติดตามและการรายงาน

- ดำเนินกลไกการติดตามและรายงานกรณีคอร์รัปชัน รวมถึงรายงานประจำปีเกี่ยวกับการต่อต้านการคอร์รัปชัน

- ใช้เทคโนโลยีและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจจับและป้องกันการทุจริต

๑๒. หน่วยงานอิสระต่อต้านการทุจริต

- จัดตั้งหน่วยงานอิสระต่อต้านการคอร์รัปชันเพื่อทำหน้าที่สืบสวนและป้องกันการคอร์รัปชัน

- ตรวจสอบให้แน่ใจว่าหน่วยงานเหล่านี้มีอำนาจและทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่

๑๓. โปรแกรมจริยธรรมทางธุรกิจและการปฏิบัติตามกฎระเบียบ

- ส่งเสริมให้ธุรกิจนำโปรแกรมด้านจริยธรรมและการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เข้มงวดมาใช้เพื่อป้องกันการทุจริตภายในองค์กรของตน

- ส่งเสริมการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบและความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

๑๔. การพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวม

- จัดการกับความแตกต่างทางสังคมและเศรษฐกิจที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตโดยการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างครอบคลุมและการกระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน

๑๕. เจตจำนงทางการเมืองและความเป็นผู้นำ

- ส่งเสริมความเป็นผู้นำทางการเมืองที่มุ่งมั่นในการต่อต้านการทุจริตและเต็มใจที่จะเป็นผู้นำแบบอย่าง

- ส่งเสริมวัฒนธรรมความรับผิดชอบต่อสังคมและความซื่อสัตย์ในทุกกระดับของรัฐบาล

การต่อต้านและลดการทุจริตเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องอาศัยความมุ่งมั่นของรัฐบาล สถาบัน และสังคมโดยรวม การติดตามความคืบหน้าอย่างต่อเนื่อง ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ตามความจำเป็น และส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความโปร่งใสและความซื่อสัตย์เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่ยั่งยืนเป็นสิ่งสำคัญ

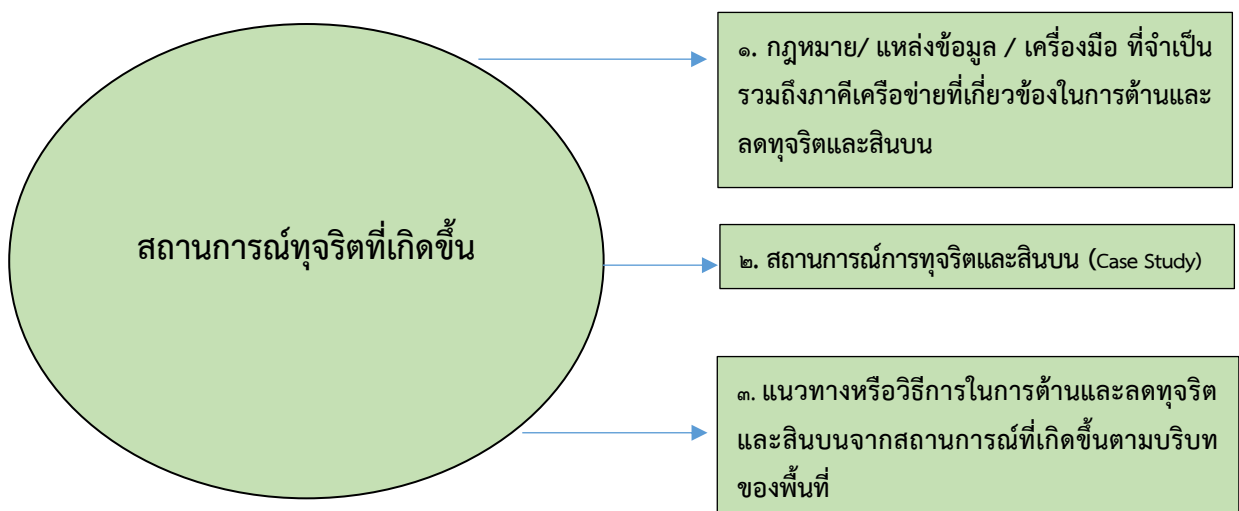
แผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗
ชุดหลักสูตร : ผสานพลังต้านทุจริตและการพัฒนาอย่างยั่งยืน
(Together against Corruption and Sustainable Development)

ชื่อหลักสูตร	การต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม (Anti-Corruption and Bribery in Society)
กลุ่มเป้าหมาย	ทุกกลุ่ม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	สถานการณ์ทุจริตที่เกิดขึ้น
จำนวนชั่วโมง	๖ ชั่วโมง

๑. ผลลัพธ์การเรียนรู้

วิเคราะห์สถานการณ์การทุจริต และสินบน (Case Study) ในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ หรือด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่ได้ (Design Thinking) ระบุกฎหมาย/ แหล่งข้อมูล/ เครื่องมือที่จำเป็น รวมถึงภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ในการต้านและลดทุจริตและสินบนได้ เสนอแนวทางหรือวิธีการในการต้านและลดทุจริตและสินบนจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่ได้

๒. ผังความคิดรวบยอดหลัก (Concept mapping)

๓. หัวข้อความคิดรวบยอดหลัก/ความคิดรวบยอดรอง

- ๓.๑ กฎหมาย/ แหล่งข้อมูล / เครื่องมือที่จำเป็น รวมถึงภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการต้านและลดทุจริต
- ๓.๒ สถานการณ์การทุจริตและสินบน (Case Study)
 - ๓.๒.๑ สถานการณ์ทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ
 - ๓.๒.๒ สถานการณ์ทุจริตด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - ๓.๒.๓ สถานการณ์ทุจริตด้านสินบน
 - ๓.๒.๔ แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริต
 - ๓.๒.๕ เครื่องมือที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับกสรต้านและลดทุจริต
- ๓.๓ แนวทางหรือวิธีการในการต้านและลดทุจริตและสินบนจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๔.๑ วิเคราะห์สถานการณ์การทุจริต และสินบน (Case Study) ในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ หรือด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่ได้ (Design Thinking)
- ๔.๒ ระบุกฎหมาย/แหล่งข้อมูล/เครื่องมือที่จำเป็น รวมถึงภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ในการต้านและลดทุจริตและสินบนได้
- ๔.๓ เสนอแนวทางหรือวิธีการในการต้านและลดทุจริตและสินบนจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่ได้

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

สถานการณ์ทุจริตที่เกิดขึ้น

- ๑. กฎหมาย/ แหล่งข้อมูล / เครื่องมือที่จำเป็น รวมถึงภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการต้านและลดทุจริตและสินบน
 - ๒. สถานการณ์การทุจริตและสินบน (Case Study)
 - ๓. แนวทางหรือวิธีการในการต้านและลดทุจริตและสินบนจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่
- ๑) สถานการณ์ทุจริตการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ขั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง	-	๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้	-	๑
๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้	-	๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้	-	๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล	-	๑
รวมเวลาขั้นนำ			๕

ชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๖	ผู้สอนยกกรณีศึกษาจากสื่อวีดิทัศน์/คลิปสั้น ประกอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทุจริตการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ	Clip VDO สั้น Clip๒๒=๑๑.๕๓ นาที	๕
๗	ผู้สอนบรรยายกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ	Power Point	๕
๘	ผู้เรียนสรุปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ	ใบงานและเฉลย	๑๐
๙	ผู้สอนแนะนำแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการต้านและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ	Power Point	๕
๑๐	ผู้เรียนสรุปแหล่งข้อมูลที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ	ใบงานและเฉลย	๑๐
๑๑	ผู้สอนแนะนำเครื่องมือที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการต้านและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ	Power Point	๕
๑๒	ผู้เรียนสรุปแหล่งเครื่องมือที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ	ใบงานและเฉลย	๑๐
๑๓	ผู้สอนบรรยายเกี่ยวกับหน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเสนอแนวทางในการต้านและลดทุจริตและสินบน ในสถานการณ์ทุจริตการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ	Power Point	๕
๑๔	ผู้เรียนสรุปเกี่ยวกับหน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเสนอแนวทางในการต้านและลดทุจริตและสินบน ในสถานการณ์ทุจริตการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ	ใบงานและเฉลย	๑๐
๑๕	ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์และเสนอแนวทางในการต้านและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ	ใบงาน	๑๐
รวมเวลาชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๗๕
ชั้นสรุป			
๑๖	ผู้สอนกล่าวสรุปสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้	-	๕
๑๗	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน	-	๕
รวมเวลาชั้นสรุป			๑๐
รวมเวลาทั้งหมด			๙๐

๒) สถานการณ์ทุจริตด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ขั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง	-	๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้	-	๑
๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้	-	๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้	-	๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล	-	๑
รวมเวลาขั้นนำ			๕
ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๖	ผู้สอนยกกรณีศึกษาจากสื่อวิดีโอทัศน์/คลิปสั้น ประกอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทุจริตด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	Clip VDO สั้น Clip๑๐=๑.๑๕ นาที Clip๑=๕.๑๓ นาที Clip๑๙=๒.๕๐ นาที	๕
๗	ผู้สอนบรรยายกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริตและสินบน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	Power Point	๕
๘	ผู้เรียนสรุปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริตและสินบนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ใบงานและเฉลย	๑๐
๙	ผู้สอนแนะนำแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการต้านและลดทุจริตและสินบนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	Power Point	๕
๑๐	ผู้เรียนสรุปแหล่งข้อมูลที่เป็นที่ที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริตและสินบนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ใบงานและเฉลย	๑๐
๑๑	ผู้สอนแนะนำเครื่องมือที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการต้านและลดทุจริตและสินบนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	Power Point	๕
๑๒	ผู้เรียนสรุปแหล่งเครื่องมือที่เป็นที่ที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริตและสินบนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ใบงานและเฉลย	๑๐
๑๓	ผู้สอนบรรยายเกี่ยวกับหน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเสนอแนวทางในการต้านและลดทุจริตและสินบนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	Power Point	๕
๑๔	ผู้เรียนสรุปเกี่ยวกับหน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเสนอแนวทางในการต้านและลดทุจริตและสินบนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ใบงานและเฉลย	๑๐
๑๕	ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์และเสนอแนวทางในการต้านและลดทุจริตและสินบนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ใบงาน	๑๐
รวมเวลาขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๗๕

ขั้นสรุป			
๑๖	ผู้สอนกล่าวสรุปสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้	-	๕
๑๗	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน	-	๕
รวมเวลาขั้นสรุป			๑๐
รวมเวลาทั้งหมด			๙๐

๓) สถานการณ์ทุจริตด้านสินบน

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ขั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง	-	๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้	-	๑
๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้	-	๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้	-	๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล	-	๑
รวมเวลาขั้นนำ			๕
ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๖	ผู้สอนยกกรณีศึกษาจากสื่อวีดิทัศน์/คลิปสั้น ประกอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทุจริตด้านสินบน	Clip VDO สั้น Clip ๒๔ = ๗.๔๒ นาที	๕
๗	ผู้สอนบรรยายกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตด้านสินบน	Power Point	๕
๘	ผู้เรียนสรุปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตด้านสินบน	ใบงานและเฉลย	๑๐
๙	ผู้สอนแนะนำแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตด้านสินบน	Power Point	๕
๑๐	ผู้เรียนสรุปแหล่งข้อมูลที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตด้านสินบน	ใบงานและเฉลย	๑๐
๑๑	ผู้สอนแนะนำเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตด้านสินบน	Power Point	๕
๑๒	ผู้เรียนสรุปแหล่งเครื่องมือที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตด้านสินบน	ใบงานและเฉลย	๑๐
๑๓	ผู้สอนบรรยายเกี่ยวกับหน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเสนอแนวทางในการดำเนินและลดทุจริตและสินบน ในสถานการณ์ทุจริตด้านสินบน	Power Point	๕
๑๔	ผู้เรียนสรุปเกี่ยวกับหน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเสนอแนวทางในการดำเนินและลดทุจริตและสินบน ในสถานการณ์ทุจริตด้านสินบน	ใบงานและเฉลย	๑๐

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
๑๕	ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์และเสนอแนวทางในการต้านและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตด้านสินบน	ใบงาน	๑๐
รวมเวลายืนยันจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๗๕
ขั้นสรุป			
๑๖	ผู้สอนกล่าวสรุปสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้	-	๕
๑๗	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน	-	๕
รวมเวลาขั้นสรุป			๑๐
รวมเวลาทั้งหมด			๙๐

๔) สถานการณ์ทุจริตที่อาจเกิดตามบริบทของพื้นที่ (Design Thinking)

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ขั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง	-	๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้	-	๑
๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้	-	๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้	-	๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล	-	๑
รวมเวลาขั้นนำ			๕
ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๖	ผู้สอนยกกรณีศึกษาจากสื่อวีดิทัศน์/คลิปสั้น ประกอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทุจริตที่อาจเกิดตามบริบทของพื้นที่ (Design Thinking)	Clip VDO สั้น Clip ๔ (หน่วย ๑) = ๖.๔๗ นาที Clip ๕ (หน่วย ๑) = ๖.๒๗ นาที Clip ๒๕ = ๑๖.๕๓ นาที	๕
๗	ผู้สอนบรรยายกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตที่อาจเกิดตามบริบทของพื้นที่ (Design Thinking)	Power Point	๕
๘	ผู้เรียนสรุปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตที่อาจเกิดตามบริบทของพื้นที่ (Design Thinking)	ใบงานและเฉลย	๑๐
๙	ผู้สอนแนะนำแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการต้านและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตที่อาจเกิดตามบริบทของพื้นที่ (Design Thinking)	Power Point	๕

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
๑๐	ผู้เรียนสรุปแหล่งข้อมูลที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตที่อาจเกิดตามบริบทของพื้นที่ (Design Thinking)	ใบงานและเฉลย	๑๐
๑๑	ผู้สอนแนะนำเครื่องมือที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการต้านและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตที่อาจเกิดตามบริบทของพื้นที่ (Design Thinking)	Power Point	๕
๑๒	ผู้เรียนสรุปแหล่งเครื่องมือที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตที่อาจเกิดตามบริบทของพื้นที่ (Design Thinking)	ใบงานและเฉลย	๑๐
๑๓	ผู้สอนบรรยายเกี่ยวกับหน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเสนอแนวทางในการต้านและลดทุจริตและสินบน ในสถานการณ์ทุจริตที่อาจเกิดตามบริบทของพื้นที่ (Design Thinking)	Power Point	๕
๑๔	ผู้เรียนสรุปเกี่ยวกับหน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเสนอแนวทางในการต้านและลดทุจริตและสินบน ในสถานการณ์ทุจริตที่อาจเกิดตามบริบทของพื้นที่ (Design Thinking)	ใบงานและเฉลย	๑๐
๑๕	ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์และเสนอแนวทางในการต้านและลดทุจริตและสินบนในสถานการณ์ทุจริตที่อาจเกิดตามบริบทของพื้นที่ (Design Thinking)	ใบงาน	๑๐
รวมเวลาชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๗๕
ขั้นสรุป			
๑๖	ผู้สอนกล่าวสรุปสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้	-	๕
๑๗	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน	-	๕
รวมเวลาขั้นสรุป			๑๐
รวมเวลาทั้งหมด			๙๐

๖. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์การผ่าน
๑. วิเคราะห์สถานการณ์การทุจริต และสินบน(Case Study) ในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ หรือด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่ได้ (Design Thinking)	การทดสอบ	แบบทดสอบ	ผู้เรียน	ร้อยละ ๖๐
๒. ระบุกฎหมาย/ แหล่งข้อมูล / เครื่องมือที่จำเป็น รวมถึงภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ในการต้านและลดทุจริตและสินบนได้	การทดสอบ	แบบทดสอบ	ผู้เรียน	ร้อยละ ๖๐
๓. เสนอแนวทางหรือวิธีการในการต้านและลดทุจริตและสินบนจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่ได้	การทดสอบ	แบบทดสอบ	ผู้เรียน	ร้อยละ ๖๐
	การประเมินผลงาน	การประเมินผลงาน	ผู้เรียน	ระดับดีขึ้นไป

* ทำข้อสอบแบบถูกผิด อย่างน้อยจุดประสงค์การเรียนรู้ละ ๒ - ๓ ข้อ

๗. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๗.๑ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้

.....

๗.๒ จุดแข็งของการจัดการเรียนรู้

.....

๗.๓ สิ่งที่ต้องปรับปรุงและพัฒนา

.....

ใบความรู้

ชื่อหลักสูตร	การต้าน การลตทุจริตและสินบนในสังคม (Anti-Corruption and Bribery in Society)
กลุ่มเป้าหมาย	ทุกกลุ่ม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	สถานการณ์ทุจริตและสินบนที่เกิดขึ้น
จำนวนชั่วโมง	๖ ชั่วโมง

กฎหมาย/ แหล่งข้อมูล / เครื่องมือที่จำเป็น รวมถึงภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการต้านและลตทุจริต
กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการต้านและลตทุจริต

- รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐
- พ.ร.ป. ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๖๑
- พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒
- พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐
- พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔
- พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๒
- พ.ร.บ. ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- พ.ร.บ. รับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
- พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
- พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๒
- พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลตทุจริต

- หน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
 - ข้อมูลหน่วยงานภาครัฐ (ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕) หน่วยงานภาครัฐไทย แบ่งออกเป็น
 ๑. ราชการส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวง และกรม/เทียบเท่า
 ๒. ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น
 ๓. หน่วยงานของรัฐประเภทอื่น
 - หน่วยงานในสังกัดรัฐสภา
 - รัฐวิสาหกิจ
 - องค์การมหาชน
 - องค์กรอิสระ
 - กองทุน
 - หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ

<https://www.opdc.go.th/file/reader/Ynx๘ODkzNHx๘ZmlsZV๙๑cGxvYWQ>

ข้อมูลหน่วยงานภาครัฐ

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรับเรื่องและตรวจสอบการทุจริต/องค์กรอิสระ

๑. สำนักงาน ป.ป.ช.

หน้าที่และอำนาจของ สำนักงาน ป.ป.ช.

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔๑ และ ๑๔๒ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช.” เป็นส่วนราชการและมีฐานะเป็นนิติบุคคล รับผิดชอบขึ้นตรงต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการ และดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. บรรลุภารกิจและหน้าที่ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมายอื่น

(๒) อำนวยความสะดวก ประสานงาน ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการ

(๓) ประสานงานและให้ความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) ดำเนินการหรือจัดให้มีการรวบรวม วิเคราะห์ ศึกษาวิจัย และเผยแพร่ข้อมูลและความรู้ เกี่ยวกับการทุจริตและประพฤตินิชอบและอันตรายของการทุจริตและประพฤตินิชอบทั้งในภาครัฐและ ภาคเอกชน

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส ตามกลไกที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตามมาตรา ๓๓

(๖) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการ ส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าพนักงานของรัฐ หรือภาคเอกชนเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๗) จัดทำระบบสารสนเทศของข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของ คณะกรรมการป.ป.ช. ซึ่งอย่างน้อยต้องระบุผู้รับผิดชอบและความคืบหน้าของการดำเนินการของแต่ละเรื่อง เพื่อกรรมการจะได้ตรวจสอบได้ตลอดเวลา

(๘) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย และตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒. สำนักงาน ป.ป.ท.

หน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ท.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) มีภารกิจ เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ โดยการจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ และแผนพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ กำกับและตรวจสอบ เจ้าหน้าที่และหน่วยงาน ของรัฐ ติดตามและรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในภาครัฐ แสวงหาข้อมูลและรวบรวม พยานหลักฐาน รวมทั้งไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินการทางวินัยและคดีกับผู้กระทำผิดตามกฎหมายที่ เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลและบรรลุผลตามเป้าหมายใน การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ท. และรับผิดชอบเกี่ยวกับงานเลขานุการ ของคณะกรรมการ ป.ป.ท. และคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. แต่งตั้งรวมทั้งปฏิบัติงานธุรการอื่น

(๒) แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำ การทุจริตในภาครัฐของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตรวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) อำนาจการ กำกับ ติดตาม และประเมินผลมาตรการป้องกันการทุจริตในภาครัฐตามกฎหมาย ว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) จัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ แผนพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในภาครัฐ ข้อเสนอแนะและคำปรึกษาที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐตามกฎหมาย ว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปี เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๕) ประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนทั้งในประเทศ และ ต่างประเทศที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

(๖) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของสำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐและงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี มอบหมาย

๓. ผู้ตรวจการแผ่นดิน

หน้าที่และอำนาจ ของผู้ตรวจการแผ่นดิน

๑. เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม แก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ

๒. แสวงหาข้อเท็จจริงเมื่อเห็นว่าผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ขจัดหรือระงับความเดือดร้อน หรือความไม่ เป็นธรรมนั้น

๓. เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน ตาม หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

๔. ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน ตาม (๑) หรือ (๒) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อพิจารณาสั่ง การ ตามที่เห็นสมควรต่อไป

๕. ในการดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) หากเป็นกรณีที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ให้ ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไป

๔. กองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (บก.ปปป.)

กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

(๕) กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑) รักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับการทุจริตและ ประพฤติมิชอบในวงราชการทั่วราชอาณาจักร

๒) ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและตามกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับ ความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือการทุจริตในวงราชการ และความผิดว่าด้วย การเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐหรือในวงราชการ และความผิดอื่นที่เกี่ยวข้อง

๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่น ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความใน (ญ) ของ (๑๓) ของข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(ญ) กองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วย

(๑) ฝ่ายอำนวยการ

(๒) - (๗) กองกำกับการ ๑ - ๖

(๘) กลุ่มงานสอบสวน

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความใน (ญ) ของ (๑๒) ของ ๒. กองบัญชาการ ในข้อ ๓ แห่ง กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(ญ) กองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มี อำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
๑) รักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่ เกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั่วราชอาณาจักร ๒) ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและ กฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือการทุจริตในวง ราชการ และความผิดว่าด้วยการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐหรือในวงราชการ และความผิดอื่นที่ เกี่ยวเนื่อง
๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย”

๕. ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) กระทรวง

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของแต่ละส่วนราชการ ตามกรอบยุทธศาสตร์ แนวทาง และแผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการต่อต้านการทุจริตในสมัยนั้น ทั้งนี้ เพื่อยกระดับการต่อต้านการทุจริตของประเทศไทยให้อยู่ในระดับมาตรฐานสากล และสร้างภาพลักษณ์ที่ดี และความเชื่อมั่นศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ กำหนดให้ การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล การป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ และการปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เป็นนโยบายสำคัญในการบริหารงานของรัฐบาล ประกอบกับคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีคำสั่ง ที่ ๖๙/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ ซึ่งกำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐกำหนด มาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงาน โดยมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนร่วมกันบูรณาการแก้ไขปัญหาการทุจริตให้เกิดผลสัมฤทธิ์เพื่อสนองความต้องการของสังคมและประชาชนอย่างยั่งยืนโดยเร็ว มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ระดับกระทรวง เป็นกลไกขับเคลื่อนแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการส่งเสริมคัมครองจริยธรรมในส่วนราชการ โดยมีรองปลัดกระทรวงทำหน้าที่เป็นหัวหน้า ศปท. (ตามมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕)

๖. ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

๑. รับเรื่องราวความเดือดร้อนของประชาชนในทุกเรื่องตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๒. วิเคราะห์ ประเมินเรื่องราว เหตุการณ์ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือ
ในเบื้องต้นอย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์

๓. ประสานการปฏิบัติและส่งต่อเรื่องราวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ

๔. รายงานผลการปฏิบัติตามสายการบังคับบัญชาทันทีที่ได้รับเรื่องราว ระหว่างการปฏิบัติและ
ภายหลังภารกิจเสร็จสิ้นแล้ว

๕. ประชาสัมพันธ์ผลงานให้ประชาชนทั่วไปทราบอย่างแพร่หลาย

๖. ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมเชิดชูคนดีและให้ความรู้ทางศีลธรรม จริยธรรมแก่ประชาชนทั่วไป

๗. ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

- ภาควิชาที่เกี่ยวข้อง

๑. เครือข่ายชมรม STRONG - จิตพอเพียงต้านทุจริต (สำนักงาน ป.ป.ช.)

๒. เครือข่ายภาคประชาสังคม (สำนักงาน ป.ป.ท.)

เครื่องมือที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการต้านและลดทุจริต

การต้านและลดทุจริตถือเป็นความท้าทายที่ซับซ้อนและต่อเนื่อง และต้องใช้แนวทางจากหลายแง่มุมใน
การจัดการ รวมถึงเครื่องมือและกลยุทธ์ต่าง ๆ มีความสำคัญต่อการจัดการกับการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ
เครื่องมือและองค์ประกอบที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้และลดการทุจริตมีดังนี้

๑. กรอบกฎหมายและกฎหมาย

- ตราและบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ และนโยบายต่อต้านการทุจริต ที่กำหนดและห้ามการทุจริต

- จัดทำกฎหมายคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสเพื่อส่งเสริมให้บุคคลรายงานการทุจริตโดยไม่ต้องกลัวว่าจะถูกตอบ
โต้

๒. หน่วยงานอิสระต่อต้านการทุจริต

- จัดตั้งหน่วยงานอิสระที่รับผิดชอบในการสืบสวนและดำเนินคดีทุจริต

- ตรวจสอบให้แน่ใจว่าหน่วยงานเหล่านี้มีทรัพยากร ความเป็นอิสระ และความคุ้มครองที่เพียงพอจาก
การแทรกแซงทางการเมือง

๓. ความโปร่งใสและความรับผิดชอบ

- ส่งเสริมความโปร่งใสในการดำเนินงานภาครัฐและการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

- ดำเนินโครงการริเริ่มข้อมูลแบบเปิดเพื่อให้กิจกรรมและค่าใช้จ่ายของรัฐบาลเข้าถึงได้โดยสาธารณะ

- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เช่น แพลตฟอร์มรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อความโปร่งใสและความรับผิดชอบ

๔. กลไกการแจ้งเบาะแส

- สร้างกลไกที่ช่วยให้บุคคลสามารถรายงานการคอร์รัปชันได้อย่างเป็นความลับและปลอดภัย

- จัดให้มีสิ่งจูงใจสำหรับผู้แจ้งเบาะแส เช่น รางวัลหรือการคุ้มครอง

๕. การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม

- สนับสนุนและให้อำนาจแก่องค์กรภาคประชาสังคม รวมถึงกลุ่มเฝ้าระวังและองค์กรพัฒนาเอกชน
(NGO) เพื่อติดตามและรายงานเกี่ยวกับการทุจริต

- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการต่อต้านการทุจริต

๖. การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและสินทรัพย์

- กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเปิดเผยผลประโยชน์ทางการเงินและทรัพย์สินของตน

- สร้างกลไกในการตรวจสอบความถูกต้องของการเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้

๗. การควบคุมภายในและการตรวจสอบ

- เสริมสร้างกลไกการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในองค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อตรวจจับและป้องกันการทุจริต
 - ดำเนินการตรวจสอบหน่วยงานและโครงการของรัฐบาลอย่างสม่ำเสมอและเป็นอิสระ
๘. เสรีภาพของสื่อ
- ส่งเสริมสื่ออิสระที่สามารถตรวจสอบและรายงานคดีทุจริตได้
 - ปกป้องนักข่าวและสื่อจากการคุกคามหรือการเซ็นเซอร์
๙. การศึกษาและความตระหนักรู้ของประชาชน
- ให้ความรู้แก่สาธารณชนเกี่ยวกับผลที่ตามมาของการทุจริตและความสำคัญของความซื่อสัตย์
 - ส่งเสริมวัฒนธรรมด้านจริยธรรมและค่านิยมการต่อต้านการทุจริตตั้งแต่อายุยังน้อย
๑๐. การบังคับใช้กฎหมาย
- ฝึกอบรมหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในการสอบสวนและดำเนินคดีทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ
 - ตรวจสอบให้แน่ใจว่าตำรวจและหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่น ๆ ไม่เกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันด้วยตนเอง
๑๑. แหล่งข้อมูลแบบเปิด
- Government Open Data จากเว็บไซต์ <https://data.go.th>
 - ข้อมูลเปิดของสำนักงานประมาณ/กทม./สผ./อปท./DGA/ActAi/ภาษีไปไหน เช่น ระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (EGP) จากเว็บไซต์ http://www.gprocurement.go.th/new_index.html , สำนักงานประมาณ จากเว็บไซต์ <https://www.bb.go.th/index.php>

กรณีศึกษา (Case Study)

- กรณีการทุจริตเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ

<https://www.youtube.com/watch?v=CFWWpsExElw> กรณีดูดทราย

- กรณีศึกษาการทุจริตเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

<https://www.youtube.com/watch?v=z๙๐lFdtfW๓๐> ทุจริตจัดซื้อจัดจ้าง ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๗

https://www.youtube.com/watch?v=Ev๙_jVxusCM ประเด็นความเสี่ยงต่อการทุจริตเกี่ยวกับ

การจัดซื้อจัดจ้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๓

<https://www.youtube.com/watch?v=๔X๘๓sjfgp๔> การทุจริตและระดับความเสี่ยงต่อการ

กระทำการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ภาค ๔ ของสำนักงาน ป.ป.ช.

- กรณีศึกษาการทุจริตเกี่ยวกับสินบน

<https://www.shorturl.asia/cSJPi> ดีแม่เพื่อแก้ “สินบนใบอนุญาติ”

แนวทางหรือวิธีการในการต้านและลดทุจริตจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่

การทุจริตนั้นแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่อันเนื่องมาจากปัจจัยหลายประการ รวมถึงความแตกต่างในด้านวัฒนธรรมและการศึกษา ต่อไปนี้เป็นประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณา

ปัจจัยทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทัศนคติและพฤติกรรมต่อการทุจริต ในบางวัฒนธรรม การปฏิบัติที่อาจถือว่าการทุจริตในผู้อื่นถือเป็นบรรทัดฐานที่ยอมรับได้ ตัวอย่างเช่น การให้ของขวัญหรือระบบอุปถัมภ์อาจฝังแน่นอยู่ในวัฒนธรรมบางแห่ง ซึ่งทำให้เส้นแบ่งระหว่างการติดสินบนและประเพณีดั้งเดิมไม่ชัดเจน

การศึกษาและการตระหนักรู้ การศึกษาสามารถเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการต่อสู้กับการทุจริต พื้นที่ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามักได้รับข้อมูลและการมีส่วนร่วมของพลเมืองที่ตระหนักถึงสิทธิของตนเองและผลเสียของการคอร์รัปชัน ระบบการศึกษาที่เน้นเรื่องจริยธรรมและความรับผิดชอบของพลเมืองสามารถช่วยลดระดับการทุจริตได้

การพัฒนาเศรษฐกิจ ปัจจัยทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการศึกษาและการทุจริต ประเทศที่พัฒนาแล้วมีแนวโน้มที่จะมีการทุจริตในระดับที่ต่ำกว่า และมีแนวโน้มจะมีรายได้ที่สูงขึ้น การเข้าถึงทรัพยากรที่ดีขึ้น และสถาบันที่เข้มแข็งยิ่งขึ้น สามารถลดแรงจูงใจและโอกาสในการคอร์รัปชันได้

กรอบทางการเมืองและกฎหมาย ระบบกฎหมายและการเมืองที่มีอยู่อาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการทุจริตเช่นกัน สถาบันที่เข้มแข็ง โปร่งใส และตรวจสอบได้มีประสิทธิภาพในการป้องปรามการทุจริตที่เข้มแข็ง โดยกฎหมายต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ การบังคับใช้ และระบบตุลาการที่เป็นอิสระถือเป็นสิ่งสำคัญ

ความโปร่งใสและความรับผิดชอบ ประเทศและภูมิภาคที่มีวัฒนธรรมที่เข้มแข็งในเรื่องความโปร่งใสและความรับผิดชอบ มีแนวโน้มที่จะมีระดับการทุจริตต่ำกว่า ซึ่งรวมถึงกลไกต่าง ๆ เช่น เสรีภาพของสื่อ การเข้าถึงข้อมูลของรัฐบาล และความสามารถในการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับผิดชอบต่อการกระทำของตน

บรรทัดฐานทางสังคม บรรทัดฐานทางสังคมสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของแต่ละบุคคลได้ ในสังคมที่การคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับไม่ได้ บุคคลอาจมีโอกาสน้อยที่จะมีส่วนร่วมในการคอร์รัปชันเนื่องจากกลัวว่าจะมีการตีตราทางสังคม

บริบททางประวัติศาสตร์และการเมือง บริบททางประวัติศาสตร์และการเมืองของภูมิภาคสามารถกำหนดแนวทางการคอร์รัปชันได้ ภูมิภาคที่มีประวัติระบอบการปกครองที่ทุจริตอาจพบว่าการหลุดพ้นจากการประพฤติดุปฏิบัติที่ทุจริตเป็นเรื่องที่ทำหายมากขึ้น

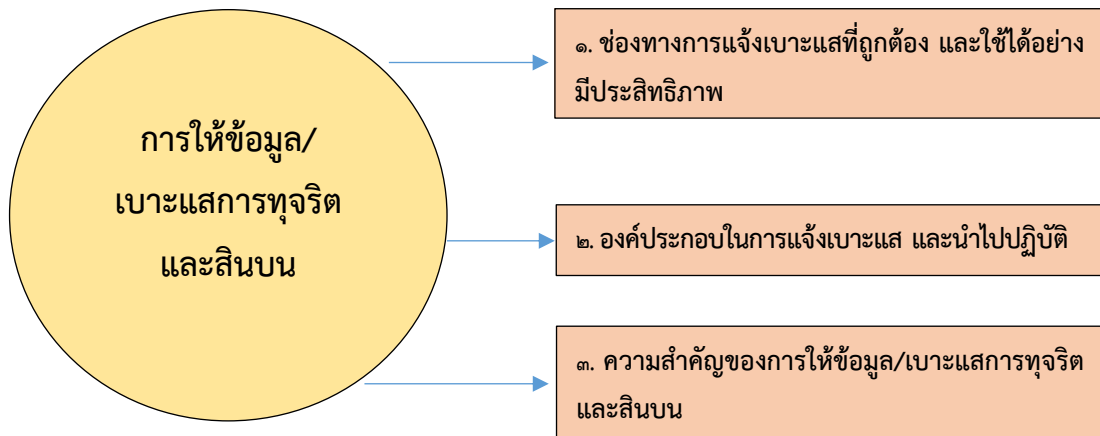
แผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗
ชุดหลักสูตร : ผสานพลังด้านทุจริตและการพัฒนาอย่างยั่งยืน
(Together against Corruption and Sustainable Development)

ชื่อหลักสูตร	การต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม (Anti-Corruption and Bribery in Society)
กลุ่มเป้าหมาย	ทุกกลุ่ม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	การให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต
จำนวนชั่วโมง	๓ ชั่วโมง

๑. ผลลัพธ์การเรียนรู้

ระบุและใช้ช่องทางการแจ้งเบาะแสที่ถูกต้องใช้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์องค์ประกอบในการแจ้งเบาะแส และนำไปปฏิบัติ และตระหนักถึงความสำคัญของการให้ข้อมูลและการแจ้งเบาะแสการทุจริตและสินบน

๒. ผังความคิดรวบยอดหลัก (Concept mapping)

๓. หัวข้อความคิดรวบยอดหลัก/ความคิดรวบยอดรอง

- ๓.๑ ช่องทางการแจ้งเบาะแสที่ถูกต้อง และใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - ๓.๑.๑ หน่วยงานที่มีช่องทางในการแจ้งเบาะแส
 - ๓.๑.๒ ช่องทางการแจ้งเบาะแส

๓.๒ องค์ประกอบในการแจ้งเบาะแส และนำไปปฏิบัติ

๓.๒.๑ ข้อมูลหน่วยงาน

๓.๒.๒ ข้อมูลของบุคคล

๓.๒.๓ ข้อมูลพฤติการณ์กระทำผิด

๓.๒.๔ ข้อมูลวัน เวลา สถานที่ของการกระทำผิด

๓.๓ ความสำคัญของการให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริตและสินบน

๓.๓.๑ การดำเนินการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานรับเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๓.๒ การคุ้มครองสิทธิแก่ผู้แจ้งเบาะแส

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ระบุและใช้ช่องทางการแจ้งเบาะแสที่ถูกต้อง และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒ วิเคราะห์องค์ประกอบในการแจ้งเบาะแส และนำไปปฏิบัติได้

๔.๓ ตระหนักถึงความสำคัญของการให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริตและสินบน

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ช่องทางการแจ้งเบาะแสที่ถูกต้อง และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ขั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง	-	๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้	-	๑
๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้	-	๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้	-	๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล	-	๑
รวมเวลาขั้นนำ			๕
ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๖	ผู้สอนบรรยายให้ความรู้ช่องทางการแจ้งเบาะแสที่ถูกต้อง และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านหน่วยงานที่มีช่องทางการแจ้งเบาะแส	Power Point	๑๕
๗	ผู้เรียนศึกษา กรณีศึกษาจากสื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับหน่วยงาน และช่องทางในการแจ้งเบาะแส	Clip VDO สั้น Clip ๒ = ๘.๔๗ นาที Clip ๔ = ๑๕ นาที Clip ๑๓ = ๑.๔๐ นาที	๑๕
๘	ผู้เรียนสรุปความรู้ช่องทางการแจ้งเบาะแส และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ใบงานและเฉลย	๑๕
รวมเวลาขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๔๕
ขั้นสรุป			
๙	ผู้สอนกล่าวสรุปสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้	-	๕

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
๑๐	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน	-	๕
รวมเวลาขั้นสรุป			๑๐
รวมเวลาทั้งหมด			๖๐

๒. องค์ประกอบในการแจ้งเบาะแส และนำไปปฏิบัติ

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ขั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง	-	๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้	-	๑
๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้	-	๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้	-	๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล	-	๑
รวมเวลาขั้นนำ			๕
ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๖	ผู้สอนบรรยายให้ความรู้เรื่ององค์ประกอบในการแจ้งเบาะแส และนำไปปฏิบัติตามใบงานการแจ้งเบาะแส ๔ กรณี - การแจ้งเบาะแสพฤติกรรมกระทำผิดด้านการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ - การแจ้งเบาะแสพฤติกรรมกระทำผิดด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - การแจ้งเบาะแสพฤติกรรมกระทำผิดด้านการทุจริตและสินบน - การแจ้งเบาะแสพฤติกรรมกระทำผิดที่อาจเกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่	Power Point	๑๕
๗	ผู้เรียนศึกษากรณีศึกษาจากสื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับพฤติกรรมกระทำผิด รวมถึงวิธีการในการแจ้งเบาะแสตามองค์ประกอบ	Clip VDO สั้น Clip ๕ = ๑.๓๗ นาที Clip ๖ = ๓๔.๐๑ นาที Clip ๑๒ = ๑.๔๘ นาที	๑๕
๘	ผู้เรียนสรุปวิธีการแจ้งเบาะแส และองค์ประกอบในการแจ้งเบาะแส	ใบงานและเฉลย	๑๕
รวมเวลาขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๔๕
ขั้นสรุป			
๙	ผู้สอนกล่าวสรุปสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้	-	๕
๑๐	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน	-	๕
รวมเวลาขั้นสรุป			๑๐
รวมเวลาทั้งหมด			๖๐

๓. ความสำคัญของการให้ข้อมูลและเบาะแสการทุจริตและสินบน

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ขั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง	-	๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้	-	๑
๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้	-	๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้	-	๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล	-	๑
รวมเวลาขั้นนำ			๕
ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๖	ผู้สอนอธิบายความสำคัญของการให้ข้อมูลและเบาะแสการทุจริตและสินบน	Power Point	๑๐
๗	ผู้เรียนสรุปความสำคัญของการให้ข้อมูลและเบาะแสการทุจริตและสินบน	ใบงานและเฉลย	๑๐
๘	ผู้เรียนรับชมคลิปวิดีโอสั้นและผู้สอนวิเคราะห์เกี่ยวกับการดำเนินการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานที่รับเรื่องเบาะแสการทุจริตและสินบนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	Clip VDO สั้น Clip ๑๑ = ๑.๕๓ นาที Clip ๑๘ = ๒๙.๐๑ นาที Clip ๑๙ = ๕.๐๕ นาที	๑๐
๙	ผู้เรียนรับชมคลิปวิดีโอสั้นการคุ้มครองสิทธิ์แก่ผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตและสินบน	Clip VDO สั้น Clip ๑๘ = ๑.๑๕ นาที Clip ๑๕ - ๑๗	๑๕
รวมเวลาขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๔๕
ขั้นสรุป			
๑๐	ผู้สอนกล่าวสรุปสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้	-	๕
๑๑	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน	-	๕
รวมเวลาขั้นสรุป			๑๐
รวมเวลาทั้งหมด			๖๐

๖. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์การผ่าน
๑. ระบุและใช้ช่องทางการแจ้งเบาะแสที่ถูกต้อง และใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	การทดสอบ	แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจในช่องทางการแจ้งเบาะแส ที่ถูกต้อง และใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ (เน้นการจำลองจากสถานการณ์)	ผู้เรียน	ร้อยละ ๖๐ ของคะแนนเต็ม
	การตรวจสอบผลงาน	แบบประเมินผลงาน	ผลงาน	ร้อยละ ๘๐
๒. วิเคราะห์องค์ประกอบในการแจ้งเบาะแส และนำไปปฏิบัติได้	การทดสอบ	แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบในการแจ้งเบาะแส และนำไปปฏิบัติ (เน้นการจำลองจากสถานการณ์)	ผู้เรียน	ร้อยละ ๖๐ ของคะแนนเต็ม
	การตรวจสอบผลงาน	แบบประเมินผลงาน	ผลงาน	ร้อยละ ๘๐
๒. ตระหนักถึงความสำคัญของการให้ข้อมูล/เบาะแสดการทุจริตและสินบน	การทดสอบ	แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของการให้ข้อมูล/เบาะแสดการทุจริตและสินบน (เน้นการจำลองจากสถานการณ์)	ผู้เรียน	ร้อยละ ๖๐ ของคะแนนเต็ม
	การสังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผลงาน	ระดับดีขึ้นไป

* ทำข้อสอบแบบถูกผิด อย่างน้อยจุดประสงค์การเรียนรู้ละ ๒ - ๓ ข้อ

๗. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๗.๑ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้

.....

.....

๗.๒ จุดแข็งของการจัดการเรียนรู้

.....

.....

๗.๓ สิ่งที่ต้องปรับปรุงและพัฒนา

.....

.....

ใบความรู้

ชื่อหลักสูตร	การต้าน การลอบทุจริตและสินบนในสังคม (Anti-Corruption and Bribery in Society)
กลุ่มเป้าหมาย	ทุกกลุ่ม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	การให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต
จำนวนชั่วโมง	๓ ชั่วโมง

เรื่อง ช่องทางการแจ้งเบาะแสที่ถูกต้อง และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การสร้างช่องทางที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพในการแจ้งเบาะแส ข้อกังวล หรือการกระทำผิดกฎหมาย เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กร หน่วยงานราชการ และสถาบันต่างๆ การมีกลไกการรายงานที่ชัดเจน จะส่งเสริมให้บุคคลเปิดเผยข้อมูลพร้อมทั้งมั่นใจในความปลอดภัยและการรักษาความลับ นี่คือช่องทางทั่วไปในการรายงานเบาะแส

- **สายด่วนแจ้งเบาะแส** สายด่วนโทรศัพท์เฉพาะช่วยให้บุคคลสามารถรายงานข้อกังวลโดยไม่เปิดเผยตัวตน สายด่วนเหล่านี้มักมีเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญคอยรับ จัดทำเอกสาร และส่งต่อข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เหมาะสมภายในองค์กร (ตัวอย่าง **หน่วยงานที่มีช่องทางในการแจ้งเบาะแส + ช่องทางแจ้งเบาะแส**)

- **แพลตฟอร์มการรายงานออนไลน์** องค์กรหลายแห่งเสนอแพลตฟอร์มหรือพอร์ทัลการรายงานบนเว็บซึ่งบุคคลสามารถส่งข้อมูลและเอกสารได้อย่างปลอดภัย วิธีนี้มักจะใช้งานง่ายและไม่เปิดเผยตัวตนหากต้องการ (ตัวอย่าง **หน่วยงานที่มีช่องทางในการแจ้งเบาะแส + ช่องทางแจ้งเบาะแส**)

- **ที่อยู่อีเมล** องค์กรสามารถสร้างที่อยู่อีเมลเฉพาะได้ เช่น "reportconcerns@organization.com" ซึ่งบุคคลสามารถส่งรายงานของตนได้ สิ่งสำคัญคือต้องแน่ใจว่าอีเมลเหล่านี้ได้รับการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอและจัดการอย่างเป็นความลับ (ตัวอย่าง **หน่วยงานที่มีช่องทางในการแจ้งเบาะแส + ช่องทางแจ้งเบาะแส**)

- **ไปรษณีย์** บุคคลบางคนอาจต้องการส่งข้อมูลผ่านไปรษณีย์แบบดั้งเดิม องค์กรสามารถจัดเตรียมที่อยู่ทางไปรษณีย์เพื่อให้ผู้แจ้งเบาะแสสามารถส่งรายงานได้ (ตัวอย่าง **หน่วยงานที่มีช่องทางในการแจ้งเบาะแส + ช่องทางแจ้งเบาะแส**)

- **การรายงานด้วยตนเอง** บุคคลสามารถรายงานข้อกังวลด้วยตนเองได้ โดยตรวจสอบให้แน่ใจว่าสถานที่นั้นเป็นส่วนตัวและปลอดภัย

- **ผู้ตรวจการแผ่นดินหรือเจ้าหน้าที่รายงานภายใน** แต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดินหรือเจ้าหน้าที่รายงานภายในซึ่งทำหน้าที่เป็นฝ่ายอิสระและเป็นกลางที่รับผิดชอบในการรับ การสอบสวน และการจัดการข้อกังวล นี่อาจเป็นบุคคลที่เชื่อถือได้ภายในองค์กร

- **หน่วยงานกำกับดูแลของรัฐบาล** สำหรับข้อกังวลที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานกำกับดูแล บุคคลมักจะสามารถรายงานปัญหาไปยังหน่วยงานของรัฐที่เหมาะสมที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลในพื้นที่นั้นได้

- **แพลตฟอร์มออนไลน์ที่ไม่เปิดเผยตัวตน** แพลตฟอร์มออนไลน์ที่ไม่เปิดเผยตัวตนและโซเชี่ยลมีเดียสามารถใช้เป็นช่องทางในการรายงานเบาะแสหรือข้อกังวล แต่สิ่งเหล่านี้อาจไม่ได้ให้ระดับความปลอดภัยและการป้องกันสำหรับผู้แจ้งเบาะแสในระดับเดียวกับช่องทางภายใน (เช่น เพจหมาเฝ้าบ้าน, เพจอีจัน เป็นต้น)

เรื่อง องค์ประกอบในการแจ้งเบาะแส และนำไปปฏิบัติ

โดยทั่วไปหมายถึงรายละเอียดหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์กร สถาบัน หรือหน่วยงานของรัฐที่มีส่วนร่วมในการกระทำผิด การประพฤติมิชอบ หรือกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย ข้อมูลนี้อาจเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการกระทำ หรือแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานที่กระทำผิดในด้านต่าง ๆ โดยทั่วไปจะประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

๑. ลักษณะของความผิด ข้อมูลอาจอธิบายถึงความผิด การละเมิด หรือพฤติกรรมที่ผิดจรรยาบรรณที่หน่วยงานกระทำ ซึ่งอาจรวมถึงการกระทำต่าง ๆ เช่น การทุจริต การฉ้อโกง การละเมิดสิ่งแวดล้อม การละเมิดสิทธิมนุษยชน การรั่วไหลของข้อมูล หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ผิดกฎหมายหรือผิดจริยธรรม

๒. หลักฐาน อาจรวมถึงหลักฐาน เอกสาร หรือหลักฐานการกระทำผิด หลักฐานนี้อาจอยู่ในรูปแบบของเอกสาร บันทึกทางการเงิน อีเมล คำให้การของพยาน ภาพถ่าย วิดีโอ หรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. ไทม์ไลน์ ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่กระทำผิดอาจให้รายละเอียดตามลำดับเวลาที่การกระทำ ความผิดเกิดขึ้น ซึ่งจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจบริบทและความก้าวหน้าของการประพฤติมิชอบ

๔. ผู้กระทำผิด อาจมีรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลหรือหน่วยงานเฉพาะภายในหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อการประพฤติมิชอบรวมอยู่ด้วย สิ่งนี้อาจเกี่ยวข้องกับการบรรยายถึงชื่อบุคคล บทบาท และการมีส่วนร่วมในการกระทำผิด

๕. ผลกระทบ ข้อมูลมักจะสรุปถึงผลกระทบหรือผลที่ตามมาของการกระทำของหน่วยงาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อบุคคล สิ่งแวดล้อม สังคม หรือตัวองค์กรเอง ผลกระทบเหล่านี้อาจมีลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ หรือสิ่งแวดล้อม

โดยทั่วไปข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่กระทำผิดจะเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับกระบวนการสืบสวนหรือความรับผิดชอบ โดยทำหน้าที่เป็นพื้นฐานสำหรับการประเมินความถูกต้องของข้อกล่าวหา ดำเนินการสอบสวน และดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อจัดการกับการประพฤติมิชอบหรือกิจกรรมที่ผิดกฎหมายของหน่วยงาน ข้อมูลนี้อาจมีความสำคัญสำหรับการบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานกำกับดูแล หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบหน่วยงานที่กระทำผิด

เรื่อง ความสำคัญของการให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต

การให้ข้อมูลหรือเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตมีความสำคัญอย่างยิ่งด้วยเหตุผลหลายประการ

ความรับผิดชอบ การทุจริตบ่อนทำลายความไว้วางใจในสถาบันของรัฐ กัดกร่อนความเชื่อมั่นของสาธารณชน และอาจส่งผลร้ายแรงต่อเศรษฐกิจและสังคม ด้วยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการทุจริต บุคคลและผู้แจ้งเบาะแสมีบทบาทสำคัญในการควบคุมบุคคลและองค์กรที่ทุจริตให้รับผิดชอบต่อการกระทำของตน

ความโปร่งใสและประชาธิปไตย ความโปร่งใสเป็นเสาหลักพื้นฐานของสังคมประชาธิปไตย เมื่อประชาชนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริต พวกเขาสามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลประกอบในระหว่างการเลือกตั้ง และมีส่วนร่วมในการอภิปรายอย่างมีข้อมูลรอบด้านเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของรัฐบาลของตน

การป้องปราม การเปิดเผยการทุจริตสามารถทำหน้าที่เป็นเครื่องป้องปรามผู้กระทำความผิดได้ เมื่อผู้คนรู้ว่ากิจกรรมการทุจริตมีแนวโน้มที่จะถูกค้นพบและลงโทษ พวกเขาอาจคิดให้รอบคอบก่อนที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว

การจัดสรรทรัพยากรอย่างยุติธรรม การทุจริตมักจะทำให้ทรัพยากรไปจากวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจขัดขวางการพัฒนาเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางสังคม การรายงานการทุจริตช่วยให้มั่นใจได้ว่า ทรัพยากรได้รับการจัดสรรอย่างยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

ความยุติธรรมทางสังคม การทุจริตมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่ออย่างไม่เป็นสัดส่วนต่อประชากร กลุ่มเปราะบางและกลุ่มชายขอบ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตสามารถช่วยแก้ไขความอยุติธรรมโดยทำให้ ผู้รับผิดชอบต้องรับผิดชอบ และเหยื่อได้รับการชดเชยหรือการคุ้มครอง

ผลที่ตามมาทางกฎหมาย ในหลายประเทศ มีการคุ้มครองทางกฎหมายและรางวัลสำหรับผู้แจ้งเบาะแสที่เปิดเผยมการทุจริต การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตอาจนำไปสู่การดำเนินคดี การพิพากษาลงโทษ และการกักขังทรัพย์สินที่ถูกลักขโมย

ความร่วมมือระหว่างประเทศ การทุจริตเป็นปัญหาระดับโลกที่อาจมีผลกระทบข้ามพรมแดน การแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตสามารถนำไปสู่ความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาการทุจริต ดังที่เห็นในโครงการริเริ่มและข้อตกลงต่อต้านการทุจริตต่าง ๆ

ค่านิยมทางจริยธรรม ความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ และความซื่อสัตย์เป็นค่านิยมทางจริยธรรม ที่สำคัญในสังคม ด้วยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริต บุคคลและองค์กรจะรักษาค่านิยมเหล่านี้และส่งเสริม วัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ

การเติบโตทางเศรษฐกิจ การลดการทุจริตสามารถส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ดีขึ้น ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ และกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ เมื่อเกิดการคอร์รัปชัน อาจนำไปสู่ การปฏิรูปที่สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจมากขึ้น

การพัฒนาระยะยาว การลดการทุจริตถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตช่วยปูทางไปสู่ความก้าวหน้าและความเจริญรุ่งเรืองในระยะยาว

โดยสรุป การให้ข้อมูลหรือเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตเป็นขั้นตอนสำคัญในการต่อสู้กับปัญหาที่แพร่หลายนี้ โดยมีส่วนทำให้เกิดความรับผิดชอบ ความโปร่งใส และความยุติธรรมในสังคม ท้ายที่สุด จะนำไปสู่การกำกับดูแลที่ดีขึ้น สภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และความไว้วางใจที่มากขึ้นในสถาบันสาธารณะ

การดำเนินการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานรับเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการแก้ไขปัญหามองหน่วยงานรับเรื่องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมักจะเกี่ยวข้องกับมาตรการด้านการบริหาร การบริหารจัดการ และนโยบายผสมผสานกัน โดยหลักแล้วการดำเนินการของหน่วยงานที่ได้รับแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลมีองค์ประกอบที่สำคัญกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

๑. **ระบุพฤติกรรมการกระทำ** เริ่มต้นด้วยการตรวจสอบและวิเคราะห์อย่างละเอียดเพื่อระบุสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา ทำความเข้าใจว่าปัญหาเกิดจากการขาดทรัพยากร กระบวนการที่ไม่มีประสิทธิภาพ การสื่อสารที่ผิดพลาด การกระทำที่ส่อไปทางทุจริต หรือผิดกฎหมายหรือปัจจัยอื่น ๆ

๒. **สร้างความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย** ส่งเสริมความร่วมมือและการสื่อสารอย่างเปิดเผยระหว่างหน่วยงานที่รับเรื่อง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสีย ส่งเสริมให้มีการประชุมและการเจรจาอย่างสม่ำเสมอเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกันและค้นหาแนวทางแก้ไขทั่วไป

๓. **การปรับปรุงกระบวนการ** วิเคราะห์กระบวนการและขั้นตอนการทำงานที่มีอยู่ เพื่อลดปัญหาคอขวด หรือความล่าช้าในการดำเนินการ เช่น ปรับปรุงขั้นตอน ลดระบบราชการ และแปลงข้อมูลเป็นดิจิทัล เมื่อเป็นไปได้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

๔. **การจัดสรรทรัพยากร** หน่วยงานควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าหน่วยงานมีทรัพยากรที่จำเป็น ทั้งใน ด้านงบประมาณและกำลังคน เพื่อให้บรรลุภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับการจัดสรรทรัพยากรตามความ จำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วน

๕. **การฝึกอบรมและการเสริมสร้างขีดความสามารถ** หน่วยงานควรมีการลงทุนในโปรแกรมการ ฝึกอบรมและการเสริมสร้างขีดความสามารถสำหรับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน โดยจัดเตรียมทักษะและความรู้ ที่จำเป็นเพื่อรับมือกับความท้าทายโดยเฉพาะกรณีการแจ้งเบาะแส/ข้อมูล

๖. **ตัวชี้วัดประสิทธิภาพและความรับผิดชอบ** สร้างตัวชี้วัดประสิทธิภาพที่ชัดเจนและตัวบ่งชี้ ประสิทธิภาพหลัก (KPI) ของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ ให้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามเกณฑ์ชี้วัดเหล่านี้ เพื่อขับเคลื่อนประสิทธิภาพที่ดีขึ้น

๗. **ความโปร่งใสและการรายงาน** ส่งเสริมความโปร่งใสในการดำเนินการของหน่วยงาน โดยเผยแพร่ ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน งบประมาณ และผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่อสาธารณะ ส่งเสริมกลไก การแจ้งเบาะแสและการรายงานหากพบความผิดปกติหรือประเด็นใด ๆ

๘. **เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศ** อัปเดตและปรับปรุงระบบสารสนเทศและโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเทคโนโลยีให้ทันสมัย เพื่อปรับปรุงการแบ่งปันและการจัดการข้อมูล ใช้เครื่องมือที่สามารถปรับปรุงการ วิเคราะห์ข้อมูล การรายงาน และการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ

๙. **การทบทวนและการปฏิรูปนโยบาย** ทบทวนนโยบายและกฎระเบียบที่มีอยู่เป็นประจำเพื่อให้ แน่ใจว่านโยบายและกฎระเบียบเหล่านั้นยังคงเกี่ยวข้องและมีประสิทธิภาพ พิจารณาการปฏิรูปนโยบาย ที่จัดการกับความท้าทายที่เกิดขึ้นใหม่และสอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด

๑๐. **การประสานงานระหว่างหน่วยงาน** เสริมสร้างการประสานงานระหว่างหน่วยงานผ่านข้อตกลง อย่างเป็นทางการ บันทึกความเข้าใจ (MOU) หรือกองกำลังเฉพาะกิจ ซึ่งสามารถช่วยแก้ไขปัญหาที่ครอบคลุม หลายหน่วยงาน

๑๑. **การกำกับดูแลและการตรวจสอบ** ดำเนินการตรวจสอบภายในและภายนอกเป็นประจำเพื่อ ประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานและระบุประเด็นที่ต้องปรับปรุง กลไกการกำกับดูแลที่เป็นอิสระ สามารถช่วยรับประกันความรับผิดชอบได้

๑๒. **กลไกคำติชม** สร้างช่องทางในการรับคำติชมจากสาธารณะ พนักงานหน่วยงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดำเนินการตามข้อเสนอแนะนี้เพื่อทำการปรับปรุงที่จำเป็น

๑๓. **แผนการจัดการภาวะวิกฤติ** พัฒนาและดำเนินการตามแผนการจัดการภาวะวิกฤติและ แผนฉุกเฉินที่ระบุแนวทางที่หน่วยงานต่าง ๆ จะตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินและความท้าทายที่คาดไม่ถึง

๑๔. **การประเมินนโยบายและการประเมินผลกระทบ** ติดตามและประเมินผลกระทบของนโยบายและ โครงการริเริ่มอย่างต่อเนื่อง เพื่อพิจารณาประสิทธิผลและทำการปรับเปลี่ยนตามความจำเป็น

๑๕. **การพิจารณาทางกฎหมายและจริยธรรม** ตรวจสอบให้แน่ใจว่าหน่วยงานและพนักงานปฏิบัติตาม มาตราฐานทางกฎหมายและจริยธรรม ส่งเสริมวัฒนธรรมทางจริยธรรมที่เข้มแข็งภายในองค์กร

๑๖. **การตระหนักรู้และการสนับสนุนสาธารณะ** ส่งเสริมการณรงค์และการสนับสนุนเพื่อสร้างความ ตระหนักรู้ของสาธารณะเพื่อดึงดูดพลเมืองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการให้หน่วยงานรับผิดชอบและ ปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของพวกเขา

การแก้ปัญหาในการรับหน่วยงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องใช้แนวทางหลายแง่มุมที่ผสมผสาน การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการทรัพยากร ความรับผิดชอบ และความมุ่งมั่นต่อความโปร่งใสและ

การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการเฉพาะควรได้รับการปรับให้เหมาะสมกับลักษณะของปัญหาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(ในช่วงท้ายบทจะมีกรยกตัวอย่างการดำเนินการหรือขั้นตอนของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ประกอบด้วยกรณีตัวอย่าง และวิเคราะห์กระบวนการขั้นตอน)

การคุ้มครองสิทธิแก่ผู้แจ้งเบาะแส

การคุ้มครองสิทธิของผู้แจ้งเบาะแส หมายถึง มาตรการและการดำเนินการเพื่อปกป้องบุคคลหรือผู้แจ้งเบาะแสที่ออกมารายงานกรณีพบเห็นการทุจริต การประพฤติมิชอบ การฉ้อโกง หรือการกระทำอื่นใดที่ผิดกฎหมายหรือผิดจริยธรรมใด ๆ ภายในองค์กรหรือภาครัฐ การคุ้มครองนี้มีความสำคัญในการส่งเสริมและทำให้ผู้คนสามารถพูดต่อต้านการทุจริตได้โดยไม่ต้องกลัวว่าจะถูกตอบโต้หรือทำร้ายร่างกาย ประเด็นสำคัญในการปกป้องสิทธิของผู้แจ้งเบาะแสที่แจ้งเบาะแสการทุจริต ได้แก่

๑. **การรักษาความลับ** ผู้แจ้งเบาะแสควรมีตัวเลือกในการรายงานการกระทำที่ส่อไปทางทุจริตที่เป็นความลับหรือไม่เปิดเผยตัวตน เพื่อเพิ่มความมั่นใจว่าข้อมูลส่วนบุคคลของผู้แจ้งจะต้องไม่ถูกเปิดเผยโดยไม่ได้รับความยินยอมจากพวกเขาโดยเด็ดขาด

๒. **การป้องกันผลกระทบที่อาจจะตามมา** ควรมีการคุ้มครองและปกป้องทางกฎหมายเพื่อป้องกันการตอบโต้หรือผลเสียที่อาจจะตามมาต่อผู้แจ้งเบาะแส เช่น การตักเตือน การถูกคุกคาม หรือการเลือกปฏิบัติ เป็นต้น

๓. **การคุ้มครองทางกฎหมาย** ควรมีการกำหนดกฎหมายและข้อบังคับเพื่อให้การคุ้มครองทางกฎหมายสำหรับผู้แจ้งเบาะแส รวมถึงการคุ้มครองจากความรับผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญา เมื่อผู้แจ้งเบาะแส/รายงานเบาะแสหรือข้อมูลได้กระทำการโดยสุจริต

๔. **การสนับสนุนและแหล่งข้อมูล** ผู้แจ้งเบาะแสควรมีสิทธิ์เข้าถึงการสนับสนุน คำแนะนำ และทรัพยากรเพื่อช่วยนำทางในกระบวนการแจ้งเบาะแสหรือข้อมูล เพื่อเตรียมพร้อมหรือรับมือกับความท้าทายที่อาจเผชิญ

๕. **การสืบสวน** การแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลควรได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดเพื่อให้แน่ใจว่าข้อกล่าวหาได้รับการดำเนินการอย่างจริงจัง และได้มีการดำเนินการที่จำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๖. **ความโปร่งใส** กระบวนการขั้นตอนการตรวจสอบที่ได้รับแจ้งควรมีขั้นตอนหรือกระบวนการที่มีความโปร่งใส และหน่วยงานผู้ตรวจสอบควรแจ้งข้อมูลอัปเดตเกี่ยวกับความคืบหน้าของการสืบสวนและการดำเนินการให้กับผู้แจ้งเบาะแสทราบ

๗. **ความรับผิดชอบ** หากปรากฏว่าเรื่องที่ได้รับแจ้งมีมูลความผิดฐานทุจริตหรือการประพฤติมิชอบที่เกี่ยวข้องควรต้องรับมีขั้นตอนหรือกระบวนการผิดชอบต่อการกระทำผิดนั้น โดยเน้นย้ำความสำคัญของการรายงานผลการตรวจสอบการทุจริตให้ผู้แจ้งเบาะแสทราบผลดังกล่าว

๘. **การให้ความรู้และการตระหนักรู้** การส่งเสริมความตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการแจ้งเบาะแสการทุจริตและรวมถึงสิทธิและความคุ้มครองทางกฎหมายผู้แจ้งเบาะแส เพื่อให้กระตุ้นให้ประชาชน มีความกล้า และความเชื่อมั่น รวมถึงตระหนักถึงความสำคัญของการแจ้งเบาะแสมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป การปกป้องสิทธิของผู้แจ้งเบาะแส เป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และจริยธรรมภายในองค์กรและรัฐบาล และช่วยเสริมมั่นใจว่าบุคคลที่พบเห็นการกระทำผิดมีอำนาจในการรายงานการกระทำผิดโดยไม่ต้องกังวลผลที่ตามมา ซึ่งจะช่วยต่อสู้กับการทุจริตและสนับสนุนหลักนิติธรรมในท้ายที่สุด

ใบความรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต

ช่องทางการแจ้งเบาะแสที่ถูกต้อง และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การสร้างช่องทางที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพในการแจ้งเบาะแสการทุจริตต่าง ๆ อาจมีข้อกังวล หรือ หากทราบว่ามีผลกระทบทำให้เกิดขึ้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กร หน่วยงานราชการ และ สถาบันต่าง ๆ โดยอาศัยการมีกลไก การรายงานที่ชัดเจนจะส่งเสริมให้บุคคลเปิดเผยข้อมูล พร้อมทั้งสร้างความมั่นใจ ในเรื่องของความปลอดภัยและการรักษาความลับ นี่คือช่องทางทั่วไปในการรายงานเบาะแสที่อาจได้ใช้เป็น ช่องทาง ดังนี้

- **สายด่วนแจ้งเบาะแส** สายด่วนโทรศัพท์ที่เป็นช่องทางเฉพาะ เพื่อช่วยให้บุคคลทั่วไป และประชาชน ที่สนใจ หรือมีความเดือดร้อน หรือได้รับผลกระทบ ซึ่งสามารถรายงานหรือแจ้งข้อร้องเรียนได้โดยไร้ข้อกั่วงแบบ ไม่เปิดเผยตัวตน ซึ่งสายด่วนเหล่านี้จะมีเจ้าหน้าที่ ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง ที่จะคอยรับ สายโทรศัพท์ หรือให้คำแนะนำในการจัดทำเอกสาร และ ส่งต่อข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เหมาะสมภายในองค์กร เช่น หน่วยงาน ป.ป.ช. สายด่วน ๑๒๐๕ เป็นต้น

- **แพลตฟอร์มการรายงานออนไลน์** องค์กรหลายแห่งหลาย หน่วยงาน ที่เสนอแพลตฟอร์มหรือ รูปแบบการรายงานบนเว็บไซต์ ซึ่งบุคคลทั่วไปสามารถส่งข้อมูล และเอกสารได้อย่างปลอดภัย โดยวิธีการนี้มักจะใช้งานได้ง่ายและไม่เปิดเผยตัวตนหากต้องการ ปกปิดชื่อที่อยู่ เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. สายด่วน ๑๒๐๖ สามารถร้องเรียนผ่านทางเว็บไซต์ www.pacc.go.th หรือ e-mail : acoc@pacc.go.th ๙๙ หมู่ ๔ อาคารซอฟต์แวร์ ปาร์ค ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลคลองเกลือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐ เป็นต้น

- **ที่อยู่อีเมล** องค์กรสามารถสร้างที่อยู่อีเมลเฉพาะได้ เช่น "reportconcerns@organization.com" ซึ่งประชาชนและ บุคคลทั่วไปสามารถส่งรายงานหรือสามารถส่งเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนของตนเองได้สะดวก รวดเร็ว และสามารถติดตาม สอบถามติดตามความคืบหน้าได้ แต่สิ่งสำคัญคือต้องแน่ใจว่า อีเมลเหล่านี้ได้รับการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอและจัดการ อย่างเป็นความลับ เช่น ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ คือ บก.ป.ป.ป.ตร. e-mail : acdpolice.team@gmail.com

- **ไปรษณีย์** ประชาชน หรือบุคคลบางคน อาจต้องการส่ง ข้อมูลผ่านระบบไปรษณีย์แบบดั้งเดิม องค์กรหรือหน่วยงานราชการ ก็สามารถจัดเตรียมที่อยู่ทางไปรษณีย์ เพื่อให้ผู้แจ้งเบาะแส หรือเรื่อง กล่าวหาหรือร้องเรียนต่าง ๆ เพื่อส่งรายงานเรื่องกล่าวหาได้เหมือนทางออนไลน์ เช่น ศูนย์ดำรงธรรม อาคารดำรงราชานุภาพ กระทรวงมหาดไทย ถนนอัษฎางค์ แขวงวัดราชบพิธ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

- การรายงานด้วยตนเอง บุคคลสามารถรายงานเรื่องกล่าวหา ร้องเรียน หากมีข้อกังวลก็สามารถเดินทางด้วยตนเองมายังหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบรับเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนตามกรอบอำนาจหน้าที่ ของหน่วยงานตามที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ โดยสามารถตรวจสอบให้แน่ใจว่าสถานที่นั้นเป็นส่วนตัวและปลอดภัย
- ผู้ตรวจการแผ่นดินหรือเจ้าหน้าที่รายงานภายใน ซึ่งมีการแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดินหรือเจ้าหน้าที่รายงานภายในซึ่งทำหน้าที่เป็นฝ่ายอิสระและเป็นกลางที่รับผิดชอบในการรับ การสอบสวน และการจัดการข้อกังวล นี่อาจเป็นบุคคลที่เชื่อถือได้ภายในองค์กร โดยสามารถติดต่อได้ที่ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา โทรสายด่วน ๑๖๗๖
<https://www.ombudsman.go.th/new/ร้องเรียน>
 ที่ตั้ง คือ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น ๕ เลขที่ ๑๒๐ หมู่ ๓ ถ.แจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ ๐๒-๑๔๑-๙๑๐๐
- หน่วยงานกำกับดูแลของรัฐบาล สำหรับข้อกังวลที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานกำกับดูแล บุคคลมักจะสามารถรายงานปัญหาไปยังหน่วยงานของรัฐที่เหมาะสมที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลในพื้นที่นั้นได้ (เสนอให้ที่ประชุมพิจารณา)
- แพลตฟอร์มออนไลน์ที่ไม่เปิดเผยตัวตน แพลตฟอร์มออนไลน์ที่ไม่เปิดเผยตัวตนและโซเชียลมีเดียสามารถใช้เป็นช่องทางในการรายงานเบาะแสหรือข้อกังวล แต่สิ่งเหล่านี้อาจไม่ได้ให้ระดับความปลอดภัยและการป้องกันสำหรับผู้แจ้งเบาะแสในระดับเดียวกับช่องทางภายใน (เช่น เพจหมาเฝ้าบ้าน, เพจอีจัน เป็นต้น)

ใบงาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต

ให้ผู้เรียนสรุปช่องทางการแจ้งเบาะแส ของสำนักงาน ป.ป.ช. มีกี่ช่องทาง และมีอะไรบ้าง จากคลิปวิดีโอ ตัวอย่าง

https://www.youtube.com/watch?v=kRrTcRGPg_E&list=PLogOjLOzRGfdezarOeJm๘FcrldVDug_yp&index=๓

เฉลย

ช่องทางการแจ้งเบาะแสของสำนักงาน ป.ป.ช. มีอยู่ ๔ ช่องทาง ได้แก่

ช่องทางที่ ๑ ทางเว็บไซต์สำนักงาน ป.ป.ช. www.nacc.go.th

ช่องทางที่ ๒ สายด่วน ป.ป.ช. โทร ๑๒๐๕

ช่องทางที่ ๓ ส่งเอกสารทางไปรษณีย์ ถึง สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ในส่วนภูมิภาค

ช่องทางที่ ๔ ติดต่อกับสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง หรือส่วนภูมิภาค ด้วยตนเอง

บรรณานุกรม

๑. องค์การต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย), วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก www.anticorruption.in.th
๒. มูลนิธิต่อต้านการทุจริต Anti Corruption Foundation, วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก <http://acf.or.th/>
๓. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.), วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก <https://www.nacc.go.th>
๔. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.), วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก <https://www.pacc.go.th>
๕. กรมสอบสวนคดีพิเศษ, วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก <https://www.dsi.go.th>
๖. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน, วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก <https://www.ombudsman.go.th>
๗. กระทรวงมหาดไทย, วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก <https://moi.go.th>
๘. ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน), วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก <https://moralcenter.or.th/>
๙. นายปณิธิร์ ปทุมวัฒน์, ชูต “อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓: United Nations Convention against Corruption ๒๐๐๓, จุลินิติ พ.ย. - ธ.ค. ๕๓ (๒๕๕๓), หน้า ๑๘๗-๑๘๘
๑๐. บริษัท อินโนเวชั่น เทคโนโลยี จำกัด (สำนักงานใหญ่), วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก <https://moralcenter.or.th/>
๑๑. บทวิทยุรายการ “รู้ รัก ภาษาไทย” โดย สำนักงานราชบัณฑิตยสภา ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เวลา ๗.๐๐ - ๗.๓๐ น.
๑๒. ประมวลขอมูลเกี่ยวกับจารีกพจนานุกรมคำแห่ง. สำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร.
๑๓. สำนักงานทนายความอริวัฒน์ ช่อผูก และบริษัท อริวัฒน์ ลอว์เฟิร์ม จำกัด, วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก <http://athiwatlawyer.com>
๑๔. Transparency International, เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ สืบค้นจาก : <https://www.transparency.org/en>
๑๕. สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.), “ไขปม ๑๐ คดีทุจริตการกักขังจิตใจ”, วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔ สืบค้นจาก <https://www.nacc.go.th/categorydetail/๒๐๒๑๐๓๒๕๑๔๑๓๖๑๐๗/httpswwwnaccgothcategory๒๐๒๑๐๓๒๕๑๔๑๓๖๑๐๗list?>
๑๖. กรมสอบสวนคดีพิเศษ, อย่างไรถึงจะเรียกว่าอื้อวประมุข ?, เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๖ สืบค้นจาก <https://www.dsi.go.th/th/Detail/อย่างไรถึงจะเรียกว่าอื้อวประมุข>
๑๗. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ๑๕ คดีทุจริต ป.ป.ช. ต้องฟ้องเอง, พิมพ์ครั้งที่ ๑, กันยายน ๒๕๖๕, สืบค้นจาก <https://www.nacc.go.th/files/article/attachments/๒๗๐๓๕๗๔๕๘๑๐ce๕ec๑c๐๘๓๐f๗๒ae๒bb๘c๑baaa๒๒๘.pdf>
๑๘. สำนักข่าวอิสรา, ปิดฉาก! คดีร้านอินเลิฟรุ๊กเจ้าพระยา ศาลปค.สูงสุด พิพากษาจำคุก 'เจ้าท่า' สั่งริบชื่อชอขบด้วยกม. , เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๖, สืบค้นจาก <https://www.isranews.org/article/isranews-scoop/๑๒๓๐๖๒-isranews-๓๕๑๘๘๘.html>
๑๙. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ๑๕ คดีทุจริต ป.ป.ช. ต้องฟ้องเอง, พิมพ์ครั้งที่ ๑, กันยายน ๒๕๖๕, สืบค้นจาก <https://www.nacc.go.th/files/article/attachments/๒๗๐๓๕๗๔๕๘๑๐ce๕ec๑c๐๘๓๐f๗๒ae๒bb๘c๑baaa๒๒๘.pdf>

๒๐. สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย, มีนาคม ๒๕๖๐ สืบค้นจาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=๔๔๔๙๑

รูปภาพประกอบ

๑. รูปที่ ๑ โมเดล STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต ปี พ.ศ. ๒๕๖๒
๒. รูปที่ ๒ หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ การต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม (Anti-Corruption and Bribery in Society)
๓. รูปที่ ๓ สัญญาลักษณ์องค์กรต่อต้านคอร์รัปชันสากล (ประเทศไทย)
๔. รูปที่ ๔ สัญญาลักษณ์ปฏิบัติการหมาเฝ้าบ้าน (ประเทศไทย)
๕. รูปที่ ๕ ข้อมูลพื้นฐานศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
๖. รูปที่ ๖ กระบวนการพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
๗. รูปที่ ๗ ข้อมูลพื้นฐานของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง
๘. รูปที่ ๘ ประวัติความเป็นมาขององค์กรอัยการ
๙. รูปที่ ๙ ข้อมูลอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต
๑๐. รูปที่ ๑๐ ข้อมูลความหมายคำว่า “สินบน”
๑๑. รูปที่ ๑๑ ความหมายของคำว่า “สินบน” เปรียบเทียบกับ “สินน้ำใจ”
๑๒. รูปที่ ๑๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
๑๓. รูปที่ ๑๓ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๑๒๘
๑๔. รูปที่ ๑๔ การรับสินบน เปรียบเทียบกับ การรับทรัพย์สิน
๑๕. รูปที่ ๑๕ ข้อมูลการไล่สายกลุ่มสินบน
๑๖. รูปที่ ๑๖ ข้อมูลกฎหมาย ป.ป.ช. เรื่อง สินบน
๑๗. รูปที่ ๑๗ คดีกรณีศึกษา การเรียกรับเงินในการออกใบรับรองปลอดศัตรูพืชจากผู้ประกอบการ
๑๘. รูปที่ ๑๘ ๓ เหลี่ยมแห่งความชั่วร้าย (Rotten Triangle)
๑๙. รูปที่ ๑๙ ข้อมูลหน่วยงานภาครัฐ

ภาคผนวก

สื่อหลักสูตร : การต้าน การลอบทุจริตและสินบนในสังคม
(Anti-Corruption and Bribery in Society)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แนวคิดต้านและลดปัญหาการทุจริตในสังคม				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา(นาที)	QR Code
๑	โครงการลอบคืบทุจริต (บ.ดิโอสี่ฟิล์ม) EP ๔	วีดิทัศน์	๑	
๒	Animation_ep๐๑_SubThai	วีดิทัศน์	๖.๓๒	
๓	Animation_ep๐๒_SubThai	วีดิทัศน์	๖.๕๖	
๔	Animation_ep๐๓_SubThai	วีดิทัศน์	๖.๔๘	
๕	Animation_ep๐๔_SubThai	วีดิทัศน์	๖.๒๘	
๖	Animation_ep๐๕_SubThai	วีดิทัศน์	๖.๓๖	
๗	โครงการสื่อการเรียนรู้ฯ (บ . Mamee Disign) Mini Series EP๐๕_ไม่ใช่เรื่องของเราจริง ๆ เหมอ	วีดิทัศน์	๗.๒๖	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แนวคิดด้านและลดปัญหาการทุจริตในสังคม				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา(นาที)	QR Code
๘	โครงการลือคเป้าทุจริตฯ (บ.ดิโอสี่ฟิล์ม) EP ๕	วีดิทัศน์	๑	
๙	คนคั่นคน_ตอน ทีมสแกนโกง	วีดิทัศน์	๑๐.๑๒	
๑๐	โครงการลือคเป้าทุจริตฯ (บ.ดิโอสี่ฟิล์ม) EP ๓	วีดิทัศน์	๑	
๑๑	โครงการลือคเป้าทุจริตฯ (บ.ดิโอสี่ฟิล์ม) EP ๑	วีดิทัศน์	๑	
๑๒	โครงการลือคเป้าทุจริตฯ (บ.ดิโอสี่ฟิล์ม) EP ๒	วีดิทัศน์	๑	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สถานการณ์ทุจริตที่เกิดขึ้น				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา(นาที)	QR Code
๑	กรณีการทุจริตเกี่ยวกับ ทรัพยากรธรรมชาติ	วีดิทัศน์	๕.๑๔	
๒	ทุจริตจัดซื้อจัดจ้าง ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๗	วีดิทัศน์	๘.๓๕	
๓	ประเด็นความเสี่ยงต่อการทุจริต เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง สาธารณูปโภคพื้นฐาน ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๓	วีดิทัศน์	๔.๑๐	
๔	การทุจริตและระดับความเสี่ยงต่อการ กระทำการทุจริตขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ภาค ๔ ของ สำนักงาน ป.ป.ช.	วีดิทัศน์	๓.๐๒	
๕	คลิปวิดีโอ เรื่อง ความสำเร็จของการ ขับเคลื่อนการอำนวยความสะดวกใน การพิจารณาอนุญาตของทางราชการ	วีดิทัศน์	๓.๑๔	
๖	คลิปวิดีโอ เรื่อง ศูนย์รวมข้อมูลเพื่อ ติดต่อราชการ (www.info.go.th)	วีดิทัศน์	๓.๓๗	
๗	คลิปวิดีโอ เรื่อง ราชการยุคใหม่ รวดเร็ว ฉับไว...ติดต่อได้ผ่านช่องทาง อิเล็กทรอนิกส์	วีดิทัศน์	๓.๔๔	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สถานการณ์ทุจริตที่เกิดขึ้น				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา(นาที)	QR Code
๘	ศูนย์ปฏิบัติการส่งเสริมธรรมาภิบาล ต่อต้านการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ท.	วีดิทัศน์	๓.๒๕	
๙	OA_รอบโลก_ก้าวต่อไป ACT AI ฉลาดด้านโกง	วีดิทัศน์	๔.๕๗	
๑๐	โครงการล๊อคเป้าทุจริตฯ (บ.ดีโอดีฟิล์ม) EP ๑๕	วีดิทัศน์	๑.๑๖	
๑๑	หนังสือชุดความรู้ (คดีตัวอย่าง) สำนักงาน ป.ป.ท.	E-book	-	
๑๒	การสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย ตอนที่ ๑ เกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการ ทุจริตเชิงนโยบาย	วีดิทัศน์	๓.๐๓	
๑๓	การสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย ตอนที่ ๒ เกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการ ทุจริตเชิงนโยบาย	วีดิทัศน์	๓.๔๔	
๑๔	การสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย ตอนที่ ๓ เกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการ ทุจริตเชิงนโยบาย	วีดิทัศน์	๓.๕๖	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สถานการณ์ทุจริตที่เกิดขึ้น				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา(นาที)	QR Code
๑๕	ถอนหมุด (ความเสี่ยง) หยุดคอร์รัปชัน EP. ๒ คลองแสนแสบ	วีดิทัศน์	๒.๕๐	
๑๖	ถอนหมุด (ความเสี่ยง) หยุดคอร์รัปชัน EP. ๔ TaC Team ป.ป.ช. ลงพื้นที่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	วีดิทัศน์	๒.๕๐	
๑๗	แฟ้มลับเปิดโกง _ สารคดีพิเศษ	วีดิทัศน์	๕.๐๐	
๑๘	สืบสวนความจริง ปักหมุดทุจริต คลองส่งน้ำกรมชลประทาน ๖๐๐ ล้าน	วีดิทัศน์	๑๑.๕๔	
๑๙	เกาะกระดาน” กำลังเสื่อม เพราะอะไร? คุณต้องดูรายการนี้	วีดิทัศน์	๑๖.๕๔	
๒๐	คลิปวิดีโอ เรื่อง ๗ เทคนิคภาครัฐ ดิจิทัล ทำงานฉับไว ถูกใจประชาชน (หมายเหตุ ข้อมูล/ตัวเลขสถิติมีการเปลี่ยนแปลง)	วีดิทัศน์	๓.๔๙	
๒๑	คลิปวิดีโอ “Final Queue”	วีดิทัศน์	๗.๔๓	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา (นาที)	QR Code
๑	คลิปพระพยอม-Sub Eng (Final)	วีดิทัศน์	๘.๒๓	
๒	คลิป VDO สมโภชน์ Sub E	วีดิทัศน์	๘.๔๘	
๓	โครงการรายการสปอตไลท์ แอนตี้ (บ.อมรินทร์) รายการสปอตไลท์ แอนตี้ คอร์รัปชัน-Spotlight EP.๑_๐๔-๐๔-๖๖	วีดิทัศน์	๑๕	
๔	เรื่อง _ภัยตาการหฐ_Subtitle	วีดิทัศน์	๑.๓๘	
๕	OA_รอบโลก_ปปช. ศูนย์ CDC โมเดลป้องปรามทุจริตเชิงรุก	วีดิทัศน์	๔.๐๘	
๖	เรื่องน่ารู้ ป.ป.ช. ตอนที่ ๑_พบการทุจริตร้องเรียนได้ที่ไหน	วีดิทัศน์	๑.๕๗	
๗	เรื่องน่ารู้ ป.ป.ช. ตอนที่ ๒_ข้อมูลที่ใช้ในการร้องเรียนต้องมีอะไรบ้าง	วีดิทัศน์	๑.๕๔	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา (นาที)	QR Code
๘	เรื่อนำรู้ ป.ป.ช. ตอนที่ ๓_ขั้นตอนการรับเรื่องข้อกล่าวหาของ ป.ป.ช.	วีดิทัศน์	๑.๔๘	
๙	เรื่อนำรู้ ป.ป.ช. ตอนที่ ๔_เราจะรู้ได้อย่างไร ว่าเรื่องร้องเรียนการทุจริตอยู่ในขั้นตอนใด	วีดิทัศน์	๑.๔๑	
๑๐	เรื่อนำรู้ ป.ป.ช. ตอนที่ ๕_ร้องเรียนแล้วกลัวความไม่ปลอดภัย ต้องทำอย่างไร	วีดิทัศน์	๒.๐๓	
๑๑	การคุ้มครองช่วยเหลือพยาน ของสำนักงาน ป.ป.ช. (ตอนที่ ๑/๓)	วีดิทัศน์	๔.๓๔	
๑๒	การคุ้มครองช่วยเหลือพยาน ของสำนักงาน ป.ป.ช. (ตอนที่ ๒/๓)	วีดิทัศน์	๓.๐๘	
๑๓	การคุ้มครองช่วยเหลือพยาน ของสำนักงาน ป.ป.ช. (ตอนที่ ๓/๓)	วีดิทัศน์	๔.๒๙	
๑๔	เจอเรื่องทุจริต ร้อง ป.ป.ช. ได้ไหม และ ป.ป.ช. ทำงานอย่างไร (๒๘ ก.ย.๖๐) ป้ายนี้มีคำตอบ	วีดิทัศน์	๒๙.๐๑	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การให้ข้อมูล/เบาะแสการทุจริต				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา (นาที)	QR Code
๑๕	บทบาทภารกิจและการดำเนินงาน ของสำนักงาน ป.ป.ท.	วีดิทัศน์	๕.๐๕	
๑๖	โครงการลือคเป้าทุจริตฯ (บ.ดิโอสี่ฟิล์ม) EP ๘	วีดิทัศน์	๑.๑๕	

รศ.ดร.มาณี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ
ที่ปรึกษาประธานกรรมการ ป.ป.ช.

เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติ และเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๙๓ ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ พระราชพิธีบรมราชาภิเษกในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นับเป็นเวลา ๗๐ ปี ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงครองราชย์ ทรงมีพระราชปณิธานที่จะให้ประชาชนชาวไทยได้ประโยชน์และความสุขของอย่างทั่วถึงกันทั้งประเทศ โดย “คน” เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา และทรงพระวิริยะอุตสาหะที่จะขจัดปัญหาต่าง ๆ อาทิ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรรม สังคม การศึกษา เป็นต้น เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทยสามารถพึ่งพาตนเองอย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระราชทานแนวพระราชดำริหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗ โดยมีใจความตอนหนึ่งว่า “...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้วจึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ขึ้นซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด ดังเห็นได้ที่อารยประเทศหลายประเทศกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงอยู่ในเวลานี้...” ซึ่งเป็นแนวพระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชพระราชทานแก่ราษฎรมานานกว่า ๔๐ ปี เพื่อให้ราษฎรสามารถดำรงชีวิตด้วยการพึ่งพาตนเอง มีสติอยู่อย่างประมาณตนสามารถดำรงชีพปกติสุขอย่างมั่นคงและยั่งยืน

เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙ องค์การสหประชาชาติ (United Nations :UN) โดยนายโคฟี อันนัน เลขาธิการองค์การสหประชาชาติได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อม ถวายรางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ(The Human Development Lifetime Achievement Award) เพื่อเทิดพระเกียรติเป็นกรณีพิเศษ ในวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี โดยนายโคฟี อันนัน ได้กล่าวสดุดีพระเกียรติคุณพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และกล่าวถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นหลักการที่มุ่งเน้นการลดการโกงในการบริโภคเน้นความพอประมาณและการมี

ภูมิคุ้มกันในตัวสามารถต้านทานผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ "ทางสายกลาง" จึงเป็นการต่อยอด
แนวทางที่สหประชาชาติที่มุ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน ต่อมาในปี พ.ศ.
๒๕๕๐ สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (United Nations Development
Programme : UNDP) ได้กล่าวถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดพิมพ์ในรายงานประจำปี ๒๐๐๗ เพื่อ
เผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปยังประเทศสมาชิกกว่า ๑๕๐ ประเทศทั่วโลก

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ในฐานะ
องค์กรหลักในการต่อต้านการทุจริตของประเทศไทย ได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้ง
ชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance and Clean Thailand)” และพันธกิจหลักเพื่อสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการ
ทุจริต ยกย่องธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วน และปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริตทั้งระบบให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากลผ่านยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน ได้แก่ สร้างสังคมไม่ทนต่อการทุจริต
ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย พัฒนาระบบป้องกัน
การทุจริตเชิงรุก ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริต และยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของ
ประเทศไทย โดยเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ คือ ประเทศไทยมีค่าดัชนีรับรู้การทุจริต (Corruption
Perceptions Index: CPI) สูงกว่าร้อยละ ๕๐ ในปี ๒๕๖๔

โครงการ “STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต” เป็นโครงการที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ในยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างสังคมที่
ไม่ทนต่อการทุจริต อันมีกลยุทธ์ว่าด้วยเรื่องของการปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถ
แยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกลม
เกลียวทางสังคมเพื่อต้านทุจริต ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต และเสริมสร้าง
พลังการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community) และบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต ซึ่งโครงการ
“STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต” ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ประกอบหลักการต่อต้าน
การทุจริตอื่น ๆ เพื่อสร้างฐานจิตพอเพียงต่อต้านทุจริตให้เกิดขึ้นเป็นฐานความคิดของปัจเจกบุคคล และ
ประยุกต์หลักบูรณาการโมเดล “STRONG” (รศ.ดร. มาณี ไชยธีรานูวัฒน์ศิริ, ๒๕๖๐) อันประกอบด้วย พอเพียง
(Sufficient: S) โปร่งใส (Transparent: T) ตื่นรู้ (Realise: R) มุ่งไปข้างหน้า (Onward: O) ความรู้ (Knowledge: N)
และเอื้ออาทร (Generosity: G) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมชุมชน โดยมีกระบวนการเผยแพร่
หลักการ “STRONG” ไปสู่ชุมชนด้วยการสร้างโค้ช (coach) ที่มีความสามารถและทักษะเพื่อเป็นตัวแทนของ
สำนักงาน ป.ป.ช. ในการถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตน
กับผลประโยชน์ส่วนรวม ความไม่ทนและความอายต่อการทุจริต และหลักการจิตพอเพียงด้วยวิธีการที่
เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักรู้และเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริต
อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเกิดค่านิยมต่อต้านทุจริตในสังคมไทย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ.
๒๕๖๐ เป็นปีงบประมาณแรกที่มีการดำเนินโครงการ “STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต” ตามมติคณะกรรมการ
ป.ป.ช. ครั้งที่ ๙๐๔-๗๕/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๐ ได้มีการดำเนินโครงการนำร่องใน ๒๗ จังหวัด
ใน ๙ ภาคของสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อขับเคลื่อนโมเดล “STRONG” ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ และ
ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ขยายพื้นที่การดำเนินโครงการครอบคลุมทั้ง ๗๖ จังหวัด และ ๑ เขตปกครอง
ท้องถิ่นพิเศษ (กรุงเทพมหานคร)

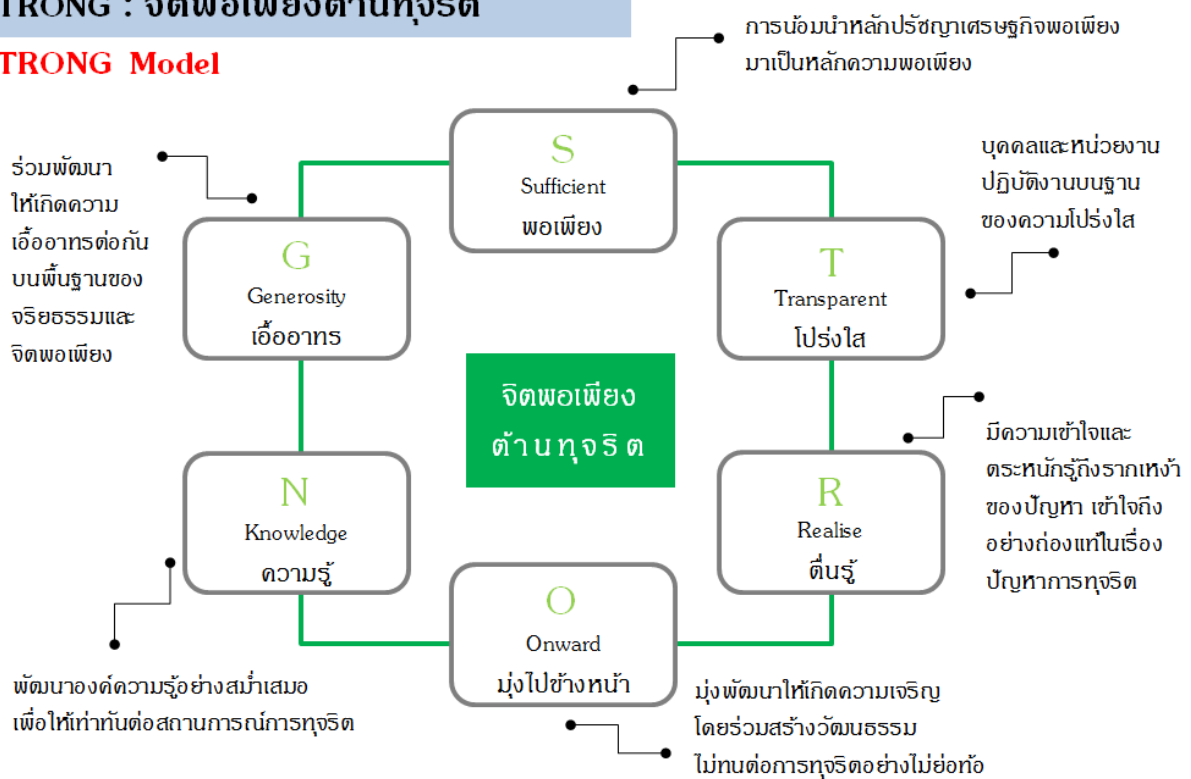
๑. โมเดล STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต

โมเดล STRONG เป็นการนำตัวอักษรแรกของศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเชิงบวกจำนวน ๖ คำ มาประกอบเป็นคำศัพท์สื่อความหมายถึง “ความแข็งแกร่ง” ของบุคคลและองค์กรในการต่อต้านการทุจริต โดยมีความมุ่งหวังให้ชุมชนเกิดจิตพอเพียงต้านทุจริต ร่วมกันพัฒนาชุมชนให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยการประยุกต์ และบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับความโปร่งใส การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม การตระหนักรู้และใส่รู้ปัญหาการทุจริต และร่วมกันพัฒนาชุมชนให้มีความเอื้ออาทรบน พื้นฐานของจริยธรรมและจิตพอเพียง ตลอดจนเกิดเครือข่ายชุมชนจิตพอเพียงต้านทุจริตและเป็นแกนนำสร้าง วัฒนธรรมไม่ทนต่อการทุจริต ซึ่งโมเดล STRONG ได้มีการสร้างและพัฒนาโดยรองศาสตราจารย์ ดร. มาณี ไชยธีรานวัฒน์ศิริ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๒ แสดงได้ดังแผนภาพที่ ๑ – ๒ ดังนี้

แผนภาพที่ ๑ โมเดล STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑

STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต

STRONG Model

พัฒนาโดย
รศ. ดร.มาณี ไชยธีรานวัฒน์ศิริ, ๒๕๖๐

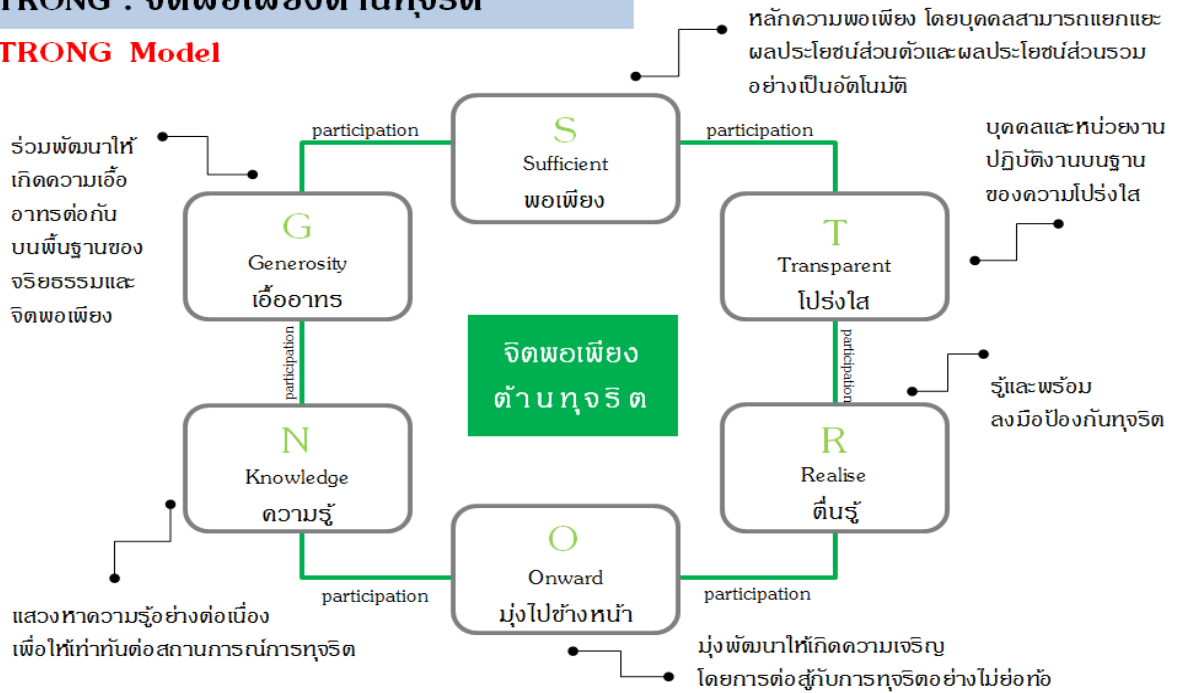
การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล
STRONG: จิตพอเพียงต้านทุจริต

แผนภาพที่ ๒ โมเดล STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต

STRONG Model

พัฒนาโดย รศ. ดร.มานี ไชยธีรานุวัตรศิริ, ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล STRONG: จิตพอเพียงต้านทุจริต

จากแผนภาพข้างต้น สามารถอธิบายนิยามเชิงปฏิบัติการได้ดังนี้

(๑) พอเพียง (Sufficient: S)

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับประยุกต์เป็นหลักความพอเพียงในการทำงาน การดำรงชีวิต การพัฒนาตนเองและส่วนรวม รวมถึงการป้องกันการทุจริตอย่างยั่งยืน ความพอเพียงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของมนุษย์แม้ว่าจะต่างกันตามพื้นฐาน แต่การตัดสินใจว่าความพอเพียงของตนเองต้องตั้งอยู่บนความมีเหตุผล รวมทั้งไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม ความพอเพียงดังกล่าวจึงเป็นภูมิคุ้มกันให้บุคคลนั้นไม่กระทำการทุจริต ซึ่งต้องให้ความรู้ความเข้าใจ (knowledge) และการตื่นรู้ (realize)

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ความพอเพียงของปัจเจกบุคคล ย่อมที่ระดับที่แตกต่างกันตามวิถีคิด สภาพความพร้อมและความสามารถ รวมทั้งตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคลและครอบครัว

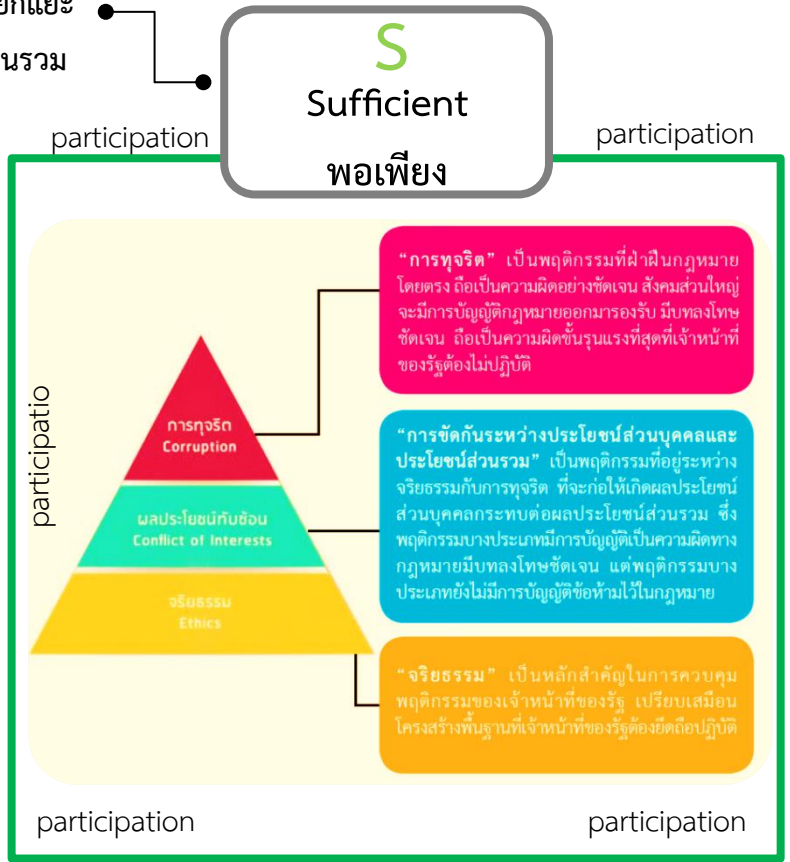
กลไกหลัก คือ ปรับวิถีคิดที่แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเป็นอัตโนมัติจะนำไปสู่จิตสำนึกที่พอเพียง ไม่กอบโกยผลประโยชน์โดยมิชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดบังรัฐ ไม่รับอามิสสินบนโดยมิต้องจำกัดขอบเขตของการประกอบอาชีพที่สุจริต สามารถหาทรัพย์สินเงินทองได้ตามความสามารถ ทั้งนี้ โดยไม่เดือดร้อนตนเองและผู้อื่น

STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต

หลักความพอเพียง โดยบุคคลสามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมอย่างเป็นอัตโนมัติ

- 1 การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (Accepting benefits)
- 2 การทำธุรกิจกับตนเอง (Self - dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts)
- 3 การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post - employment)
- 4 การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting)
- 5 การรั่วข้อมูลภายใน (Inside information)
- 6 การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage)
- 7 การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork - barreling)
- 8 การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง (Nepotism)
- 9 การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐอื่น (Influence)

มีความรู้แยกแยะประโยชน์ตนประโยชน์ส่วนรวมได้

นำไปใช้ในชีวิตจริงอย่างต่อเนื่องได้โดยอัตโนมัติ

การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต

เกิดความพอเพียงโดยอัตโนมัติ

เกิดความละอายต่อการทุจริต

เกิดความไม่ทนต่อการทุจริต

พัฒนาโดย รศ. ดร.มาณี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ, ๒๕๖๒

(๒) โปร่งใส (Transparent: T)

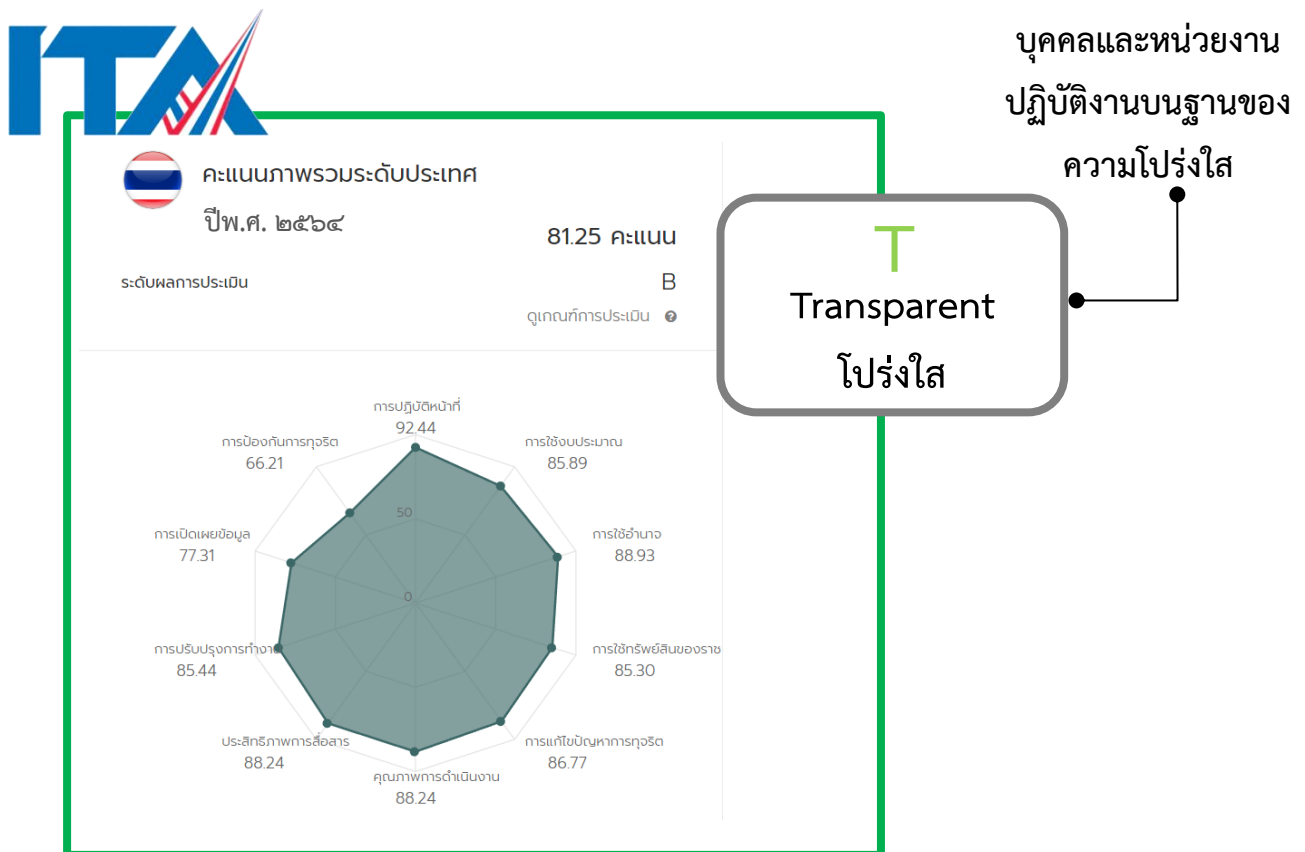
ค่านิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนต้องปฏิบัติงานบนฐานของความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ดังนั้น จึงต้องมีและปฏิบัติตามหลักปฏิบัติ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ กฎหมายด้านความโปร่งใส ซึ่งต้องให้ความรู้ความเข้าใจ (knowledge) และการตื่นรู้ (realize)

ค่านิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ความโปร่งใส ทำให้เห็นภาพหรือปรากฏการณ์ชัดเจน

กลไกหลัก คือ สร้างความรู้ความเข้าใจ และวิธีสังเกตเกี่ยวกับความโปร่งใสของโครงการต่าง ๆ

การต้าน การลดทุจริต และสินบนในสังคม

(Anti-Corruption and Bribery in Society)

(๓) ตื่นรู้ (Realize: R)

คำนิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักรู้ถึงรากเหง้าของปัญหาและภัยร้ายแรงของการทุจริตประพตมิชอบภายในชุมชนและประเทศ ความตื่นรู้จะบังเกิดเมื่อได้พบเห็นสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการทุจริต ย่อมจะมีปฏิกริยาเฝ้าระวังและไม่ยินยอมต่อการทุจริตในที่สุด ซึ่งต้องให้ความรู้ความเข้าใจ (knowledge) เกี่ยวกับสถานการณ์ทุจริตที่เกิดขึ้น ความร้ายแรงและผลกระทบต่อระดับบุคคลและส่วนรวม

คำนิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๒

เมื่อบุคคลรู้พิษภัยของการทุจริต และไม่ทนที่จะเห็นการทุจริตเกิดขึ้น

กลไกหลัก การเรียนรู้สถานการณ์การทุจริตในพื้นที่ ในชุมชน หรือในกรณีที่ปรากฏการทุจริตขึ้น หรือกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นมาแล้วและมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว

SCENARIOS FOR CORRUPTION PREVENTION IN THE CRISIS SITUATION : A CASE STUDY OF COVID-19

แนวทางการป้องกันการทุจริตในสถานการณ์วิกฤติ : กรณีศึกษาการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19

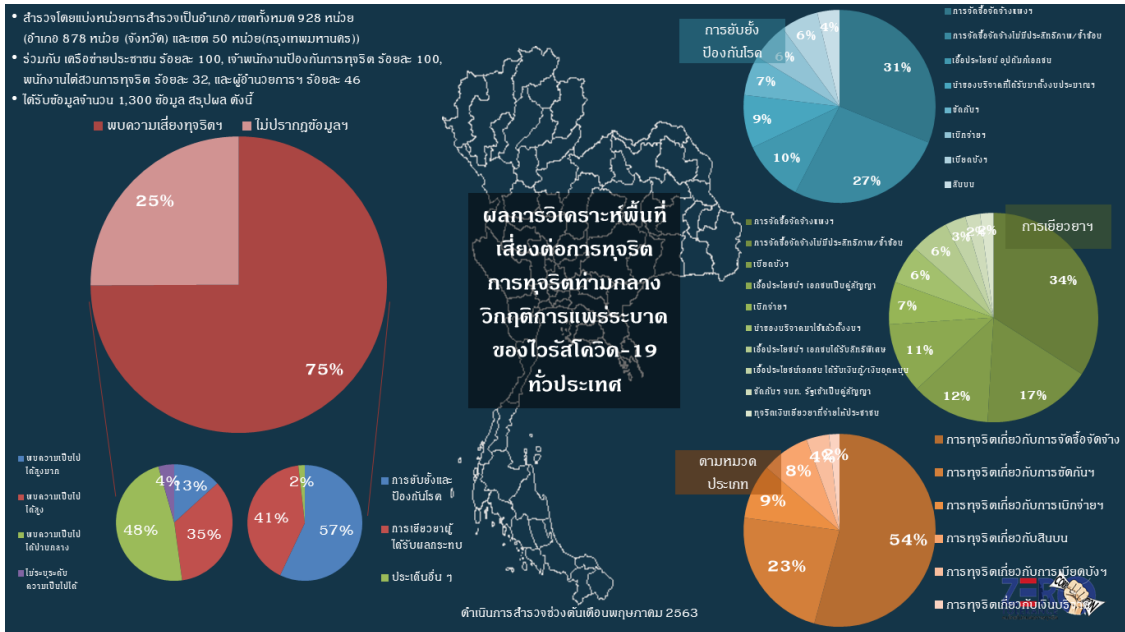
เสาคีหรี อัญเชิญมาเพราะ 94,000.-

As China nears a coronavirus vaccine, bribery cloud hangs over drugmaker Sinovac

รู้และพร้อมลงมือ
ป้องกันทุจริต

R
Realize
ตื่นรู้

(๔) มุ่งไปข้างหน้า (Onward: O)

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนมุ่งพัฒนาและปรับเปลี่ยนตนเองและส่วนรวม ให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนบนฐานความโปร่งใส ความพอเพียง และร่วมสร้างวัฒนธรรมสุจริตให้เกิดขึ้น อย่างไม่ย่อท้อ ซึ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจ (knowledge) ในประเด็นดังกล่าว

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๒

การไม่มีการทุจริตของภาครัฐ จะทำให้เงินภาษีถูกนำไปใช้ในการพัฒนาอย่างเต็มที่

กลไกหลัก คือ การป้องกันและการป้องปราม ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังพื้นที่ที่มีความเสี่ยง ในการทุจริต เช่น การบูรณาการพื้นที่สาธารณะ หรือเฝ้าระวังโครงการให้ดำเนินการด้วยความโปร่งใส

เริ่มจากสิ่งรอบตัว
 สิ่งที่ทำได้ และควรทำให้ดียิ่งขึ้น
 และเริ่มต้นทำเดี๋ยวนี้
Just do it!!

มุ่งพัฒนาให้เกิดความเจริญ
 โดยการต่อสู้กับการทุจริตอย่างไม่ย่อท้อ

(๕) ความรู้ (Knowledge: N)

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนต้องมีความรู้ความเข้าใจสามารถนำความรู้ไปใช้ สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ ประเมินได้อย่างต่อเนื่องในสถานการณ์การทุจริต ผลกระทบที่มีต่อตนเองและส่วนรวม ความพอเพียงต้านทุจริต การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมที่มีความสำคัญยิ่งต่อการลดทุจริตในระยะยาว รวมทั้งความอภัยไม่กล้าทำทุจริตและความไม่ทนเมื่อพบเห็นว่ามีทุจริตเกิดขึ้น เพื่อสร้างสังคมไม่ทนต่อการทุจริต

การต้าน การลดทุจริต และสินบนในสังคม

(Anti-Corruption and Bribery in Society)

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ความรู้ด้านต่าง ๆ มีความจำเป็นต่อการป้องกันและป้องปรามการทุจริต

กลไกหลัก คือ การให้ความรู้ในรูปแบบการฝึกอบรม หรือให้สื่อเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น

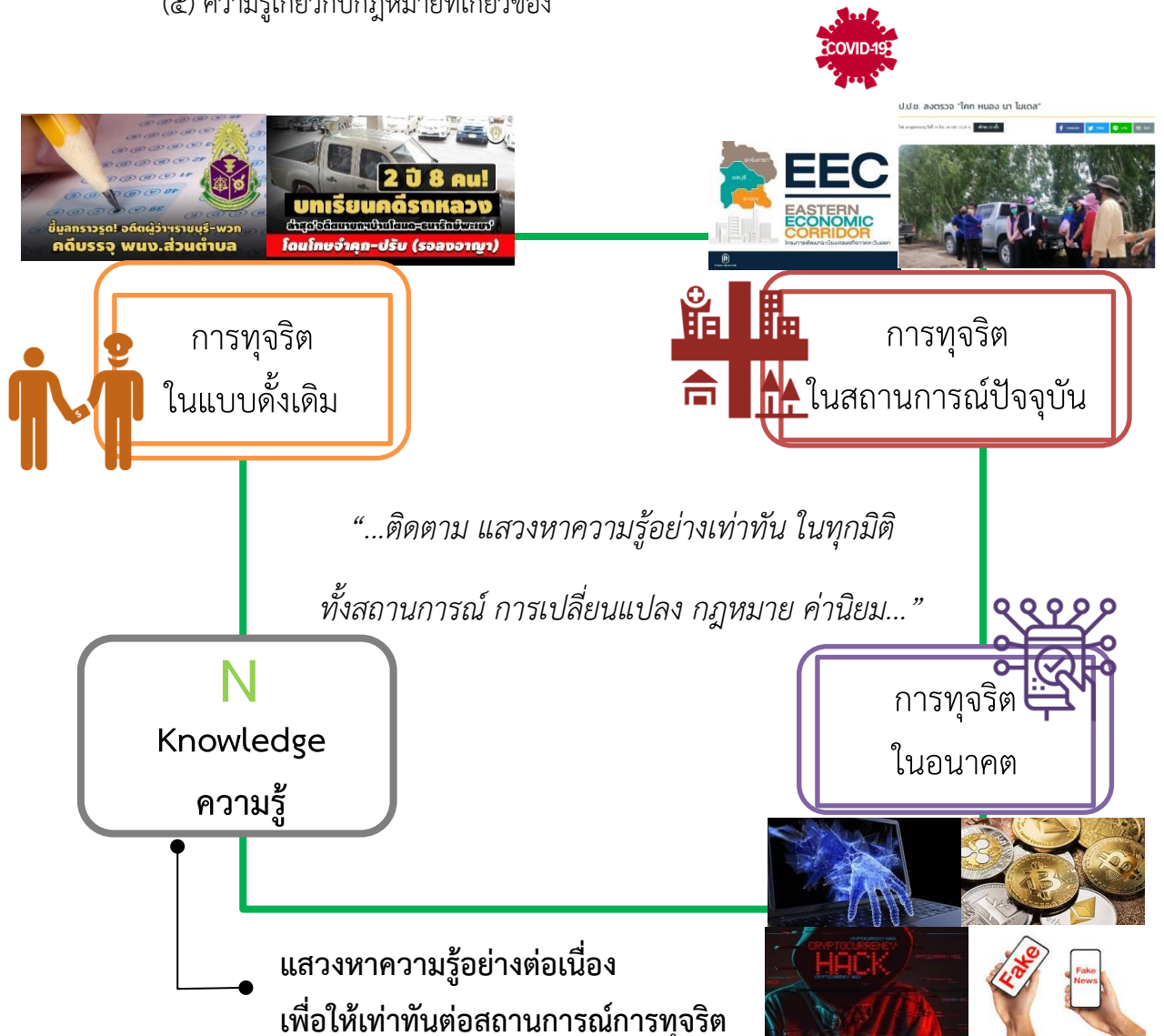
(๑) ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการทุจริตแบบต่าง ๆ ทั้งแบบสมัยอดีต แบบปัจจุบัน และแบบที่
อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

(๒) ความรู้เกี่ยวกับการทุจริตในต่างประเทศ

(๓) วิธีการป้องกัน - ป้องปรามแบบต่าง ๆ

(๔) ความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง

(๕) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๖) เอื้ออาทร (Generosity: G)

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

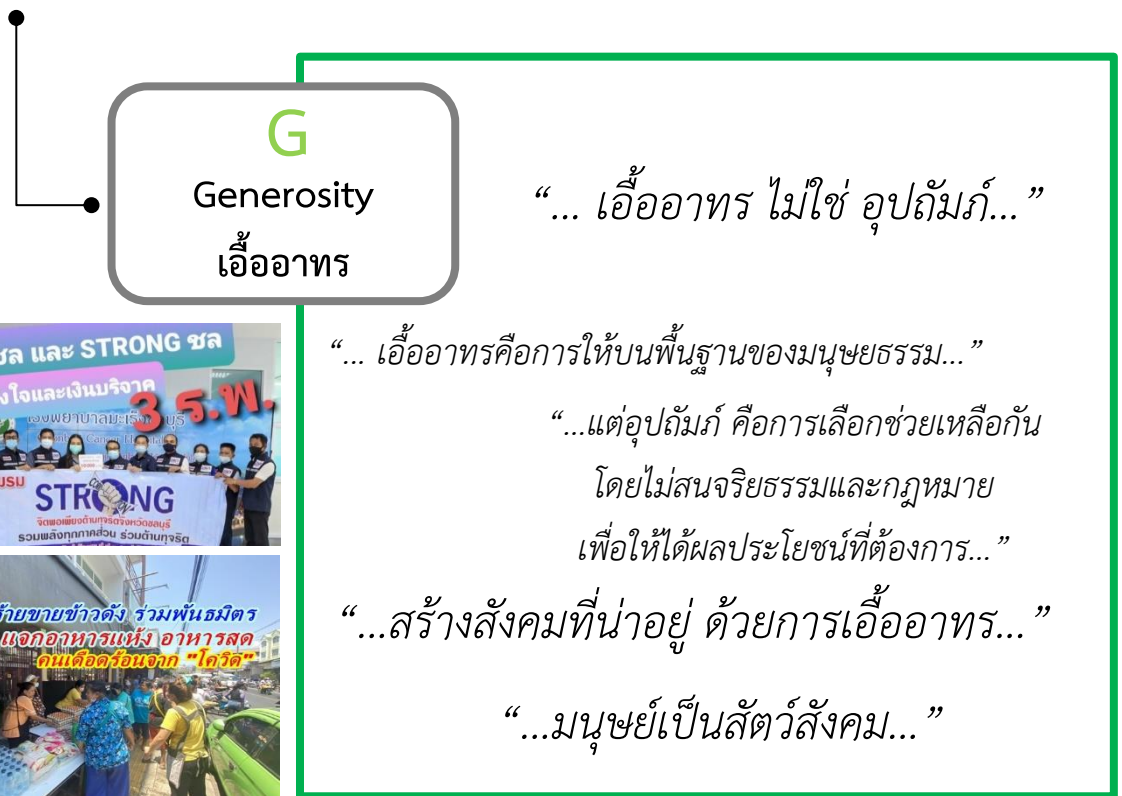
คนไทยมีความเอื้ออาทร มีเมตตา มีน้ำใจต่อกันบนพื้นฐานของจิตพอเพียงต่อต้านทุจริต ไม่เอื้อต่อการรับหรือการให้ผลประโยชน์ต่อพวกพ้อง

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๒

การพัฒนาสังคมไทยให้น้ำใจ โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยไม่มีผลประโยชน์ตอบแทนหรือหวังผลตอบแทน ในฐานะเพื่อนมนุษย์

กลไกหลัก กิจกรรมจิตอาสา ช่วยเหลือบุคคล ชุมชน/สังคมในยามวิกฤติ หรือการร่วมมือในการร่วมพัฒนาชุมชน

ร่วมพัฒนาให้เกิดความเอื้ออาทรต่อกัน
บนพื้นฐานของจริยธรรม และจิตพอเพียง

จากนิยามข้างต้น STRONG: จิตพอเพียงด้านทุจริต จึงหมายถึง ผู้ที่มีความพอเพียง ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น (S) มุ่งอนาคตที่เจริญทั้งตนเองและส่วนรวม (O) โดยใช้หลักความโปร่งใสตรวจสอบได้ (T) พื้นฐานจิตใจมีมนุษยธรรมเอื้ออาทร ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ต่างตอบแทน (G) ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการดำรงชีวิตในทางที่ชอบ (N) แต่ตื่นรู้เรื่องภัยทุจริตที่ร้ายแรงส่งผลต่อสังคม รังเกียจการทุจริตประพฤติมิชอบทั้งปวง ไม่ยอมทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ (R)

นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีการพัฒนาโมเดล STRONG โดยเพิ่มในเรื่องของการมีส่วนร่วม (Participation) อันเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงและขับเคลื่อนหลักการของโมเดล STRONG ไปสู่การป้องกันการทุจริตได้เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการเผยแพร่หลักการของโมเดล STRONG สู่ชุมชนจะดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และมีการคัดเลือกผู้แทน/ผู้นำชุมชนในจังหวัดที่มีเครือข่ายมีความสามารถและทักษะในการถ่ายทอดองค์ความรู้มาอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโมเดล STRONG การนำไปประยุกต์ใช้ในการต่อต้านการทุจริต เช่น การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความไม่ทนและความอายต่อการทุจริต หลักการจิตพอเพียงด้วยวิธีการที่เหมาะสม เป็นต้น เพื่อให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นโค้ช (coach) ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับหลักการของโมเดล STRONG และการต่อต้านการทุจริตให้แก่ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชน รวมถึงยังมีการจัดตั้งชมรม STRONG เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักรู้ถึงเห็นถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริตและมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต

๒. การพัฒนาโมเดล STRONG สู่ STRONGER – STRONGEST

จากการประยุกต์โมเดล STRONG ในการดำเนินโครงการ “STRONG – จิตพอเพียงด้านทุจริต” ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า สมาชิกชมรม STRONG ในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ และผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจและนำหลักการของโมเดล STRONG ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งกรณีตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของการดำเนินโครงการ STRONG – จิตพอเพียงด้านทุจริตและการก่อตั้งชมรม STRONG อย่างเป็นรูปธรรมคือ จากการที่เพจเฟซบุ๊กชมรม STRONG – จิตพอเพียงด้านทุจริต จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้นำเสนอประเด็นการทุจริต

อาหารกลางวัน โดยระบุข้อความว่า “ขนมจีนกับน้ำปลา คือ อาหารกลางวันเด็กของโรงเรียนบ้านท่าใหม่ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี” พร้อมคลิปเป็นหลักฐานประกอบ ส่งผลให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ในสังคมวงกว้าง และนำไปสู่การลงโทษผู้กระทำผิด รวมถึงได้มีการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแส การทุจริตอาหารกลางวันของโรงเรียนในพื้นที่ต่าง ๆ มากขึ้น โดยมีคุณครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแส (Watch and Voice) ดังเช่นการทุจริตอาหารกลางวันของโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยนาทที่คุณครูได้มีการร้องเรียนว่าโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนอาจไม่เป็นไปตามมาตรฐานและคุณภาพที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เนื่องจากมีการนำอาหารสำเร็จรูปมาปรุงเป็นอาหารกลางวันของนักเรียนเพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่าย จึงนำไปสู่การตรวจสอบความผิดปกติโครงการอาหารกลางวัน และมีกระแสสังคมที่แสดงผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ในการปกป้องผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่ได้รับผลกระทบ ต่อตำแหน่งหน้าที่จากการมีคำสั่งย้ายไปช่วยราชการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จนกระทั่งคุณครูที่เป็นผู้แจ้งเบาะแสได้ย้ายกลับไปทำงานที่โรงเรียนแห่งเดิมอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งจากกรณีทุจริต

อาหารกลางวัน แสดงให้เห็นว่าทุกภาคส่วนในสังคมมีความตื่นรู้และมีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต ทั้งในบทบาทของผู้เฝ้าระวัง ผู้แจ้งเบาะแส และให้ความคุ้มครองปกป้องผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตจากความไม่เป็นธรรมและอิทธิพลของผู้มีอำนาจ

นอกจากนี้ ตามหลักภาษาอังกฤษที่คำว่า “STRONG” มีการเปรียบเทียบขั้นกว่า (comparative) และขั้นสูงสุด (superlative) จึงมีการพัฒนาโมเดล STRONG สู่ STRONGER – STRONGEST เพื่อให้การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตนำประเทศไทยไปสู่การเป็น “ประเทศไทยใสสะอาด...ไทยทั้งชาติต้านทุจริต” อันเป็นวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ที่มารูป : YouTube - STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต

๒.๑ โมเดล STRONGER

โมเดล STRONGER เป็นการพัฒนาไปสู่หลักการต่อต้านการทุจริตที่มีความเข้มข้นมากขึ้น โดยได้เพิ่มนิยามเชิงปฏิบัติจากการตัวอักษรแรกของศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเชิงบวกจำนวน ๒ คำ ได้แก่ ความเป็นเลิศ (Excellence: E) และการเปลี่ยนแปลง (Reformity: R) ซึ่งแสดงได้ดังแผนภาพที่ ๓

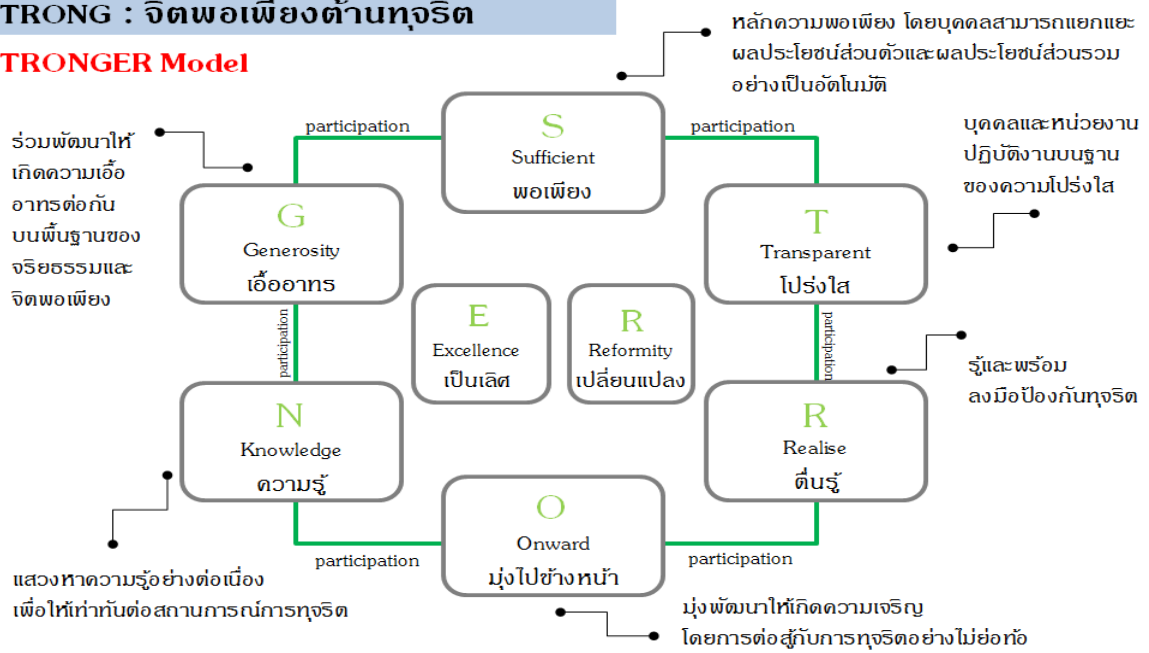

การต้าน การลดทุจริต และสินบนในสังคม

(Anti-Corruption and Bribery in Society)

STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต

STRONGER Model

พัฒนาโดย รศ. ดร.มาณี ไซยธรานุวัฒน์, 2562 การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต

จากแผนภาพที่ ๓ สามารถอธิบายนิยามเชิงปฏิบัติการของคำว่า “เป็นเลิศ” (Excellence: E) และ “เปลี่ยนแปลง” (Reformity: R) ได้ดังนี้

(๑) เป็นเลิศ (Excellence: E)

ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนมุ่งความเป็นเลิศในการนำหลักของโมเดล STRONG ได้แก่ พอเพียง (Sufficient: S) โปร่งใส (Transparent: T) ตื่นรู้ (Realise: R) มุ่งไปข้างหน้า (Onward: O) ความรู้ (Knowledge: N) และเอื้ออาทร (Generosity: G) รวมถึงหลักการสำคัญของโมเดล STRONG คือ การมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและการแจ้งเบาะแสการทุจริต (Watch and Voice) ไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันการทุจริตภายในองค์กรและการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

(๒) เปลี่ยนแปลง (Reformity: R)

ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนมุ่งพัฒนาและปรับเปลี่ยนตนเองและองค์กรไปสู่การสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตด้วยหลักความพอเพียง การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนรวมและผลประโยชน์ส่วนตน มีการบริหารจัดการองค์กรและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างโปร่งใสเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ รวมถึงมีความตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริต มีการพัฒนาและบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้เท่าทันการทุจริต โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์

๒.๒ โมเดล STRONGEST

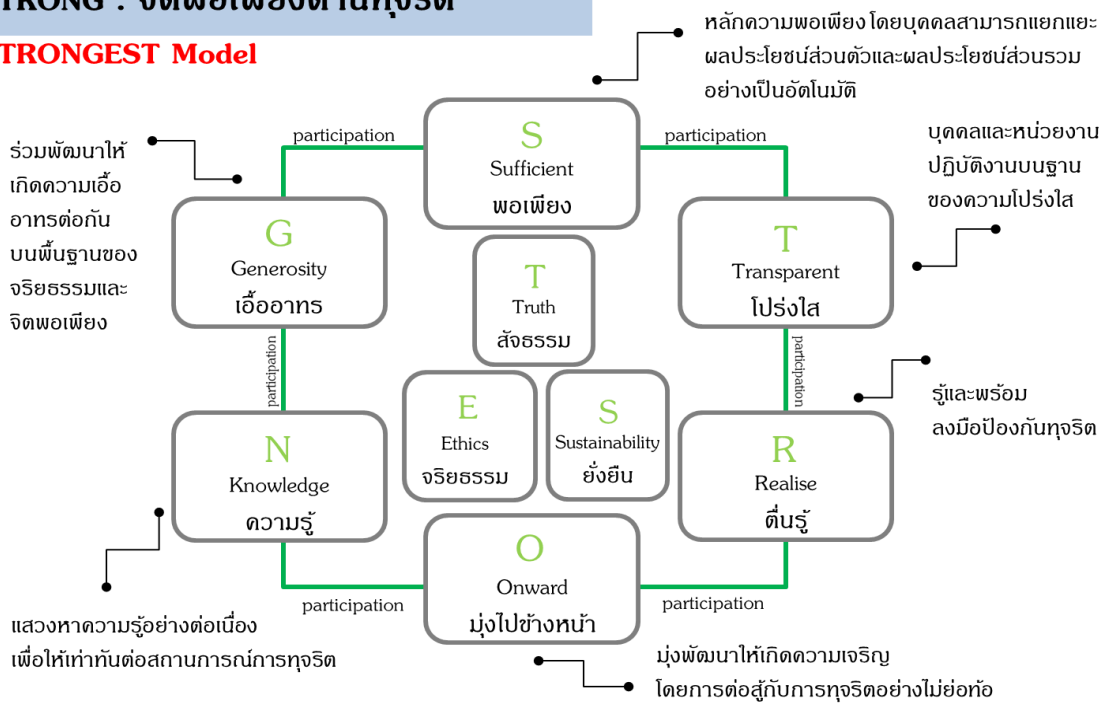
โมเดล STRONGEST เป็นการพัฒนาไปสู่การป้องกันและต่อต้านการทุจริตด้วยความเข้มแข็งสูงสุด อันจะนำไปสู่สังคมที่มีความโปร่งใสอย่างยั่งยืน โดยได้เพิ่มนิยามเชิงปฏิบัติการจากการตัวอักษรแรกของศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเชิงบวกจำนวน ๓ คำ ได้แก่ จริยธรรม (Ethics: E) ยั่งยืน (Sustainability: S) และสัจธรรม (Trust: T) ซึ่งแสดงได้ดังแผนภาพที่ ๔

การต้าน การลดทุจริต และสินบนในสังคม (Anti-Corruption and Bribery in Society)

STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต

STRONGEST Model

พัฒนาโดย รศ. ดร.มานี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ, พุทธศักราช ๒๕๖๒

การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต

จากแผนภาพที่ ๔ สามารถอธิบายนิยามเชิงปฏิบัติการของคำว่า จริยธรรม (Ethics: E) ยั่งยืน (Sustainability: S) และสัจธรรม (Trust: T) ได้ดังนี้

(๑) จริยธรรม (Ethics: E)

ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนเป็นผู้มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ และมีความรับผิดชอบ ตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ดำรงตนอย่างมีเหตุผล รวมถึงหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม จรรยาบรรณ มาตรฐานทางคุณธรรม เพื่อให้การปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่รัฐและพนักงานเอกชนอยู่บนฐานของความมีจริยธรรม

(๒) ยั่งยืน (Sustainability: S)

ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนเป็นผู้มีจริยธรรม และเป็นพลังสำคัญในการเฟื่องฟูและแข็งแกร่งแห่งการทุจริต เพื่อนำประเทศไทยไปสู่การเป็น “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต” อันเป็นวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

(๓) สัจธรรม (Trust: T)

ประเทศไทยมีผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนเป็นผู้มีจิตใจใสสะอาด บริสุทธิ์ เสียสละ และประพฤติดีงาม รวมถึงมีการครองงาน ครองคน และครองตนอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต

๓. โมเดล STRONG กับมาตรการป้องกันการทุจริตของต่างประเทศ

การคิดค้นและพัฒนาโมเดล STRONG มีพื้นฐานมาจากการสังสมประสบการณ์ด้านการต่อต้านการทุจริต โดยมีความมุ่งหมายที่จะสร้างกลไกและวิธีการในการขับเคลื่อนให้ป้องกันการทุจริตได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงในปัจจุบันนี้ องค์กรต่างประเทศต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันการทุจริตอย่างมาก

เนื่องจากการยับยั้งไม่ให้การทุจริตเกิดขึ้นและเป็นแนวทางในการต่อต้านการทุจริตที่มีความยั่งยืนในระยะยาว จึงได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบการป้องกันการทุจริตตามหลักการของโมเดล STRONG กับมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่างประเทศ ๓ องค์กร ได้แก่ องค์กรสหประชาชาติ (United Nations: UN) องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank: ADB)

๓.๑ มาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่างประเทศ

(๑) องค์กรสหประชาชาติ (United Nations: UN)

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption: UNCAC) ประกอบด้วย ๘ หมวด ได้แก่ บทบัญญัติทั่วไป มาตรการป้องกัน กำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย ความร่วมมือระหว่างประเทศ การติดตามทรัพย์สินคืน ความช่วยเหลือทางวิชาการในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร กลไกในการปฏิบัติตามอนุสัญญา และบทบัญญัติสุดท้าย

ในส่วนของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับมาตรการป้องกันการทุจริตในหมวดที่ ๒ ข้อ ๕ - ๑๔ สามารถสรุปประเด็นมาตรการสำคัญในการป้องกันการทุจริตได้ดังนี้ (United Nations, ๒๐๐๓)

(๑.๑) ส่งเสริมการมีส่วนร่วม

การต่อต้านการทุจริตมีความจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสังคม ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายและหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ รวมถึงควรมีการพัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม ผู้บังคับใช้กฎหมาย และผู้กำกับดูแลทางการเงิน

(๑.๒) ความโปร่งใสและความรับผิดชอบ

การส่งเสริมให้มีความโปร่งใสในการดำเนินงานของทุกภาคส่วน เช่น การส่งเสริมความโปร่งใสในการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งและการคัดเลือก/สรรหาบุคคลเข้ารับราชการ การส่งเสริมความโปร่งใสในการบริหารจัดการการคลังภาครัฐ การส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโดยรัฐต้องมีระบบรองรับที่ทำให้มั่นใจได้ว่าประชาชนมีช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมความโปร่งใสในการบริหารปกครองภาครัฐและกระบวนการปฏิบัติงานในภาครัฐ เป็นต้น

(๑.๓) การเพิ่มพูนและเผยแพร่ความรู้

องค์กรต่อต้านการทุจริตควรมีการดำเนินการเพิ่มพูนและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตให้แก่ทุกภาคส่วน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจถึงปัญหาและวิธีการป้องกันการทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงสนับสนุนการไม่ทนต่อการทุจริตในแผนการศึกษาซึ่งรวมถึงหลักสูตรของโรงเรียนและมหาวิทยาลัย

(๑.๔) การป้องกันความขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมและผลประโยชน์ส่วนตัว

ภาครัฐและองค์กรต่อต้านการทุจริตส่งเสริมให้มีการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมและผลประโยชน์ส่วนตัว เช่น การกำหนดข้อจำกัดเกี่ยวกับกิจการงานทางวิชาชีพของอดีตเจ้าหน้าที่รัฐหรือการว่าจ้างเจ้าหน้าที่รัฐโดยภาคเอกชนภายหลังจากการลาออกหรือเกษียณอายุ เป็นต้น

(๑.๕) ความมีคุณธรรมและซื่อสัตย์สุจริต

รัฐต้องส่งเสริมความมีคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และความรับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่รัฐ โดยการบังคับใช้จรรยาบรรณหรือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมการปฏิบัติราชการอย่างถูกต้อง รวมถึงต้องมีการพิจารณานำโทษทางวินัยหรือมาตรการอื่นมาใช้กับเจ้าหน้าที่รัฐที่ฝ่าฝืนจรรยาบรรณหรือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม

(๖) ส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริต

ภาครัฐและองค์กรต่อต้านการทุจริตต้องมีการให้ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้สาธารณชนมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับความมีอยู่ สาเหตุ ความร้ายแรง และภัยคุกคามที่เกิดขึ้น

(๒) องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD)

องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) เป็นหนึ่งในองค์กรระหว่างประเทศที่มีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยการดำเนินการของ OECD จะครอบคลุมถึงการป้องกันและปราบปรามการให้สินบน การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และการจัดการทุจริตในภาครัฐ รวมถึงได้มีการศึกษารูปแบบเฉพาะขององค์กรต่อต้านการทุจริต ซึ่งภารกิจหนึ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมให้การต่อต้านการทุจริตประสบผลสำเร็จได้ คือ การป้องกันการทุจริต โดยสามารถสรุปมาตรการสำคัญในการป้องกันการทุจริต ได้ดังนี้ (Organization for Economic Co-operation and Development, ๒๐๐๘)

(๒.๑) การพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต

การศึกษาวิจัยรูปแบบ แนวโน้ม และความระดับความรุนแรงของการทุจริตที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อพัฒนานโยบายและมาตรการป้องกันการทุจริตได้อย่างเท่าทันพลวัตของการทุจริตเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ประสบผลสำเร็จในการต่อต้านการทุจริต

(๒.๒) การป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่ในทางทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ

การส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมีจริยธรรม การบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อเป็นมาตรการพิเศษ และมีมาตรการลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามนับได้ว่าเป็นมาตรการสำคัญประการหนึ่งให้เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจริยธรรม รวมถึงควรมีการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตนจากการปฏิบัติหน้าที่ และส่งเสริมให้มีความโปร่งใสในการบริหารจัดการภาครัฐ

(๒.๓) การส่งเสริมศึกษาและความตระหนักรู้

องค์กรต่อต้านการทุจริตควรมีการพัฒนาและจัดทำหลักสูตรการศึกษาในการต่อต้านการทุจริตเพื่อนำไปปรับใช้ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และมีโครงการเผยแพร่ให้ความรู้แก่ทุกภาคส่วนให้ตระหนักถึงอันตรายของการทุจริตและเสริมสร้างความรู้ในการป้องกันการทุจริตโดยสร้างความร่วมมือกับสื่อมวลชน องค์กรพัฒนาเอกชน (Non Governmental Organizations: NGOs) ภาคธุรกิจ และภาครัฐในการร่วมดำเนินโครงการ

(๒.๔) การส่งเสริมความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการป้องกันการทุจริต

การป้องกันการทุจริต ไม่มีองค์กรใดสามารถดำเนินการได้เพียงลำพัง ดังนั้นการสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในระดับต่างๆ ทั้งการสร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ หน่วยงานภายในประเทศ ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ และประชาชน จะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การป้องกันการทุจริตมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(๒.๕) การพัฒนาบุคลากร

นอกจากการดำเนินมาตรการป้องกันการทุจริตแล้ว การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางด้วยการอบรมให้มีความรู้เท่าทันกับพลวัตของการทุจริตจะเป็นปัจจัยประการสำคัญที่ทำให้บุคลากรสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นองค์กรต่อต้านการทุจริตควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรด้านป้องกันการทุจริตเพื่อให้การป้องกันการทุจริตบรรลุผลสำเร็จได้อย่างสูงสุด

(๓) ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank: ADB)

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้มีความร่วมมือกับองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ในการเสนอแนวทางป้องกันการทุจริตแบบองค์รวม (Holistic Approach) ซึ่งประกอบด้วยเสาหลัก ๓ ประการ ดังนี้ (เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา และคณะ, ๒๕๕๐)

(๓.๑) การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีคุณภาพและโปร่งใส ประกอบด้วย

๑) การสร้างเกียรติภูมิในอาชีพข้าราชการ รวมถึงกำหนดค่าตอบแทนที่เพียงพอ มีระบบการเลื่อนขั้นที่โปร่งใส มีระบบตรวจสอบการใช้อำนาจดุลพินิจของข้าราชการ มีระบบสับเปลี่ยนงาน ข้าราชการเป็นระยะเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลประโยชน์ที่ยึดติดกับตำแหน่ง

๒) การมีประมวลจริยธรรมที่มีบทบัญญัติในประเด็นที่เกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และมีการวางระบบการติดต่อกันระหว่างข้าราชการและนักธุรกิจ เพื่อไม่ให้ข้าราชการมีอิทธิพลและสามารถเรียกรับผลประโยชน์ได้

๓) มีระบบการตรวจสอบความโปร่งใส ซึ่งรวมถึงมีระบบการคลังที่โปร่งใส มีกฎเกณฑ์เกี่ยวกับสถาบันทางการเงินที่ได้มาตรฐานสากล มีกระบวนการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ มีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโปร่งใส ระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและลดขั้นตอนในระบบราชการ

(๓.๒) การสร้างค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน ประกอบด้วย

๑) กระบวนการป้องกัน สืบสวน และลงโทษผู้กระทำทุจริต ซึ่งรวมถึงการมีระบบกฎหมายที่จัดการกับการให้สินบน การมีหน่วยงานหรือกลไกจัดการกับการฟอกเงิน การมีระบบตรวจสอบการให้สินบน เพิ่มศักยภาพให้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ และเพิ่มประสิทธิภาพของการร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการปกป้องผู้แจ้งเบาะแส

๒) การส่งเสริมความรับผิดชอบของบรรษัท ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนให้เกิดบรรษัทภิบาลและพัฒนาแนวทางปฏิบัติในแต่ละบริษัท การมีบทลงโทษที่รุนแรงสำหรับการติดสินบนของเอกชน การปรับแก้กฎหมายและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง การทำสัญญาภาคเอกชน หรือการให้สัมปทานที่มีความโปร่งใสมากขึ้น

(๓.๓) การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ประกอบด้วย

๑) การกระตุ้นให้มีการถกเถียงเรื่องการทุจริตในเวทีสาธารณะ ซึ่งรวมถึงโครงการสร้างความตระหนักในระดับต่าง ๆ การสนับสนุนบทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชน การปรับระบบการศึกษา เพื่อปลูกฝังวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต

๒) การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของสาธารณะและสื่อ ซึ่งรวมถึงการกำหนดให้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานต่อสาธารณะถึงผลการดำเนินงานทั้งเรื่องการป้องกัน ปราบปราม สนับสนุน และการให้สิทธิประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทั้งหมดของภาครัฐ และการทำให้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารเกิดผลขึ้นจริงในทางปฏิบัติ

๓) การมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งรวมถึงการปกป้องผู้แจ้งเบาะแส การระดมการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมจากองค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรอื่น ๆ

จากการศึกษามาตรการป้องกันการทุจริตขององค์การสหประชาชาติ (UN) ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (UNCAC) องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) สามารถสรุปประเด็นมาตรการป้องกันการทุจริตได้ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ มาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศ

ประเด็น	หน่วยงาน		
	องค์การสหประชาชาติ (UN)	องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD)	ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB)
๑. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ	√	√	√
๒. ความโปร่งใส ตรวจสอบได้	√	√	√
๓. การสร้างองค์ความรู้ในการป้องกันการทุจริต	√	√	√
๔. การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตน	√	√	√
๕. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐตามประมวลจริยธรรม	√	√	√
๖. การส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริต	√	√	√
๗. การพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต		√	
๘. การพัฒนาให้ความรู้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านป้องกันการทุจริต		√	

๒.๒ เปรียบเทียบโมเดล STRONG กับมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่างประเทศ

จากการศึกษาสาระสำคัญของโมเดล STRONG และมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่างประเทศ ๓ องค์กร ได้แก่ องค์การสหประชาชาติ (UN) องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) พบว่า นิยามเชิงปฏิบัติการของโมเดล STRONG มีความสอดคล้องกับมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่างประเทศ ซึ่งแสดงได้ดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ เปรียบเทียบมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศกับโมเดล STRONG

ประเด็น	โมเดล STRONG					
	พอเพียง (S)	โปร่งใส (T)	ตระหนักรู้ (R)	มุ่งไปข้างหน้า (O)	ความรู้ (N)	เอื้อเพื่อ (G)
๑. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ	√	√	√	√	√	√
๒. ความโปร่งใส ตรวจสอบได้		√				
๓. การสร้างองค์ความรู้ในการป้องกันการทุจริต					√	
๔. การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตน	√					
๕. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐตามประมวลจริยธรรม		√				
๖. การส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริต			√			
๗. การพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต			√	√	√	
๘. การพัฒนาให้ความรู้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านป้องกันการทุจริต					√	

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริตทั้ง ๓ องค์กรกับโมเดล STRONG พบว่า โมเดล STRONG มีนิยามเชิงปฏิบัติการที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศ ทั้งในประเด็นการส่งเสริมความโปร่งใสตรวจสอบได้ การสร้างองค์ความรู้ในการป้องกันการทุจริต การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ การส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริต การพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต และการพัฒนาให้ความรู้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านป้องกันการทุจริต ซึ่งตัวอักษรตัว “T” และตัว “R” ในโมเดล STRONG สามารถสอดคล้องกับมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศได้ถึง ๒ ประเด็น กล่าวคือ “T” คือ ความโปร่งใส เป็นหลักการในการส่งเสริมความโปร่งใสตรวจสอบได้ และการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ ในส่วนของตัวอักษร “R” คือ ความตระหนักรู้ เป็นหลักการในการส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริตและพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต และในส่วนของกรมมีส่วนร่วม (Participation) แม้จะไม่มีนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวอักษรในโมเดล STRONG ที่มีความสอดคล้องหรือมีความหมายที่ตรงกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการต่อต้านการทุจริต แต่เมื่อพิจารณาแผนภาพของโมเดล STRONG จะพบว่า การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นปัจจัยสำคัญในการเชื่อมโยงหลักการของโมเดล STRONG ทั้ง ๖ ประการ กล่าวคือ การประสบความสำเร็จในการป้องกันการทุจริตเชิงรุกด้วยการเสริมสร้างให้บุคคลและชุมชนมีจิตพอเพียงต่อต้านทุจริตด้วยโมเดล STRONG ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญของโมเดล STRONG ได้นั้น เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งจะเห็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมได้จากกระบวนการดำเนินโครงการ “STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต” ที่มีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับโมเดล STRONG ไปสู่ชุมชน และการจัดตั้งชมรม STRONG เพื่อผลักดันให้มีการนำหลักการของโมเดล STRONG ไปสู่การปฏิบัติในการป้องกันการทุจริตได้อย่างเป็นรูปธรรม

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินโครงการ STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ขยายพื้นที่การดำเนินโครงการครอบคลุมทั้ง ๗๖ จังหวัด และ ๑ เขตปกครองท้องถิ่นพิเศษ (กรุงเทพมหานคร) การดำเนินโครงการดังกล่าวได้นำโมเดล STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ไปขับเคลื่อนการป้องกันการทุจริตในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการจัดตั้งชมรม STRONG ในทุกจังหวัดเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมเป็นผู้จับตามองและแจ้งเบาะแสการทุจริต (Watch and Voice) โดยในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา ได้มีการพัฒนาต่อยอดโมเดล STRONG เพื่อให้สามารถนำไปใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการป้องกันการทุจริตได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้เพิ่มคำว่า “การมีส่วนร่วม” (Participation) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงและขับเคลื่อนหลักการของโมเดล STRONG ไปสู่การป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงได้มีการพัฒนาโมเดลไปสู่การเป็น STRONGER และ STRONGEST เพื่อให้การป้องกันและการต่อต้านการทุจริตประสบความสำเร็จอย่างสูงสุดและมีความเป็นสังคมนิยม

นอกจากนี้ จากการศึกษามาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศ ๓ องค์กร ได้แก่ องค์กรสหประชาชาติ (UN) องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย ADB พบว่า มีมาตรการป้องกันการทุจริตที่องค์กรระหว่างประเทศให้ความสำคัญ ๘ ประการ ได้แก่ (๑) การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ (๒) ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ (๓) การสร้างองค์ความรู้ในการป้องกันการทุจริต (๔) การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตน (๕) การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐตามประมวลจริยธรรม (๖) การส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริต (๗) การพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต และ (๘) การพัฒนา

ให้ความรู้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านป้องกันการทุจริต มีความสอดคล้องกับแนวทางการป้องกันการทุจริต และนิยามเชิงปฏิบัติการของโมเดล STRONG โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนจะเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนโมเดล STRONG ให้ไปสู่โมเดล STRONGER และโมเดล STRONGEST ให้เป็นรูปธรรมได้

ที่มารูปภาพ : <https://www.chorsaard.or.th>

คำสั่งคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ที่ ๘ /๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการ และหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้สำนักด้านการทุจริตศึกษา มีหน้าที่และอำนาจในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาหลากหลายรูปแบบบนฐานความจำเป็นและความสำคัญร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และเพื่อให้การสร้างและพัฒนาหลักสูตร รวมถึงขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษานำสู่การบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตอย่างยั่งยืน

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบกับมติคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. นางสาวมา สวรรณจุฑะ	ประธานอนุกรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์ มาณี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ	รองประธานอนุกรรมการ
๓. เลขาธิการ ก.พ. หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๔. เลขาธิการ ก.พ.ร. หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๕. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๖. อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๗. อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๘. รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ที่กำกับดูแลภารกิจด้านป้องกันการทุจริต	อนุกรรมการ
๙. นางสาวณีย์ แสงสุพรรณ	อนุกรรมการ
๑๐. รองศาสตราจารย์ ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ	อนุกรรมการ
๑๑. รองศาสตราจารย์ นันทิยา น้อยจันทร์	อนุกรรมการ

/๑๒. ผู้ช่วย ...

๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ต่อภัสสร ยมนา	อนุกรรมการ
๑๓. นายภูธร จันทะหงษ์ ปุณยจรัสธำรง	อนุกรรมการ
๑๔. นางฉวีวรรณ นิลวงศ์	อนุกรรมการ
๑๕. นายสุทธิรักษ์ อุฒมนตรี	อนุกรรมการ
๑๖. นายภูเทพ ทวีโชติธนากุล	อนุกรรมการ
๑๗. นางแก้วตา ชัยมะโน	อนุกรรมการ
๑๘. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๙. คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๐. คณบดีคณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๑. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๒. ผู้อำนวยการสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๓. ผู้อำนวยการสำนักกิจการและคดีทุจริตระหว่างประเทศ	อนุกรรมการ
๒๔. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต	อนุกรรมการ
๒๕. ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล	อนุกรรมการ
๒๖. ผู้อำนวยการสถาบันการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สัญญา ธรรมศักดิ์	อนุกรรมการ
๒๗. ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและบริการวิชาการด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต	อนุกรรมการ
๒๘. ผู้อำนวยการสำนักด้านทุจริตศึกษา	อนุกรรมการและ เลขานุการ
๒๙. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทุจริตศึกษา ๑	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐. นางสาวอุษา อินทุจันทร์ยง	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๑. นายภูมิภากร ภูมิวัฒน์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๒. นายณัฐปรกรณ์ ประเสริฐสุข	ผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้คณะอนุกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. ศึกษา วิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้ และสื่อประกอบการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา

๒. กำหนดแนวทาง และขอบเขตในการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนการปฏิรูปประเทศ

/๓. พิจารณา ...

๓. พิจารณาร่างการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทฤษฎีศึกษา โดยกำหนดโครงสร้างหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร จุดประสงค์ของรายวิชา เนื้อหาสาระ จัดระเบียบ/ลำดับของเนื้อหาสาระ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔. รายงานผลการยกร่างการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทฤษฎีศึกษาต่อ คณะกรรมการ สปท. และคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาให้ความเห็นชอบ

๕. กำหนดแผนหรือแนวทางการนำหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖. แต่งตั้งคณะทำงานหรือคณะบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติการใด ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๗. ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการ สปท. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ถึง วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

สั่ง ณ วันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

พลตำรวจเอก

(วัชรพล ประสารราชกิจ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

ในฐานะประธานกรรมการ สปท.

คำสั่งคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ที่ ๑๐ /๒๕๖๖

เรื่อง เพิ่มเติมองค์ประกอบในคณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตร
และสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

ตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้มีคำสั่งที่ ๖/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ นั้น

เพื่อให้การสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ บรรลุตามวัตถุประสงค์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อ ๙ ของระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบกับมติคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ จึงเพิ่มเติมองค์ประกอบในคณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. อนุกรรมการ
ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการปฏิบัติราชการ
ของสำนักด้านทุจริตศึกษา

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ถึง วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

พลตำรวจเอก

(วัชรพล ประสารราชกิจ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

ในฐานะประธานกรรมการ สปท.

คำสั่งคณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

ที่ ๑ /๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานยกร่างชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

ตามคำสั่งคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ที่ ๖/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ นั้น

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖ ของคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานหรือคณะบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติการใด ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ประกอบกับมติคณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๖ จึงแต่งตั้งคณะทำงานยกร่างชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยมีองค์ประกอบหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ มาณี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการสำนักด้านทุจริตศึกษา	ประธานคณะกรรมการ
๓. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต	รองประธานคณะกรรมการ
๔. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทุจริตศึกษา ๒	คณะกรรมการ
๕. พันตรีหญิง นิมมาน์ แก่นกำจร	คณะกรรมการ
๖. นางสาวชนิดา อาคมวัฒนะ	คณะกรรมการ
๗. นางสาวสุพรรณิกา จันทร์จิราวุฒินันท์	คณะกรรมการ
๘. นางสาวเบญจรัตน์ กุลรัตน์นาม	คณะกรรมการ
๙. นายศุภสิทธิ์ รักไทยดี	คณะกรรมการ
๑๐. นายกนต์ธร บัวงาม	คณะกรรมการ
๑๑. นายภวิศ สุดแสง	คณะกรรมการ
๑๒. นางสาวขวัญชนก พิษจันทร์	คณะกรรมการ
๑๓. นายสกลเกียรติ ศานตินิรันดร	คณะกรรมการ
๑๔. นายณัฐปรกรณ์ ประเสริฐสุข	คณะกรรมการ
๑๕. นายเกษม จิตติวุฒินันท์	คณะกรรมการ
๑๖. นายดิณณภพ พัฒนะ	คณะกรรมการ
๑๗. นายนรภัทร เดโชพยัตชัย	คณะกรรมการ
๑๘. นางสาวนวพรรษ ภูมิอภิรดี	คณะกรรมการ
๑๙. นางสาวปิยชัช จิตอุดมธรรม	คณะกรรมการ

๒๐. นายพีรพัฒน์ ...

๒๐. นายพีรพัฒน์ อนันตสมบุญ	คณะทำงาน
๒๑. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทุจริตศึกษา ๑	คณะทำงานและเลขานุการ
๒๒. นางสาวอุษา อินทจันทร์ยง	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓. นายภูมิภากร ภูมิวัฒน์	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. นางสาววิศรา ควรชัยตระกูล	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕. นางสาวสายธาร อินทฤทธิ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๖. นายบุญญฤทธิ์ ชัยมาลา	ผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้คณะทำงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. รวบรวม ประมวลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา
๒. ยกร่างชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษาเสนอต่อคณะอนุกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗
๓. ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะอนุกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นางสุวนา สุวรรณจุฑะ)

ประธานอนุกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและ
สื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

คณะผู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

กลุ่มที่ ๑ หลักสูตร : ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชันและสินบน
(New Generation Families with Intolerant to Corruption and Bribery)

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน
คณะอนุกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗		
๑	รศ.ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์	รองคณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒	นางสาวรยา รัตนราช	ผู้อำนวยการสำนักด้านทุจริตศึกษา
ผู้ทรงคุณวุฒิ		
๑	นางสาวราภรณ์ พงศ์พินิตานนท์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านครอบครัว กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๒	นางสาวสุกานดา ศรีเจริญชัยกุล	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๓	นางสาวฟาเดีย นาวิเดล	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๔	ดร.พิมพ์ภักษ์ ดุษฎีอิสริยกุล	ผู้จัดการโครงการมูลนิธิพีริตริช เนามัน สำนักงานประเทศไทย
๕	นายมนอธรรม ทองมหา	ศึกษานิเทศก์ สพป.กรุงเทพมหานคร
๖	นางสาวรนาฏ สุคนธ์รัตน์	ศึกษานิเทศก์ สพป.นนทบุรี เขต ๑
๗	นางอัมพิกา วัฒนศิลป์	นิติกรชำนาญการ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด		
๑	นายณัฐพล บุคตาพันธ์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสระบุรี

คณะทำงานยกร่างชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗		
๑	นายณัฐปกรณ์ ประเสริฐสุข	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมต้านทุจริต
๒	นายนรภัทร เดโชพยัคฆ์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักมาตรการเชิงรุกและนวัตกรรม
๓	นางสาวนพพรษ ภูมิภิริดี	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมต้านทุจริต
๔	นายกนต์ธร บัวงาม	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักต้านทุจริตศึกษา
๕	นายภวิศ สุตแสง	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักต้านทุจริตศึกษา
๖	นางสาวขวัญชนก พีชจันทร์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักต้านทุจริตศึกษา
๗	นายบุญญฤทธิ์ ชัยมาลา	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักต้านทุจริตศึกษา

กลุ่มที่ ๒ หลักสูตร : องค์กรโปร่งใสไร้ทุจริตและสินบน
(STRONG Anti-Corruption and Bribery Organization)

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน
คณะอนุกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗		
๑	นางสาวอัญชลี มีอนันต์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ สำนักงาน ก.พ.
๒	นางสาวพัชญา เนตรธรรานนท์	นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๓	นางสาวณีย์ แสงสุพรรณ	ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๔	นางแก้วตา ชัยมะโน	อดีตผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ผู้ทรงคุณวุฒิ		
๑	นางนิรมล บัวเนียม	ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒	นางอาทิตย์ยา เหล่าเจริญวงศ์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ สำนักงาน ก.พ.
๓	นางสาวชลธิดา ดวงงามยิ่ง	ศึกษานิเทศก์ สพม.ประจวบคีรีขันธ์
๔	นางกรองทิพย์ พึ่งสุข	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป.สุพรรณบุรี เขต ๓
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด		
๑	นางสาวเมขลา วุฒิมวงศ์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดหนองคาย
๒	นายณัฐพล แบ่งทิศ	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพิษณุโลก

คณะทำงานยกร่างชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗		
๑	นายเกษม จิตติวุฒินนท์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมต้านทุจริต
๒	ดร.ติณณภพ พัฒนะ	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมต้านทุจริต
๓	นางสาวเบญจรัตน์ กุลรัตน์นาม	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล
๔	นางสาวอุษา อินทุจันทร์ยง	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ สำนักต้านทุจริตศึกษา
๕	นายสกลเกียรติ ศานตินิรันดร	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล
๖	นายภูมิภากร ภูมิวัฒน์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักต้านทุจริตศึกษา
๗	นางสาววิศรา ควรชัยตระกูล	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักต้านทุจริตศึกษา
๘	นางสาวสายธาร อินทฤทธิ์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักต้านทุจริตศึกษา
๙	นายทัศนพงศ์ สมศรี	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักต้านทุจริตศึกษา

กลุ่มที่ ๓ หลักสูตร : การต้าน การลอบทุจริตและสินบนในสังคม
(Anti-Corruption and Bribery in Society)

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน
คณะอนุกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗		
๑	รศ.ดร.ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวสุ	อาจารย์ประจำวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
๒	นางสาวลักขณา โชติคุด	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวง มหาดไทย
๓	นางวรริดา ต้นบุญเอก	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและบูรณาการ การมีส่วนร่วมต้านทุจริต
ผู้ทรงคุณวุฒิ		
๑	นางพรรณทิพา ชินชัชวาล	ข้าราชการบำนาญ กรมส่งเสริมการเรียนรู้
๒	นายณภัทร สุวรรณพฤษ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๓	นายเจนตะวัน ศรีวิชัย	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป.แม่ฮ่องสอน เขต ๒
๔	นางสาวชยานี ธีระภูวนันต์	ศึกษานิเทศก์ สพป.ศรีสะเกษ เขต ๑
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด		
๑	นายจักรวัฒน์ ชินรัตน์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกำแพงเพชร
๒	นายชวลิต ไกรน้อย	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครราชสีมา

คณะกรรมการร่างชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗		
๑	พันตรีหญิง นิมมานันท์ แก่นกำจร	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต
๒	นายสมพงษ์ ตะโกพ่วง	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทุจริตศึกษา ๒ สำนักด้านทุจริตศึกษา
๓	นางสาวปิยชร จิตอุดมธรรม	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต
๔	นางสาวสุพรรณิกา จันทร์จิรานูวัฒน์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ สำนักด้านทุจริตศึกษา
๕	นายศุภสิทธิ์ รักไทยดี	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ สำนักด้านทุจริตศึกษา
๖	นายพีรพัฒน์ อนันตสมบุรณ์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักด้านทุจริตศึกษา
๗	นางสาวณัฐนันท์ พาณิชสุสวัสดิ์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักด้านทุจริตศึกษา

สำนักงาน ป.ป.ช.

ประชาชน
WATCH&VOICE

ประชาชนปักหมุด
RISK MAPPING

หน่วยงาน TAC TEAM
ร่วมกันถอนหมุด

ลดทุจริตและสินบน

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
เลขที่ 361 ถ.นนทบุรี ต.ท่าทราย อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 0 2528 4800 สายด่วน ป.ป.ช. 1205 www.nacc.go.th